

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS
IR SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS 2021 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorė
Irutė Varzienė

PRITARTA
Biržų rajono savivaldybės tarybos
20 m. d.
sprendimu Nr.

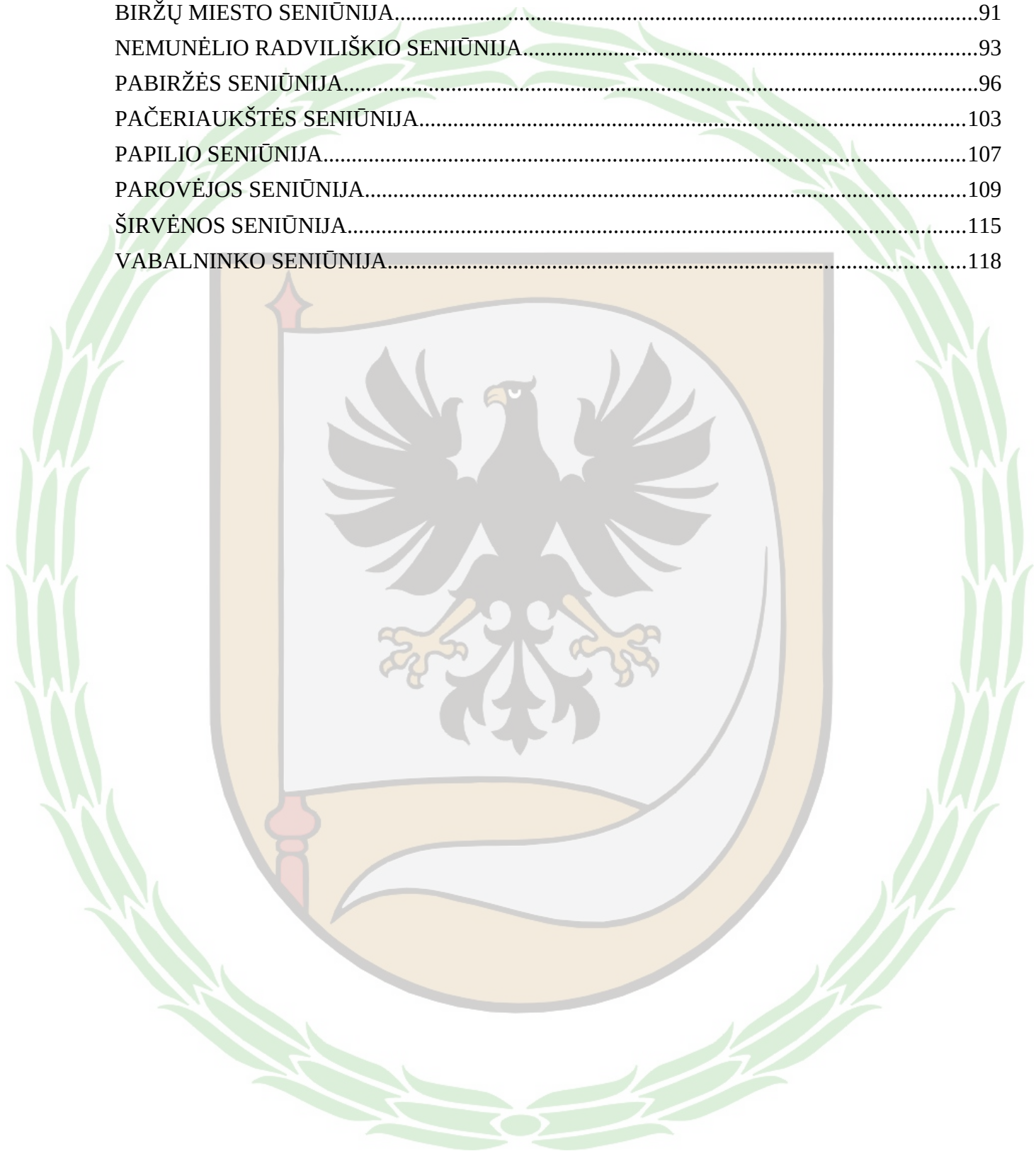
**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS IR
SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2022
Biržai

TURINYS

TURINYS.....	3
ĮVADAS.....	5
BIUDŽETAS.....	5
STRATEGINIS PLANAVIMAS IR TURTO VALDYMAS.....	11
Investicijų projektai.....	11
Strateginis planavimas.....	13
Parama apsirūpinant būstu.....	14
Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimas.....	17
Dalyvavimas įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas.....	18
Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas.....	18
Atstovavimas Savivaldybės valdomose ir kitose įmonėse.....	19
Licencijos, leidimai.....	19
Valstybinės žemės nuomos mokesčio administravimas.....	20
Teisės aktų ir raštų projektai.....	20
Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos).....	20
Galimi sprendimai, perspektyvos.....	21
SOCIALINĖ PARAMA.....	22
ŽEMĖS ŪKIS.....	27
STATYBA IR INFRASTRUKTŪRA.....	36
CIVILINĖ SAUGA IR MOBILIZACIJA.....	39
ŠVIETIMAS.....	41
SPORTAS.....	45
KULTŪRA.....	47
BIRŽŲ KULTŪROS CENTRAS.....	47
BIRŽŲ KRAŠTO MUZIEJUS „SĖLA“.....	48
BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS JURGIO BIELINIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA.....	49
BIRŽŲ TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS.....	50
ŠVIETIMO, KULTŪROS IR SPORTO SKYRIUS.....	51
JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS.....	56
TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS.....	56
ARCHITEKTŪRA IR URBANISTIKA.....	61
TEISINĖ VEIKLA IR CIVILINĖ METRIKACIJA.....	67
CENTRALIZUOTAS VIDAUS AUDITAS.....	68
PERSONALO VALDYMAS.....	69
BENDROJI VEIKLA.....	75
DOKUMENTŲ VALDYMAS.....	76
VIEŠOJI TVARKA.....	87

EKOLOGIJA IR GAMTOSAUGA.....	87
VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	90
SENIŪNIJOS.....	91
BIRŽŲ MIESTO SENIŪNIJA.....	91
NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO SENIŪNIJA.....	93
PABIRŽĖS SENIŪNIJA.....	96
PAČERIAUKŠTĖS SENIŪNIJA.....	103
PAPILIO SENIŪNIJA.....	107
PAROVĖJOS SENIŪNIJA.....	109
ŠIRVĖNOS SENIŪNIJA.....	115
VABALNINKO SENIŪNIJA.....	118

ĮVADAS

Biržų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurią sudaro 14 struktūrinių skyrių, dvi pareigybės, neįeinančios į struktūrinių padalinių sudėtį, ir 8 struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Savivaldybės administracijos vadovas – Savivaldybės administracijos direktorius – yra savivaldybės vykdomoji institucija.

Savivaldybės administracija atliko svarbiausius uždavinius – vykdė viešąjį administravimą ir administravo viešųjų paslaugų teikimą bei funkcijas:

įgyvendino įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, Savivaldybės tarybos sprendimus savivaldybės teritorijoje;

Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administravo savivaldybės biudžeto asignavimus, organizavo savivaldybės biudžeto vykdymą ir ūkinę bei finansinę veiklą, administravo ir kontroliavo savivaldybės turto valdymą ir naudojimą;

užtikrino dokumentų, susijusių su savivaldybės institucijomis, saugojimą;

atliko finansinį, ūkinį bei materialinį Biržų rajono savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės tarybos), mero, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos aptarnavimą;

rengė Savivaldybės institucijų sprendimų, potvarkių ir įsakymų projektus;

atliko kitas įstatymų ir Vyriausybės nutarimų numatytas bei padalinių nuostatuose nurodytas funkcijas.

2021 m. Savivaldybės administracija užtikrino pradėtų darbų ir priemonių įgyvendinimo tęstinumą.

Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 metų veiklos ataskaitoje pateikta informacija apie Savivaldybės administracijos direktoriui priskirtų pagrindinių funkcijų vykdymą ir tam skirtų lėšų panaudojimą, taip pat apie Biržų rajono plėtros 2021–2023 m. strateginiame plane numatytų priemonių, turėjusių didelę įtaką rajono plėtrai 2021 metais, įgyvendinimą.

Praėjusiais metais siekta sukurti tokią administravimo sistemą, kuri efektyviai veiktų tenkinant gyventojų reikmes ir užtikrintų jų gerovę.

Siekiant veiklos efektyvumo, organizuoti struktūrinių padalinių darbuotojų pasitarimai, analizuota visų skyrių darbo kokybė, ieškota veiklos kokybės gerinimo priemonių, teikti pasiūlymai veiklos gerinimo klausimais.

Nuolat organizuoti skyrių vedėjų ir seniūnų pasitarimai. Prireikus organizuoti neeiliniai pasitarimai įvairiais iškilusiais klausimais. Savivaldybės administracijos vadovai darė viską, kad būtų užtikrintas Savivaldybės administracijos ir politikų darbo veiklos skaidrumas, atvirumas ir sprendimų priėmimo kokybė. Organizuoti pasitarimai, dialogai, diskusijos su įvairiomis tikslinėmis grupėmis. Dauguma sprendimų projektų derinti ne tik Savivaldybės administracijoje (su teisininku, kalbininku ir t. t.), bet ir su politikais, kuruojančiais tam tikras sritis.

2021 m. Savivaldybės administracijos direktorius pagal savo kompetenciją pasirašė 2689 įsakymus, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai svarstyti 272 sprendimo projektus (iš viso Savivaldybės taryba per metus priėmė 330 sprendimų). Per metus Administracijoje gauti 4325 įvairių institucijų raštų, įvairioms institucijoms išsiųsti 5621 raštas.

BIUDŽETAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Pagrindiniai Biudžeto skyriaus uždaviniai – įgyvendinti Savivaldybės politiką biudžeto ir finansų valdymo srityse, rengti Savivaldybės biudžeto projektą ir organizuoti patvirtinto biudžeto vykdymą, tvarkyti Savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų bei skolintų lėšų apskaitą, rengti Savivaldybės Iždo, Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Savivaldybės 2021 metų biudžeto projektas parengtas ir pateiktas svarstyti bei tvirtinti Savivaldybės tarybai Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. A-870 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto projekto rengimo darbų grafiko patvirtinimo ir darbo grupės savivaldybės 2021 metų biudžeto projektui parengti sudarymo“ nustatyta tvarka ir terminais.

Savivaldybės 2021 metų biudžetas patvirtintas Savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimu Nr.T-15 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto patvirtinimo“ ir sudarė 32311,0 tūkst. Eur pajamų ir 34748,98 tūkst. Eur išlaidų, iš jų 925,7 tūkst. Eur – paskoloms gražinti. Kartu patvirtintas metų pradžios lėšų likutis, įskaitomas į Savivaldybės 2021 metų biudžetą ir skiriamas trumpalaikiams išsiskolinimams, buvusiems 2020 m. gruodžio 31 d., dengti bei patvirtintoms 2021 m. savivaldybės biudžeto išlaidoms finansuoti, – 1688,1 tūkst. Eur bei 2021 m. planuojamos skolintis lėšos – 749,9 tūkst. Eur.

Rengiant 2021 metų biudžeto projektą, susidurta su iššūkiais: pagal Seimo priimtą Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, Savivaldybės 2021 m. prognozuojamos pajamos – 15020 tūkst. Eur, skiriamos savivaldybės savarankiškųjų funkcijų vykdymui finansuoti, lyginant su analogiškoms 2020 metų pajamomis, mažėjo 77,0 tūkst. Eur, o Savivaldybės biudžeto išlaidos 2021 metais augo ne tik dėl valstybės institucijų priimtų teisės aktų vykdymo (minimalios mėnesio algos, pareiginės algos bazinio dydžio padidinimo, Darbo apmokėjimo įstatymo laipsniško įgyvendinimo ir kt.), bet ir dėl brangstančių prekių, paslaugų ir darbų kainų. Todėl patvirtintame Savivaldybės 2021 metų biudžete savarankiškosioms savivaldybės finansuoti lėšos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui buvo skirtos tik vidutiniškai 11-ai metų mėnesių, nepakankamos lėšos skirtos savivaldybės biudžetinėms įstaigoms išlaikyti, vykdomiems investicijų projektams finansuoti, taip pat daugumai vykdomų programų ir priemonių.

Lietuvos Respublikos Seimui birželio mėn. patikslinus Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą ir dėl projektuojamo spartesnio darbo užmokesčio fondo augimo 2021 metais 141,2 mln. Eur padidinus savivaldybių prognozuojamas pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio, Biržų rajono savivaldybės 2021 m. biudžeto prognozuojamos pajamos buvo padidintos 1145 tūkst. Eur. Be to, patvirtintas Savivaldybės 2021 metų biudžeto pajamų planas buvo vykdytas sėkmingai. Tai leido teikti pasiūlymus Savivaldybės tarybai skirti papildomų biudžeto lėšų būtinosioms išlaidoms finansuoti (socialinėms pašalpoms, kompensacijoms už būsto šildymą, darbo užmokesčiui už 2021 m. gruodžio mėn., savivaldybės biudžetinėms įstaigoms išlaikyti) bei baigti metus su išsiskolinimais didžiąja dalimi tik už einamąjį gruodžio mėnesį. Nepaisant to, Savivaldybės biudžeto mokėtinos sumos (išskyrus ilgalaikių paskolų gražinimą) 2021 m. gruodžio 31 d., lyginant 2020 m. gruodžio 31 d., padidėjo 308,1 tūkst. Eur, nes metų IV ketvirtyje žymiai išaugo biudžetinėms įstaigoms teikiamų paslaugų kainos, ypač už patalpų šildymą; ženkliai didėjo, lyginant su praėjusiais metais, ir savivaldybės išlaidos kompensacijoms už šildymą bei kitai socialinei paramai (socialinėms pašalpoms).

Per metus Savivaldybės 2021 metų biudžetas tikslintas (daugiausia – dėl per metus skirtų tikslinės paskirties valstybės biudžeto lėšų). Dėl Savivaldybės biudžeto tikslinimo priimti 6 Savivaldybės tarybos sprendimai.

Per metus pajamų planas padidintas iš viso 3560,8 tūkst. Eur, iš jų: dotacijų – 1552,1 tūkst. Eur, mokesčių – 1547,0 tūkst. Eur (iš jų 1145,0 tūkst. Eur – gyventojų pajamų mokestis pagal LR Seimo 2021 m. birželio 22 d. priimtą 2021 metų valstybės biudžeto pakeitimo įstatymą Nr.XIV-430), kitų pajamų – 461,8 tūkst. Eur; atitinkamai ta pačia suma padidinti ir Savivaldybės 2021 metų biudžeto asignavimai.

Metų pabaigoje patikslintą Savivaldybės 2021 metų biudžeto planą sudarė 35871,9 tūkst. Eur pajamų ir 38623,2 tūkst. Eur išlaidų.

Pajamos. Per 2021 metus į Savivaldybės biudžetą iš viso gauta 36306,8 tūkst. Eur pajamų, patikslintas pajamų planas įvykdytas 101,2 proc. (gauta 434,9 tūkst. Eur daugiau pajamų nei planuota), iš jų:

1. pajamų iš mokesčių gauta 17740,4 tūkst. Eur, patikslintas planas įvykdytas 108,2 proc. (gauta 1348,0 tūkst. Eur daugiau nei planuota, iš jų 1154,0 tūkst. Eur – gyventojų pajamų mokestis);
2. dotacijų iš valstybės biudžeto ir kitų tikslinių lėšų gauta 16375,9 tūkst. Eur;
3. kitų pajamų ir turto realizavimo pajamų gauta 2190,5 tūkst. Eur, patikslintas planas įvykdytas 109,0 proc. (virš plano gauta 180,5 tūkst. Eur).

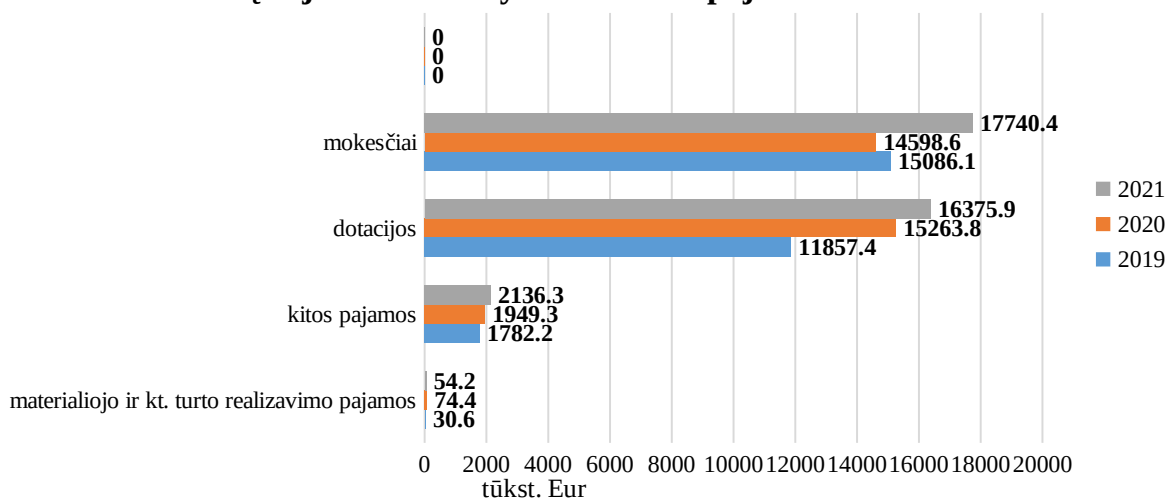
Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamos 2019-2021 m. (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pajamos	2019 m.	2020 m.	2021 m.		2021 m. plano įvykdymas			Palyginimas 2021 m. su 2020 m.	
				Patikslintas metų planas	Įvykdyta	proc.	tūkst. Eur (+,-)	lyg. svoris, proc.	proc.	tūkst. Eur (+,-)
1.	Mokesčiai	15086,1	14598,6	16392	17740,4	108,2	1348	48,9	121,5	3142
1.1.	Gyventojų pajamų mokestis	13627,2	13278,1	15207	16360,7	107,6	1154	45,1	123,2	3083
1.2.	Žemės mokestis	1073,3	899,1	765	942,6	123,2	177,6	2,6	104,8	43,5
1.3.	Paveldimo turto mokestis	8,2	16,5	7	7,1	101,4	0,1	0,0	43,0	-9,4
1.4.	Nekilnojamojo turto mokestis	350,9	379,1	387	392,1	101,3	5,1	1,1	103,4	13
1.5.	Mokesčiai už aplinkos teršimą	26,5	25,8	26	37,9	145,8	11,9	0,1	146,9	12,1
2.	Dotacijos	11857,4	15263,8	17469,9	16375,9	93,7	-1094	45,1	107,3	1112
2.1.	Specialios tikslinės dotacijos - iš viso	9513,4	8804	9392,3	9253,7	98,5	-139	25,5	105,1	450
2.1.1.	Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	2519,5	3046,4	3260,2	3121,6	95,7	-139	8,6	102,5	75,2
2.1.2.	Mokymo reikmėms finansuoti	5252,4	5727	6104,9	6104,9	100,0	0	16,8	106,6	378
2.1.3.	Kita tikslinė dotacija	1741,5	30,6	27,2	27,2	100,0	0	0,1	88,9	-3,4
2.2.	Dotacija savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų	2286	2110,3	5249,5	4299,2	81,9	-950	11,8	203,7	2189
2.4.	Kitos dotacijos ir lėšos	58	4349,5	2828,1	2823	99,8	-5,1	7,8		-1527
3.	Kitos pajamos	1782,2	1949,3	1977,5	2136,3	108,0	158,8	5,9	109,6	187
3.1.	Nuomos mokestis už valstybinę žemę	388,5	527,4	444	584,5	131,6	140,5	1,6	110,8	57,1
3.2.	Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	45,6	69	65	68,5	105,4	3,5	0,2	99,3	-0,5
3.3.	Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas	724	623,3	646,8	643,9	99,6	-2,9	1,8	103,3	20,6
3.4.	Kitos neišvardytos pajamos	41	44,2	148,7	156,6	105,3	7,9	0,4	354,3	112
3.5.	Valstybės rinkliavos	39,3	37	53	55,1	104,0	2,1	0,2	148,9	18,1
3.6.	Vietinės rinkliavos	543,8	648,4	620	627,7	101,2	7,7	1,7	96,8	-20,7
4.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	30,6	74,4	32,5	54,2	166,8	21,7	0,1	72,8	-20,2

Iš viso pajamų	28756,3	31886,1	35871,9	36306,8	101,2	434,9	100,0	113,9	4421
Metų pradžios lėšų likutis išlaidoms dengti	1433,6	1757,9	1688,1	1688,1	100,0	0		96,0	-69,8
Skolintos lėšos	260,4	864,1	1063,2	1062,8	0,0	-0,4		0,0	199
Iš viso	30450,3	34508,1	38623,2	39057,7					

Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamos 2019-2021 m.

2021 metais Savivaldybės tarybos sprendimais suteikta 4,4 tūkst. Eur žemės nuomos mokesčio lengvata.

Išlaidos. Patikslintas Savivaldybės biudžeto išlaidų planas – 38623,2 tūkst. Eur. Per metus išleista 36888,0 tūkst. Eur. Išlaidų planas įvykdytas 95,5 proc. 2021 m. į valstybės biudžetą gražinta 138,6 tūkst. Eur nepanaudotų pagal tikslinę paskirtį specialių tikslinių dotacijų lėšų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, iš jų: 10,3 tūkst. Eur – socialinėms išmokoms skaičiuoti ir mokėti, 75,6 tūkst. Eur – socialinei paramai mokiniams, 39,9 tūkst. Eur – socialinėms paslaugoms teikti, 1,1 tūkst. Eur – jaunimo teisių apsaugos funkcijai, 10,9 tūkst. Eur – užimtumo didinimo programoms įgyvendinti (SADM patvirtintam modeliui įgyvendinti), 0,8 tūkst. Eur – neveiksnių asmenų būklei peržiūrėti. Liko nepanaudota 4,3 tūkst. Eur savivaldybei skirtų kitų tikslinės paskirties valstybės biudžeto lėšų; nepanaudotos lėšos gražintos į valstybės biudžetą. Nepanaudota 12,5 tūkst. Eur 2021 m. savivaldybei vietinės reikšmės keliams prižiūrėti ir tvarkyti skirtų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų (skirta 1312,6 tūkst. Eur, panaudota 1300,1 tūkst. Eur).

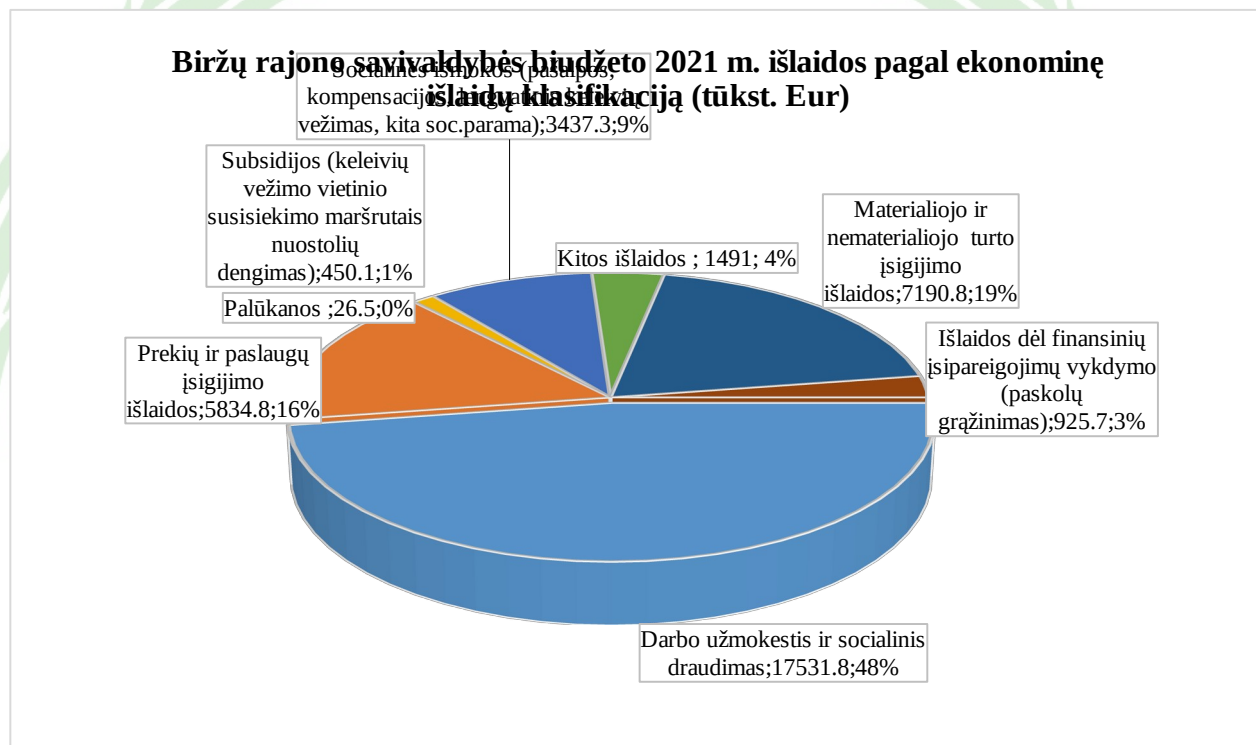
Didžiausia išlaidų dalis skirta švietimui – 11806,2 tūkst. Eur (32,0 proc. visų savivaldybės biudžeto išlaidų). Socialinei apsaugai panaudota 5798,9 tūkst. Eur (15,7 proc. visų biudžeto išlaidų).

Biržų rajono savivaldybės biudžeto išlaidos 2019–2021 m. (tūkst. Eur)

Išlaidos	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2021 m. išlaidų struktūra, proc.	Palyginimas 2021 m. su 2020 m.	
					proc.	tūkst. Eur (+,-)
Bendros valstybės paslaugos (įskaitant finansinių įsipareigojimų vykdymą)	2805,1	2842,1	3341,4	9,1	117,6	499,3
Gyvyba	24	28,3	57,8	0,2	204,2	29,5
Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	723,5	879,8	985,6	2,7	112,0	105,8
Ekonomika	3219,7	4551	3660,9	9,9	80,4	-890,1
Aplinkos apsauga	758,1	1409,1	1050,6	2,8	74,6	-358,5

Būstas ir komunalinis ūkis	2120,6	2961,1	6451,9	17,5	217,9	3490,8
Sveikatos priežiūra	522,4	611,8	685	1,9	112,0	73,2
Poilsis, kultūra ir religija	2891,3	2927,5	3049,7	8,3	104,2	122,2
Švietimas	10828	11530,7	11806,2	32,0	102,4	275,5
Socialinė apsauga	4799,7	5078,6	5798,9	15,7	114,2	720,3
Iš viso išlaidų	28692,4	32820,0	36888,0	100,0	112,4	4068,0

Biudžeto išlaidų finansavimas buvo vykdomas pagal patvirtintas strateginio veiklos plano programas ir priemones. Didelis dėmesys skirtas išskolinimams mažinti.

Pagal ekonominę biudžeto išlaidų klasifikaciją didžiausia savivaldybės biudžeto dalis skiriama darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti; šių išlaidų dalis biudžeto išlaidų struktūroje turi tendenciją kasmet didėti (daugiausia dėl valstybės institucijų priimamų teisės aktų, kuriais didinama minimali mėnesio alga, bazinis pareiginės algos dydis ar atskirų biudžetinio sektoriaus sričių darbuotojų darbo užmokestis). 2021 m. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms panaudota 17531,8 tūkst. Eur, arba 47,5 proc. visų biudžeto išlaidų. 2020 m. šioms išlaidoms panaudota 16563,9 tūkst. Eur, 2019 m. – 15076,0 tūkst. Eur. Socialinėms išmokoms ir kompensacijoms 2021 m. panaudota savivaldybės biudžeto lėšų daugiau nei 2020 m.: 2021 m. panaudota 3437,3 tūkst. Eur (9,3 proc. visų biudžeto išlaidų), 2020 m. – 2889,1 tūkst. Eur, 2019 m. – 3045,4 tūkst. Eur. Išlaidoms prekėms ir paslaugoms 2021 m. panaudota 5834,8 tūkst. Eur (15,8 proc. biudžeto išlaidų). Paskoloms grąžinti – 925,7 tūkst. Eur (2,5 proc. biudžeto išlaidų).

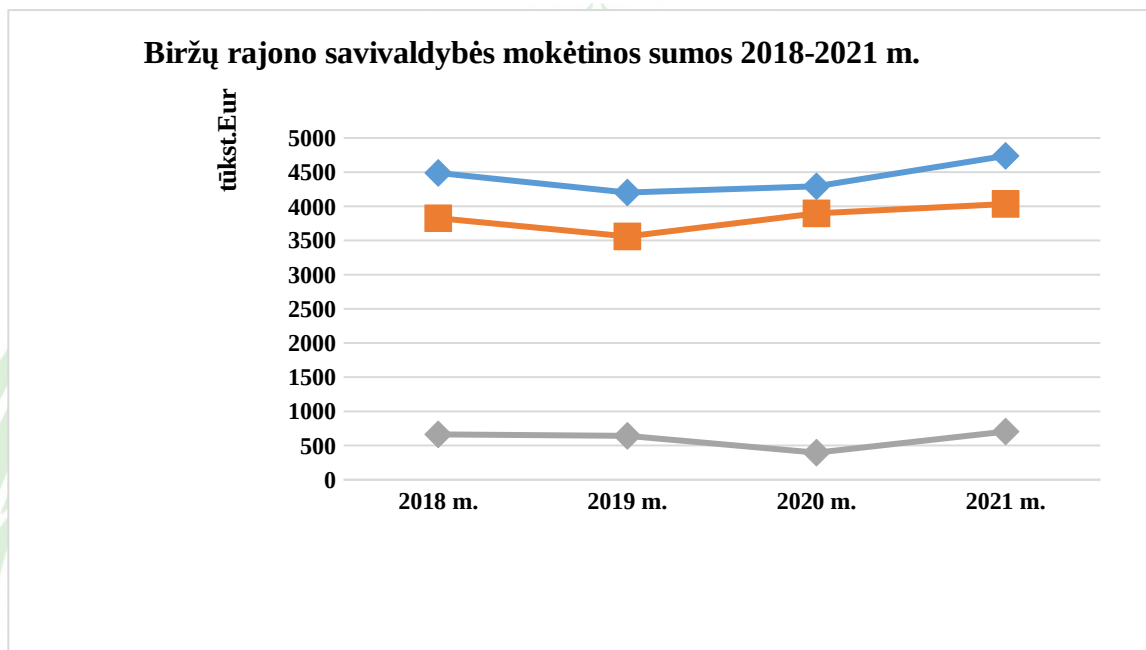
Savivaldybės skola. Negrąžintų ilgalaikių paskolų likutis 2021 m. gruodžio 31 d. buvo 4033,8 tūkst. Eur. Suteiktų garantijų likutis – 587,2 tūkst. Eur. Per metus pagal paskolų grąžinimo grafikus grąžinta 925,7 tūkst. Eur paskolų, iš jų 400,0 tūkst. Eur – grąžinta trumpalaikė paskola Finansų ministerijai, 2020 metais suteikta laikinam biudžeto pajamų trūkumui padengti. 2021 m. už gautas ilgalaikes paskolas sumokėta 26,5 tūkst. Eur palūkanų. Per metus investicijų projektams finansuoti gauta 1062,8 tūkst. Eur ilgalaikių banko paskolų lėšų, iš jų 799,6 tūkst. Eur – pagal Savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr.T-281 paimtos ilgalaikės paskolos investicijų projektams finansuoti lėšų.

Mokėtinos sumos. Biržų rajono savivaldybės mokėtinos sumos (išskolinimai) 2021 m. gruodžio 31 d. sudaro 4737,8 tūkst. Eur (2020 m. gruodžio 31 d. – 4292,6 tūkst. Eur), iš jų:

- trumpalaikis biudžeto lėšų išskolinimas – 704,0 tūkst. Eur (iš jų: 273,0 tūkst. Eur – už prekes ir paslaugas, 290,8 tūkst. Eur – socialinės išmokos, 130,6 tūkst. Eur – materialiojo ir nematerialiojo ilgalaikio turto kūrimas ir įsigijimas, 8,7 tūkst. Eur – darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos). Palyginti su 2020 m. gruodžio 31 d., savivaldybės trumpalaikiai išskolinimai padidėjo 308,1 tūkst. Eur (iš

jų: socialinių išmokų įsiskolinimai padidėjo 201,3 tūkst. Eur, prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų – 14,0 tūkst. Eur, materialiojo ir nematerialiojo ilgalaikio turto įsigijimo – 88,6 tūkst. Eur, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo – 3,9 tūkst. Eur);

- finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos (paskolos) – 4033,8 tūkst. Eur.

Spręstiniai klausimai (iššūkiai, problemos)

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 str. 8 d. 5 p.: *Savivaldybės administracijos direktorius „savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja savivaldybės turtą“.*

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 23 str.: *Savivaldybių biudžetų asignavimai yra naudojami Vietos savivaldos įstatymui ir kitiems įstatymams įgyvendinti vykdant savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų patvirtintas programas.*

2021 metais, vykdant metų pradžioje patvirtintą Savivaldybės biudžetą, susidurta su nemažai iššūkių ir problemų. Jei vienus pavyko išspręsti, su kitais sekėsi sunkiau.

Kaip jau buvo minėta, metų pradžioje tvirtinant Savivaldybės 2021 m. biudžetą, savarankiškosios savivaldybės funkcijoms finansuoti buvo skirta 427,1 tūkst. Eur lėšų mažiau nei 2020 m., nors savivaldybės išlaidos didėjo dėl valstybės institucijų priimtų teisės aktų (minimalios mėnesio algos, bazinio pareiginės algos dydžio didinimo ir kt.) įgyvendinimo. Be to, 2021 metais reikėjo grąžinti 2020 metais dėl biudžeto pajamų plano vykdymo sunkumų savivaldybei suteiktą trumpalaikę valstybės biudžeto lėšų paskolą (400,0 tūkst. Eur), todėl Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms išlaikyti bei jų darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti, taip pat ir kitoms patvirtintoms programoms ir priemonėms buvo skirtos nepakankamos lėšos. Tačiau, sėkmingai vykdant Savivaldybės 2021 metų biudžeto pajamų planą bei LR Seimui patikslinus 2021 metų valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius, t. y. padidinus prognozuojamas gyventojų pajamų mokesčio pajamas, atsirado galimybė siūlyti Savivaldybės tarybai priimti reikiamus sprendimus dėl papildomų lėšų skyrimo savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, taip užtikrinant visų būtinųjų išlaidų finansavimą ir išvengiant ženklesnių įsiskolinimų susidarymo.

Tačiau nepavyko užtikrinti, kad Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2022 m. sausio 1 d. būtų ne didesnės nei 2021 m. sausio 1 d., kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje.

Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms gražinti) 2022 m. sausio 1 d. sudarė 704,0 tūkst. Eur ir buvo 308,1 tūkst. Eur didesnės nei 2021 m. sausio 1 d., nors Savivaldybė 2021 biudžetinius metus baigė sėkmingai ir liko neįvykdyti atsiskaitymai ir mokėjimai tik už einamąjį 2021 m. gruodžio mėn. priskaitytas išlaidas bei suteiktas paslaugas. Lyginant su 2021 m. sausio 1 d., įsiskolinimai padidėjo: socialinių išmokų (už 2021 m. gruodžio mėn.) – 201,3 tūkst. Eur, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų – 3,2 tūkst. Eur, prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų – 14,0 tūkst. Eur, materialiojo ir nematerialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidų – 88,6 tūkst. Eur, kitų išlaidų – 0,9 tūkst. Eur. Ir toliau brangstant prekėms ir paslaugoms, ypač komunalinėms, bei kasmet didėjant išlaidoms darbo užmokesčiui (dėl minimalios algos, bazinio pareiginės algos dydžio ir pan. didinimo) įvykdyti šį kasmet įstatymu nustatomą reikalavimą dėl įsiskolinimų valdymo darosi vis sudėtingiau ir ne visada tai padaryti įmanoma (palyginimui, 2021 m. komunalinių paslaugų išlaidoms panaudota 965,8 tūkst. Eur (19,7 proc., arba 159,1 tūkst. Eur daugiau nei 2020 m.), socialinėms išmokoms – 3437,3 tūkst. Eur (19,0 proc., arba 548,2 tūkst. Eur daugiau nei 2020 m.)).

LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. nustatyti savivaldybių skolos ir skolinimosi limitai: savivaldybės skola negali viršyti 60 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų, o metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų. Savivaldybė 2021 metais vykdė daug Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis finansuojamų investicijų projektų, prie kurių turi prisidėti savo lėšų dalimi. Suvaržyti skolinimosi limitai labai apsunkina Savivaldybių galimybes užtikrinti tinkamą investicijų projektų finansavimą. Investicijų projektams finansuoti 2021 metais vykdant Savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 26 d. sprendimą Nr.T-281 „Dėl ilgalaikės paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti“ paimta ir panaudota 800,0 tūkst. Eur banko paskola.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Siekiant užtikrinti kuo geresnį savivaldybei priskirtų funkcijų vykdymą ir finansavimą, labai svarbu optimaliai paskirstyti turimus finansinius išteklius, juos naudoti ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai. Dar yra sričių, kuriose, Savivaldybės institucijoms priėmus atitinkamus sprendimus, galėtų būti galimybė sumažinti savivaldybės biudžeto išlaidas. Taip pat svarbu priimamais sprendimais sudaryti sąlygas biudžeto pajamoms augti.

STRATEGINIS PLANAVIMAS IR TURTO VALDYMAS

Investicijų projektai

2021 m. Savivaldybėje buvo įgyvendinami **32 projektai**, finansuojami Europos Sąjungos fondų, valstybės ir savivaldybės lėšomis. **Bendra projektų vertė – 20,2 mln. Eur**, iš jų 13,3 mln. Eur (65,8 proc.) ES fondų, 5,8 mln. Eur (28,7 proc.) Savivaldybės, 0,9 mln. Eur (4,5 proc.) valstybės biudžeto, 0,2 mln. Eur (1 proc.) kitos (uždarnosios akcinės bendrovės „Biržų vandenys“) lėšos.

2021 m. Savivaldybės administracija įsisavino 4,05 mln. Eur (2020 m. – 1,6 mln. Eur) ES fondų lėšų.

Įgyvendinant projektus, 2021 m. atlikti šie svarbiausi darbai:

- užbaigtas Biržų Astravo dvaro sodybos parko sutvarkymas;
- rekonstruotos Biržų m. D. Poškos, J. Šimkaus ir P. Jakubėno gatvės: įrengta asfalto danga, pėsčiųjų takas, lietaus nuotekų tinklai, eismo saugos priemonės;
- įrengtas dviračių ir pėsčiųjų takas Biržų mieste, Jaunimo g. dalyje;
- atnaujinta teritorija Biržų m. ties Vytauto ir Kęstučio gatvių sankryža: įrengti pėsčiųjų takas,

poilsio aikštelė, želdiniai, suoliukai, šiukšliadėžės;

renovuota Germanišio daugiafunkcio centro sporto salė;

suremontuotos Paramos centro „Spindulys“ ir VŠĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centrų patalpos, nupirkta įranga ir baldai;

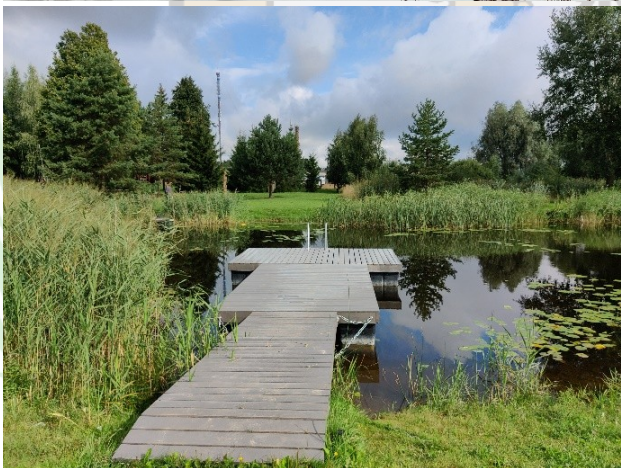
likviduota 11 kraštovaizdį darkančių bešeimininkių pastatų Papilio, Parovėjos, Pabiržės, Širvėnos ir Vabalninko seniūnijose. Sutaupius projekto lėšų, 2022 m. papildomai bus likviduota dar 19 bešeimininkių statinių;

išvalyta cheminėmis medžiagomis užteršta teritorija Kratiškių k. ir iš dalies teritorijos Einorių ir Svirgeliškių k. Pastarosios dvi teritorijos 2022 m. bus valomos papildomai, nes atlikus tyrimus, nustatyta likusi grunto tarša;

įrengtos 24 vaizdo stebėjimo kameros 7 kaimiškose seniūnijose;

suskaitmenintos 104 Savivaldybės teritorijoje esančios kapinės;

atnaujintos Biržų kaimo gyvenamosios vietovės: įrengta viešoji erdvė Širvėnos ežero pakrantėje, pėsčiųjų ir dviračių takai palei Širvėnos ežerą ir P. Kalpoko gatvėje, Alyvų gatvės šaligatvis, Liepų gatvės asfalto danga ir šaligatvis kartu su įvažiavimu į lopšelių-darželį „Rugelis“, vaikų žaidimo aikštelė;

2021 m. įsibėgėjo vieni iš didžiausių Biržų miesto viešųjų erdvių sutvarkymo darbai: buvusioje estrados teritorijoje atlikta 22 proc. darbų, piliavietės teritorijoje (Radvilos g., paplūdimio teritorija, teritorija prie sporto mokyklos) – 33 proc. darbų, J. Janonio aikštėje su besiribojančiomis Vytauto ir J. Basanavičiaus gatvėmis ir prieigomis prie Kultūros centro pastato atlikta 37 proc. darbų, 51 proc. – Birutės g. rekonstravimo darbų.

Buvo tęsiamas Biržų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ infrastruktūros atnaujinimas: remontuojamos dar vienos vaikų ugdymo grupės patalpos (ankstesniais metais jau atnaujinta dviejų vaikų ugdymo grupių infrastruktūra: suremontuotos patalpos, įsigyti baldai).

Įgyvendinant Savivaldybės socialinio būsto plėtros projektą, įsigyti 2 socialiniai būstai.

UAB „Biržų vandenys“ tęsė vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros ir rekonstrukcijos Biržų rajone projektą, kurio metu Vabalninko m. tiesiami nauji vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklai, įrengiami vandens kokybės gerinimo ir nuotekų valymo įrenginiai, rekonstruojami kai kurie vandentvarkos tinklai Biržų m..

2021 m. pradėti:

bendruomeninių vaikų globos namų Biržuose, V. Kudirkos g., statybos darbai;

naujo sklypo Biržų m., Plento g. 2C įrengimo, sukuriant palankią infrastruktūrą privačioms investicijoms, projektas. Jau parengti inžinerinių tinklų iki šio sklypo įrengimo techniniai dokumentai;

Biržų miesto gatvių apšvietimo modernizavimo projektas. 2021 m. buvo vykdomi viešieji pirkimai techniniams projektams parengti.

Savivaldybė **2021 m. prisidėjo** prie Anglininkų, Kilučių, Medeikių, Vabalninko ir Suosto kaimų bendruomenių projektų finansavimo (17,0 tūkst. Eur). Projektų metu buvo atnaujinama laisvalaikio infrastruktūra, tvarkomos viešosios erdvės, jos pritaikomos gyventojų poreikiams, rūpinamasi kultūros savitumo išsaugojimu ir tradicijų tęstinumu. Taip pat buvo suteikta parama Pačeriaukštės kaimo bendruomenės bendruomeninio verslo kūrimo projektui (4,8 tūkst. Eur).

2021 m. teiktos projektų paraiškos:

Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centrui priklausančios šaudyklos kapitalinio remonto projekto paraiška Sporto rėmimo fondo finansavimui (valstybės lėšoms) gauti. Nors paraiška įvertinta teigiamai, bet dėl lėšų trūkumo finansavimas projektui neskirtas. Paraiška pakartotinai pateikta 2022 m.

Vandens transporto priemonių nuleidimo vietų Biržų m. prie Širvėnos ir Kilučių ežerų įrengimo projekto paraiška Aplinkos apsaugos rėmimo programos finansavimui gauti. Gauta šios programos dotacija – 12,8 tūkst. Eur (bendra preliminarai projekto vertė – 18,3 tūkst. Eur). Projektas bus įgyvendinamas 2022 m.

2021 m. naujų projektų paraiškų ES fondų finansavimui gauti nebuvo teikta, nes paraiškų

teikimas pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą pasibaigęs, o pagal 2021–2027 metų ES fondų investicijų veiksmų programą dar neprasidėjęs.

Strateginis planavimas

2021 m. pradėtas rengti **Biržų rajono savivaldybės plėtros 2021–2030 m. strateginis planas**. Atliktas Savivaldybės gyventojų nuomonės tyrimas, siekiant išsiaiškinti gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe Savivaldybėje, teikiamomis viešosiomis paslaugomis, taip pat gyventojų nuomonę apie rajono strategines kryptis. Pagal tyrimo rezultatus **pasitenkinimas Biržų rajono gyvenamąja aplinka yra vidutinis (7 balai iš 10-ies)**. Labiausiai Savivaldybės gyventojai didžiuojasi gražėjančia, tvarkinga gyvenamąja aplinka (parkais, skverais, gėlynais), gamtinių sąlygų unikalumu (karstinis regionas, landšaftas), istoriniu paveldu bei palikimu (Biržų pilis, Astravo dvaras). Labiausiai nepatenkinti susisiekimo infrastruktūra (keliais, pėsčiųjų-dviračių takais), aukštu nedarbo lygiu ir mažai apmokestinamomis darbo vietomis. Rengiant planą taip pat atlikta Biržų rajono vidaus ir išorės aplinkos analizė, išskirtos silpnybės, stiprybės, grėsmės ir galimybės, nustatytos prioritetingos kryptys, formuota Biržų krašto plėtros vizija. Šio plano rengimas tęsiamas 2022 m., parengtas plano projektas bus teikiamas visuomenei svarstyti, pastaboms ir pasiūlymams teikti. Su Savivaldybės plėtros 2021–2030 m. strateginio plano rengimo medžiaga galima susipažinti Savivaldybės tinklapyje www.birzai.lt – [SAVIVALDYBĖ – Administracinė informacija – Planavimo dokumentai](#).

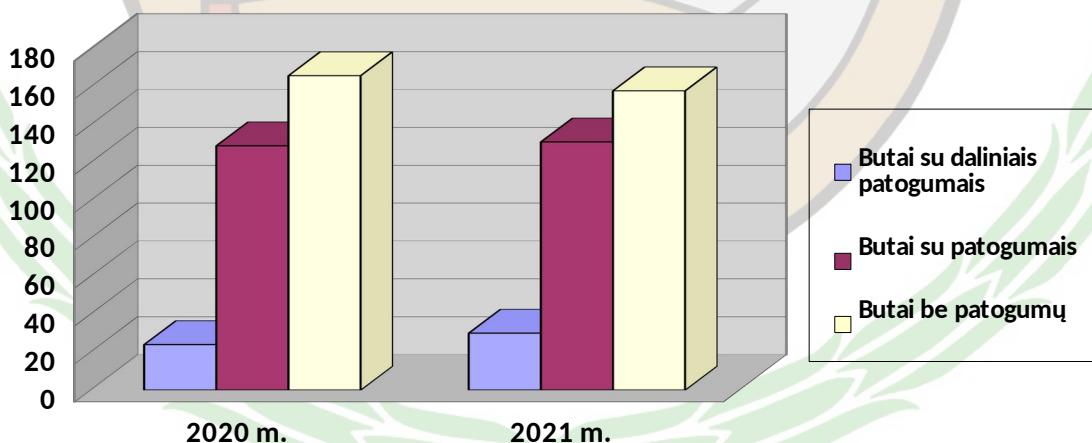
2021 m. parengtas **Biržų rajono savivaldybės 2021–2030 metų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas**, kuris 2022 m. bus teikiamas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai derinti.

Parama apsirūpinant būstu

Savivaldybės būsto struktūra ir plėtra

2021 m. pabaigoje Savivaldybės būsto fondą sudarė 421 butas (2020 m. – 420), kurio bendras naudingas plotas – 16,3 tūkst. kv. m (2020 m. – 16,2 tūkst. kv. m).

Savivaldybės socialinio būsto fondą, kuris yra sudedamoji Savivaldybės būsto fondo dalis, 2021 m. pabaigoje sudarė 234 butai. **Savivaldybės socialinio būsto fondas per metus padidėjo 6 butais** (2 nupirkti, 4 perkelti atlaisvinti ne socialinio būsto sąlygomis nuomotimi butai).

Biržų rajono savivaldybės būsto fondo struktūra pagal komunalinius patogumus

Savivaldybės būsto fondo struktūroje didėja butų su patogumais ir daliniais patogumais dalis, nes perkami butai su patogumais, o į turimą be patogumų būstą įrenginėjami vandentiekio ir

nuotekų tinklai.

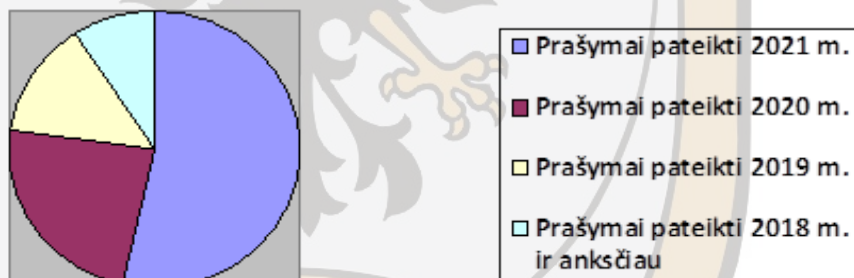
Prastėja butų be patogumų būklė. Didžioji jų dalis yra Biržų m. ir Vabalninko m. praeito šimtmečio pradžioje statytuose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose (110 butų) bei Biržų m. Vėjo g. ir Medelyno g. esančiuose karkasiniuose pastatuose (54 butai). 2021 m. buvo atliktas namo dalies Biržuose, Liepų g. 11, bei gyvenamųjų namų Biržuose, Ežero g. 4 ir Biržuose, Medelyno g. 24, būklės vertinimas, jie pripažinti netinkamais (negalimais) naudoti. Gyvenamojo namo dalis Biržuose, Liepų g. 11, parduota viešajame aukcione. Iškeldinus gyventojus iš gyvenamųjų namų Biržuose, Ežero g. 4 ir Biržuose, Medelyno g. 24, pasiūlymas dėl jų tolesnio naudojimo (pardavimo ar nugriovimo) bus teikiamas svarstyti Savivaldybės tarybai.

Šiuo metu Savivaldybės socialinio būsto fondo plėtra vykdoma įgyvendinant ES ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto fondo plėtra“. Planuota, kad pagal šį projektą Savivaldybės socialinio būsto fondas bus papildytas 25 būstais. Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios (2017 m.) nupirkta 21 socialinis būstas. Projekto įgyvendinimas labai prisidėjo prie asmenų (šeimų), laukiančių socialinio būsto nuomos, skaičiaus mažinimo. Nuo projekto įgyvendinimo pradžios laukiančių socialinio būsto asmenų (šeimų) skaičius sumažėjo 48 proc.

Asmenys ir šeimos, laukiantys Savivaldybės socialinio būsto nuomos

2021 m. asmenys (šeimos) žymiai aktyviau, nei 2020 m., teikė prašymus įrašyti į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą, sąrašą. Prašymus pateikė 51 asmuo (šeima), įrašyti 44 nustatytus reikalavimus atitinkantys asmenys (šeimos) (2020 m. atitinkamai 29 ir 24 asmenys (šeimos)).

Socialinio būsto laukiančių asmenų (šeimų) eilė „jaunėja“. 2021 m. pabaigoje didžiąją dalį (52 proc.) sąrašė esančių asmenų (šeimų) sudarė asmenys (šeimos), pateikę prašymus 2021 m.

2021 m. pabaigoje sąrašė įrašytų asmenų (šeimų) pasiskirstymas pagal prašymų pateikimo metus

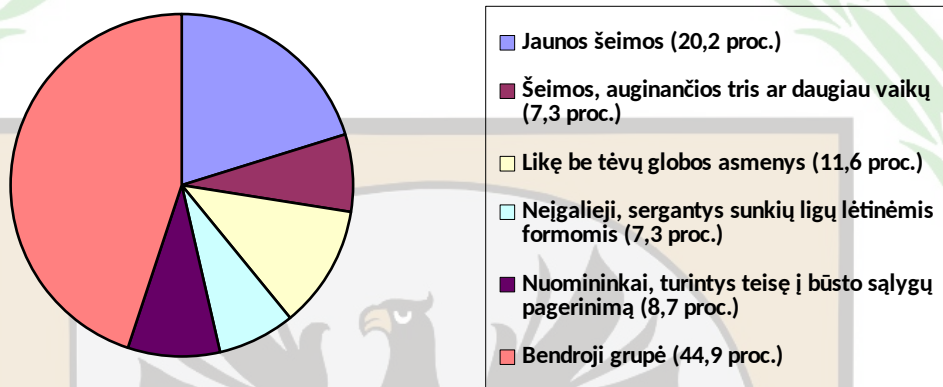
Iš Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą, sąrašo per metus išbraukta 23 asmenys (šeimos): 16 dėl Metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos nepateikimo, 7 – netekę teisės į socialinį būstą, pateikę prašymus išbraukti iš sąrašo, išvykę, mirę asmenys.

Asmenų (šeimų), įrašytų į sąrašą Savivaldybės socialinio būsto nuomai, skaičiaus kitimas

Grupė	Asmenų (šeimų) skaičius				
	2010-01-01	2014-01-01	2018-12-31	2020-12-31	2021-12-31
Jaunų šeimų	62	58	25	17	14
Šeimų, auginančių 3 ar daugiau vaikų	26	23	5	5	5
Likusių be tėvų globos asmenų ir jų šeimų	9	10	5	6	8

Neįgaliųjų ir asmenų, sergančių lėtinių ligų sunkiomis formomis	46	27	17	11	5
Socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į būsto sąlygų pagerinimą	8	6	6	6	6
Bendroji	88	101	54	28	31
Iš viso sąrašė	239	225	112	73	69

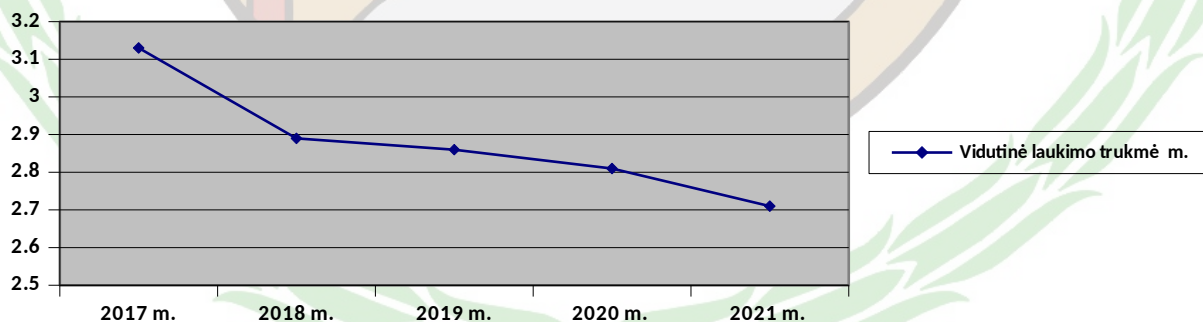
2021 m. pabaigoje sąrašė įrašytų asmenų (šeimų) pasiskirstymas pagal grupes

Didžiausią dalį į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą, sąrašą įrašytų asmenų (šeimų) sudaro vieni gyvenantys asmenys – 50,2 proc.

Paramos būstui išsinuomoti ar įsigyti teikimas

2021 m. Savivaldybės būstu aprūpinti 28 asmenys (šeimos), iš jų socialinis būstas išnuomotas 24 asmenims (šeimoms), bendrabučio patalpos – 4 asmenims (šeimoms). 5 socialiniai būstai išnuomoti jaunosms šeimoms, 3 – likusiems be tėvų globos asmenims, 2 – neįgaliesiems ir sergantiems lėtinių ligų sunkiomis formomis asmenims, 2 – daugiavaikėms šeimoms, 3 – pagerintos būsto sąlygos socialinio būsto nuomininkams, 9 socialiniai būstai išnuomoti į bendrąją grupę įrašytiems asmenims (šeimoms), nepatenkantiems į kitas grupes.

2021 m. socialiniu būstu aprūpinta 33 proc. metų pradžioje sąrašė socialinio būsto nuomos laukusių asmenų (šeimų). Vidutinė laukimo eilėje trukmė kasmet trumpėja, 2021 m. – 2,71 metų.

Vidutinės laukimo socialinio būsto nuomos trukmės kitimas

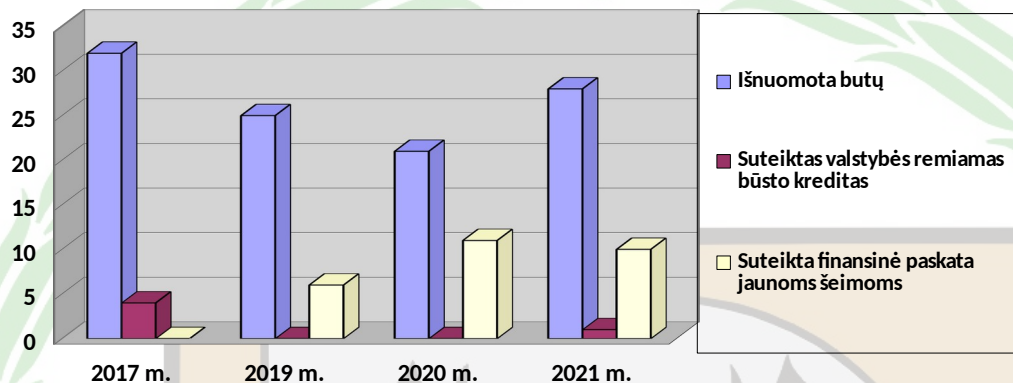
2021 m. Savivaldybės socialinio būsto nuoma pratęsta 52 nuomininkams, nepratęsta 2 nuomininkams dėl nuomos sutarties sąlygų pažeidimo.

Savivaldybės būsto nuoma nutraukta su 17 Savivaldybės būsto nuomininkų (nuomininkų

iniciatyva – 9, Savivaldybės administracijos iniciatyva – 8). Iš jų 6 nuomos sutartys nutrauktos teismo tvarka: 5 – dėl nuomos mokesčio ir mokesčių už komunalines paslaugas nemokėjimo, 1 – dėl buto pernuomojimo kitam asmeniui.

2021 m. gauti 26 prašymai dėl finansinės paskatos jaunoms šeimoms pirmajam būstui įsigyti, patenkinta 10 prašymų. Bendra suteiktos subsidijos suma – 62 871 Eur.

Valstybės remiamu būsto kreditu, kurį numato Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas, 2021 m. pasinaudojo 1 šeima.

Asmenų (šeimų), kuriems suteikta parama būstui įsigyti ir išsinuomoti, skaičiaus dinamika

Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimas

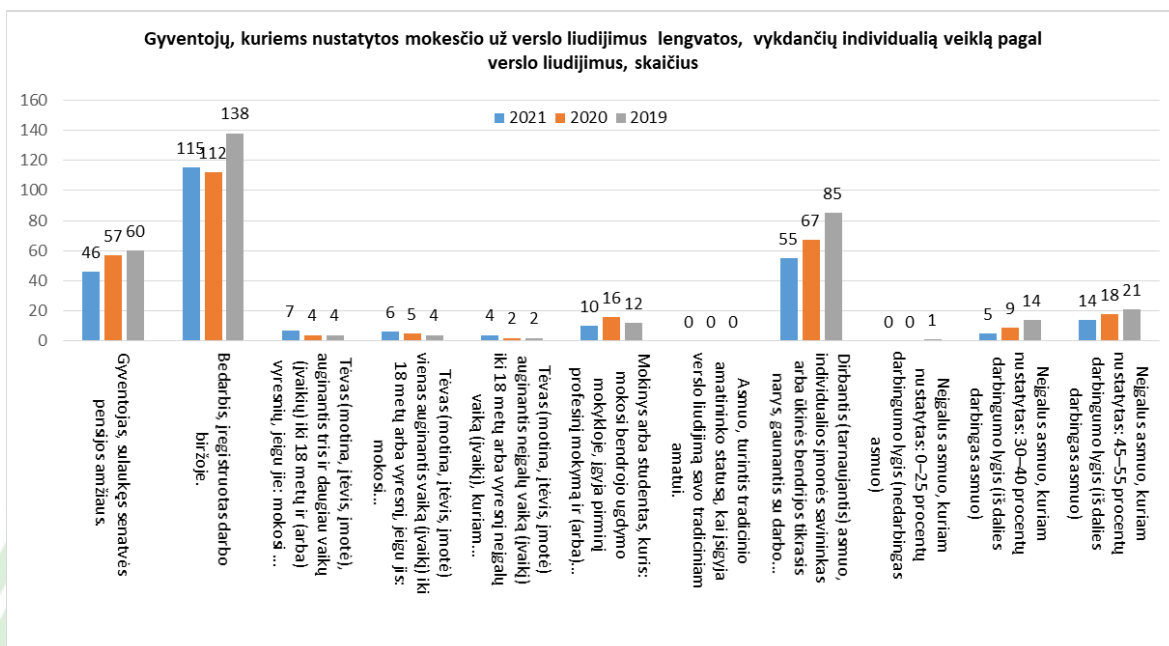
Dalis gyventojų ūkinę-komercinę veiklą vykdo įsigydami verslo liudijimus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytoms veiklos rūšims vykdyti. Iš 89 Vyriausybės nustatytų veiklos rūšių, kuriomis verčiantis gali būti perkami verslo liudijimai, 2021 m. 452 (2020 m. – 534, 2019 m. – 560) Savivaldybės gyventojai vertėsi 48 (2020 m. – 54, 2019 m. – 46) veiklos rūšimis.

Savivaldybės taryba, skatindama gyventojus užsiimti veiklomis turint verslo liudijimą, nustatė mažesnius gyventojų pajamų mokesčio tarifus labiau pažeidžiamiems asmenims.

Nuo veiklos pagal verslo liudijimus 2021 m. sumokėta 19,6 tūkst. Eur gyventojų pajamų mokesčio (2020 m. – 20,1 tūkst. Eur, 2019 m. – 27,8 tūkst. Eur).

Gyventojai 2021 m. daugiausiai verslo liudijimus pirkė pagal šias veiklos rūšis: prekybos veiklai – 113 (2020 m. – 109, 2019 m. – 118) gyventojų; statybos veiklai – 87 (2020 m. – 79, 2019 m. – 122) gyventojai; kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir salonų, soliariumų veiklai – 48 (2020 m. – 52, 2019 m. – 58) gyventojai; kvalifikacijos tobulinimo ir papildomo mokymo veiklai – 38 (2020 m. – 52, 2019 m. – 43) gyventojai; namų ūkio veiklai – 21 gyventojas; statybinių dailidžių ir stalių dirbinių, medinės taros, kitų medienos gaminių gamybai, remontui – 17 (2020 m. – 15, 2019 m. – 34) gyventojų; medienos ruošai, malkų gamybai – 22 (2020 m. – 20, 2019 m. – 22) gyventojai.

Savivaldybės tarybos nustatytais mokesčio už verslo liudijimus lengvatomis 2021 m. pasinaudojo 262 (2020 m. – 290, 2019 m. – 341) gyventojai, lengvatų suma – 6088 Eur (2020 m. – 6075 Eur, 2019 m. – 8667 Eur).

Biržų rajono savivaldybės smulčiojo verslo plėtros programos priemonėms įgyvendinti iš savivaldybės biudžeto 2021 m. buvo skirta 5000 Eur. Paraiškų pasinaudoti programos parmos lėšomis nebuvo gauta.

Dalyvavimas įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas

Savivaldybės 2021 metų užimtumo didinimo programoje numatytiems laikiniejiems darbams vykdyti skirta 230,78 tūkst. Eur, iš jų 90,78 tūkst. Eur – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, 140 tūkst. Eur – savivaldybės biudžeto lėšos.

Įgyvendinant užimtumo didinimo programą buvo prižiūrimos ir tvarkomos seniūnijų visuomeninės paskirties teritorijos ir jose esantys objektai. Laikinuosius darbus organizavo Savivaldybės administracijos seniūnijos ir Biržų regioninio parko direkcija.

Iš programos lėšų buvo kompensuojamos su darbo santykiais susijusios išlaidos, kitos, su viešųjų ar laikinųjų darbų organizavimu susijusios išlaidos, bei šių darbų administravimo išlaidos.

Duomenys apie 2018–2021 m. Savivaldybės užimtumo didinimo programoje numatytus laikinuosius darbus:

Laikinių darbų vykdytojai	Įdarbinta asmenų, registruotų Užimtumo tarnyboje			
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Biržų miesto seniūnija	33	31	40	34
Vabalninko seniūnija	12	16	29	18
Nemunėlio Radviliškio seniūnija	1	2	3	1
Pabiržės seniūnija	4	6	9	6
Pačeriaukštės seniūnija	4	3	6	4
Papilio seniūnija	9	9	9	8
Parovėjos seniūnija	5	6	8	8
Širvėnos seniūnija	9	8	12	9
Biržų regioninio parko direkcija	2	3	2	3
VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	-	-	1	-
Iš viso	79	84	119	91

Skirta lėšų laikiniejiems darbams vykdyti, tūkst. Eur, t. sk.:	177,1	187,7	256,0	230,78
valstybės tikslinių dotacijų	70,2	86,8	91,2	90,78
Savivaldybės biudžeto lėšų	106,9	101,0	164,8	140,00

Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas

2021 m. pasirašytos 4 Savivaldybės turto nuomos sutartys, 1 Savivaldybės ir 3 valstybės turto panaudos sutartys.

2021 m. konkurso būdu išnuomotas Savivaldybės administracijos funkcijoms vykdyti nereikalingas Savivaldybės nekilnojamas turtas (patalpos) Biržuose, J. Janonio g. 2-1, Pačeriaukštės k., Biržų g. 7-5, Nemunėlio Radviliškio mstl., Aušros g. 2, Kirkilų k., Mokyklos g. 14.

Dalis patalpų Biržuose, J. Janonio g. 2, perduotos pagal panaudos sutartį VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centrui .

Savivaldybės nuosavybėn iš valstybės įmonės Turto banko perimtas pastatas Biržuose, Rotušės g. 14, ir perduotas Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti.

2021 m. sausio 1 d. viešame aukcione parduodamo Savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamojų daiktų sąraše, patvirtintame Savivaldybės tarybos, buvo 13 Savivaldybės nekilnojamojo turto objektų.

2021 m. buvo paskelbti 8 elektroniniai Savivaldybės nekilnojamojo turto objektų bei jiems priskirtų valstybinės žemės sklypų vieši aukcionai, parduoti 2 nekilnojamojo turto objektai.

Viešame aukcione parduoto Savivaldybės nekilnojamojo turto sąrašas

Eil. Nr.	Nekilnojamojo turto pavadinimas, adresas	Plotas, kv. m	Sutarties kaina, Eur	Sutarties šalis
1.	Patalpa-įstaiga Nr. 3 Biržų r. sav., Germaniško k., Nemunėlio g. 49, paskirtis – administracinė	262,54	7268,00	UAB „Beta Plus“
2.	Dalis gyvenamojo namo su priklausiniais Biržuose, Liepų g. 11: 25/156 dalys gyvenamojo namo, 1/6 dalis ūkinio pastato, 1/12 dalis kitų inžinerinių statinių (šulinio, kiemo aikštelės, kiemo aptvėrimo); 1620/14550 dalys žemės sklypo, 0,0162 ha	19,94 4,30	3600,00	Fizinis asmuo
	Iš viso		10668,00	

Atstovavimas Savivaldybės valdomose ir kitose įmonėse

Savivaldybė nuosavybės teise 2022 m. sausio 1 d. turėjo uždarytų akcinių bendrovių akcijų už 8,045 mln. Eur, iš jų Savivaldybės valdomose įmonėse už 7,998 mln. Eur:

uždarėjoje akcinėje bendrovėje Biržų autobusų parke – už 0,138 mln. Eur (100 proc.),
uždarėjoje akcinėje bendrovėje „Biržų šilumos tinklai“ – už 2,411 mln. Eur (100 proc.),
uždarėjoje akcinėje bendrovėje „Biržų vandenys“ – už 5,409 mln. Eur (93,11 proc.),
UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centre – už 0,040 mln. Eur (11,79 proc.).

Be paminėtų Savivaldybės valdomų įmonių Savivaldybė nuosavybės teise turi akcijų uždarojoje akcinėje bendrovėje „Biržų komunalinis ūkis“ – už 35,3 tūkst. Eur (34,09 proc.) ir uždarojoje akcinėje bendrovėje „Biržų butų ūkis“ – už 12,1 tūkst. Eur (40,40 proc.). Savivaldybei priklausantys šių bendrovių akcijų paketai 2021 m. buvo parduodami viešuose aukcionuose, tačiau norinčių juos įsigyti nebuvo. Akcijų paketų pardavimo vieši aukcionai bus skelbiami 2022 m.

Lyginant su 2021 m. sausio 1 d., Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių akcijų

nominali vertė nepakito.

Savivaldybė taip pat yra savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos savininkė.

2021 m. buvo rengiami dokumentai ir atstovaujama Savivaldybei aukščiau paminėtų įmonių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, sprendžiami kiti su Savivaldybės valdomomis įmonėmis susiję klausimai. Organizuotas konkursas (atranka) į UAB „Biržų vandenys“ direktoriaus pareigas. Savivaldybės valdomoms įmonėms pateikti lūkesčių raštai, kuriais siekiama teisės aktų reikalavimus atitinkančių viešųjų paslaugų teikimo užtikrinimo, taip pat nenuostolingos įmonių veiklos. 2021 m. lapkričio mėn. Savivaldybės tarybos sprendimu nuspręsta suteikti Savivaldybės garantiją 523 tūkst. Eur sumai Biržų autobusų parko pasirinktai palankiausias sąlygas pasiūliusiai kredito įstaigai už bendrovės planuojamą imti paskolą autobusams įsigyti. Bendrovė autobusų įsigijimo procedūras vykdo 2022 m.

Preliminariais duomenimis savivaldybės įmonė Biržų agrolaboratorija, UAB „Biržų šilumos tinklai“ ir UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras metus baigė pelningai, UAB Biržų autobusų parkas ir UAB „Biržų vandenys“ patyrė nuostolį.

Licencijos, leidimai

2021 m. išduotos 4 neterminuotos licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir 36 vienkartinės licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais masiniuose renginiuose ir mugėse, 27 licencijos verstis mažmenine prekyba su tabako gaminiais susijusiais gaminiais ir 1 licencija verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais.

2021 m. pabaigoje Savivaldybės teritorijoje licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais turėjo 104 įmonės (2020 m. – 101, 2017 m. – 104, 2015 m. – 122). Jos prekiaavo 165 prekybos vietose (2020 m. – 162, 2017 m. – 208, 2015 m. – 230).

Licencijas verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais Savivaldybės teritorijoje turėjo 96 įmonės (2020 m. – 95, 2017 m. – 102, 2015 m. – 106). Jos prekiaavo 149 prekybos vietose (2020 m. – 148, 2017 – 181, 2015 m. – 176).

Valstybinės žemės nuomos mokesčio administravimas

2021 m. surinkta daugiau valstybinės žemės nuomos mokesčio nei ankstesniais metais. Tam įtakos turėjo padidėjusi žemės rinkos vertė, didesnis apmokestintų žemės sklypų plotas.

Surinkta 584,3 tūkst. Eur (98,1 proc. nuo apskaičiuotos sumos) valstybinės žemės nuomos mokesčio (2020 m. – 527,6 tūkst. Eur (104 proc.), 2019 m. – 391,2 tūkst. Eur (93,6 proc.).

2021 m. valstybinės žemės nuomos mokesčiu apmokestinti 4495 sklypai (2020 m. – 4420, 2019 m. – 4475), kurių bendras plotas 5084,43 ha (2020 m. – 4776,29 ha, 2019 m. – 4944,87 ha).

Apskaičiuota 595,8 tūkst. Eur valstybinės žemės nuomos mokesčio (2020 m. – 507,5 tūkst. Eur, 2019 m. – 418,0 tūkst. Eur), suformuota ir išsiųsta 2671 mokėjimo pranešimas piliečiams (2020 m. – 2710, 2019 m. – 2773).

12,8 tūkst. Eur mokesčio išieškota teismo keliu (2020 m. – 47,2 tūkst. Eur, 2019 m. – 12,3 tūkst. Eur). Skolininkams išsiųsti 300 skolos priminimų (2020 m. – 25, 2019 m. – 471), 43 valstybinės žemės naudotojai perduoti teismui skolai išieškoti (2020 m. – 60, 2019 m. – 62).

Teisės aktų ir raštų projektai

2021 m. parengti:

99 Savivaldybės tarybos sprendimų projektai investicijų, būsto, turto, finansų, kainų, mokesčių, rinkliavų, laikinųjų darbų, strateginio planavimo, verslo ir lengvatų bei kitais klausimais;

253 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai būsto, investicijų, licencijų ir leidimų, turto, finansų, verslo, laikinųjų darbų, atstovavimo savivaldybei įmonėse, kuriose Savivaldybė turi akcijų, ir įstaigose, kurių savininke yra, ir kitais (komisijų sudarymo, įgaliojimų suteikimo) klausimais;

470 Savivaldybės raštų investicijų, būsto, turto, komunalinio ūkio, finansų, infrastruktūros, licencijų ir leidimų, viešųjų pirkimų, aplinkosaugos, socialiniais, sveikatos, žemės, komisijų sudarymo, verslo, lengvatų, turizmo, kitais klausimais.

Spreštiniai klausimai (iššūkiai, problemos)

Investicijų projektai

Reikalinga sąlyginai didelė Savivaldybės lėšų dalis (apie 35–40 proc.) Biržų miesto viešųjų erdvių sutvarkymo projektams finansuoti.

Dėl metinio infliacijos pokyčio didėja rangos darbų kaina, galimi rangos darbų sutarčių verčių perskaičiavimai, gali reikėti papildomų Savivaldybės lėšų vykdomoms sutartims finansuoti.

Savivaldybės būsto fondas

Prastėja Savivaldybės būsto fondo butų be patogumų būklė. Dalis jų (apie 7 proc., apie 30 vnt.) dėl nusidėvėjimo yra netinkami naudoti, o juos remontuoti ar rekonstruoti ekonomiškai nenaudinga.

Daugiau kaip pusę į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą, sąrašą įrašytų asmenų (šeimų) sudaro vieni gyvenantys asmenys, todėl didžiausią paklausą turi vieno kambario butai, tačiau dėl mažos šių butų pasiūlos nupirkti vieno kambario butų nepavyksta.

Siekdama paspartinti Savivaldybės socialinio būsto laukiančių asmenų (šeimų) aprūpinimą būstu, Savivaldybės administracija 2021 m. bandė pasinaudoti dar viena Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme numatyta savivaldybių socialinio būsto fondo plėtros forma – išnuomoti ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančius būstus ir juos pernuomoti asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą. Savivaldybės administracija organizavo būsto nuomos iš fizinių ar juridinių asmenų pirkimą, tačiau pasiūlymų nuomoti būstą negauta.

Asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į paramą būstui išsinuomoti ir nuomojantiems būstą iš fizinių ar juridinių asmenų, Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas numato dar vieną paramos apsirūpinant būstu formą – būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, jei su fiziniu ar juridiniu asmeniu ne trumpesniam kaip vienerių metų laikotarpiui sudarytos būsto nuomos sutartys registruojamos Nekilnojamojo turto registre. Dėl ribotos legalios būsto nuomos pasiūlos asmenys ir šeimos pasinaudoti šia paramos forma neturi galimybės. Biržų rajono savivaldybėje šia paramos forma iki šiol nėra pasinaudojęs nei vienas asmuo (šeima).

Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimas

Savivaldybės smulkiojo verslo plėtros programoje numatytoms priemonėms finansuoti 2021 m. nebuvo gauta nei vienos paraiškos.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Investicijų projektai

Savivaldybė keletą kartų kreipėsi į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją dėl papildomų ES fondų lėšų Biržų miesto viešųjų erdvių projektams finansuoti. 2014–2020 m. ES fondų investicijų laikotarpis eina į pabaigą, todėl tikėtina, kad šalies mastu 2022 m. pabaigoje–2023 m. pradžioje bus sutaupyta ES fondų lėšų ir Savivaldybei atsiras galimybė jų gauti papildomai. Tai leistų dalį šiems projektams suplanuotų Savivaldybės lėšų skirti kitiems reikalingiems viešiesiems projektams finansuoti (pvz. Savivaldybės viešosios paskirties pastatams atnaujinti).

Valstybės investicijų programoje 2022–2025 m. numatytos valstybės lėšos Sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose, J. Basanavičiaus g. 69A, statybai, I etapui (sporto salei) – apie 4,3 mln. Eur. Prie projekto apie 40 proc. lėšų turės prisidėti ir Savivaldybė – preliminariai apie 2,8 mln. Eur.

Nors dar ne visi reikalingi nacionaliniai dokumentai, susiję su būsimumis 2021–2027 m. ES fondų investicijomis, patvirtinti, Savivaldybė, atsižvelgusi į preliminarias 2021–2027 m. ES fondų programos investicijų kryptis, planuoja naujus projektus. Dalyvauja rengiant 2021–2027 m. Panevėžio regiono plėtros plano projektą, Regiono funkcinės zonos strategijos, užtikrinsiančios tvarią ir integruotą regiono plėtrą, projektą. Planuojami nauji projektai vandentvarkos, aplinkos apsaugos, švietimo, sveikatos, socialinėje, atvirų jaunimo erdvių, verslo sąlygų gerinimo, viešojo transporto, turizmo ir paslaugų infrastruktūros srityje ir pan. Tikėtina, kad pagal regioninio planavimo priemones Savivaldybei preliminariai gali būti skirta apie 20 mln. 2021–2027 m. ES fondų lėšų (2014–2020 m. ES laikotarpiu pagal regioninio planavimo priemones Savivaldybei skirta apie 10,5 mln. Eur).

Savivaldybės būsto fondas

Savivaldybės socialinio būsto fondo plėtra 2022 m. bus tęsiama įgyvendinant ES ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto fondo plėtra“. Jį įgyvendinant planuojama įsigyti dar 3 dviejų kambarių butus.

Bus sprendžiama dėl netinkamo (negalimo) naudoti būsto. Atlikus prastos būklės neapgyvendinto būsto vertinimą, bus siūloma pripažintas netinkamomis naudoti gyvenamąsias patalpas remontuoti, parduoti viešame aukcione ar nugriauti.

Bus siekiama populiarinti ir skatinti aktyviau naudotis valstybės finansuojamomis paramos būstui išsinuomoti ir įsigyti formomis: būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija, finansine paskata jaunoms šeimoms pirmajam būstui įsigyti, paramos būstui įsigyti valstybės teikiama subsidija.

Smulkiojo verslo rėmimas

2022 m. planuojama peržiūrėti Savivaldybės smulkiojo verslo plėtros programos nuostatus, pagal galimybes išsiaiškinti smulkiojo verslo paramos poreikį, spręsti dėl naujų, patrauklesnių programos lėšomis finansuojamų priemonių įtraukimo.

SOCIALINĖ PARAMA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Socialinių išmokų administravimas.

Įgyvendindami Tikslinių kompensacijų, Išmokų vaikams, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams, Paramos mirties atveju įstatymus, Skyriaus specialistai administravo šių įstatymų nustatytų išmokų skyrimą, vykdė socialinės paramos mokiniams administravimą, vertino teisę į paramą bei organizavo aprūpinimą mokinio reikmenimis.

2021 m. Skyriaus specialistai administravo slaugos išlaidų tikslines kompensacijas, priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas ir kt., kurios buvo finansuojamos iš valstybės biudžeto. Praėjusiais metais tikslines kompensacijas vidutiniškai gavo 1096 asmenys.

Valstybės biudžeto lėšomis finansuotos įvairios išmokos pagal Išmokų vaikams įstatymą. 2021 m. tvarkyti dokumentai, priimti sprendimai dėl vienkartinės išmokos vaikui gimus (190 gavėjai), kas mėnesinės išmokos vaikui (vidutiniškai – 3733 gavėjai), globos (rūpybos) išmokos našlaičiams ir likusiems be tėvų globos vaikams (vidutiniškai – 101 gavėjas), globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas (84 gavėjai), vaiko laikinosios priežiūros išmoka (11 gavėjų),

vienkartinės išmokos nėščiai moteriai (54 gavėjai), vienkartinės išmokos įsikurti (10 gavėjų), išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai – 16 gavėjų, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui – 20 gavėjų, vienkartinė išmoka vaikui, skirta COVID-19 pandemijos padariniams mažinti – 48 gavėjai.

Socialinės paramos skyriaus išmokų specialistai atliko darbus, kurie susiję su EEB reglamentų dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimu. 2021 m. tvarkyti duomenys ir teikti Užsienio išmokų tarnybai arba užsienio valstybių kompetentingoms institucijoms dėl 124 šeimų.

Daugiausia darbo laiko ir dėmesio Skyriaus specialistai skyrė socialinių pašalpų ir būsto šildymo išlaidų kompensacijoms administruoti. Socialinė pašalpa skirta vidutiniškai 2056 gavėjams. Būsto šildymo išlaidų, išlaidų už geriamąjį ir karštą vandenį kompensacija paskirta vidutiniškai 2981 gavėjui. Tvarkyti dokumentai ir finansuotas kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) ir palūkanų apmokėjimas 532 būstams. Dėl būsto šildymo išlaidų, išlaidų karštam ir geriamam vandeniui kompensacijų išduotos 5147 pažymos. Kas mėnesį, gavus informaciją iš paslaugas teikiančių įstaigų, buvo sudaromi kompensacijų gavėjų sąrašai.

Skyriaus specialistai kartu su seniūnais ir seniūnijų socialiniais darbuotojais organizavo visuomenei naudingą veiklą, kurią vykdyti pasitelkė pinigines socialinės paramos gavėjus. 2021 m. visuomenei naudingus darbus dirbo 965 paramos gavėjai.

Skyriaus specialistai, administruodami socialinę paramą mokiniams, parengė 220 sprendimų skirti paramą 1239 mokiniams, 630 mokiniams skirta parama mokinio reikmenims įsigyti.

Suteikta parama 555 asmenų mirties atveju, taip pat 4 užsienyje mirusių (žuvusių) biržiečių palaikams pargabenti.

Skyriaus specialistai įgyvendino patvirtintą Vienkartinių pašalpų programą: organizavo Vienkartinių pašalpų komisijos darbą, bendradarbiaudami su seniūnijų socialiniais darbuotojais analizavo situacijas ir rengė reikalingus dokumentus. Vadovaudamasi Vienkartinių, tikslinių, sąlyginių, periodinių ir asmenims, grįžusiems iš pataisos įstaigų, pašalpų skyrimo ir mokėjimo Biržų rajono savivaldybėje tvarkos aprašu, Vienkartinių pašalpų komisija 2021 m. išnagrinėjo 221 prašymus:

- vienkartinės pašalpos skirtos 166 asmenims, išmokėta 19 497 Eur;
- tikslinės pašalpos skirtos 51 asmeniui, išmokėta 5012 Eur;
- periodinės pašalpos skirtos 4 asmenims, išmokėta 5700 Eur;
- 8 asmenys, grįžę iš pataisos įstaigų, kreipėsi į Socialinės paramos skyrių dėl vienkartinės pašalpos grįžusiems iš pataisos namų. Jiems išmokėta 1024 Eur iš savivaldybės biudžeto lėšų.
- Vienkartinių pašalpų programai iš savivaldybės biudžeto lėšų panaudota 30 210 Eur.

Socialinių paslaugų administravimas

2021 m. įvyko 25 Socialinių paslaugų skyrimo komisijos posėdžiai, kuriuose buvo svarstyti 164 asmenų prašymai ir pateikti rekomendaciniai siūlymai Socialinės paramos skyriaus vedėjui dėl paslaugos skyrimo ar neskyrimo.

Ilgalaikė socialinė globa institucijoje skirta 49 asmenims.

Trumpalaikė socialinė globa institucijoje skirta 9 asmenims.

Dienos socialinė globa asmens namuose skirta 14 asmenų.

Dienos socialinė globa institucijoje skirta 5 asmenims.

Intensyvi krizių įveikimo pagalba skirta 1 šeimai.

Pagalba į namus skirta 55 asmenims.

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose skirtas 1 asmeniui.

Vaikų dienos socialinė priežiūra skirta 27 vaikams.

Laikino atokvėpio paslauga skirta 2 asmenims.

Nepatenkinti 2 prašymai: 1 dėl pagalbos į namus paslaugų, 1 dėl ilgalaikės socialinės globos institucijoje.

Kitos 2021 m. skirtos socialinės paslaugos:

Asmeninio asistento (projektas „Kompleksinės paslaugos šeimai Biržų rajone“) paslauga skirta 9 asmenims su negalia;

Asmeninė pagalba skirta 8 asmenims su negalia (paslaugos teikimas 2021 m. pradėtas 3 asmenims);

2021 m. atvejo vadybos teikimų buvo priimta 60 sprendimų skirti šeimoms socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas, bei 56 įsakymai dėl socialinių paslaugų šeimoms nutraukimo. Per 2021 m. socialinio įgūdžio ugdymo ir palaikymo (ar) atkūrimo paslaugų, iš viso suteikta 169 šeimoms, kuriose auga 338 vaikai.

2021 m. Vaikų dienos centrai buvo pirmieji, kuriems pradėta taikyti akreditacija. Biržų rajono savivaldybės teritorijoje atkredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą teikia 7 vaikų dienos centrai: VšĮ „Vaiko užuovėja“ bei 6 nevyriausybinių organizacijos. Vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugą Biržų rajone gauna virš 200 vaikų. Vaikų dienos centruose ugdomi kasdieniai vaikų gyvenimo įgūdžiai, mokoma higienos, sveikos gyvensenos, lavinami socialiniai, bendravimo įgūdžiai, organizuojamas užimtumas. Čia vaikai turiningai praleidžia laisvalaikį, jiems padedama ruošti namų darbus, atostogų metu buvo organizuojamos įvairios stovyklos ar kitos veiklos.

Iki 2021 m. pabaigos visos socialinės priežiūros paslaugos turėjo būti akredituotos, kad atitiktų socialinės priežiūros paslaugų teikimo esminius reikalavimus. Akredituotos šios paslaugos:

laikinas apnakvindinimas;

intensyvi krizių įveikimo pagalba;

psichosocialinė pagalba;

apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose;

pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besikreipiantiems jais tapti;

socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;

pagalba į namus;

laikinas atokvėpis (per socialinę priežiūrą).

Per 2021 m. gauti 8 prašymai asmenų, norinčių tapti globėjais (rūpintojais), 7 tėvų prašymai dėl laikinosios priežiūros nustatymo tėvų prašymu. 2021 m. paruošti 3 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo projektai dėl laikinosios globos vaikui nustatymo; paruošta 2 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo projektai dėl vaiko gražinimo jo tėvams ir 3 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo projektai dėl laikinosios globos vaikui panaikinimo; paruošta 7 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai dėl laikinosios priežiūros tėvų prašymu vaikui nustatymo ir vienas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo projektas dėl laikinosios priežiūros tėvų prašymo vaikui panaikinimo. Gauta 15 užklausų iš kitų savivaldybių dėl globėjų (rūpintojų) paieškos be tėvų globos likusiems vaikams, surinkti duomenys apie galimybę teikti arba neteikti globėjų paslaugas; išsiųsti užklausimai į kitas savivaldybes dėl globėjo (rūpintojo) paieškos 5 rajono vaikams, netekusiems tėvų globos.

Įgyvendinant Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2023 metų veiksmų planą, buvo teikiamas Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Globos centro, veiklos ir vaiko budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), vykdomos priežiūros organizavimo Biržų rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Sprendimo projekto tikslas – skatinti vaikų globą šeimoje, siekiant sukurti institucinei globai alternatyvias bendruomenines paslaugas, suformuoti nuoseklią, koordinuotą pagalbos ir paslaugų sistemą, kuri likusiam be tėvų globos vaikui sudarytų geresnes sąlygas gauti individualias jo poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą, leistų vaikui augti saugioje, jo raidai palankioje aplinkoje – budinčių globotojų ir globėjų (rūpintojų), nesusijusių giminystės ryšiais, šeimose. Biržų rajono socialiniu paslaugų centru padalinys Globos centras yra sudaręs tarpusavio bendradarbiavimo paslaugų teikimo sutartis su 4 budinčiais globėjais ir globėjais (rūpintojais), nesusijusiais giminystės ryšiais. Per 2021 m. 8 vaikai buvo apgyvendinti budinčių globotojų šeimose, iš jų 3 vaikams buvo surasti globėjų šeimos, vienas paauglys apgyvendintas VšĮ „Vaiko užuovėja“, Bendruomeniniuose namuose, vienas tapo pilnametis, vienas vaikas gražintas biologiniams tėvams. Biržų rajone yra 35 globėjų šeimos, kuriose globojami 58 vaikai. Šiuo metu VšĮ „Vaiko užuovėja“ padalinyje Bendruomeniniuose vaikų globos namuose gyvena 8 vaikai, jais rūpinasi socialiniai darbuotojai ir kiti specialistai.

2021 m. buvo teikiamas Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Socialinės globos finansavimo ir finansinės paramos skyrimo šeimynai tvarkos aprašo patvirtinimo“. Nuo sausio 1 d. Biržų rajono savivaldybėje gyvenančioms šeimynoms, globojančioms vaikus, už kurių socialinės globos organizavimą ir finansavimą yra atsakinga savivaldybė, didės finansinė parama. Šeimynos galės gauti papildomą išmoką materialinei bazei stiprinti, būstui remontuoti ar rekonstruoti (iki 10,0 tūkst. Eur. vieną kartą per 5 metus). Finansinė parama Šeimynos valdomo nekilnojamojo turto rekonstravimo ir (ar) remonto darbams atlikti ir (ar) kilnojamam turtui ir kitoms einamosioms išlaidoms, susijusioms su globojamo, prižiūrimo vaiko poreikių tenkinimu. Šeimynoms skiriama finansinė parama pagerins vaikų gyvenimo sąlygas.

2021 m. pagalbos pinigai buvo mokami 12 šeimų bei 2 šeimynoms, globojančioms (besirūpinančioms) 26 vaikais.

Taip pat Biržų rajono savivaldybės tarybai buvo teikiamas sprendimo projektas „Dėl Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centre teikiamų paslaugų skyrimo, teikimo ir mokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“. Biržų rajono savivaldybės gyventojams, esant poreikiui, bus teikiamas laikinas apnakvindinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba.

Parengtos 93 sutartys bei susitarimai su globos namais dėl apgyvendintų asmenų ilgalaikės, trumpalaikės ar laikino atokvėpio lėšų kompensavimo.

Su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasirašyta sutartis su dėl asmeninės pagalbos teikimo ir administravimo, jos pagrindu Biržų rajono savivaldybė suteikė galimybę savo gyventojams, turintiems negalia, gauti asmeninę pagalbą. Taip pat pasirašyta sutartis su VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centru dėl naujos paslaugos teikimo.

Pagal nustatytus terminus 2021 m. patvirtintas naujas Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas, su kuriuo supažindinti socialiniai darbuotojai, teikiant konsultacijas, parengtas Biržų rajono savivaldybės 2021 m. socialinių paslaugų planas Akredituotos visos Biržų rajono savivaldybėje teikiamos socialinės priežiūros paslaugos.

2021 m. Socialinės paramos skyriaus specialistai dalyvavo Administracijos direktoriaus įsakymais sudarytų komisijų darbe, Vaiko gerovės komisijoje analizavo socialines situacijas ir ieškojo jų sprendimo būdų, teikė įvairias ataskaitas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Neįgaliųjų reikalų departamentui, Socialinių paslaugų priežiūros departamentui, Sveikatos apsaugos ministerijai ir kt. Socialinės paramos skyriaus specialistai rengė aktualius rajono gyventojams informacinio pobūdžio straipsnius apie socialinės paramos ir socialinių paslaugų teikimą, jie buvo publikuojami Savivaldybės interneto svetainėje.

Daug laiko ir dėmesio skirta neįgaliųjų integracijos ir reabilitacijos priemonėms įgyvendinti ir koordinuoti, organizuoti socialinę paramą, atstovauti jų interesams teismuose ir kt.

Įgyvendinti 5 Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai. Projektus įgyvendino Biržų rajono neįgaliųjų draugija, VšĮ LAAS Šiaurės rytų centras Biržų filialas, VšĮ „Pagalbos centras“, Biržų rajono neįgaliųjų draugija ir Biržų klubas „Artritas“. Skirtos lėšos panaudotos. Apie projektų vykdymą teikta informacija vietos žiniasklaidoje. Skyrius koordinavo ir kontroliavo šios programos įgyvendinimą, vykdė programoje numatytų priemonių vykdytojų veiklos stebėseną. Šiems projektams įgyvendinti skirta 50 266 eurai (iš valstybės lėšų skirta 41 888 eurai, iš savivaldybės biudžeto skirta 8378,00 eurai).

Vykdamat Respublikinę būsto pritaikymo žmonėms su negalia programą, asmenims, turintiems labai ryškių, ryškių ir vidutinių judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimų, jų poreikiams buvo pritaikomi būstai. Pritaikyta 11 būstų žmonėms su negalia. Juose įrengtos dušo patalpos, privažiavimai neįgaliojo vežimėliu, nuotekų valymo įrenginiai ir kt. Būstų pritaikymas organizuotas visiems besikreipusiems neįgaliesiems, kurie atitinka socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintus reikalavimus. Skyriaus specialistai organizavo būsto pritaikymo poreikio vertinimą, rūpinosi viešųjų pirkimų konkurso organizavimu, sąmatos sudarymu, vykdė darbų priežiūrą, derino pakeitimus atliekant darbus, organizavo darbų priėmimą. Organizuotas Būsto pritaikymo komisijos darbas ir vykdytas darbų apmokėjimas bei šiam tikslui skirtų lėšų apskaitos ir atsiskaitymo darbai. Šiems darbams įgyvendinti buvo skirta 52422,72 eurai iš valstybės lėšų skirta 31924,93 eurai, iš savivaldybės biudžeto skirta 20497,79 eurai).

Organizuoti pasitarimai dėl pasirengimo projektinei veiklai bei jos įgyvendinimo, inicijuotas šios veiklos viešinimas informacinėse priemonėse. Konsultuotos organizacijos, rengiančios projektus, organizuotas šių projektų vertinimas ir tuo tikslu sudarytos komisijos, sutarčių su projektų vykdytojais rengimas, vykdyta projektų įgyvendinimo stebėseną, organizuota projektinės ir finansinės veiklos kontrolė, surašyti tikrinimo aktai ir pateikti Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros veikla.

Parengta 20 Savivaldybės tarybos sprendimų projektų, susijusių su sveikatos apsaugos srities veikla.

Savivaldybės visuomenės sveikatos programų rėmimo ir įgyvendinimo finansavimo šaltinis buvo Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa, kurios lėšas sudaro 20 procentų Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų. 2021 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuotas 21 sveikatinimo projektas. Projektus teikti buvo kviečiamos švietimo ir ugdymo įstaigos, įvairios bendruomenės, sveikatos priežiūros įstaigos, asociacijos ir bendrijos. Organizuotas programų atrankos ir vertinimo komisijos darbas, sutarčių su programų vykdytojais pasirašymas.

Reguliariai bendradarbiauta su Biržų rajone veikiančiomis asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigomis bei su Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru. Visuomenės sveikatos biuras vykdė savivaldybei priskirtas funkcijas – visuomenės sveikatos stebėseną, visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

2021 m. VŠĮ Biržų ligoninėje buvo pritaikytos patalpos COVID-19 pacientams gydyti. Modernizuotos deguonies sistemos, atsirado daugiau vietų, galinčių pacientus aprūpinti deguonimi.

Kartu su Biržų rajono savivaldybės poliklinika (toliau – Poliklinika) ir Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru (toliau – Visuomenės sveikatos biuras) 2021 m. įkurtas Vakcinavimo centras, kuris piko metu veikė Biržų „Saulės“ gimnazijoje. Visuomenės sveikatos biuro darbuotojai ir Ekstremalios situacijos operacijų centro (toliau – ESOC) nariai atliko vakcinacijos koordinavimo ir administravimo funkcijas.

2021 m. Visuomenės sveikatos biuras organizavo ir koordinavo savikontrolės testavimąsi Savivaldybės ugdymo įstaigose. Atliko nustatytų teigiamų atvejų epidemiologinę diagnostiką.

Skyrius koordinavo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos planą, kurį reikėjo pateikti Sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – Ministerija) iki gruodžio 10 d. Bendradarbiaujant su Visuomenės sveikatos biuru, Skyrius apibendrino ir Ministerijai pateikė Mero potvarkiu sudarytos darbo grupės rezultatus.

Poliklinika aktyviai vykdė Savivaldybės gyventojų COVID-19 testavimą.

Buvo išplėstos mobilios komandos paslaugų spektras. Pradėtos teikti ambulatorinės slaugos paslaugos.

Kita veikla

Skyriaus specialistai kartu su seniūnijų socialinio darbo organizatoriais padėjo labdaros ir paramos fondui „Maisto bankas“ įgyvendinti maisto iš ES intervencinių atsargų teikimą. 2021 m. maisto produktus gavo 3290 nepasiturinčių savivaldybės gyventojų.

Gauti 5 prašymai dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimo motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms iki 8 metų 5 ir daugiau vaikų.

Gauti 4 prašymai dėl nukentėjusiojo asmens teisinio statuso pripažinimo.

Išnagrinėtų Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijos inicijuotų asmens būklės peržiūrėjimo bylų skaičius – 60 vnt. (100 proc.).

Paruošta 12 civilinių bylų dėl rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo.

Paruošta 15 civilinių bylų dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo.

2021 m. buvo tęsiama Užimtumo didinimo programa, skirta užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims. Modelyje

dalyvavo 103 asmenys. Jiems buvo teikiamos psichologo konsultacijos (grupinės ir individualios), finansinio raštingumo mokymai, pavėžėjimo, priklausomybių konsultanto konsultacijos (grupinės ir individualios), sveikatinimo užsiėmimai (individualūs ir grupiniai), teisininko, informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugos. Per ataskaitinius metus įsidarbino 19 programos dalyvių, iš kurių 6 – pagal terminuotas sutartis, 13 – pagal neterminuotas darbo sutartis. Per metus buvo atlikta 10 viešųjų pirkimų ir 10 Atvejo komandos susitikimų. Susitarimai nutraukti su 71 asmeniu.

Rezultatai

Didesnė dalis gyventojų gavo kompensaciją už būsto šildymą, karštą ir geriamąjį vandenį bei kompensacijas už kreditą, paimtą daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimą. Kitų socialinių išmokų gavėjų skaičiai, kurie didėjo, išaugo nežymiai arba visai nepakito.

Lyginant su 2020 m. duomenimis, 2021 m. beveik 60 procentų daugiau asmenų kreipėsi dėl vienkartinių, tikslinių ir sąlyginių pašalpų.

Daugiau socialinių paslaugų skirta namuose ar bendruomenėje neįgaliesiems stacionariose socialinių paslaugų įstaigose, kuriose teikiama ilgalaikė ar trumpalaikė (iš kurios pereinama į ilgalaikę) socialinė globa. Tikslas pasiektas – socialinių paslaugų gavėjams suteikta daugiau prioritetinių paslaugų, t. y. paslaugų, kurios teikiamos namų aplinkoje ar bendruomenėje. 75,83 proc. – paslaugų namuose ar bendruomenėje; 24,17 proc. – ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa institucijoje. Taigi prioritetinių paslaugų skirta tris kartus daugiau.

98,8 proc. teiktų prašymų dėl socialinių paslaugų buvo patenkinti.

Biržų rajono savivaldybėje 2021 m. pabaigos pradėta teikti asmeninė pagalba neįgaliesiems; įstaigos, teikiančios socialinės priežiūros paslaugas, turi teisę jas teikti nuo 2022 m. (paslaugos buvo akredituotos).

Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje 2021 metų projektai sėkmingai įgyvendinti.

Vykdamas Respublikinę būsto pritaikymo žmonėms su negalia programą, neįgaliesiems pritaikyta dvigubai daugiau būstų.

Įsidarbino daugiau asmenų, kurie 2021 m. dalyvavo Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelyje. Paskutiniais duomenimis, 9 asmenys dirbo pagal neterminuotas darbo sutartis.

Spęstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Socialinių išmokų administravimas – sudėtingas, daug darbo laiko, didelio atidumo ir kruopštumo bei gebėjimų bendrauti su įvairiais klientais reikalaujantis darbas. Ataskaitiniais metais išliko pagrindinė problema – didelis išmokų specialistų darbo krūvis.

Asmeninės pagalbos gavėjų skaičiaus didėjimas/maksimalus valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai, skirtų Biržų rajono savivaldybei panaudojimas.

Nepakankamai lėšų skiriama metų pradžioje Būsto pritaikymo žmonėms su negalia programai, tai lemia sudėtingą darbų planavimą per metus.

Pagalbos į namus paslaugų teikimas labiausiai nuo rajono centro nutolusiems gyventojams. Atsižvelgiant į geografinę padėtį ir galiojančius teisės aktus, sudėtinga rasti darbuotojų kaimiškose teritorijose, o mokėti „SODROS“ išmokų „grindis“ – labai nuostolinga finansiškai.

Galimi sprendimai, perspektyvos

VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro įgalinimas maksimaliai peržiūrėti pagalbos į namus gavėjus, atitinkančius asmeninės pagalbos gavimo reikalavimus, pasiūlyti klientams vietoj pagalbos į namus – asmeninę pagalbą, jei tai klientams yra pigiau. Seniūnijų įgalinimas pasiūlyti asmeninę pagalbą asmenims su negalia. Reguliarus asmeninės pagalbos viešinimas. Visos šios

priemonės padidintų asmeninės pagalbos gavėjų skaičių, būtų tikslingai panaudojamos valstybės biudžeto lėšos, skirtos asmeninei pagalbai.

Svarstant Savivaldybės biudžetą, skirti pakankamai lėšų Būsto pritaikymo žmonėms su negalia programai įgyvendinti, kad būtų galima panaudoti visas skiriamas lėšas iš Negaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Lankomosios mobilios komandos kūrimas, būtų aptarnaujami toliausiai nuo savivaldybės centro gyvenantys asmenys ir tie gyventojai, kuriems neįmanoma suteikti paslaugų po sprendimo priėmimo.

ŽEMĖS ŪKIS

Atlikti darbai

1.1. *Specialistai sėkmingai įgyvendina ES ir nacionalinėmis lėšomis finansuojamus projektus ir programas*

1. PROJEKTAS „BIRŽŲ RAJONO BIRŽŲ KAIMO LIEPŲ GATVĖS KAPITALINIS REMONTAS“.

Projektu numatyta atlikti Liepų gatvės žvyruotos dalies (0,831 km) kapitalinį remontą - išasfaltuoti nuo Saločių g. link Rinkuškių g., kas prisidės prie vietos ekonomikos gerinimo, bus pagerintas susisiekimas Biržų kaimo gyvenamojoje vietovėje, ekologinė būklė, supaprastinta kelio priežiūra, sutrumpintas kelionės laikas.

Per 2021 m. suorganizuoti 4 pasitarimai dėl darbų įgyvendinimo.

Parengti 9 raštai Nacionalinei mokėjimo agentūrai dėl mokėjimo prašymo terminų keitimo ir viešųjų pirkimų vertinimo.

38 kartus lankytasi darbų vietoje.

Atlikta 60 proc. darbų.

2. PROJEKTAS „BIRŽŲ RAJONO KLAUSUČIŲ KAIMO GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO SISTEMŲ, ĮSKAITANT VANDENS KOKYBĖS GERINIMĄ, NAUJA STATYBA“.

Projektu numatyta įrengti vandentiekio sistemą, gręžinį, kas užtikrins kokybiško geriamojo vandens centralizuotą tiekimą visiems Klausučių kaimo gyventojams.

Per 2021 m. suorganizuoti 4 pasitarimai dėl darbų įgyvendinimo

Parengti 8 raštai Nacionalinei mokėjimo agentūrai dėl mokėjimo prašymo terminų keitimo ir viešųjų pirkimų vertinimo.

38 kartus lankytasi darbų vietoje.

Atlikta 80 proc. darbų.

Liepų g.

Klausučių vandentvarka

1 pav. Įgyvendinami projektai

3. BIRŽŲ RAJONO VABALNINKO SENIŪNIJOS DALIES MELIORACIJOS GRIOVIŲ IR TILTŲ REKONSTRAVIMAS

Rekonstruota 22,8 km melioracijos griovių bei 2 tiltai per Vabalos upelį. Atliktų darbų vertė 216,05 tūkst. eurų.

Įgyvendinant projektą Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos parengti ir pateikti 3 mokėjimo prašymai, pateikta galutinė įgyvendinto projekto ataskaita, parengtas ir su Nacionaline mokėjimo agentūra suderintas projekto pakeitimo aktas, tikslinta paramos gavimo sutartis. Projekto vykdymo metu kiekvieną mėnesį (6 kartus) apsilankyta objekte darbų kokybės tikrinimo klausimas.

4. BIRŽŲ RAJONO PABIRŽĖS SENIŪNIJOS DALIES MELIORACIJOS GRIOVIŲ IR TILTŲ REKONSTRAVIMAS

Rekonstruota 23,2 km melioracijos griovių bei 2 tiltai Kirdonių kadastrinėje vietovėje. Atliktų darbų vertė 221,09 tūkst. eurų.

Įgyvendinant projektą Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos parengti ir pateikti 3 mokėjimo prašymai, pateikta galutinė įgyvendinto projekto ataskaita, parengtas ir su Nacionaline mokėjimo agentūra suderintas projekto pakeitimo aktas, tikslinta paramos gavimo sutartis. Projekto vykdymo metu kiekvieną mėnesį (7 kartus) apsilankyta objekte darbų kokybės tikrinimo klausimas. Dėl projekto autorių klaidų buvo iškviešti projektuotojai ir priimti sprendimai dėl projekto pakeitimo, surašyti ir suderinti projekto pakeitimo aktai.

5. BIRŽŲ RAJONO AGLUONOS IR JUODUPĖS SAUSINIMO SISTEMŲ DALIES MELIORACIJOS GRIOVIŲ IR JUOSE ESANČIŲ HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIŲ REKONSTRAVIMAS.

Pateikta paraiška Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, atsakyta į paklausimus. Projektu planuojama rekonstruoti 31,6 km melioracijos griovių.

6. BIRŽŲ RAJONO KRUTO IR ŽVEJOTGALOS SAUSINIMO SISTEMŲ DALIES MELIORACIJOS GRIOVIŲ IR JUOSE ESANČIŲ HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIŲ REKONSTRAVIMAS.

Pateikta paraiška Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, atsakyta į paklausimus. Projektu planuojama rekonstruoti 23,27 km melioracijos griovių, 21 vandens pralaida.

Paraiškas dėl melioracijos statinių rekonstravimo teikia melioracijos statinių naudotojų asociacijos. Asociacijų projektuose Savivaldybė dalyvauja partnerio teisėmis ir Melioracijos statinių naudotojų asociacijoms suteikia finansinę pagalbą. Iš Savivaldybės biudžeto asociacijoms skiriama 3 proc. nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų.

2021 metais užbaigti įgyvendinti 4 melioracijos statinių naudotojų asociacijų projektai:

1. Biržų rajono Tabokinės melioracijos statinių naudotojų asociacijos melioracijos statinių rekonstravimas, rekonstruotos drenažo sistemos 89,2 ha plote, įrengiant 4,447 km drenažo rinktuvų bei 16,884 km drenažo sausintuvų. Rekonstruotas 1 tiltas Pučiakalnės kadastrinėje vietovėje. Atliktų darbų vertė 147,03 tūkst. Eur.

2. Biržų rajono Braškių melioracijos statinių naudotojų asociacijos melioracijos statinių rekonstravimas, rekonstruotos drenažo sistemos 122,00 ha plote, įrengiant 6,52 km drenažo rinktuvų bei 15,824 km drenažo sausintuvų. Rekonstruotas 1 tiltas. Atliktų darbų vertė 236,28 tūkst. Eur.

3. Biržų rajono Sėlių melioracijos statinių naudotojų asociacijos melioracijos statinių rekonstravimas, rekonstruotos drenažo sistemos 135,00 ha plote, įrengiant 5,54 km drenažo rinktuvų bei 19,93 km drenažo sausintuvų. Rekonstruotas 1 tiltas. Atliktų darbų vertė 250,46 tūkst. Eur.

4. Biržų rajono Vabalninko melioracijos statinių naudotojų asociacijos melioracijos statinių rekonstravimas, rekonstruotos drenažo sistemos 116,00 ha plote, įrengiant 8,512 km drenažo rinktuvų bei 17,034 km drenažo sausintuvų. Rekonstruotas 1 tiltas Vabalninko Kadastrinėje vietovėje. Atliktų darbų vertė 185,88 tūkst. Eur.

Žemės ūkio skyriuje priimtos 93 bičių laikytojų paraiškos dėl išlaidų kompensavimo už bičių maitinimą 4272 bičių šeimoms. Paraiškų duomenys suvesti į Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro registrą.

Žemės ūkio skyriuje 2021 m. buvo priimamos paraiškos, jos administruojamos ir rengiami sprendimai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Išimtinė laikina parama ūkininkams ir MVĮ (mažoms ir vidutinėms įmonėms), kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė (39b straipsnis)“. Šia parama pasinaudojo 86 ūkininkai, kuriems buvo skirta ir išmokėta 88,671 tūkst. Eur.

Rajonas pagal nusausinimo apimtis ir turimą melioracijos turtą yra vienas iš didžiausių respublikoje. Šis turtas yra išsidėstęs 86436 ha drenažu nusausintame plote.

1.2. Sėkmingai įgyvendinta melioracijos darbų programa

Rajone vykdant melioracijos darbus įrengta 1645,79 km griovių, 3,0 km pylimų, pastatyta 51 tiltas, 1355 pralaidos, nusausintame plote paklota 1686,68 km didelio (12,5 cm ir didesnių) skersmens drenažo rinktuvų. Statinių balansinė vertė yra 25,4 mln. Eur. Melioracijos statiniai vidutiniškai nusidėvėję 65,2 proc. Apie 90 proc. visos žemės ūkio produkcijos išauginama nusausintose žemėse, todėl melioracija Biržų rajone yra labai svarbi žemės ūkio gamybos ir kaimo infrastruktūros dalis.

2021 metais įgyvendinta melioracijos darbų programa finansuojama valstybės biudžeto lėšomis. Valstybės biudžeto lėšų buvo skirta 331 tūkst. Eur. Visos lėšos panaudotos pagal tikslinę paskirtį.

Įgyvendinant šią programą suremontuota 88,2 km melioracijos griovių, sutvarkyti drenažo sistemų didelio diametro drenažo rinktuvai 88,3 ha plote, įrengiant 1,34 km drenažo rinktuvų. Suremontuoti didelio diametro drenažo rinktuvai Rinkuškių gyvenvietės asmeninio naudojimo žemės sklypuose.

Prieš remonto darbus

Po remonto darbų

2 pav. Melioracijos remonto darbai

Nuolat buvo lankomasi objektuose (kartą per savaitę) ir tikrinama atliekamų darbų kokybė, rašomi aktai ir pildoma dokumentacija Statybos darbų žurnale.

1.3. Sėkmingai įgyvendinta kaimo rėmimo programa

2021 m. Savivaldybės kaimo rėmimo programai iš savivaldybės biudžeto skirta 10 tūkst. Eur. Panaudota:

gaisrų nuostolių daliniam kompensavimui 6 atvejai – 1,8 tūkst. Eur;
 daliniam draudimo kompensavimui kaimo bendruomenėms, savo veiklai naudojančioms pastatus ir statinius – 11 bendruomenių kompensuota 462 Eur;

konkurso „Metų ūkis 2021“ dalyvių pagerbimo ceremonijai organizuoti ir dalyvių skatinimui – 1,485 tūkst. Eur;

Respublikiniam būsimų žemės ūkio specialistų profesinio meistriškumo konkursui „Ruošk ratus žiemą“ organizuoti ir dalyvių skatinimui – 330 Eur,

patenkinta 11 kaimo bendruomenių prašymų vykdomų projektų nuosavų lėšų dalies ar visiškai kompensuoti – 5 tūkst. Eur;

2 bendruomenėms iš dalies kompensuotos kaimo bendruomenių veiklai naudojamų pastatų ar jų dalių remonto išlaidos – 668 Eur.

1.4. Didėja registruotų ūkių skaičius

2020 m. gruodžio 31 d. ūkininkų registre buvo registruoti 1613 ūkininkų ūkiai, iš jų iki 40 m. 282 (17,5 proc.) jaunieji ūkininkai. Per 2021 metus įregistruota 38 ir atkurta 81 ūkininkų ūkių, 48 – likviduoti, atnaujinti 1370 ūkininkų ūkių duomenys informacinėje sistemoje. 2021 m. gruodžio 31 d. buvo 1684 ūkininko ūkiai, iš jų 283 (16,8 proc.) jaunieji ūkininkai iki 40 metų amžiaus.

1 lentelė. Biržų rajono ūkininkų ūkių skaičius 2020–2021 metais

Ūkininkų ūkiai						
Metai	Metų pradžioje	Atnaujinta	Įregistruota	Atkurta	Išregistruota	Metų gale
2020	2235	1284	44	0	666	1613
2021	1613	1370	38	81	48	1684

2020 m. gruodžio 31 d. buvo registruotos 2811 valdos, iš jų 380 jaunieji ūkininkai iki 40 metų amžiaus (13,5 proc.). Per 2021 metus įregistruotos 51, atkurta 14, išregistruotos 142 žemės ūkio valdos, atnaujinti 2111 žemės ūkio valdų duomenys informacinėje sistemoje. 2021 m. gruodžio 31 d. yra 2734 žemės ūkio valdos, iš jų 368 jaunieji ūkininkai iki 40 metų amžiaus (13,5 proc.).

2 lentelė. Biržų rajono žemės ūkio valdų skaičius 2020–2021 metais

Žemės ūkio valdos

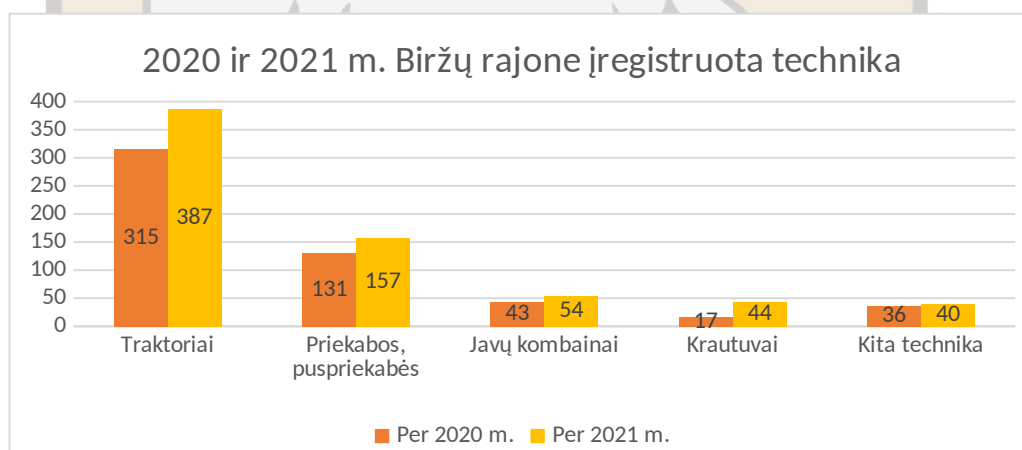
Metai	Metų pradžioje	Atnaujinta	Įregistruota	Atkurta	Išregistruota	Metų gale
2020	2882	2167	73	0	144	2811
2021	2811	2111	51	14	142	2734

1.5. Daugiau įregistruojama traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų

Per 2021 metus įregistruoti 387 traktoriai, iš jų 30 naujų ir 357 naudoti traktoriai. Taip pat įregistruotos 157 priekabos arba puspriekabės, iš jų: 4 naujos ir 153 naudotos. Iš įregistruotų 54 javų kombainų 3 buvo nauji ir 51 naudotas. Iš 44 įregistruotų krautuvų 1 naujas ir 43 naudoti. Ir iš 40 vienetų kitos technikos 2 vnt. sudaro nauja ir 38 vnt. naudota technika.

2021 metais atlikta 3502 traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų techninės apžiūros.

Per 2021 metus už traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registravimą ir technines apžiūras į savivaldybės biudžetą surinkta 33 tūkst. Eur valstybinių rinkliavų. Iš jų už technines apžiūras 17,985 tūkst. Eur, už technikos registravimą 15,347 tūkst. Eur.

3 pav. Įregistruota technika Biržų rajone 2020–2021 m.

1.6. Ūkininkai aktyviai teikė paraiškas palūkanų ir daliniam draudimo įmokų kompensavimui

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Rizikos valdymas“ veiklos sritį „Pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos“ gautos 93 paraiškos. Jos įvertintos, parengti sprendimai paramai išmokėti, jie perduoti Nacionalinei mokėjimo agentūrai. Ūkininkams pasėlių

draudimo priskaičiuota 197,776 tūkst. Eur paramos. Gyvūnų draudimo įmokų kompensavimui pateikta 1 paraiška, kompensuota 21,107 tūkst. Eur.

Pagal valstybės pagalbos priemonės „Palūkanų ir garantinės įmokos kompensavimas COVID-19 ligos protrūkio laikotarpiu“ gauta 11 paraiškų, apskaičiuota 23,607 tūkst. Eur paramos.

Dėl palūkanų kompensavimo, sumokėtų už investicinius kreditus ir lizingo paslaugas, dėl kurių nėra suteikta UAB žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija, gauta 10 paraiškų, 15,250 tūkst. Eur sumai.

Priemonei „Dalies kredito įstaigai sumokėtų palūkanų už trumpalaikiam ir (ar) biologiniam turtui įsigyti suteiktus kreditus ir (ar) kredito linijas kompensavimas“ gautos 9 paraiškos 9,981 tūkst. Eur sumai

Paraiškų duomenys suvesti į Žemės ūkio ministerijos informacinę sistemą (ŽŪMIS), parengti sprendimai dėl įmokų kompensavimo.

1.7. Sėkmingai organizuotas konkursas „Metų ūkis 2021“

Konkursas „Metų ūkis 2021“ (toliau – Konkursas) skirtas skatinti rajono ūkininkus siekti inovacijų ir gamybos efektyvumo, ekologinės pusiausvyros, stiprinti bendruomeniškumą, iniciatyvumą, skleisti ūkių gerą patirtį, didinti žemės ūkio veikla užsiimančių subjektų žinomumą rajone ir respublikoje.

Siekiant objektyviau įvertinti ūkius, jie buvo skirstomi į penkias grupes: stambus ūkis arba žemės ūkio bendrovė, arba įmonė, vykdanči žemės ūkio veiklą (200 ha ir daugiau); smulkus šeimos ūkis (nedaugiau kaip 29 ha); vidutinis ūkis (nuo 30 ha iki 200 ha); ūkiai, ekologinis ūkis; jaunasis ūkininkas (įsikūręs 5 m. laikotarpiu, amžius – iki 40 m.).

Administracijos direktorės įsakymu sudaryta komisija 2021 m. liepos mėnesį lankė ūkius, siekiant įvertinti pasėlių, ūkinių pastatų, privažiavimo prie sodybų kelių būklę ir kt.

4
pav.

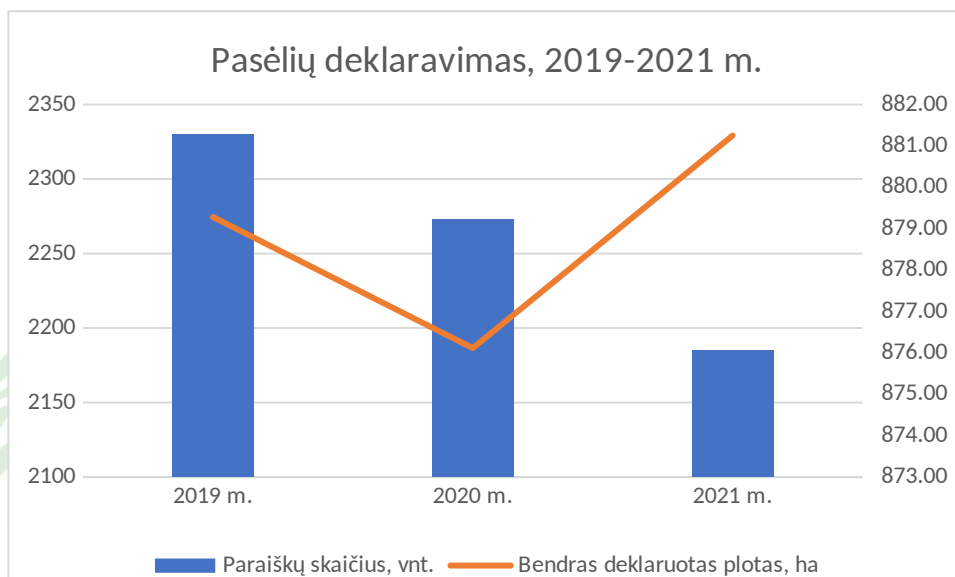

Konkurso „Metų ūkis 2021“ nugalėtojai

1.8. Didėja deklaruojamų pasėlių plotas

Nuo 2021 m. balandžio 12 d. iki liepos 2 d. Žemės ūkio skyriuje ir seniūnijose vyko pasėlių deklaravimas. Daugiau nei 90 proc. ūkininkų deklaracijas pateikė laiku.

Deklaruojamų pasėlių plotas didėja. 2019 m. buvo deklaruota 87,928 tūkst. ha, 2020 m. 87,611 tūkst. ha, o 2021 m. 88,124 tūkst. ha.

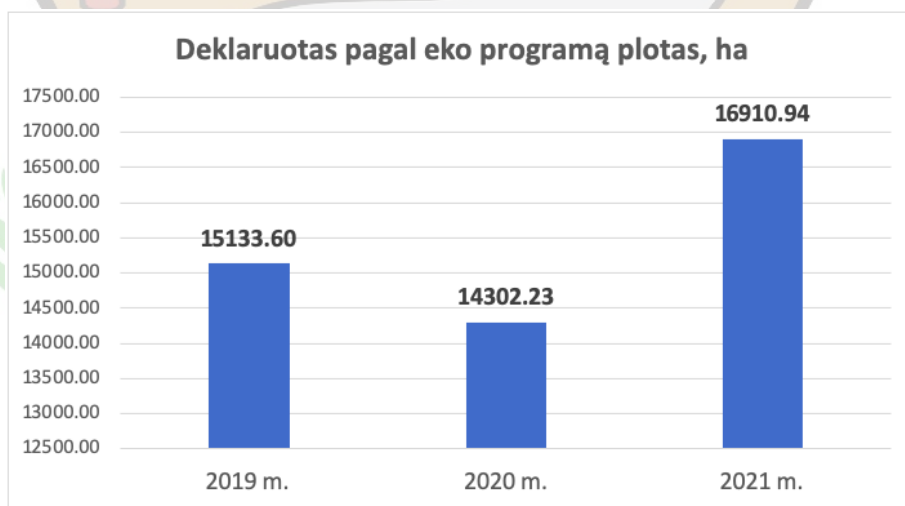
5. pav. Pasėlių deklaravimas 2019–2021 m.

Biržų rajono ūkininkai pirmauja Lietuvoje pagal deklaruojamą ekologinių pasėlių plotą. 2021 m. buvo deklaruota beveik 17 tūkst. ha ekologinių pasėlių.

3 lentelė. Ekologinių pasėlių plotas 2019-2021 m.

Metai	2019	2020	2021
	m.	m.	m.
Ekologinių ūkių plotas, ha	15133,60	14302,23	16910,94
Deklaruota pasėlių, ha	87928,09	87611,36	88124,90
Ekologinių pasėlių procentas nuo visų deklaruotų pasėlių,	17,21	16,32	19,19

2021 m. lyginant su 2020 m. deklaruojamų ekologinių laukų plotas didėjo. Tam įtakos turėjo nacionalinė žemės ūkio politika, nes visi ūkininkaujantys ekologiškai galėjo gauti paramą.

6 pav. Ekologinių plotų pokytis 2019-2021 m.

1.9. Žemės ūkio skyriaus dalyvavo ESOC veikloje

Žemės ūkio skyriaus vyriausioji specialistė dalyvavo vykdant ekstremalių situacijų operacijų centro (toliau – ESOC) veiklą.

2021 m. Finansų ministerijai pateikti 4 raštai dėl išlaidų, patirtų ekstremaliai situacijai valdyti finansavimo. 26 įstaigos pateikė suvestines ir pagrindžiančius dokumentus reikalingus ministerijai pateikti. Visa informacija susisteminta, sutikrinta, apibendrinta ir pateikta Finansų ministerijai.

Gyventojams teiktos konsultacijos Covid-19 vakcinavimo klausimais.

Bendradarbiauta su įstaigomis ir vakcinavimo centru dėl darbuotojų skiepijimo vakcinavimo centre ir darbovietėse.

Švietimo ir kitoms įstaigoms parengti 72 priemonių perdavimo aktai.

Organizuoti priemonių, reikalingų ekstremaliai situacijai valdyti viešieji pirkimai.

Kiekvieną pirmadienį dalyvauta ESOC pasitarimuose.

Spęstini klausimai (iššūkiai, problemos)

2.1. Bloga melioracijos statinių būklė

Melioracijos statiniai vidutiniškai nusidėvėję 65,2 proc. Apie 90 proc. visos žemės ūkio produkcijos išauginama nusaustose žemėse, todėl melioracija Biržų rajone yra labai svarbi žemės ūkio gamybos ir kaimo infrastruktūros dalis.

2021 m. įvertinus melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklę nustatyta, kad apie 15 proc. melioruotos žemės techniniu ir agrotechniniu požiūriu yra blogos būklės. Daugelio Biržų rajone esančių melioracijos statinių būklė taip pat yra bloga. Apie 65 proc. magistralinių ir nuvedamųjų melioracijos griovių taip pat yra blogos būklės. Magistraliniai melioracijos grioviai yra pagrindiniai melioracijos statiniai, nuo kurių būklės priklauso visos melioracijos sistemos veikimas. Griovių šlaitai apaugę medžiais ir krūmais, griovių vagos užaugusios žoline augmenija bei užneštos sąnašomis.

Šie melioracijos statiniai priklauso valstybei, kuriuos patikėjimo teise valdo savivaldybė. Melioracijos statinių priežiūrai bei remontui skiriamos valstybės biudžeto lėšos, tačiau skiriamų lėšų nepakanka, poreikis tenkinamas tik 20–25 proc. todėl melioracijos statinių būklė kasmet blogėja.

2.2. Projektuotojų klaidos techniniuose projektuose

Atliekant viešuosius pirkimus projektavimo paslaugos nuperkamos mažiausia kaina. Parengus techninius projektus ir atlikus rangos darbų viešuosius pirkimus paaiškėja, kad projektai parengti su klaidomis.

Dažniausiai pasitaikančios klaidos:
klaidingi techniniai sprendiniai;

ne visi numatyti darbai apskaitos žiniaraščiuose;

parenkama tokia darbų technologija (pvz. asfaltavimui), kai niekas nedalyvauja pirkimuose;

neteisingai suskaičiuojama skaičiuojamoji kaina.

Projekto įgyvendinimo sėkmę lemia projekto parengimas (30 proc.) ir statybos darbų rangovas (70 proc.), todėl labai svarbu, kad projektai būtų parengiami kokybiškai.

Projektavimo įmonės, laimėjusios konkursus, melioracijos statinių rekonstravimo, remonto techniniams darbo projektams parengti turi atlikti projektavimo užduotyse nurodytų statinių tyrinėjimo darbus, nustatyti darbų apimtį, esamų melioracijos statinių deformacijas, jų atsiradimo

priežastis. Projekto autoriai skubėdami ne visada tinkamai atlieka tyrinėjimo darbus, netiksliai nustato darbų apimtį, todėl pradėjus vykdyti darbus, reikia inicijuoti projektų pakeitimus, juos derinti. Skyriaus darbuotojai turėtų principingiau vertinti ir derinti tyrinėjimo medžiagą, atskirais atvejais pagal galimybes patikrinti vietoje.

2.3. Transporto trūkumas funkcijoms vykdyti

Laiku ir tinkamai vykdyti žemės ūkio funkcijas ir užtikrinti darbų eigos kontrolę trūksta automobilio.

Skyrius vykdo žemės ūkio technikos registracijos funkciją bei atlieka technines apžiūras. Pagal pasikeitusius teisės aktus, kiekvieną registruojamą techniką būtina apžiūrėti vietoje, ją nufotografuoti ir nuotraukas įkelti į sistemą. Taip pat kiekvienais metais atliekamos techninės apžiūros, kurių metu būtina vykti į kaimus, kur apžiūrima technika vietoje, įvertinama jos būklė.

Du Žemės ūkio skyriaus specialistai dirba su ES lėšomis finansuojamais projektais. Siekiant, kad projektai būtų įgyvendinami sėkmingai, būtina lankytis rangos darbų vietoje. Tam reikalingas automobilis. Be savivaldybės administracijos rangos darbų kontrolės pasiekti geriausią rezultatą nėra galimybės.

Įgyvendinant Biržų rajono savivaldybės 2022 m. valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos prioritetinių darbų programą, atliekami melioracijos statinių priežiūros ir remonto darbai. Šių darbų techninę priežiūrą atlieka žemės ūkio skyriaus inžinierius-melioratorius. Funkcijai vykdyti reikalingas automobilis.

Skyriui priklausantis automobilis „Niva 21214“ yra nusidėvėjęs, dažnai gendantis ir nevažiuojantis.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Iš savivaldybės biudžeto pagal galimybę skirti lėšas blogos būklės melioracijos statinių remontui.

Siūlytume, kad techninius projektus derintų ir projektavimo paslaugų sutartis kontroliuotų Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus specialistai.

Skyriaus darbuotojai turėtų principingiau vertinti ir derinti tyrinėjimo medžiagą, atskirais atvejais pagal galimybes patikrinti vietoje.

Iš savivaldybės biudžeto pagal galimybę skirti lėšas naujo automobilio įsigijimui.

STATYBA IR INFRASTRUKTŪRA

Organizuotas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ar patikėjimo teise valdomo valstybės turto, esančio Savivaldybės administracijos balanse, naudojimas, vykdyta šio turto priežiūra.

Prižiūrėtos 2 užtvankos (Širvėnos ir Kilučių ežerų), 6 tiltai ir pėsčiųjų tiltai, 9,6 tūkst. m lietaus nuotakyno.

Nuo 2017 m. liepos 5 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-137 UAB „Biržų vandenys“ paskirta paviršinių nuotekų tvarkytoja Biržų rajono savivaldybės teritorijoje. Jai pavesta Biržų rajono savivaldybės teritorijoje vykdyti paviršinių nuotekų tvarkymą.

Prižiūrėta 319 socialinių butų Biržų m. Pagal socialinio būsto nuomininkų prašymus bei valstybės pareigūnų nurodymus apžiūrėti 46 socialiniai butai ir parengti dokumentai būtinoms darbams atlikti. Iš viso per 2021 metus 39 socialiniams būstams buvo atlikti kapitalinio ir būtinojo remonto darbai už beveik 20 tūkst. Eur.

Biržų m. Agluonos g. 38 socialiniams butams Nr. 1 ir Nr. 3 privesti centralizuotieji vandentiekio ir nuotekų tinklai už 1,5 tūkst. Eur.

Pastatytas lauko tualetas su paplavų duobe Tiškevičių 6, Biržuose. Vertė 3,6 tūkst. Eur.

Įgyvendintas projektas „Gyvenimo kokybės gerinimas nepasiturinčiame regione, skatinant bendruomenių saugumą ir atsakingumą“. Atlikti viešųjų vietų vaizdo stebėjimo sistemos Biržų rajone įrengimo darbai už 82,9 tūkst. Eur.

Nupirkta 10 naujų vaizdo stebėjimo kamerų, 2 monitoriai ir vairalazdė viešų vietų stebėjimui mieste už 18,1 tūkst. Eur.

Paruoštas „Inžinerinių tinklų Krantinės g. iki sklypo Plento g. 2C, Biržuose ir kito inžinerinio statinio (tvoros) sklype Plento g. 2C, Biržuose statybos“ projektas už 10,3 tūkst. Eur.

Paskirti 5 daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratoriai, konsultuota sudarant 1 daugiabučio namo butų savininkų Jungtinės veiklos sutartį dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo.

Užpildyta paraiška Nr. ATP-AM-AST01-0047 dėl subsidijos namų ūkiuose susidariusioms asbesto atliekoms tvarkyti už 16 tūkst. Eur. Pritrūkus lėšų šioms metams, projektas įtrauktas į rezervinių projektų sąrašą.

2021 metais buvo vykdomi 16 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) rangos darbai, iš jų:

4 daugiabučių namų (Vytauto g. 31, Vytauto g. 61, Vėjo g. 22A ir Vytauto g. 65, Biržuose) modernizavimo darbai buvo užbaigti – priduoti Statybos užbaigimo komisijai;

6 daugiabučių namų (Gimnazijos g. 1, Vytauto g. 33A, Vytauto g. 39A, Vilniaus g. 56, Biržuose, S. Nėries g. 21, Vabalninke ir Tinklų g. 5, Biržų k.) atnaujinimo (modernizavimo) darbai atlikti 95–98 proc., ruošiamasi statybos darbų užbaigimui;

5 daugiabučių namų (Vilniaus g. 40A, Vytauto g. 15, Vilniaus g. 57A, Biržuose, Rinkuškių g. 47 ir Liepų g. 33, Biržų k.) atlikta 60–88 proc. atnaujinimo (modernizavimo) darbų;

1 daugiabučiu namui, esančiam Vytauto g. 42, Biržuose, pasirašyta modernizavimo rangos darbų sutartis su UAB „Statkorpas“.

Visus išvardintus daugiabučius namus modernizuoja UAB „Modernaus būsto projektai“, išskyrus daugiabučių namų, esančių Vėjo g. 22A ir Vytauto g. 65, rangos darbus atliko UAB „Drūtnamis“.

Taip pat šiais metais buvo rengiami 6 daugiabučių namų techniniai darbo projektai:

3 daugiabučių namų (Vytauto g. 24, Vytauto g. 42, Janonio g. 7) projektai parengti;

3 daugiabučių namų (Vytauto g. 35A, Skratiškių g. 10 ir J. Basanavičiaus g. 18) projektai

yra rengiami.

Daugiabučių namų projektavimo darbus atlieka UAB „Modernaus būsto projektai“, UAB „Statinio projektavimo studija“ bei UAB „A-Z projektai“. Dar 2 daugiabučių namų (Stoties g. 14 ir Kęstučio g. 4) projektavimo darbai per pirmąjį viešojo pirkimo konkursą nenupirkti, nes paskelbtuose pirkimuose niekas nesudalyvavo, pirkimai organizuojami iš naujo.

Per 2021 metus paruošti ir gyventojams pristatyti dar 6 daugiabučių namų investicijų planai (Vytauto g. 43A, Vėjo g. 24, Vytauto g. 22, Vėjo g. 22, Vilniaus g. 77B, Vilniaus g. 47A). Pusei iš jų yra gautas VŠĮ „Būsto energijos taupymo agentūra“ pritarimas renovacijai.

Atlikti Vabalninko miesto S. Nėries g. 21 gyvenamojo daugiabučio namo kiemo paprastojo remonto darbai. Darbai atlikti S. Nėries g. 21 namo bendrijos ir Biržų rajono savivaldybės biudžeto lėšomis, bendra darbų vertė – 1,49 tūkst. Eur. Biržų rajono savivaldybės dalis – 0,66 tūkst. Eur; Biržų miesto Vilniaus g. 12 gyvenamojo daugiabučio namo kiemo paprastojo remonto darbai. Darbai atlikti Vilniaus g. 12 namo bendrijos ir Biržų rajono savivaldybės biudžeto lėšomis, bendra darbų vertė – 5,13 tūkst. Eur. Biržų rajono savivaldybės dalis – 2,26 tūkst. Eur; Biržų miesto Vilniaus g. 40A gyvenamojo daugiabučio namo kiemo paprastojo remonto darbai. Darbai atlikti Vilniaus g. 40A namo bendrijos ir Biržų rajono savivaldybės biudžeto lėšomis, bendra darbų vertė – 5,44 tūkst. Eur. Biržų rajono savivaldybės dalis – 2,4 tūkst. Eur.

Užbaigti mokslo paskirties pastato (lopšelio-darželio „Ažuoliukas“) Sąjungos g. 11, Biržuose, paprastojo remonto apdailos ir baldų montavimo darbai, patalpos atiduotos eksploatuoti. Rengiasi 2021 m. numatytiems atlikti lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ (Sąjungos g. 11, Biržuose) patalpų II etapo remonto darbams.

Įgyvendinant projekto „Neformalaus ugdymo galimybių plėtojimas, modernizuojant Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos ir rajono kūno kultūros ir sporto centro infrastruktūrą“ veiklas, buvo atlikta rangos darbų už 141 tūkst. Eur, remontuojant sporto paskirties pastatą Karaimų g. 5, Biržuose.

Parengtos daugiau kaip 24 sąmatos dėl savivaldybei priklausančių pastatų, gatvių apšvietimo, šaligatvių, pralaidų remonto ir neįgalųjų būsto sąlygų pritaikymo darbų. Suderinta 10 projektų per informacinę sistemą „Infostatyba“. Patikrinti ir suderinti 79 projektai dėl naujų dujotiekių statybos, elektros įvadinių linijų tiesimo ir kt. statybos darbų atlikimo savivaldybės teritorijoje.

2020 m. Biržų miesto gatvėms apšviesti naudota 1513 šviestuvų, iš jų 1212 (2019 m. – 1211) šviestuvų su aukšto slėgio natrio lempomis ir 301 (2019 m. – 278) – su šviesos diodų lempomis (LED). Šviestuvai su gyvsidabrio lempomis nenaudojami. Biržų miesto gatvių apšvietimo įrenginių priežiūros ir techninio aptarnavimo paslaugas nuo 2020 m. IV ketvirčio teikia UAB „Eismus“.

Taip pat ruošiasi 2021–2022 m. numatomam Biržų miesto gatvių apšvietimo modernizavimui. Biržų rajono savivaldybė 2021–2022 metais įgyvendins Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą Nr. 04.3.1-LVPA-T-116-01-0017 „Biržų miesto gatvių apšvietimo modernizavimas“. Projekto metu planuojama įrengti naujus LED šviestuvus (503 vnt.) ir panaikinti 2,696 km oro linijų kabelį klojant požemyje.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšomis atliekamiems darbams, projektavimo paslaugoms pirkti organizuoti viešųjų pirkimų konkursai ir tiekėjų (rangovų) apklausos. Tikrinti projektiniai duomenys, pateikti pasiūlymai, derinti, rengti dokumentai, specifikacijos, sutarčių projektai, paraiškos lėšoms gauti, ketvirtinės ir metinės ataskaitos bei kiti reikalingi dokumentai.

Vykdamas valstybinės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos finansavimo sutarčių reikalavimus, pagal parengtus Objektų sąrašus Kelių priežiūros ir plėtros programos (KPPP) lėšų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti panaudota 1300,15 tūkst. Eur. Iš jų 1010,91 tūkst. Eur – skaičiuojamosios lėšos (kelių ir gatvių priežiūrai – 285,49 tūkst. Eur ir sandoriams – 725,42 tūkst. Eur.);

Užbaigti šie susisiekiimo komunikacijų (gatvių) darbai:

Biržų m. Vilniaus g. šaligatvio kapitalinio remonto darbai. Atlikta darbų už 103,94 tūkst.

Eur. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Biržų m. Gedimino, Alyvų ir Ramunių g. kapitalinio remonto darbai. Atlikta darbų už 219,96 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Biržų m. Agluonos ir Žalioji g. kapitalinio remonto darbai. Atlikta darbų už 404,78 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Biržų r. sav. Parovėjos sen. Vilniaus g. kapitalinio remonto darbai. Atlikta darbų už 39,70 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Biržų r. sav. Širvėnos sen. Biržų k. Krantinės g. kapitalinio remonto darbai. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų, jų vertė 199,17 tūkst. Eur.

Remontuotos savivaldybės seniūnijų gatvės su asfalto danga už 52,66 tūkst. Eur, Biržų m. gatvės su asfalto danga už 50,00 tūkst. Eur, seniūnijų keliai ir gatvės su žvyro danga už 147,35 tūkst. Eur, Biržų m. gatvės su žvyro danga už 6,78 tūkst. Eur.

Vyko kelių (gatvių) kadastrinių matavimų bylų rengimo darbai (panaudota KPPP lėšų – 10,0 tūkst. Eur, Savivaldybės biudžeto – 8,5 tūkst. Eur).

Nuolat atnaujinami duomenys GIS (Geografinė informacinė sistema) sistemoje, vykdoma kadastrinių matavimų atlikimo planavimo, atlikimo apskaita.

Vykdyti Biržų m. esančių lietaus kanalizacijos tinklų kadastrinių matavimų bylų rengimo darbai. Atlikta kadastrinių matavimų už beveik 1,0 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

Atliktas Tiekimo g. pralaidos remontas už 2,0 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

Atlikta teritorijos prie paminklinio akmens Papilio miestelyje sutvarkymo darbų už 11,8 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

Savivaldybės teritorijoje eismo saugumui užtikrinti įgyvendinamos saugaus eismo priemonės (atnaujinami ir statomi naujai kelio ženklai ir gatvių pavadinimų lentelės). Darbų atlikta už 16,99 tūkst. Eur. Atnaujintas gatvių horizontalus ženklinimas (panaudota KPPP lėšų – 8,3 tūkst. Eur, Savivaldybės biudžeto – 0,58 tūkst. Eur).

Per 2021 m. išduoti 120 leidimų žemės darbams Biržų ir Vabalninko miestuose. Už juos surinkta rinkliavos 3,2 tūkst. Eur.

Baigti susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų m. D. Poškos, J. Šimkaus g. ir P. Jakubėno g. rekonstravimo darbai. Sutartinė kaina – 637,755 tūkst. Eur. Atlikta statybos darbų už 629,872 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš ES, KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Baigti Jaunimo g. (įrengiant pėsčiųjų-dviračių taką) Biržų m. rekonstravimo darbai. Atlikta statybos darbų už 39,592 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš ES ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Baigti Vilniaus g. atkarpos nuo S. Dagilio g. iki J. Janonio g. Biržų m. kapitalinio remonto darbai. Atlikta statybos darbų už 103,940 tūkst. Eur. Darbai finansuojami iš KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Atlikti vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklų Biržų m. D. Poškos g., J. Šimkaus g., P. Jakubėno g., Parko g., Maironio g. įrengimo II etapo darbai. Atlikta statybos darbų už 91,317 tūkst. Eur. Darbai buvo finansuojami savivaldybės biudžeto lėšomis.

Vykdytas viešasis pirkimas kito transporto statinio (tilto per Agluonos upę Biržų mieste Kęstučio g.) rekonstravimo darbų rangovui parinkti.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų m. B. Dauguviečio, Rinkos, S. Dagilio, Pirties ir Žemaitės gatvių kapitalinio remonto techninis projektas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų m. J. Bielinio gatvės kapitalinio remonto techninis projektas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų r. sav. Papilio sen. vietinės reikšmės kelio Nr. Pp-010 (Skrebiškių k. Senosios gatvės) kapitalinio remonto aprašas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų m. Lauko ir Melioratorių gatvių kapitalinio remonto techninis darbo projektas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų r. sav. Vabalninko sen. vietinės reikšmės kelio Nr. V-043 (Šiaurinis aplinkkelis) kapitalinio remonto aprašas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų r. sav. Pabiržės sen. Kirdonių k. Žalgirio gatvės kapitalinio remonto aprašas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (gatvių) Biržų r. sav. Parovėjos sen. Liesiščio k. Liesiščio ir Lyglaukių k. Lyglaukių gatvių kapitalinio remonto aprašas.

Parengtas susisiekimo komunikacijų (kelių) Biržų r. sav. vietinės reikšmės kelio Karajimiškis-Kauniai (nuo krašto kelio Nr. 125 iki įvažiavimo į geologinį gamtos paminklą „Karvės ola“) kapitalinio remonto aprašas.

Vykdyti ir užbaigti projekto „Susisiekimo komunikacijų kelių (gatvių) paskirties statinių P. Kalpoko, Liepų ir Alyvų gatvių rekonstravimo, kitų inžinerinių statinių statybos ir Širvėnos ežero pakrantės sutvarkymas Biržų r. sav. Biržų kaime“ rangos darbai. 2021 m. atlikta darbų už beveik 640 tūkst. Eur.

Vykdyti projekto „Teritorijos Biržuose, greta Reformatų ir J. Bielinio gatvių, sutvarkymo projektas“ rangos darbai. Per 2021 m. atlikta darbų už beveik 748 tūkst. Eur.

2021 m. lapkričio mėn. pradžioje pradėjo veikti pirmoji Biržų m. viešoji elektromobilių krovimo prieiga. Elektromobilių įkrovimo stotelė Biržų savivaldybei perduota naudoti neatlygintinai, tačiau jos įrengimas finansuotas savivaldybės biudžeto lėšomis. Įrengimo kaina siekia beveik 6,0 tūkst. Eur. Visi norintys įsikrauti elektromobilį šioje stotelėje tai galėjo padaryti nemokamai. Elektros energijos sąskaitą apmoka Biržų rajono savivaldybės administracija.

Dirbta su savivaldybėje numatomais įgyvendinti projektais. Tikrinti projektiniai duomenys, pateikti pasiūlymai, derinti, rengti dokumentai statybos leidimams, specifikacijos, veiklų sąrašai ir kiti reikalingi dokumentai viešiesiems pirkimams vykdyti.

Vyko projekto „Šaligatvių valstybinės reikšmės krašto kelyje Biržai–Pandėlys–Rokiškis ir valstybinės reikšmės rajoniniame kelyje Biržai–Geidžiūnai–Vabalninkas bei Respublikos–Vytauto gatvių sankryžos remontas“ rengimo darbai.

Parengti ir Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021-11-26 sprendimu Nr. T-299 patvirtinti Biržų rajono kaimiškųjų seniūnijų gatvių remonto prioritetingos eilės sudarymo tvarkos aprašas ir prioritetingą eilę (2021-12-27 Nr. T-308).

Parengta Biržų miesto gatvių su žvyro danga asfaltavimo prioritetingos eilės sudarymo tvarkos aprašas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021-11-26 sprendimu Nr. T-299, ir prioritetingą eilę. Tai atnaujinta, 2019 m. pirmą kartą rengta prioritetingą eilę. Parengta ir paviėšinta interneto svetainėje Biržų miesto žvyruotų gatvių asfaltavimo prioritetingos eilės ir su tuo susijusios informacijos internetinė aplikacija ArcGIS platformoje.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021-12-27 sprendimu Nr. T-310 patvirtinti Biržų rajono savivaldybės kaimiškųjų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašas; Vabalninko miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašas; Biržų miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašas.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021-12-27 sprendimu Nr. T-311 patvirtintas Biržų rajono savivaldybės teritorijoje iki 2030 metų numatomų įrengti viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų planas.

2021 m. įgyvendinta Kompensacijų už prisijungimą prie centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tinklų tvarka. Kompensacijos skirtos devyniems pareiškėjams už 2,55 tūkst. Eur.

CIVILINĖ SAUGA IR MOBILIZACIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Biržų rajono savivaldybės teritorijoje 2021 metais registruota 14 ekstremaliųjų įvykių, kurių metu rasti sprogmenys. Visais atvejais įvestas planas „Skydas“, nukentėjusiųjų nebuvo, evakuoti gyventojų nebuvo poreikio. Savivaldybės lygio ekstremaliųjų situacijų ataskaitiniais metais nesusidarė.

2021 m. įvyko 3 Biržų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos posėdžiai,

kuriuose svarstyti klausimai dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) esamos situacijos, vakcinacijos proceso, prevencinių veiksmų, dėl pasirengimo galimiems potvyniams, vertinta savivaldybės civilinės saugos būklė ir ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms, aptarta priešgaisrinė saugos būklės Biržų rajone ir pasiūlytos gaisrų prevencijos priemonės, įtrauktinos į tarpinstitucinį gaisrų prevencijos planą. Ekstremalių situacijų komisijos priimti sprendimai buvo įgyvendinami. Biržų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras 2021 m. nuolat rinkosi į pasitarimus dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) valdymo priemonių. Vykdamas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimus organizuotas COVID-19 (koronaviruso infekcija) sergančių asmenų transportavimas iš stacionarių sveikatos priežiūros įstaigų bei į mobilųjį punktą atlikti tyrimus, paslauga suteikta 141 asmeniui. Taip pat organizuotas ugdymo įstaigų aprūpinimas reikalingomis priemonėmis testavimui, per ataskaitinius metus įstaigoms perduota apie 30 tūkst. greitųjų antigeno testų.

Vadovaujantis Valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų, savivaldybių administracijų kaupiamų asmeninės apsaugos priemonių ir kitų veiklos vykdymui užtikrinti būtinų priemonių, skirtų apsaugoti nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), atsargų sąrašas bei šių priemonių kiekio apskaičiavimo tvarkos aprašu, apskaičiuotas ir sukauptas savivaldybės administracijoje reikalingas asmens apsaugos ir kitų priemonių rezervas savivaldybės subjektams veiklos vykdymui užtikrinti ir apsaugoti nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos).

Biržų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas peržiūrėtas ir patikslintas 2021 m. dėl pasikeitusių atsakingų darbuotojų kontaktų, ekstremalių situacijų komisijos ir operacijų centro sudėčių. Atsižvelgiant į Nacionalinę rizikos analizę peržiūrėta ir patikslinta galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė, pagal kurią numatyti labai didelės, didelės ir vidutinės grėsmės lygio pavojai. Pagal šiuos rodiklius patvirtintas 2021–2023 metų Biržų rajono savivaldybės prevencinių priemonių planas, kuriame numatyti tikslai 2021 metais buvo įgyvendinami.

2021 m. rugsėjo 29 d. buvo vykdyti Biržų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų civilinės saugos mokymai temomis: „Saugus elgesys ir veiksmai gresiant ar susidarius ekstremaliai situacijai“ ir „Gyventojų perspėjimo ir informavimo organizavimas. Civilinės saugos signalai“. 2021 m. su parengta mokymo medžiaga susipažino 200 darbuotojų.

2021 m. dalyvauta valstybinio lygio civilinės saugos funkcinėse pratybose tema Civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai įvykus branduolinei avarijai Baltarusijos Respublikos teritorijoje esančioje atominėje elektrinėje, atsižvelgiant į šių pratybų scenarijų ir užduotis 2021 m. buvo suorganizuotos Biržų rajono savivaldybės civilinės saugos stalo pratybos tema Biržų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narių veiksmai bei pasirengimas reaguoti į galimą Astravo atominės elektrinės avariją esant pandemijai, kurių tikslas buvo įvertinti Biržų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narių veiksmus bei pasirengimą reaguoti į galimą Astravo atominės elektrinės avariją esant pandemijai.

Pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos patvirtintą Techninių perspėjimo sirenomis sistemos priemonių priežiūros organizavimo grafiką 2021 metais atlikta 12 periodinių perspėjimo sirenomis sistemos priemonių patikrinimų, 2021 m. gegužės mėn. 12 d. buvo vykdomas perspėjimo sistemos patikrinimas įjungiant 3 centralizuoto valdymo ir 6 vietinio valdymo elektros sirenas, esančias savivaldybės teritorijoje. Vykdytas 31 periodinis techninių Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos (GPIS) priemonių patikrinimas.

Biržų rajono savivaldybės gyventojų civilinės saugos švietimo renginių 2021 metų grafike buvo numatyta 16 priemonių, visos įgyvendintos. Savivaldybės interneto svetainėje, rajono spaudoje skelbta informacija ir pranešimai apie pavojus, galimą prevenciją ir rekomendacijas civilinės saugos ir COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymo temomis, platinti lankstinukai civilinės saugos tematika. Sudarytos civilinės saugos mokymų klausytojų grupės Panevėžio priešgaisrinės gelbėjimo valdybos organizuojamuose mokymuose ir pagal numatytas programas 10 ūkio subjektų ir kitų įstaigų atstovų išklausė programas.

Pagal Biržų rajono savivaldybės 2021 metų civilinės saugos būklės kompleksinių (planinių) patikrinimų ūkio subjektuose ir kitose įstaigose planą, patikrinti 7 subjektai. Civilinės saugos būklė

tikrintuose subjektuose įvertinta gerai. Teikta metodinė pagalba įstaigoms ir ūkio subjektams.

2021 m. sudarytas 2021 m. mobilizacinio mokymo planas, tačiau dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – MPPD prie KAM) mokymus atšaukė, juos numatoma vykdyti 2022 m. Vykdamas MPPD prie KAM nurodymus ir bendradarbiaujant su įstaigomis surinkti duomenys apie Biržų rajono savivaldybės galimybes teikti priimančiosios šalies paramą savivaldybės teritorijoje. 2021 m. atnaujintas Biržų rajono savivaldybės administracijos ir jai pavaldžių įstaigų bei įmonių civilinio mobilizacinio personalo rezervo sąrašas, vykdyti kiti MPPD prie KAM nurodymai. Vadovaujantis Lėšų, reikalingų valstybinei funkcijai „Dalyvavimas rengiant ir vykdamas mobilizaciją, demobilizaciją, priimančiosios šalies paramą“ vykdyti, planavimo, pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šias lėšas tvarkos aprašu, MPPD prie KAM teiktos ketvirčio ataskaitos.

2021 metais patvirtinta ir vykdyta Biržų rajono savivaldybės gaisrų prevencijos priemonių programa, kurioje buvo suplanuota 11 priemonių. Vykdamas programą įsigyta 62 vnt. autonominių dūmų detektorių, kurie bendradarbiaujant su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Biržų priešgaisrine gelbėjimo tarnyba sumontuoti socialiai remtinių šeimų būstuose. Buvo vertinami priešgaisriniai rezervuarai ir vandens telkiniai bei privažiavimai prie jų, priimti sprendimai dėl būklės gerinimo. Ataskaitiniais metais Biržų rajono savivaldybės teritorijoje kilo 110 gaisrų, gaisruose žuvusiųjų asmenų išvengta.

Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba. Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba) į gaisrus, gelbėjimo ir kitus darbus per 2021 metus išvyko 289 kartus. Tarnyba 2021 metais įsigijo 2 benzininius vandens siurblius iš Priešgaisrinei saugai valstybės deleguotų lėšų ir 2 nešiojamus siurblius iš savivaldybės skirtų lėšų.

Spęstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Biržų rajone numatyta 19 kolektyvinės apsaugos statinių (toliau – KAS), kuriuose galima apsaugoti 8290 žmonių. Daugelyje KAS yra būtinos priemonės tik trumpalaikiai gyventojų apsaugai. Gyventojų skaičiui mažėjant, kolektyvinės apsaugos statinių pakanka, tačiau KAS nėra pritaikyti ilgesniam apgyvendinimui, trūksta inventoriaus.

Problemos, su kuriomis susiduria Tarnyba, – dėl privažiavimo prie priešgaisrinių telkinių bei vandens paėmimo iš jų.

Pasenęs Tarnybos technikos parkas.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Kadangi KAS nėra pritaikyti ilgesniam apgyvendinimui, trūksta inventoriaus, esant poreikiui priimti/apgyvendinti evakuotus asmenis pasirengimas užtruktų. Reikalinga numatyti ir įsigyti būtino inventoriaus. Civilinės saugos funkcijos finansavimas labai ribotas, reikalingos papildomos lėšos.

2021 m. vertinti priešgaisriniai rezervuarai ir telkiniai bei privažiavimai prie jų, priimti sprendimai dėl būklės gerinimo kartu seniūnijomis ir suplanuotas papildomų lėšų poreikis, tačiau reikalingas ir tolimesnis Tarnybos kartu seniūnijomis bendradarbiavimas bei reikalingų sprendimų priėmimas užtikrinant privažiavimus bei vandens paėmimą gaisrų gesinimui.

Kirdonių ugniagesių komandai reikia gaisrinio automobilio, šiai komandai tenka daugiausiai išvykimų, automobilis dažnai genda, pagamintas 1980 metais.

ŠVIETIMAS

2021 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, Savivaldybės gyventojų švietimo poreikiams tenkinti

veikė 6 Savivaldybės tarybai pavaldžios bendrojo ugdymo mokyklos: 1 mokykla-darželis, 3 pagrindinės mokyklos ir jų skyriai, 2 gimnazijos (viena gimnazija turi skyrių), kuriose dirbo 230 pedagoginiai darbuotojai.

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas teiktas 1 mokykloje-darželyje, 3 lopšeliuose-darželiuose, 1 universaliame daugiafunkciame centre, 6 bendrojo ugdymo mokyklų skyriuose, 1 gimnazijoje ir jos skyriuje. Sudarytos sąlygos ikimokyklinio amžiaus vaikams ir jų šeimoms arti gyvenamosios vietos naudotis kokybiškomis ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugomis. Ikimokyklinis ugdymas teiktas 604 ikimokyklinio amžiaus vaikų. Pagal priešmokyklinio ugdymo programą 2021 m. ugdyti 163 vaikų.

Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centrą lankė 295 mokinių, juos mokė 12 mokytojų, Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklą – 184 mokiniai, dirbo 26 mokytojai.

2020–2021 mokslo metais vidurinio ugdymo programą baigė 151 abiturientas, vidurinį išsilavinimą įgijo 143 mokiniai (95 proc.). 2020–2021 mokslo metais aukščiausius valstybinių brandos egzaminų įvertinimus (100 balų) gavo 7 Biržų rajono mokiniai už 10 valstybinių brandos egzaminų. Visi abiturientai yra iš Biržų „Saulės“ gimnazijos. Du šimtukai gauti iš lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino. Trys šimtukai – iš matematikos. Du šimtukai gauti už informacinių technologijų egzaminą. Trys šimtukai gauti iš užsienio kalbos (anglų) valstybinio brandos egzamino. Vienas abiturientas gavo net tris šimtus – iš matematikos, informatikos ir anglų kalbos valstybinių brandos egzaminų. Savivaldybės mokyklose iš 199 dešimtos klasės mokinių 195 įgijo pagrindinį išsilavinimą (97,99 proc.).

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Aktualiausi parengti teisės aktai bei jų įgyvendinimas.

Parengtas ir patvirtintas Biržų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrasis planas bei su juo susiję Tarybos sprendimai – 2021 m. balandžio 30 d. tarybos sprendimas Nr. T-112 „Dėl sutikimo reorganizuoti Biržų rajono Kratiškių mokyklą daugiafunkcij centrą prijungiant jį prie Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos“ ir 2021 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T-184 patvirtintas Biržų rajono Kratiškių mokyklos-daugiafunkcio centro reorganizavimo, prijungiant jį prie Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos, reorganizavimo sąlygų aprašas ir Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos nuostatų pakeitimas.

Sėkmingai įgyvendinta Biržų rajono Kratiškių mokyklos-daugiafunkcio centro reorganizacija prijungiant jį prie Biržų r. Vabalninko Balio sruogos gimnazijos. Užtikrintas daugiafunkcio centro mokinių pavėžėjimas, kokybiška ir prieinama pagalba kiekvienam mokiniui. 2021 m. gegužės 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-159 pritarta dalyvauti projekte „Mokinių ugdymosi pasiekimų gerinimas diegiant Kokybės krepšelį“. Su NŠA pasirašytos bendradarbiavimo sutartis su Savivaldybe ir su Biržų „Saulės“ gimnazija. Prie projekto Savivaldybė prisideda 15,0 proc. nuo gaunamo finansavimo. Savivaldybės lėšos grįžtų pasiekus projekte numatytus rodiklius. NŠA projekto lėšos, skirtos 2022–2023 metams – apie 106 000 Eur.

Įgyvendinat Savivaldybės tarybos 2019–2023 m. kadencijos darbų programą, Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-191 patvirtintas Biržų rajono savivaldybės švietimo įstaigų 1–12 klasių mokinių, pasiekusių geriausių ugdymosi rezultatų, olimpiadų, konkursų, varžybų ir kitų renginių nugalėtojų bei pedagoginių darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas.

2021 m. liepos mėn. apdovanoti 3 mokiniai, užėmę I–III vietas respublikinėse olimpiadose ir konkursuose, bei 3 juos parengę mokytojai. Apdovanoti 7 abiturientai, gavę aukščiausius įvertinimus už brandos egzaminus, ir juos parengę mokytojai. Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. mokinių, pedagoginių darbuotojų skatinimas organizuojamas pagal naująją tvarką.

Parengti nauji Biržų „Saulės“ gimnazijos ir Biržų mokyklos-darželio „Vyturėlis“ nuostatai, atitinkantys naujausius teisės aktų reikalavimus.

Atsižvelgiant į Pačeriaukštės bendruomenės prašymą ir poreikį nuo 2021 m. gruodžio mėn. Pačeriaukštės skyriuje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupė vykdo visos dienos veiklą.

Visos dienos grupę lanko 13 vaikų.

Išanalizuoti reikalavimai dėl vaikų skaičiaus grupėse pagal amžių ir atsižvelgiant į ikimokyklinį ir priešmokyklinio ugdymą vykdančių švietimo įstaigų vadovų siūlymus dėl grupių darbo laiko, parengtas ir kovo 26 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-83 patvirtintas Biržų rajono savivaldybės švietimo įstaigų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių aprašas.

Pritarta Biržų lopšelių-darželių „Genys“ bei „Drugelis“ ir Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos atnaujintoms ikimokyklinio ugdymo programoms.

Žemės ūkio ministerijos inicijuotame projekte Biržų lopšeliai-darželiai „Genys“ ir „Drugelis“ sėkmingai dalyvavo programos „Ekologiškų ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų maisto produktų vartojimo skatinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose paramų“ atrankoje. Gautas 66 780 Eur finansavimas ir sėkmingai vykdomas vaikų maitinimas sveikesniu maistu.

Sudarant sąlygas užtikrinti švietimo prieinamumą ir atsižvelgiant į ekstremalią situaciją parengtas ir Administracijos direktoriaus 2021 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. A-275 patvirtintas Biržų rajono švietimo įstaigų, vykdančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, darbo organizavimo vasaros laikotarpiu tvarkos aprašas bei 2021 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-311 patvirtintas Biržų rajono savivaldybės švietimo įstaigų, vykdančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, Grupių darbo grafikas vasaros laikotarpiui. Sudarytos sąlygos vykdyti vaikų priežiūrą vasaros laikotarpiu.

Vykdamas pasirengimą diegti atnaujintas bendrojo ugdymo programas sudaryta Savivaldybės ugdymo turinio atnaujinimo komanda. Nacionalinės švietimo agentūros pagal projektą „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ organizuojamuose mokymuose dalyvauja 14 mokytojų. Dėl pasirengimo diegti atnaujintą ugdymo turinį mokyklose Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla dalyvauja Nacionalinės švietimo agentūros vykdomo projekto „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ tyrime (iš viso atrinkta 30 šalies mokyklų).

Parengta 40 teisės aktų dėl 2020–2021 m. m. NMPP, PUUP, VBE organizavimo ir priežiūros vykdymas ir apmokėjimo.

2021 m. gegužės mėn. visose Savivaldybės pagrindinėse mokyklose ir jų skyriuose buvo užtikrintas nacionalinio 4 ir 8 klasių mokinių pasiekimų patikrinimo organizavimas ir vykdymas elektroniniu būdu.

Po metų pertraukos gegužės mėnesį visose Savivaldybės mokyklose buvo užtikrintas pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimas ir vykdymas.

Birželio–liepos mėnesiais Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos ir Biržų „Saulės“ gimnazijos egzaminų centruose buvo vykdomi VBE. Daugumos VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies. Biržų rajono savivaldybė pagal VBE rezultatus yra tarp didžiųjų šalies savivaldybių, 8 vietoje.

2021 m. organizuota ir koordinuota vaikų vasaros ir kitų atostogų metu mokinių užimtumo veikla. Parengti 4 Administracijos direktoriaus įsakymai, 16 sutarčių.

	Savivaldybės lėšos Eur	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšos Eur	Iš viso lėšų Eur	Vykdyta program ų	Dalyvavo mokinių
2020 m.	1 300	58 300	59 600	24	1120
2021 m.	5 000	20 000 (tikslinės NVŠ lėšos)	25 000	16	540

Siekiant neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programų įgyvendinimo parengti 8 teisės aktai, 41 sutartis, koordinuotos 22 programos, kurias vykdė 21 NVŠ teikėjas. NVŠ veiklose dalyvavo 660 mokinių. Įgyvendintos Audito rekomendacijos dėl NVŠ veiklų organizavimo tobulinimo. Savivaldybės tinklapyje viešinta informacija apie vykdomas NVŠ veiklas. Veikloms finansuoti gauta 110 300 Eur valstybės lėšų.

Organizuotas bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintinas pavėžėjimas į mokyklas ir į namus. 2021 m. rugsėjo mėn. duomenimis

pavežami 598 mokinių, lyginant su 2020 m. rugsėjo mėn. duomenimis sumažėjo 16,0 proc. (2020 m. – 711 mokinių). Gautas naujas mokyklinis autobusas.

Projekto „Mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologijų mokslų priemonėmis“ lėšomis (16 800 Eur), įsigyta 24 nešiojami kompiuteriai, paskirstyti ugdymo įstaigoms mokinių mokymui nuotoliniu būdu bei skaitmeniniam ugdymo turiniui naudoti.

Projekto „Specialiųjų mokymo priemonių ir ugdymui skirtų techninės pagalbos įsigijimas“ lėšomis (1 116 Eur) gautos 3 priemonės, skirtos specialiajam ugdymui.

Bendradarbiaujant su Biržų visuomenės sveikatos biuru organizuota psichologo pagalba švietimo įstaigoms krizinėje situacijoje.

2021 m. spalio mėnesį įgyvendinat 2021–2022 m. m. Skyriaus švietimo srities uždavinį „Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas užtikrinat kiekvienam prieinamą kokybišką ugdymą(si)“ į Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos patalpas iš mokyklos-darželio „Vyturėlis“ perkelta specialioji (lavinamoji klasė). Spalio mėnesį Biržų Kaštonų pagrindinėje mokykloje vyko išorės vertinimas, kurio tikslas – įvertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą. Penki mokyklos veiklos aspektai buvo įvertinti 3 lygiu (gerai) ir nurodyti trys aspektai, kuriuos reikia tobulinti. Mokykloje-darželyje „Vyturėlis“ įtraukiojo ugdymo kokybė buvo gerinama sukuriant edukacines aplinkas ir įdiegiant inovacijas ugdymo procese. Įkurtas sensorinis kambarys, skirtas vaikų sensomotoriniam lavinimui, nusiramimui, įsigyta inovatyvių STEAM mokymo priemonių.

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla dalyvavo dvejus metus trukusiame projekte „SELFIE – Digital Schools Awards“. Mokykla gerai įvertinta ir apdovanota ženkleliais visose projekto vykdymo srityse: SELFIE ataskaita, lyderystė, bendravimas ir tinklų kūrimas, infrastruktūra ir įranga, tęstinis profesinis tobulėjimas/augimas, mokymas ir mokymasis, vertinimas bei mokinių skaitmeninės kompetencijos.

Biržų „Atžalyno“ pagrindinėje mokykloje 2021 m. buvo vykdomi Sporto rėmimo fondo projektai: „Motyvacija auga tik sportuojant kartu“, „Sveikatingumo tako įkūrimas“, „Norime čiuožti“.

Savivaldybės švietimo įstaigos 2021 m. aktyviai dalyvavo ir gavo finansavimą tarptautiniuose projektuose: Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla – Erasmus+KA2 (mokinių mobilumas) projektai: „Upės pasakoja“, „Pasirengę ateičiai“, „Sveika gyvensena – sveiki ir stiprūs mokiniai“; Erasmus+KA1 (mokytojų kvalifikacijai kelti) projektas: „Mokinių ugdymas atsižvelgiant į jų specialiuosius poreikius ir IT įgūdžių gerinimas; Erasmus + K2 (strateginių partnerysčių projektas) „Šuolis link darnaus gyvenimo stiliaus“.

Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla – Erasmus + KA201 strateginių partnerysčių projektas „Žiemos sporto šakos ir aktyvus gyvenimo būdas“; Erasmus + KA229 mokyklinių strateginių partnerysčių projektas „Europe in S.H.A.P.E.“; Erasmus + KA229 mokyklinių strateginių partnerysčių projektas „Count me in teach me a word“; Erasmus + KA229 mokyklinių strateginių partnerysčių projektas „Health is the begining of everything“.

Biržų švietimo pagalbos tarnyba – švietimo mainų paramos fondo Erasmus+ programos finansuojamas projektas „Įtraukianti lyderystė“; Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas „Įsitrauk“ - (35 774,36); Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Geros savijautos programa: socialinių emocijų įgūdžių ugdymo programa „Draugystės ratas“ (1425 Eur) ir bendradarbiavimo bei darbo komandoje įgūdžių ugdymo „Misią įmanoma“ projektas; VšĮ Geros valios projektas „Pojučių mokykla“, gauta 1500 Eur, lėšos skirtos sensorinei įrangai įsigyti.

Biržų lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“ tęsiamas įstaigos infrastruktūros modernizavimas, finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis. Veikia jau dvi ir rengiama trečioji grupė su šiuolaikiška, modernia ugdymo aplinka.

Siekiant pagerinti Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos patalpų pritaikymą ugdymui, 2021 m. gruodžio mėn. mokyklai perduotos patalpos Rotušės g. 14.

Parengti 9 Skyriaus vedėjo įsakymai dėl pritarimo švietimo įstaigų strateginiams planams.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos) ir galimi sprendimai, perspektyvos

Racionaliai įgyvendinti Biržų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrąjį planą ir Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimą Nr.1110 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Reorganizuojant švietimo įstaigas, lieka laisvų patalpų, kyla problemų dėl jų racionalaus panaudojimo. Pagal Vyriausybės nutarimą nebeįkomplektuojant jungtinių 5–8 klasių atsiranda didesnis poreikis pavėžėti mokinius. Dalis pedagoginių ir kitų darbuotojų tikėtina neteks darbo arba sumažės jų darbo krūvis.

Į laisvas reorganizuojamų švietimo įstaigų patalpas siūloma perkelti kitas gyventojų poreikius tenkinančias įstaigas. Užtikrinti saugų ir efektyvų mokinių pavėžėjimą optimaliai suderinus UAB Biržų autobusų parko ir mokyklų mokyklinių autobusų maršrutus.

Netenkantiems darbo teikti informaciją apie persikvalifikavimo galimybes, informuoti apie laisvas darbo vietas (Savivaldybės tinklalapio Švietimo skiltyje).

2021 m. buvo numatytas Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centro išorės vertinimas, kuris buvo atidėtas dėl COVID-19 pandemijos (neįvyko dalis numatytų varžybų, žaidynių ir kt.).

Biržų rajono kultūros ir sporto centro išorės vertinimą planuojama atlikti 2022 m. rugsėjo–lapkričio mėn.

Įgyvendinat 2021–2022 m. m. švietimo srities uždavinį „Stebėti švietimo įstaigų mikroklimatą, atpažinti galimas krizes, teikti pagalbą užtikrinant sėkmingą ir darnų darbą“ organizuotas ugdymo įstaigų darbuotojų psichoemocinės gerovės tyrimas. Gavus tyrimo ataskaitas, rezultatus bei išvadas, teikti rekomendacijas ugdymo įstaigoms, siekiant užtikrinti sėkmingą ir darnų ugdymo įstaigų darbą. Įgyvendinti projekto „Skaitmeninio Ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ ir Kokybės krepšelio plano uždavinius.

Tobulinant dalykines ir bendrąsias mokytojų kompetencijas, siekiant teikti mokiniams kryptingą ir tinkamą pagalbą, numatoma organizuoti metodinius pasitarimus ir mokymus. 2022 m. stiprinant švietimo bendruomenės narių bendradarbiavimą ir dalinantis patirtimi su Savivaldybės pagrindinių mokyklų mokytojais numatoma organizuoti 2–3 renginius.

Tęsti švietimo srities uždavinio „Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas užtikrinat kiekvienam prieinamą kokybišką ugdymą(si) įgyvenimą:

pritaikyti ir modernizuoti bendrojo ugdymo mokyklų aplinkas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams;

tobulinti mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kompetencijas dirbti su įvairiomis specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių grupėmis;

spręsti pagalbos specialistų poreikį;

siekti, kad 2–5 metų vaikai lankytų ikimokyklinio ugdymo įstaigas kuo arčiau gyvenamosios vietos (duomenų analizė rodo, kad laisvų vietų pakanka).

SPORTAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

2021 m. buvo įgyvendindamos Biržų rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano priemonės ir vykdant šios srities uždavinius atlikti šie darbai:

Biržų rajono visuomeninė sporto taryba gavusi sporto klubų ir visuomeninių sporto organizacijų paraiškas (16 paraiškų) dėl veiklų finansavimo posėdžio metu paskirstė lėšas (30 000 Eur). 2021 m. kovo 10 d. Administracijos direktorius įsakymu Nr. A-162 patvirtino lėšų paskirstymą.

Eil. Nr.	Projekto / veiklos pavadinimas	Projekto vykdytojas	Lėšos 2021 m. (Eur)
----------	--------------------------------	---------------------	---------------------

1.	Aktyvaus laisvalaikio ir šaškių sporto sklaida visuomenėje	Biržų šaškių klubas	400
2.	Pasiruošimas ir dalyvavimas jaunimo ir suaugusių šaudymo čempionatuose	Biržų r. šaudymo sporto klubas	700
3.	Dalyvavimas rajoninėse ir tarptautinėse džiudo varžybose	Biržų džiudo sporto klubas „Rooni“	1700
4.	Sportininkų motyvacijos didinimas ir identiteto stiprinimas	Biržų lengvosios atletikos sporto klubas	1550
5.	Biržų rajono MK „Ponoras“ atstovų dalyvavimas Lietuvos ir pasaulio čempionatuose	Biržų rajono motoklubas „Ponoras“	900
6.	Vaikų ir jaunimo motyvacijos ir tobulinimo skatinimas per sportą	VšĮ bokso klubas „Terminatorius“	1400
7.	Šachmatų varžybos 2021 metais	Asociacija „Biržų šachmatų klubas“	900
8.	Motociklų sportas visiems	Motoklubas „Agaras“	2550
9.	Sportuok, pažink, bendrauk	Stalo teniso klubas „Biržų topsas“	800
10.	Dalyvavimas Lietuvos ir tarptautinėse jėgos trikovės čempionatuose	Biržų sporto klubas „Jėga“	1400
11.	Dalyvavimas 2021 m. Panevėžio apskrities futbolo pirmenybėse	Biržų futbolo klubas „Širvėna“	7500
12.	Parama sporto klubui „Biržų krepšinis“, skirta išsaugoti ir tęsti krepšinio tradicijas Biržų rajone. Sporto ir sveikatingumo renginiams organizuoti. Projektams, skirtiems vaikų ir jaunimo užimtumui per sportą, vystyti	Sporto klubas „Biržų krepšinis“	7500
13.	Džiudo ir futbolo veiklų organizavimas Biržuose	Džiudo ir futbolo klubas „Golden Score“	1000
14.	Lauko teniso renginių organizavimas Biržų rajone	VšĮ Biržų teniso klubas	600
15.	„Out door summer sport 2021 Biržai“	Sporto klubas „Dynamic“	500
16.	Biržų automobilių sporto klubo dalyvavimas varžybose, Biržų autokroso trasos tobulinimas	Biržų automobilių sporto klubas	600
Iš savivaldybės biudžeto gautas finansavimas			30 000

Sporto klubai ir visuomeninės sporto organizacijos 2021 m. pabaigoje pateikė buhalterines ir veiklos ataskaitas apie lėšų panaudojimą.

2021 m. vykdyta kūno kultūros ir sporto plėtojimo programa finansuojant Biržų rajono savivaldybės sporto renginius, sporto klubų veiklą ir sportininkų dalyvavimą Lietuvos čempionatuose, žaidynėse ir tarptautinėse varžybose.

Nors dėl COVID-19 pandemijos neįvyko dalis varžybų, bet BKKSC ugdytiniai iškovojo 87 prizines vietas Lietuvos čempionatuose ir 3 prizines vietas Baltijos čempionatuose bei nemažai prizinių vietų tarptautiniuose turnyruose.

Rajone vyko daugiau nei 100 sporto renginių, kuriuose dalyvavo apie 5000 dalyvių. Daug sporto entuziastų pritraukė masiniai rajono sporto renginiai: bėgimo varžybos Povilo Karoblio taurei laimėti (362 dalyviai), Vasaros sporto šventė (310 dalyvių).

Sudarytos geros sąlygos sportuoti senjorams – sporto salėje, esančioje Karaimų g. 5, nuolat mankštinasi bei užsiima įvairia sportine veikla Biržų „Artrito“ klubo, asociacijos „Biržėnai“, Biržų

trečiojo amžiaus universiteto nariai.

Pritraukiamos projektinės lėšos:

Biržų kūno kultūros centras 2021 m. pateikė paraišką „Vaikų socialinis įtraukimas per sportinius užsiėmimus“ Europos socialinio fondo agentūrai. Gautas finansavimas ir pasirašyta projekto finansavimo sutartis. Iš ESFA projektui įgyvendinti skirta 55 734,03 Eur suma.

Pateiktos 3 paraiškos 2021 m. Sporto rėmimo fondo projektų atrankos konkursui fizinio aktyvumo veikloms, skatinančioms fizinio aktyvumo plėtrą, sporto inventoriui ir įrangai įsigyti, sporto renginiams organizuoti. Viena paraiška (sporto renginių organizavimas) buvo finansuojama ir su Švietimo mainų paramos fondu pasirašyta sutartis dėl finansavimo. Projekto išlaidų suma sudaro – 36 646,69 Eur, iš kurių Fondo lėšomis apmokamos išlaidos – 32 982,02 Eur.

Pateikta 1 paraiška „Vaikų ir jaunimo socializacijos programų finansavimo 2021 m. konkursui“ ir gavus finansavimą (3275 Eur) buvo organizuota dviejų savaitių trukmės dienos vasaros stovykla Sporto centro ugdytiniais.

Spręstiniai klausimai (iššūkiai, problemos) ir galimi sprendimai, perspektyvos

Reikia keisti Sporto klubų ir visuomeninių sporto organizacijų rėmimo tvarkos aprašą, kuris yra pasenęs ir nebeatitinka naujausių teisės aktų rengimo reikalavimų. Pradėtas rengti naujas tvarkos aprašas, kurio projektas derinamas su Visuomenine sporto taryba.

Rengiamas Biržų rajono savivaldybės sportininkų ir jų trenerių, pasiekusių aukščiausių sporto laimėjimų, skatinimo tvarkos aprašas.

Vienoje seniūnijoje dar nėra sporto organizatoriaus, tikimasi per 2022 m. pirmąjį pusmetį išspręsti šią problemą.

Rengiamas Sporto paskirties pastato Biržuose, Karaimų g. 5, kapitalinio remonto projektas (BKKC sporto salė).

KULTŪRA

2021 metais Biržų rajono savivaldybės gyventojų kultūriniais poreikiais tenkinti veikė Savivaldybės tarybai pavaldžios 3 kultūros įstaigos ir Biržų turizmo informacijos centras:

Biržų kultūros centras ir 24 skyriai;

Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka ir jos padaliniai – Jono ir Adolfo Mekų palikimo studijų centras, Vabalninko miesto struktūrinis padalinys ir 19 kaimo struktūrinių padalinių;

Biržų krašto muziejus „Sėla“ ir Vabalninko skyrius.

BIRŽŲ KULTŪROS CENTRAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Kultūros centras ir skyriai 2021 m. surengė 360 renginių (2020 m. – 362), kuriuose apsilankė apie 36,6 tūkst. lankytojų ir dalyvių (2020 m. – 26,2), veikė 67 meno mėgėjų kolektyvai (2020 m. – 69), iš jų 11 vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvų. Jų veikloje dalyvavo 560 dalyvių (2020 m. – 588 dalyviai), iš jų vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvų 67 dalyviai (2020 m. – 81 dalyvis).

Įgyvendinti projektai, gautos lėšos:

2021 m. Kultūros centrui skirta asignavimų 698,7 tūkst. Specialiosios lėšos 2021 metais buvo 7877 Eur. (2020 m. 13936).

XXV profesionalių teatrų festivalis „Žaldokynės kraštas. Gautas Lietuvos kultūros tarybos finansavimas projektui įgyvendinti – 9000 Eur. Projekto vertė – 18 550 Eur.

Neįgaliųjų teatrų festivalis „Gerumo sparnai“. Gautas Lietuvos kultūros tarybos

finansavimas projektui įgyvendinti – 2000 Eur. Projekto vertė – 2592 Eur.

Kitos lėšos. Pradėta įgyvendinti edukacinė veikla – „Advento papročiai, šiaudinių eglutės žaisliukų, advento vainikų gamyba“. Dalyvavo ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniai, pradinio ugdymo moksleiviai. Iš viso 10 programų, kuriose dalyvavo 143 dalyviai. Už teikiamas paslaugas surinkta 286 Eur.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Reikia atnaujinti muzikos instrumentus (ypač skyriuose) ir sceninius tautinius kostiumus. Lietuvos nacionalinis kultūros centras kartu su Kultūros ministerija į savo planus yra įtraukę 2022 m. muzikos instrumentų ir sceninių tautinių kostiumų įsigijimo dalinio finansavimo programą, pagal kurią Savivaldybei prisidedant 50 procentų būtų galima spręsti šią problemą.

Karantino laikotarpiu buvo kuriamas skaitmeninis turinys – dauguma darbuotojų naudojami savo įrenginiais. Perspektyva – kiekvienas Kultūros centro skyrius turi įsigyti vaizdo ir garso aparatūros, kompiuterinės technikos.

Būtinai naujas autobusus, nes dabartinis yra techniškai pasenęs, dažnai genda, išleidžiama daug lėšų jo remontui.

Priežastys, dėl kurių numatyti rezultatai buvo nepasiekti

2021 m. Kultūros centro veiklą riboja besitęsianti pandemija, karantinas ir įvesti reikalavimai renginių metu. Atšaukti mėgėjų meno kolektyvų pasirodymai įvairiuose konkursuose ir festivaliuose, profesionalių atlikėjų koncertai, kino filmai ir kiti renginiai – tai materialinis nuostolis įstaigai ir moralinė žala pasirodymus ruošusiems kolektyvų nariams.

BIRŽŲ KRAŠTO MUZIEJUS „SĖLA“

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Per 2021 metus Biržų krašto muziejuje „Sėla“ apsilankė 49 296 lankytojai (2019 m. – 38 525, 2020 m. – 46 450).

Įgyvendinti projektai, gautos lėšos.

Pajamų už teikiamas paslaugas uždirbta 118,6 tūkst. eurų. Muziejaus vykdytiems projektams įgyvendinti iš įvairių fondų gauta 34,28 tūkst. eurų. Iš fizinių ir juridinių asmenų gauta 6,4 tūkst. eurų paramos. Iš viso muziejus gavo apie 40,7 tūkst. eurų papildomų lėšų.

P. Gudyno restauravimo centre už LTKT projektines lėšas baigtas restauruoti lietuviškas pianinas „Birutė“, taip pat restauruoti 46 Astravo dvaro radiniai (šis projektas tęsiamas, bus baigtas 2022 m.).

Sėkmingai įgyvendinti LTKT ir Biržų savivaldybės finansuoti projektai: „Baroko pavasaris Biržuose 2021“ ir „Grafų de Šuazel-Gufje fotografijos paveldas Biržų krašto muziejuje „Sėla“ ir Žemaičių muziejuje „Alka“.

Baigtas įgyvendinti Biržų r. VVG finansuotas projektas „Biržų krašto muziejaus „Sėla“ Vabalninko skyriaus pastato rūšio įveiklinimas, pritaikymas kultūros ir turizmo reikmėms ir Biržų miesto VVG finansuojamas projektas „Biržų kunigaikštystė (1547–1811) – europietišku kultūros ir gyvenimo būdo tradicijų centras“ pirmasis etapas: įsigyti rekonstruoti didikų kostiumai ir pristatyti 4 renginiuose Biržų rajone.

500 vnt. tiražu išleisti 2 leidiniai: vienas skirtas Sausio 13-osios įvykių 30-mečiui, kitas – dvarų kultūros reprezentavimui.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Iššūkiai – dirbti pandemijos sąlygomis, neparasti lankytojo, netapti viruso plitimo židiniu, tai buvo stengtasi daryti vykdant Vyriausybės nurodymus.

Nesumenkinant turinio, išlaikant paslaugų kokybę likti patraukliems ir įdomiems, tinkamai reprezentuoti saugomą kultūros paveldą, o kartu būti konkurencingiems besiplečiančioje turizmo paslaugų rinkoje.

Problemos – sudėtingas muziejaus pasiekiamumas vykstant statybos darbams. Kai buvo apsunkintas privažiavimas ir neliko tvarkingo priėjimo prie pilies (o pačiu tamsiausiu metų laiku neliko ir apšvietimo), pavienių, šeimomis atvykstančių turistų srautas sumažėjo. Ši problema liks aktuali ir 2022 metais.

Intensyvi kadrų kaita skyriuose (istorinių tyrimų ir lankytojų aptarnavimo), ne vienas darbuotojas yra priimtas laikinai dirbti, taip pat atsirandanti inercija tarp seniau dirbančių darbuotojų.

Šios problemos yra laikinos ir jos bus sprendžiamos pasibaigus susidariusiai situacijai (Viešųjų erdvių projekto įgyvendinimas, darbuotojų grįžimas į darbą pasibaigus ilgalaikėms atostogoms).

Galimi sprendimai, perspektyvos

Didesni infrastruktūriniai sprendimai, pvz. transporto srautų į teritoriją reguliavimas, rikiuotės aikštės pritaikymas lankytojų poreikiams (takelių įrengimas, Jonušo Radvilos biusto pastatymas), vėjarodžių atkūrimas, įmanomi tik gavus papildomą finansavimą tokiems projektams įgyvendinti.

Patrauklumą didinti ir išlikti konkurencingiems galima atnaujinant, šiuolaikiniam vartotojui pritaikant ekspozicijas, kuriant naujas paslaugas bei gerinant infrastruktūrą. Projektinė veikla gaunant papildomų lėšų iš įvairių fondų yra vienas pagrindinių šios problemos sprendimo būdų.

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS JURGIO BIELINIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Siekiant užtikrinti 2021 metų veiklos plano įgyvendinimą, daug dėmesio buvo skiriama vartotojams pritraukti, paslaugų prieinamumui, įvairovei, plėtrai ir sklaidai. 2021 m. bibliotekos paslaugomis naudojosi 3233 vartotojų. Apsilankė 51148 lankytojai (2020 m. – 46984). Pasiskolino 76484 vienetų leidinių. Suorganizuoti 408 renginiai, kuriuose apsilankė daugiau kaip 17 tūkstančių lankytojų. Organizuotos 85 edukacijos.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Veikia 9 knygų išdavimo punktai. Kartą per mėnesį važiuojama dviem maršrutais Vabalninko ir Nemunėlio Radviliškio kryptimis, aplankomi 10 mobilių punktų.

Vartotojams pasiūlytos naujos paslaugos *Knyga į namus*. Paslauga teikiama senjorams, kuriems daugiau kaip 70 metų, ir suaugusiems bei vaikams, turintiems judėjimo problemų.

2021 m. toliau plėtota, tobulinta edukacinė veikla. Į Kultūros paso paslaugų rinkinį įtrauktos 3 naujos edukacinės programos.

Organizuoti kompiuterinio raštingumo mokymai. Dalyvauta projekto *Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė* veikloje. 2021 m. viešojoje bibliotekoje vyko 4 mokymai suaugusių grupėms. Iš viso apmokyti 52 gyventojai.

Parengti ir pateikti 8 projektai papildomam finansavimui gauti.

Pradėta dirbti su nauja integralia bibliotekų informacijos sistema „LIBIS“.

Įgyvendinti projektai, gautos lėšos:

Biblioteka taip pat gavo finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos projektams *Teigiantis gyvenimą (Baliui Sruogai 125), Neparašyti tekstai, Biržų krašto siluetai* — 5345 Eur (Biržų

savivaldybė prie šių projektų įgyvendinimo prisidėjo 2016 Eur).

Biblioteka 2021 m. gavo lėšų ir iš kitų finansavimo šaltinių: fizinių ir juridinių asmenų parama, pervestos lėšos pagal Labdaros ir paramos įstatymą nuo GPM. Iš viso per 2021 m. gauta 2897 Eur.

Už teikiamas paslaugas Biblioteka surinko 1600 Eur. 384 Eur buvo gauti už trumpalaikę patalpų nuomą. 1216 Eur už įstaigos parduotas prekes ir suteiktas paslaugas (kopijavimo, skenavimo, skaitytojų bilietai, gido paslaugos, parduotos Bibliotekos išleistos knygos).

Spreštiniai klausimai (iššūkiai, problemos)

Problemos – kliūtys plėsti veiklą, pritraukti naujų vartotojų ir išlaikyti senosius. Bibliotekos pastato vieta strategiškai nepatogi, patalpos sunkiai pritaikomos įvairiapusei veiklai.

Pasyvus bendruomenės dalyvavimas bibliotekos veikloje. Siekiant, kad paslaugomis naudotųsi kuo daugiau gyventojų, reikia daugiau dėmesio skirti individualiam darbui skleidžiant informaciją.

Prastas viešosios bibliotekos skaityklos patalpų apšvietimas. Planuojama kviesti specialistus, kad būtų įvertintos sąlygos ir galimybės pakeisti apšvietimą. Taip pat būtų apskaičiuotas lėšų poreikis ir pateiktas 2023 m. biudžeto svarstymui.

Trūksta lėšų kokybiškai organizuoti skaitymo skatinimo veiklas (susitikimai su šiuolaikiniais rašytojais, menininkais ir kt.), laisvalaikio užimtumui ir edukacinei veiklai įvairinti (inovatyvių priemonių, funkcionalių baldų, pritaikomų veiklai įvairiose netradicinėse erdvėse ir kt. Didesnis finansavimas suteiktų galimybę užsisakyti įvairesnės periodikos, atsinaujinti skaityklą įrengiant patogias vietas laisvalaikiui.

Gavus 2021 m. papildomą finansavimą iš savivaldybės biudžeto, buvo nupirkti modernūs šildytuvai Juostaviečių, Kučgalio, Kuprelišio, Kvetkų, Medeikių, Obelaukių, Pasvaliečių ir Skrebiškių kaimų struktūriniais padaliniais. Pradėjus šildymo sezoną, paaiškėjo, kad yra pasenusios elektros instaliacijos. Būtina jas peržiūrėti ir sutvarkyti. Problemai išspręsti 2022 m. biudžete yra numatytos lėšos.

Iššūkis – naujos LIBIS programos trikdžiai ir nesklaidumai: programos perkėlimo metu dingę duomenys, nėra tikslumo dokumentų pasiskirstyme, pakeisti reikalavimai bibliografiniams įrašams sudaryti, neišbaigti lydimieji perdavimo dokumentai, nevisiškai parengta apskaita, reikalinga rengiant statistines ataskaitas, nevisiškai atspindimi duomenys jungtiniame kataloge.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Strategiškai patogesnė vieta bibliotekai.

Projektinės veiklos plėtra leistų gauti papildomą finansavimą įvairesnėms darbo formoms organizuoti, paslaugoms plėsti.

Veiklos patirtis rodo, kad siekiant pritraukti daugiau vartotojų labai svarbu stiprinti partnerystę su ikimokyklinio ugdymo organizacijomis.

Didinti bibliotekos paslaugų prieinamumą ir įvairovę negalią turintiems asmenims.

Siekiant gerinti darbuotojų veiklą svarbu ugdyti darbuotojų profesinius įgūdžius, dalyvauti kvalifikacijos kėlimo renginiuose, nuotoliniuose mokymuose.

Siekiant, kad struktūriniai padaliniai taptų žmonių, taip pat ir kaimo traukos centru, būtinas kelių objektų jungimas po vienu stogu, kur būtų suteikiamos kokybiškos darbo sąlygos.

Darbo kokybė tiesiogiai priklausys nuo LIBIS sistemos tobulumo. Dokumentų fondo spartesnis atnaujinimas ir dokumentų įsigijimas priklausys nuo skirto finansavimo, nes leidiniai brangsta, o lėšų nepakanka.

Objektyvios ir subjektyvios priežastys, dėl kurių nepasiekti rezultatai

Gyventojų, taip pat ir vartotojų bibliotekoje, mažėjimas.

Lėšų trūkumas.

Ribojama ar draudžiama kultūrinė veikla dėl COVID-19 situacijos šalyje.

BIRŽŲ TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS

Atlikus 2021 metų ekskursijų analizę, patvirtinta beveik ta pati turizmo tendencija kaip ir 2020 ir 2019 metais. Populiariausi mėnesiai – birželis, liepa, rugpjūtis ir rugsėjis, kai gidų užimtumas buvo didžiausias lyginant su kitų mėnesių statistika. Lankomiausi objektai taip pat praktiškai nepakito ir liko tie patys – Kirkilų apžvalgos bokštas, smegduobės, alaus daryklos, ilgasis pėsčiųjų tiltas, Biržų pilis, Astravo dvaras.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

2021 m. vasario 26 d. pasirašyta sutartis su Panevėžio miesto dailės galerija dėl turizmo srities eksperto paslaugų teikimo projekte „Tarptautinė lojalumo programa kultūrai ir turizmui skatinti“ (Nr.ENI-LLB-1-021) pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programą. Už suteiktas paslaugas TIC'ui numatytas 3000 eurų atlygis. Per 2021 m. surinkta ir pateikta informacija apie regione veikiančius muziejus bei dailės galerijas, dalyvauta (nuotoliniu būdu) pasitarimuose. Už atliktas paslaugas gauta 1000 eurų. Projektas bus baigtas iki 2022 m. rugpjūčio 10 d.

Birželio 8 d. TIC (kartu su Vilniaus etninės kultūros centru) tapo „Runosong“ Akademijos (Suomija) inicijuotos Kultūrinio dainavimo paveldo kelio asociacijos nariais. Asociacija, vienijanti įvairias kultūrinės įstaigas Suomijoje, Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kartu dirbs kuriant naują projektą – Kultūrinį dainavimo paveldo kelią (Intangible Cultural Singing Heritage Route). Pradėtas kurti maršrutas, besitęsiantis per 4 valstybes.

Pateikta paraiška Kultūros paveldo departamentui Europos paveldo dienoms organizuoti. Projektas „Aplink Biržus su garvežiuku siauruku“ finansuotas (skirta 1070 eurų) ir sėkmingai įgyvendintas. Rugsėjo 25 d. vyko renginys – ekskursija. Projekto lėšomis išleista spalvinimo knygelė vaikams (720 vnt.).

Piligriminis – kultūrinis kelias „Camino Lituano“, einantis per Lietuvą bei įsiliejantis į Europos Šv. Jokūbo kelių tinklą, vingiuoja ir Biržų rajone (60 km, trukmė 3 d.). TIC darbuotojai sutikslino maršrutą ir savo pastangomis bei medžiagomis pažymėjo kelio atkarpą Germaniškis – Sodeliškiai– Biržai – Pabiržė – Pajiešmeniai.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Iššūkis – sumažėjus turistų, ypač užsieniečių, skaičiui, kuomet buvo uždarytos valstybių sienos, nutraukti skrydžiai, TIC veikla nesustojo. Karantino metu dalį laiko buvo dirbama pakaitomis (dalis darbuotojų kontaktiniu, dalis – nuotoliniu būdu). Didelis dėmesys skirtas internetinei svetainei, ankstesniais metais įdiegtai elektroninei parduotuvei. Dalyvauta mokymuose, seminaruose, kurie dažniausiai vyko nuotoliniu būdu.

Galimi sprendimai, perspektyvos

2022 m. tam tikras iššūkis bus ne tik pandemija, bet ir įstaigos vadovų keitimasis.

ŠVIETIMO, KULTŪROS IR SPORTO SKYRIUS

Įgyvendindami Biržų rajono savivaldybės strateginio plano tikslus ir uždavinius kultūros srityje skyriaus specialistai organizavo darbą siekdami kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir

bendruomenių veiklos aktyvinimo. Rajono kultūros plėtros ir politikos, renginių turinio ir sklaidos klausimus sprendžia 2019 m. sudaryta ir 2021 m. naujai patvirtinta Biržų rajono savivaldybės visuomeninė kultūros taryba. Skyrius kuruoja rajono nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, kurių plėtros politikos klausimus sprendžia 2019 m. patvirtinta bendruomeninių organizacijų taryba ir 2021 m. naujai patvirtinta Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba, kurios nuostatai buvo patvirtinti 2021 metais.

Aktualiausi parengti teisės aktai bei jų įgyvendinimas:

Administracijos direktoriaus įsakymai – 6;

Savivaldybės tarybos sprendimai – 8;

Mero potvarkiai – 3.

Parengta 12 Savivaldybės administracijos direktoriaus atsakymų į raštus.

Parengtos 29 finansavimo sutartys (24 Nevyriausybinių organizacijų rėmimo sutartys, 5 Religinių bendruomenių ir bendrijų finansavimo sutartys).

2021 m. balandžio 30 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-119 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 24 d. sprendimo Nr. T-120 „Dėl Biržų rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų 2019–2022 m. veiklos rėmimo programos valdymo komisijos sudarymo ir nuostatų patvirtinimo“. 2021 m. skirta 6 000 Eur iš Savivaldybės biudžeto nevyriausybinių organizacijų veiklos rėmimui:

	Skirta biudžeto lėšų	Finansuota projektų
2019 m.	6 000 Eur	17
2020 m.	6 000 Eur.	18
2021 m.	6 000 Eur.	24

Savivaldybės teritorijoje veikiančių tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų pastatų išsaugojimui, remontui, veiklai ir renginiams 2021 m. skirta 7000 Eur iš Savivaldybės biudžeto:

	Skirta biudžeto lėšų	Finansuota religinių bendruomenių projektų
2019 m.	7000 Eur	5
2020 m.	7000 Eur.	7
2021 m.	7000 Eur.	5

2021 m Savivaldybės kofinansuotas projektas „Pažinkime kaimynus Žiemgaloje“ (1000 eurų), parengta sutartis.

2021 m. balandžio 12 d. Administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-229 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 27 d. įsakymo Nr. 673 „Dėl komisijos prašymams leisti organizuoti masinius renginius Biržų rajono savivaldybės teritorijose viešosiose vietose nagrinėti sudarymo“. Išduota 14 leidimų dėl masinių renginių organizavimo Biržų rajono savivaldybės teritorijos viešosiose vietose.

2021 m. birželio 30 d. Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-190 „Dėl bendradarbiavimo sutarties“. Buvo atnaujinta ir pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos žurnalistų sąjunga. Pagal atnaujintas sutarties sąlygas Antano Macijausko premijos lėšų suma padidinta iki 1000 Eur.

2021 m. gegužės 13 d. Administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-324 „Dėl Biržų rajono savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado nuostatų patvirtinimo“.

2021 m. rugsėjo 27 d. Administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-694 „Dėl Jono Meko jubiliejinių 2022 m. logotipo konkurso nuostatų patvirtinimo“. Organizuotas Jono Meko jubiliejinių 2022 m. logotipo konkursas.

Specialistai kuravo priskirtas įstaigas ir teikė konsultacinę pagalbą įstaigų vadovams: įstaigų vadovų tiesioginių ir nuotolinių pasitarimų (iš viso organizuota 5 pasitarimai, iš jų nuotolinių – 3), teiktos individualios konsultacijos. Pagrindiniai sprendžiami klausimai: dėl valstybinių, kalendorinių, atmintinų švenčių bei miesto šventės „Biržai – sostinė mano“ organizavimo, Jono Meko ir monsinjoro Kazimiero Vasiliausko metų minėjimų priemonių ir veiklos plano, įstaigų darbo ir veiklos karantino metu organizavimo, etninės kultūros olimpiados organizavimo ir kt.

Spalio 29 d. Biržuose lankėsi kultūros ministras Simonas Kairys. Skyriaus specialistai teikė informaciją, padėjo spręsti organizacinius klausimus kultūros ministro vizitui Biržuose. Kartu su ministru Biržuose lankėsi ir ministro patarėjas Sigitas Šliažas. Vizito metu susitikime su rajono vadovais buvo aptarta kultūros įstaigų situacija rajone, įgyvendinami kultūros projektai, planai ir rūpesčiai, su kuriais susiduriama. Vizito metu kartu su kultūros įstaigų atstovais diskutavo apie kultūros projektų rengimo ypatumus, jų finansavimą, kadencijas kultūros įstaigų vadovams, kaip užtikrinamas kultūrinis aktyvumas tebesitęsiančios COVID-19 pandemijos sąlygomis.

Vykdydami priežiūrą įvairiais skyriaus kuruojamų įstaigų veiklos klausimais (renginių organizavimo, vykdymo; statistinių ataskaitų sudarymo, vykdymo, dėl pritarimo įstaigų strateginiams planams ir kt.) parengė 2021 metų bendrą kultūros renginių planą, 2021 metų valstybinių, atmintinų / minėtinų švenčių planą, Jono Meko ir Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko 2022 metų priemonių planą. Su Kultūros ministerija derintas Jono Meko ir monsinjoro Kazimiero Vasiliausko jubiliejinių 2022 metų priemonių planas bei patvirtintos vykdymui ir finansavimui 4 priemonės.

Pagal įstaigų raštus pateiktos 7 ataskaitos:

Biržų rajono savivaldybės 2015–2021 m. ne pelno subjektų projektų finansavimas pagal Savivaldybės ir valstybės programas (Lietuvos Nevyriausybinų organizacijų informacinis centras);

2021 m. etninės kultūros reiškinių sklaidos savivaldybėse stebėsenos ataskaita (Etninės kultūros globos taryba);

2021–2025 m. Tautinio paveldo produktų valstybinės apsaugos veiksmų plano priemonių įgyvendinimas (Žemės ūkio ministerija);

Biržų rajono savivaldybės 2021 m. NVO teiktas finansavimas ir 2022 m. metais planuojamų NVO finansavimo programos ar priemonės (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija);

2021 m. kultūros centrų ataskaita (Lietuvos nacionalinis kultūros centras);

Savivaldybės finansinis prisidėjimas 2021 m. prie projektų, susijusių su tautinėmis mažumomis (Tautinių mažumų departamentas), Nematerialaus paveldo apsaugos 2021–2024 m. plėtros plano įgyvendinimas 2021 m. (Kultūros ministerija);

Savivaldybės kultūros įstaigų 2021 m. etninės kultūros renginių planas, 2021–2025 m. kultūros paveldo valstybinės apsaugos veiksmų plano priemonių įgyvendinimas (Etninės kultūros globos taryba, Lietuvos nacionalinis kultūros centras).

Parengta 20 elektroninių laiškų, duomenų, pateiktų elektroniniu paštu (Lietuvos liaudies kultūros centras, Žemės ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos nacionalinis kultūros centras, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Etninės kultūros globos taryba prie LR Seimo ir kt.)

Savivaldybės darbo grupių, tarybų, komisijų techninis aptarnavimas, sudarymas, administravimas.

3 tarybos (Visuomeninė kultūros taryba, Bendruomeninių organizacijų taryba, Nevyriausybinų organizacijų taryba);

4 komisijos (Religinių bendruomenių finansavimo paraiškų vertinimo ir lėšų paskirstymo komisija, Biržų rajono savivaldybės nevyriausybinų organizacijų 2019–2022 m. veiklos rėmimo programos finansavimo paraiškų vertinimo ir lėšų paskirstymo valdymo komisija, Komisija prašymams leisti organizuoti masinius renginius Biržų rajono savivaldybės teritorijos viešosiose vietose, Jono Meko jubiliejinių 2022 metų logotipo konkurso vertinimo komisija);

2 darbo grupės (Biržų miesto šventės darbo grupė, Jono Meko ir monsinjoro Kazimiero Vasiliausko jubiliejinių metų minėjimo 2022 metų darbo grupė). Parengtas 21 posėdžių protokolas.

Dalyvavimas kultūros ir etnokultūros srities komisijų darbe, tarybų posėdžiuose ir darbo grupių pasitarimuose.

Savivaldybės strateginio plėtros plano 2021–2030 m. socialinės ir bendruomeniškos aplinkos, viešojo valdymo bei savivaldybės įvaizdžio formavimo darbo grupėje;

Aukštaitijos regioninės etninės globos tarybos pirmininko pavaduotojo pareigos ir darbas taryboje.

2021–2025 m. kultūros paveldo apsaugos plano įgyvendinimo: sutartinių išsaugojimo centrų steigimo darbo grupėje;

III Etninės kultūros olimpiados rajono ir apskrities darbų vertinimo komisijoje;

Lietuvos vaikų ir moksleivių liaudies kūrybos atlikėjų konkurso „Tramtatulis“, rajono ir nacionalinio rato vertinimo komisijoje;

Lietuvos pasakorių konkurso „Žodis žodį gena“ rajono atrankos komisijoje.

Specialistė surengė 4 metodines konsultacijas mokytojams, rengiantiems mokinius etninės kultūros olimpiadai, pasakorių konkurso dalyviams.

Veiklos rezultatai.

Inicijuota ir konsultuota dėl Biržų krašto naminio alaus tradicijos įrašymo į Nacionalinį nematerialaus paveldo sąvadą (rengėjas Biržų krašto muziejus „Sėla“ kartu su Kupiškio rajono NVO klubu „Kupkėmis“, taip pat teikiama Kupiškio krašto alaus tradicija). Vertybės pasiūlymas sąvado rengėjų buvo priimtas ir šiuo metu pateiktas vertinti Nacionalinio kultūros paveldo sąvado komisijai.

Bendradarbiaujant su rajono folkloro ansambliais, sukurtas 30 minučių vaizdo leidinys „Biržų krašto sutartinės – Nacionalinio nematerialaus kultūros paveldo vertybė“ (Vaizdo ir garso režisierė Audronė Dambrauskienė). Leidinys pateiktas USB raktų laikmenoje.

Bendradarbiaujant su Biržų švietimo pagalbos tarnyba organizuotas IV etninės kultūros olimpiados rajoninis etapas (2021 m. 2 dalyviai, laimėta nacionalinio etapo III vieta, regioninio etapo II vieta), organizuotas Lietuvos vaikų ir moksleivių liaudies kūrybos atlikėjų konkurso „Tramtatulis“ rajoninis ratas (2021 m. 10 dalyvių, 6 pateko į regioninį ratą, 1 tapo konkurso laureatu).

Bendradarbiaujant su Biržų kultūros centru 2021 m. pirmą kartą įvyko Lietuvos pasakorių (suaugusių) konkurso „Žodis žodį gena“ rajono turas (4 dalyviai, 2 atrinkti į šalies turą, 2 laimėjo specialiuosius respublikinio turo vertinimo komisijos prizus). Planuojama pasakotojų žanrą tęsti ateityje, konkursinį formatą pakeisti į rajoninio renginio.

Kultūros įstaigos valdė situaciją ir Savivaldybės specialistų konsultuotos, taikė sveikatos pasaugos ministro ir Savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo komisijos pirmininko įsakymuose nustatytą saugos reikalavimų renginiuose ir darbo vietoje.

Kultūros projektai.

Savivaldybės įstaigų tolygios kultūrinės raidos projektų rengėjams organizavo projektų pristatymą ir pasitarimą su Administracijos atsakingais darbuotojais dėl projektų bei parengė 16 bendradarbiavimo (3 kultūros renginiams) bei projektų kofinansavimo raštų (Kultūros rėmimo fondui). 2021 metais Lietuvos kultūros tarybos buvo finansuoti 8 kultūros projektai, jų įgyvendinimui Lietuvos kultūros taryba skyrė iš viso 35 000 Eur).

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Nuotolinis darbas. 2021 m. nemažą laiko dalį skyriaus specialistai dirbo nuotoliniu būdu. Karantino ir ypatingos padėties sąlygos atvėrė kitas darbo ir bendradarbiavimo galimybes užtikrinant visų funkcijų atlikimą. Skyriaus specialistai dalyvavo ir patys organizavo daug nuotolinių pasitarimų, aptarimų, konferencijų, pokalbių. Nuotolinio darbo patirtis palengvino

atstumo ir laiko sąnaudų problemų sprendimą, susidarė galimybė aprėpti daugiau informacijos ir ją efektyviai pasidalinti.

Iškilo darbo priemonių namų darbo aplinkoje klausimas, kuris pasitelkiant asmeninę kompiuterinę techniką, internetą neleido efektyviai atlikti užduočių. Problema išspręsta įsigyjant kompiuterinę įrangą darbo vietoje, o senoji buvo konfigūruota naudoti namuose nuotolinio darbo metu. Komunikacijai, bendravimui naudota ir tebenaudojama *Teams*, *ZOOM* programos, el. pašta, telefoną.

Kultūros ir etninės kultūros politikos įgyvendinimo administravimas. Parengtas ir patvirtintas 2021 gegužės 13 d. Administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-324 „Dėl Biržų rajono savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado nuostatų patvirtinimo“. Kol kas vietos, interesų bendruomenių, kultūros įstaigų darbuotojų, nevyriausybinių organizacijų įsitraukimo į nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo, tęstinumo ir sklaidos veiklas yra vangus, juntama kultūros paveldo ir etninės kultūros apsaugos srities žinių stoka. Vienas iš galimų sprendimų – organizuoti nacionalinio nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado specialistų vedamus tikslinei auditorijai mokymus, skirtus nematerialaus kultūros paveldo vertybių atpažinimo, apsaugos problemikos, sąvado rengimo įgyvendinimo aktualijų aptarimui.

2020 m. balandžio 29 d. buvo sustabdyta Kirkių amatų centro veikla (2019 m. – 804 lankytojai). Tai paveikė tradicinių amatų skatinimo ir globos rajone rodiklius, kartu 2021–2025 m. Tautinio paveldo produktų valstybinės apsaugos veiksmų plano priemonių įgyvendinimo rodiklius. Savivaldybės specialistai, bendradarbiaudami su tradicinių amatų puoselėtojais, ieškos alternatyvių sprendimų – tautinio paveldo produktų sertifikuotų gamintojų ir nesertifikuotų amatininkų veiklų sklaidos būdų, produktų realizavimo, gamybos, eksponavimo ir edukacijos erdvių.

COVID-19 pandemija, jos padarinių valdymas. Kultūros įstaigoms didžiausias iššūkis buvo užsibrėžtų veiklos plano ir jo tikslų įgyvendinimas – lankytojų skaičiaus, gaunamų pajamų už teikiamas paslaugas ir pan. 2021 metais pasiekti numatyto lankytojų skaičiaus nepavyko. Prasidėjus šalyje COVID-19 pandemijai, nustatyti apribojimai neigiamai veikė lankytojų skaičių, negalėjo teikti paslaugų arba buvo apribojimai, todėl negauta planuotų pajamų. Kadangi įvairūs karantino suvaržymai neleido planuoti kelionių iš anksto, per praėjusius metus sulaukta perpus mažiau užsienio turistų, sumažėjo ekskursijų skaičius.

Biržų kultūros aplinkos iššūkiai. Didžiausias iššūkis, su kuriuo susiduria Biržų rajono kultūros aplinka, yra lėšų trūkumas įvairiose jos srityse bei su ja susijusioje infrastruktūroje. Finansavimo trūksta kultūrinėms erdvėms atnaujinti, restauruoti, plėsti ir kai kuriais atvejais kurti, naujovėms diegti, įrangai, kokybiškiems renginiams, darbuotojų kvalifikacijai įgyti. Mažas biudžetas, vidinio bendradarbiavimo ir bendravimo stygius ilgalaikėje perspektyvoje gali reikšti kultūrinio klimato atšalimą arba visišką kultūrinę stagnaciją. Vis dėlto atsakingų asmenų idėjomis bei efektyviu ir kūrybiniu darbu tęsiami jau tradiciniais tapę miesto identitetą atskleidžiantys renginiai, puoselėjamos unikalios etnografinės tradicijos ir patriotiškumas, aktyviai įtraukiamos bendruomenės. Biržų rajono kultūros įstaigų veiksmingas dalyvavimas projektinėje veikloje papildė renginių organizavimo biudžetą, tai leido pasiekti geresnių rezultatų kultūros srityje.

Sėkmės, galimi sprendimai, perspektyvos

Glaustas, dalykinis bendradarbiavimas su Savivaldybės kultūros ir ugdymo įstaigomis, šalies kultūros srities darbuotojais ir menininkais lėmė sėkmingą 2021 metų strateginių tikslų įgyvendinimą. Šio bendradarbiavimo, veiksmų koordinavimo, skyriaus specialistų darbo rezultatai – organizuoti kalendorinių ir valstybinių švenčių, Biržų miesto šventės ir kiti kultūriniai renginiai. Laikantis ir užtikrinant visų privalomų saugumo reikalavimų sąlygas įvyko planuoti renginiai. Įsimintiniausi – Sausio 13-osios 30-mečio žvakių liepsnose ir simbolišku ženklu – spygliuotomis vielomis apipintų 13 kėdžių akcija, Kovo 11-osios minėjimo vėjo malūnėlių ant piliakalnio kalvos iniciatyva. Kultūrinių renginių gausa rajone paskatino skyriaus specialistus inicijuoti koncentruotus, bendrus meno kolektyvų renginius, kurie galėtų būti skirti konkrečioms valstybinėms, kalendorinėms šventėms datos įvykiams paminėti.

Inicijuojant ir organizuojant susitikimus su Administracijos atsakingais darbuotojais, seminarus kultūrinių projektų rengimo mokymus teikėjams (mokymus vedė Panevėžio regioninės kultūros tarybos atstovai), padidėjo teikiamų finansuoti Lietuvos kultūros tarybos programoms projektų skaičius. Planuojama organizuoti panašias veiklas ir ateityje. Projektinės veiklos vystymas leistų gauti papildomą finansavimą įvairesnių darbo formų organizavimui, paslaugų plėtimui.

Saugomos rajono tradicijos – parengtas naujos vertybės – Biržų naminio alaus tradicijos – įrašymas į Nacionalinį nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą, pateikta vertybės byla vertinti sąvado komisijai. Tai būtų antroji į sąvadą įrašyta vertybė iš Biržų rajono (Pasvalio rajonas – 0, Rokiškio rajonas – 1).

Inicijuotas Biržų rajono įsitraukimas į rengiamo tarptautinio kultūrinio dainavimo paveldo kelio (Intangible Cultural Singing Heritage Route) maršrutą. Dainuojamojo paveldo kelias apjungs skirtingas tradicines dainavimo tradicijas Suomijoje (runosong), Estijoje (leelo), Latvijoje (pusbolss) ir Lietuvoje (sutartines). Perduotas tolimesnis koordinavimas Biržų turizmo informacijos centrui, kuris kartu su Vilniaus Etninės kultūros centru, oficialiai tapo „Runosong“ Akademijos (Suomija) inicijuotos Kultūrinio dainavimo paveldo kelio asociacijos nariais.

Veiklos patirtis rodo, kad siekiant pritraukti daugiau kultūros paslaugų vartotojų labai svarbu stiprinti partnerystę su ugdymo įstaigomis – turizmo maršrutai (TIC), edukacinės veiklos (Kultūros centras, Muziejus, Biblioteka), kultūros paso priemonės (Muziejus, Biblioteka) ir kt.

JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Jaunimo politikos įgyvendinimui 2021 metais buvo skirta 12 000 Eur biudžeto lėšų, iš kurių 4992 Eur buvo panaudoti 7 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektų įgyvendinimui, taip vykdant Biržų rajono savivaldybės jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų 2019–2022 m. veiklos rėmimo programą. Į projektinę veiklą buvo įtraukta 895 jaunuoliai.

Savivaldybė JST įgyvendinti skyrė 2842 eurų. 2021 m. 9 jaunuoliai dalyvavo šioje savanorystės programoje. Savanorius priėmė 11 įvairaus pobūdžio Biržų rajono nevyriausybinių organizacijų.

Biržų švietimo pagalbos tarnybos Atvirame jaunimo centre (AJC) dirbo du darbuotojai, kuriems talkino JST savanoriai. 2021 m. pabaigoje Biržų rajono savivaldybės taryba patvirtino dar vieną etatą, kuris ateityje pastiprins AJC komandą.

2021 m. tęsiamas mobilusis darbas su jaunimu. Jį toliau vykdė VŠĮ Socialinė iniciatyva iš kaimyninio Pasvalio rajono. Savivaldybė prie mobilaus darbo su jaunimu įgyvendinimo prisidėjo dalinių finansavimu, skirdama 1600 Eur biudžeto lėšų. Per 2021 m. mobiliame darbe su jaunimu buvo 76 unikalūs lankytojai. Jaunuoliams darbuotojai suorganizavo 11 veiklų, individualių konsultacijų suteikta buvo 16. Bendradarbiaujant su bendruomenėmis kartu vykdytos 2 bendros veiklos.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Mobilaus darbo vykdymas ir perėmimas ir VŠĮ Socialinė iniciatyvos. Komandos stiprinimas toliau plečiant AJC komandą.

Jaunimo problemikos tyrimo ataskaitos analizė.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Mobilaus darbo su jaunimu vykdymo perėmimas iš VŠĮ Socialinė iniciatyvos rašant bei prašant Biržų švietimo pagalbos tarnybos Atviram jaunimo centrui projektą į Jaunimo reikalų departamento skelbiamą konkursą dėl mobilaus darbo vykdymo.

Aptarti ir išanalizuoti 2021 m. vykdyto Biržų rajono jaunimo problemikos tyrimo ataskaitą. Atsižvelgiant į ataskaitos rezultatus, formuoti prioritetines sritis, kurioms bus skiriamas finansavimas, rašant jaunimui projektus.

TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Parengti ir patvirtinti teisės aktai.

Patvirtintas Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašas. 2021 m. kovo 29 d. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-200 „Dėl Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos darbo reglamentas ir atnaujinta sudėtis. 2021 m. balandžio 23 d. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-274 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos ir jos darbo reglamento patvirtinimo“.

Patvirtintas Nevyriausybių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje tvarkos aprašas. 2021 m. balandžio 30 d. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-288 „Dėl Nevyriausybių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Sudaryta priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ projektų atrankos ir vertinimo komisija ir patvirtintas jos darbo reglamentas. 2021 m. birželio 11 d. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-418 Dėl Nevyriausybių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje projektų atrankos ir vertinimo komisijos sudarymo ir darbo reglamento patvirtinimo“.

Parengta informacija birzai.lt internetinėje svetainėje

Paslaugų tinklelis:

Biržų rajono savivaldybėje teikiamos paslaugos šeimai ir vaikui;

Nemokama pagalba telefonu, internetu;

Asociacijos, organizacijos.

Vaiko gerovės komisija:

Vaiko minimali ir vidutinė priežiūra;

Privalomas ikimokyklinis ugdymas.

Koordinuotai teikiamos paslaugos.

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas.

Šeimos taryba.

Biržų rajono savivaldybės tarpinstitucinės grupės veikla.

Vyko trys Biržų rajono savivaldybės tarpinstitucinės grupės pasitarimai, kuriuose aptarta 13 klausimų.

Aptarti klausimai dėl pavėžėjimo paslaugos šeimoms, dėl vaikų psichiatro Biržų rajono savivaldybėje, dėl vaikų užimtumo ir vaikų dienos centro poreikio Vabalninke, dėl veiklos organizavimo, dėl tvarkos aprašo, reglamentuojančio pagalbos vaikui ir jo tėvams (globėjams), gavus informaciją Biržų rajono savivaldybės administracijoje apie nepilnamečio padarytą teisės pažeidimą, teikimą.

Diskutuota dėl pagalbos šeimoms ir vaikams paklausos ir pasiūlos įvertinimo. Parengtas

klausimynas, skirtas asmenims, dalyvaujantiems darbe su šeimomis ir vaikais ir atlikta prevencijos ir paslaugų šeimai ir vaikui poreikio internetinė apklausa. Pirminiai rezultatai atskleidžiantys asmenų dirbančių su vaikais ir šeimomis pastebėtą prevencijos ir paslaugų šeimai poreikį aptarti tarpinstitucinės grupės pasitarime.

Įvertintas Biržų rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2020–2023 m. plėtros planas. Mokinių, dalyvaujančių neformaliojo švietimo programose procentai didėja, vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas procentas didėja, tačiau dėl pandemijos ribojimų sumažėjo pailgintą dienos grupę lankančių mokinių procentas. Švietimo pagalbos specialistų (specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, psichologo) ir mokytojo padėjėjo pagalbos teikimo mokyklose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams vertinimą numatyta atlikti 2022 metais.

Pristatytas šeimos konferencijos metodas, diskutuota dėl metodo taikymo Biržų rajono savivaldybėje. Per 2021 m. šeimos konferencijos metodas Biržų rajono savivaldybėje taikytas 5 šeimoms (įgyvendinta valstybės biudžeto lėšomis pagal Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų plano 1.1.4 priemonę „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“). Pristatytos krizių centre teikiamos paslaugos. Taip pat pristatyta kognityvinė elgesio korekcijos programa (EQUIP) bei diskutuota dėl programos įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje. 2022 m. sausį pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Biržų švietimo pagalbos tarnyba ir Biržų rajono socialinių paslaugų centru dėl kognityvinės elgesio korekcijos programos įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje.

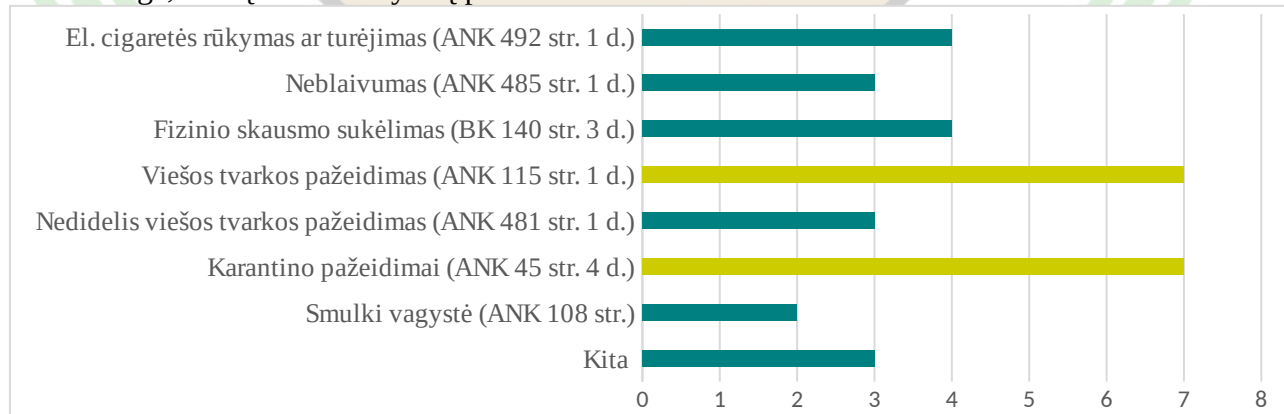
Biržų rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos veikla

Per 2021 m. gauti 33 pranešimai iš policijos komisariato apie 33 nusižengusius nepilnamečius, iš kurių 4 nusižengimus atliko pakartotinai per 2021 metus.

Gauti 29 informaciniai pranešimai iš Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Biržų rajono policijos komisariato pagal Administracinių nusižengimų kodekso 6 str. 2 d., kuriuose nurodyti 27 nepilnamečiai, iš kurių du nusižengimą atliko pakartotinai (nusižengimų pobūdis nesikartoją).

Gauti 4 prašymai, kuriuose nurodyti 7 nepilnamečiai, (kurių vienas nusižengimą atliko pakartotinai) iš Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato dėl minimalios priežiūros priemonės taikymo sukėlus fizinį skausmą ar nežymų sveikatos sutrikdymą (veika, turinti Baudžiamojo kodekso 140 str. 1 d. ar 3 d. požymių) siekiant padėti nepilnamečiams įveikti susiformavusį ydingą elgesį, išsiugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo sampratą.

Daugiausiai per 2021 metus gauta pranešimų dėl viešosios tvarkos pažeidimų (suniokotas turtas) bei dėl karantino ribojimų nesilaikymo – po 7 pranešimus. Dėl elektroninių cigarečių rūkymo ar turėjimo bei dėl fizinio skausmo sukėlimo po 4 pranešimus, dėl neblaivumo, dėl nedidelių viešosios tvarkos pažeidimų (įžeidžiančio turinio žinutės) – po 3 pranešimus, taip pat gauti 2 pranešimai apie smulkią vagystę. Kiti pranešimai – policijos iškvietimas, kai pagalba nereikalinga, Kelių eismo taisyklių pažeidimai.

Informacijos apie nepilnamečius perdavimas Savivaldybės administracijos direktoriui.

Veiksmai gavus informaciją apie nepilnamečių atliktus pažeidimus: informacija apie atliktus nusizengimus buvo perduota ugdymo įstaigoms, kurių vaiko gerovės komisijos ėmėsi veiksmų (organizuoti mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdžiai, praveisti individualūs pokalbiai su nepilnamečiais) – 19, informacija perduota atvejo vadybininkams (organizuoti atvejo vadybos posėdžiai, praveisti individualūs pokalbiai su nepilnamečiais) – 10, organizuoti Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos posėdžiai dėl minimalios priežiūros priemonių taikymo – 5, kita – 3.

Vyko 4 posėdžiai, kuriuose svarstyta 15 klausimų, iš jų 5 – dėl minimalios priežiūros priemonių skyrimo, 3 – dėl gautų pranešimų iš policijos komisariato aptarimo, 5 – dėl Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos veiklos organizavimo (2021 m. veiklos plano patvirtinimo, vykdymo, įvertinimo, 2022 m. veiklos plano numatymo, komisijos nario rinkimo vykdyti asmenų, turinčių didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų išklauso ir išvadų teikimo funkcijas), 3 – kiti klausimai (situacijos dėl nepilnamečių nusikalstamumo aptarimas, dėl tėvų bendradarbiavimo su vaikais tobulinimo kursų įgyvendinimo 2021 m.).

Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos veiklos plano įgyvendinimas: inicijuoti 3 prevenciniai reidai ugdymo įstaigų teritorijose bei nepilnamečių susibūrimo vietose dėl rūkymo prevencijos, inicijuoti ir organizuoti psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, žalingų įpročių, nusikalstamumo, patyčių prevencijos renginiai (futbolo turnyras, teniso turnyras), inicijuoti ir organizuoti renginiai įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo strategijoms aptarti (53 rajono pedagogai dalyvavo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programoje „Darbas su autizmo bruožų turinčiais vaikais: taikomosios elgesio analizės metodika“, 52 pedagogai dalyvavo programoje „Kiekvieno vaiko ir pedagogo sėkmės galimybės įtraukiamame ugdyme“), parengtas pranešimas spaudai apie vaikų ir jaunimo pozityvaus laisvalaikio leidimo ir užimtumo galimybes Biržų rajone, parengta informacinė medžiaga apie vaiko minimalią ir vidutinę priežiūrą, sudarytas ir nuolat atnaujinamas paslaugų tinklelis.

Atlikta mokyklų vaiko gerovės komisijos narių apklausa, kuria išsiaiškintos aktualios mokymų, metodinių pasitarimų bei gerosios patirties pasidalijimo temos. Aktualiausias temas – švietimo programų pritaikymas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, individualaus pagalbos plano rengimas, įtraukusis ugdymas. Taip pat aktualios temos – rekomendacijų teikimas dėl ugdymo metodų ir darbo organizavimo su vaikais, švietimo pagalbos teikimo organizavimas ir koordinavimas, prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo veiksmingumo mokykloje analizavimas ir vertinimas, tėvų (globėjų) dalyvavimo skatinimas. Atsižvelgiant į apklausos rezultatus, Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos veiklos plane 2022 m. numatytos priemonės: inicijuoti, organizuoti ir rekomenduoti mokymus ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijos nariams, inicijuoti ir organizuoti renginius ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijos nariams įtraukiojo ugdymo, individualaus pagalbos plano rengimo temomis, organizuoti diskusiją ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijoms dėl prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo veiksmingumo analizavimo ir vertinimo.

Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimas Biržų rajono savivaldybėje

Per 2021 metus įvyko du Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimo Biržų rajono savivaldybėje projektų atrankos ir vertinimo komisijos posėdžiai. Paraiškas pateikė 13 organizacijų, iš kurių 12 skirtos valstybės biudžeto lėšos projektams įgyvendinti. Finansuoti projektai 9 bendruomeninėms organizacijoms ir 3 nevyriausybiniams organizacijoms.

Bendruomeninių organizacijų įgyvendinti projektai prisidėjo prie gyventojų saugumo didinimo, nusikalstamumo rizikos mažinimo (įrengta vaizdo stebėjimo sistema Kirdonių kaime), vaikų, jaunimo ir bendruomenės prasmingo laisvalaikio (įrengtos sūpynės ir aikštelė Nausėdžių kaime, sutvarkyta viešoji erdvė įrengiant persirengimo kabiną, stalus ir suolus prie Vabalninko

miesto baseino, surengta Kratiškių kaimo bendruomenės kraštiečių šventė). Taip pat įgyvendinti projektai sudarė sąlygas bendruomenės susibūrimui atnaujintose erdvėse (Parovėjoje pastatyta universali scena su dalinai dengtais šonais apsaugai nuo vėjo ir lietaus, atnaujinta Papilio bendruomenės namų pavėsinė ir tvora, pritvirtinta atminimo lenta, įamžinanti išnykusius apylinkių kaimus, įsigytos priemonės Pasvaliečių kaimo bendruomenės namų atnaujinimui, kuris numatytas pavasarį, atšilus orams) bei suteikė galimybę bendruomenėms aktyviau dalyvauti šventėse, reprezentuoti Biržų kraštą (Klausučių ulytėlės kaimo bendruomenės įsigijo lauko krosnį, puodą, stalą su suolais, palapinę, Nemunėlio Radviliškio bendruomenė „Nemunėlis“ įsigijo išmaniają lauko kepsninę).

Nevyriausybių organizacijų įgyvendinti projektai prisidėjo prie gyventojų kūrybiškumo, sąmoningumo klimato kaitos atžvilgiu, atsakingo vartojimo skatinimo, lyderystės įgūdžių formavimo, reemigrantų ir atvykusių gyventi į Biržus palaikymo, socialiai pažeidžiamų asmenų įgalinimo.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Koordinuotai teikiamos paslaugos vaikams ir jų atstovams.

Valstybės perduota savivaldybėms funkcija – koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimui. Per 2022 metus nebuvo skirta koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – Koordinuotai teikiamos paslaugos).

Koordinuotai teikiamos paslaugos skiriamos, kai pavienės, atskirai teiktos ar teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos yra neveiksmingos, neefektyvios ir neužtikrina vaiko gerovės. Taip pat Koordinuotai teikiamos paslaugos skiriamos vaiko tėvams (globėjams), kai vaikui paskiriamos minimalios priežiūros priemonės (nuo 2021 m. sausio 1 d.) ir vaikui ir jo tėvams (globėjams), kai vaikui baigiasi vidutinės priežiūros priemonės.

Per 2022 m. gautas vienas prašymas dėl koordinuotai teikiamų paslaugų. Dėl to paties vaiko gautas prašymas dėl minimalios priežiūros priemonių taikymo. Vaikas svarstytas dėl minimalios priežiūros priemonių taikymo Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos posėdyje. Įvertinus pateiktą informaciją priimtas sprendimas neskirti minimalios priežiūros priemonių nepilnamečiui, kadangi vaikui yra skiriamos paslaugos, o situacija įvertinta kaip gerėjanti.

Per 2022 m. gauti 4 prašymai (dėl 7 nepilnamečių) skirti minimalios priežiūros priemonės. Daugumoje svarstytų atvejų buvo nuspręsta neskirti minimalios priežiūros priemonių nepilnamečiams, apsiriboti svarstymu vaiko gerovės komisijos posėdyje. Vienu atveju priimtas Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos sprendimas neskirti minimalios priežiūros priemonių, o kreiptis į Biržų rajono socialinių paslaugų centrą dėl atvejo vadybininko paskyrimo šeimai, kadangi išryškėjo kompleksinių paslaugų šeimai poreikis. Šeimai paskirta atvejo vadybininkė ir socialinė darbuotoja, tačiau atvejo vadybos posėdžio metu nuspręsta šeimai atvejo vadybos netaikyti, o pasiūlyti kompleksines paslaugas, esant poreikiui, Biržų bendruomeniniuose šeimose namuose.

Per 2022 m. negauta kreipimusi į Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisiją dėl privalomo ikimokyklinio ugdymo teikimo.

Pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. vasario 12 d. įsakymą Nr. V-243 „Dėl tikslo savivaldybėms nustatymo ir jo pasiekimo vertinimo kriterijų patvirtinimo“, nustatytos kriterijų reikšmės 2020–2022 metams, kurių viena – atvejų, kai Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos siūlymu vaikams buvo suteiktos koordinuotai teikiamos švietimo, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos, dalis nuo visų svarstytų atvejų. Biržų rajono savivaldybėje per 2020 metus – 0 proc., per 2021 metus – 0 proc. Įsakyme numatytas siekis – padidinti.

Pagal trijų ministrų patvirtintą Koordinuotai teikiamų paslaugų tvarkos aprašą, koordinuojanti institucija teikti Koordinuotai teikiamas paslaugas gali būti švietimo pagalbos ar

socialines paslaugas teikianti institucija, įstaiga ar organizacija. Tačiau kai kuriose savivaldybėse keliami klausimai, kad atvejo vadybininkai, dirbantys socialinių paslaugų centruose pagal Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą ir Atvejo vadybos aprašą, neturėtų atlikti Koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo atvejo vadybininko funkcijų, kadangi tai traktuojama kaip papildomos, neįeinančios į Atvejo vadybos tvarkos aprašą, funkcijos už kurių atlikimą turėtų būti skiriamas papildomo finansavimas Savivaldybės biudžeto lėšomis. Tad galimai Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikis dėl aiškesnio atvejo vadybos per Vaiko teisių apsaugos įstatymą tvarkos reglamentavimo, patenkinamas per Socialinių paslaugų centro Globos centro atvejo vadybą

Paslaugų teikėjai.

Biržų rajono savivaldybėje nėra pakankamos konkurencijos tarp nevyriausybinų organizacijų, norinčių ir galinčių teikti paslaugas Biržų rajone. Pavyzdžiui, Vabalninke pastebimas vaikų dienos centro trūkumas, tačiau neatsiranda nevyriausybinė organizacija, norinti steigti vaikų dienos centrą Vabalninke; argumentuojama, kad sudėtinga rasti specialistų (socialinių darbuotojų), kurie galėtų dirbti Vaikų dienos centre Vabalninke. Taip pat administruojant Nevyriausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimą Biržų rajono savivaldybėje pastebėta, jog organizacijoms trūksta kompetencijų, o kartais ir pasiryžimo ir motyvacijos, teikti paraiškas.

Biržų rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje trūksta vaikų neurologo, vaikų ir paauglių psichiatro, psichologo darbui su vaikais ir paaugliais. Remiantis Koordinuotai teikiamų paslaugų 2020–2023 m. plėtros plano duomenimis, ugdymo įstaigose yra nepakankamas kiekis specialistų, teikiančių specialiąją pedagoginę, psichologinę, socialinę pedagoginę, mokytojo padėjėjo pagalbą. Pagalbos poreikis (rekomenduotų pratybų skaičius) yra didesnis negu suteiktų pratybų skaičius. Švietimo pagalbos teikimo užtikrinimas labai aktualus pereinant prie įtraukiojo ugdymo (2024 m).

Galimi sprendimai, perspektyvos

Viešinti informaciją apie koordinuotai teikiamas paslaugas, kad informacija pasiektų įstaigas, organizacijas, teikiančias pavienes paslaugas. Paslaugų gavėjai – vaikai ir jų tėvai (globėjai), kuriems pavienės teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos yra neveiksmingos, vaikai ir jų tėvai (globėjai), kai reikalinga ne mažiau kaip 2 skirtingų sričių specialistų pagalba, nelankantys ugdymo įstaigos ir negaunantys jokios poreikius tenkinančios pagalbos vaikai ir jų tėvai (globėjai), vaikai ir jų tėvai (globėjai), kai galimai pažeistos vaiko teisės į mokslą, sveikatą, maistą, pastogę, vaikai ir jų tėvai (globėjai), kai nustatytas privalomas ikimokyklinis ar priešmokyklinis ugdymas, kai vaikui ar bent vienam iš tėvų (globėjų) nustatytas neįgalumas.

Patvirtinti tvarkos aprašą, reglamentuojantį pagalbą vaikui ir jo tėvams (globėjams), gavus informaciją Biržų rajono savivaldybės administracijoje apie nepilnamečio padarytą teisės pažeidimą, teikimą. Tvarkos aprašas prisidėtų prie sklandesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo, institucijoms žinant, kur kreiptis.

Išsiaiškinti, ar paslaugų poreikis nėra patenkinamas, ar, kita vertus, reikiamos paslaugos yra užtikrinamos per Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centro teikiamas kompleksines paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką ir pavienes paslaugas teikiančias organizacijas ir įstaigas. Įgyvendinant valstybės perduotą Savivaldybei funkciją (Koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas) svarbu užtikrinti, kad būtų patenkintas paslaugų poreikis, tačiau svarbu, kad paslaugos nebūtų dubliuojamos, būtų atsižvelgta į individualius vaiko ir šeimos poreikius bei laikomasi geriausių vaiko interesų prioritetiškumo.

Siekti glaudesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo, siekti bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis, bendruomeninėmis, religinėmis organizacijomis. Taip pat siekti įgalinti organizacijas pateikti kokybiškas paraiškas bei kokybiško projektų įgyvendinimo ir ataskaitų

pateikimo.

ARCHITEKTŪRA IR URBANISTIKA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Teritorijų planavimas, žemėtvarka, geoinformacinės sistemos:

Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Biržų rajono savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-153 patvirtino Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą. Planavimo organizatorius – Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius. Šiuo metu baigiama rengti šio teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo programa, kurią tvirtins planavimo organizatorius. Planavimo darbai buvo finansuojami ES bei Savivaldybės biudžeto lėšomis. Keičiant Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, ypatingas dėmesys skiriamas kraštovaizdžio apsaugos problemoms spręsti. Šio teritorijų planavimo dokumento keitimas atliktas įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir pritaikymas prie klimato kaitos“ priemonę Nr. 05.5.1-APVA-R-019 „Kraštovaizdžio apsauga“.

Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas. Biržų rajono savivaldybės taryba 2021 rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. T-211 patvirtino Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimą. Planavimo organizatorius – Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius. Planavimo organizatorius, įvertindamas šio teritorijų planavimo dokumento sprendinius bei numatytus jų įgyvendinimui terminus 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. A-3 patvirtino Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo sprendinių įgyvendinimo programą, kurios pagrindu kiekvienais metais iki vasario 1 d. bus teikiama plano įgyvendinimo ataskaita už praėjusius metus.

Šiuo specialiuoju planu buvo nustatytos Biržų aglomeracijos ribos bei nustatytos kitos viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos. Pavirtinus šį planą atsirado teisinė galimybė teikti projektus, užtikrinančius Savivaldybės gyventojų poreikius atitinkančią plėtrą, sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas. Specialiojo plano sprendiniai numato vandentvarkos infrastruktūros vystymo prioritetus kryptis bei tam tikslui reikalingų lėšų poreikį iki 2031 m. Iki 2023 m. turi būti įgyvendinti I-ojo etapo sprendiniai, kurie apima didžiąją dalį Biržų aglomeracijos bei dalies kaimų, priskirtų viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoms, vandens gerinimo įrenginių statybą. Nuo to kaip seksis įgyvendinti specialiojo plano sprendinius priklausys, kiek bus galima skirti lėšų šios rūšies infrastruktūros plėtrai kaimiškose vietovėse po 2023 metų.

Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama Likėnų kurortinės teritorijos statuso, bendrasis planas. Biržų rajono savivaldybės taryba 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-314 patvirtino Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama Likėnų kurortinės teritorijos statuso, bendrąjį planą. Planavimo organizatorius – Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius. Šiuo metu baigiama rengti šio teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo programa, kurią tvirtins planavimo organizatorius.

Biržų miesto bendrojo plano keitimas. Biržų rajono savivaldybės administracija, įgyvendindama Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. spalio 30 d. sprendimą Nr. T-238 „Dėl Biržų miesto bendrojo plano keitimo“ įvykdė bendrojo plano rengimo parengiamojo etapo procedūras (parengė planavimo darbų programą, kreipėsi dėl planavimo sąlygų į visas suinteresuotas institucijas ir žinybas, atliko paslaugų viešojo pirkimo procedūras). Biržų miesto bendrojo plano keitimo dokumentaciją rengia UAB „Plentprojektas“.

Pradėti rengti inžinerinės infrastruktūros vystymo specialiojo teritorijų planavimo dokumentai:

1. Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Biržų rajono savivaldybės Nemunėlio Radviliškio ir Parovėjos seniūnijų teritorijose specialusis planas (Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. rugpjūčio 26 d. sprendimas Nr. T-240);

2. Atsinaujinančių išteklių energetikos inžinerinės infrastruktūros vystymo Biržų rajono savivaldybės Širvėnos ir Vabalninko seniūnijų teritorijose specialusis planas (Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 26 d. sprendimas Nr. T-282);

3. Elektroninių ryšių infrastruktūros vystymo Biržų r., sav., Širvėnos sen., Biržų k., Pasvalio g. 19A, specialusis planas (Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T-313).

Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus specialistai šiuo metu jau yra užbaigę dalies šių planų parengiamojo etapo procedūras. Sudarytos sutartys su planavimo iniciatoriais dėl tolimesnio teritorijų planavimo proceso vykdymo.

Kiti planavimo dokumentai. Per 2021 m. Architektūros ir urbanistikos skyriaus specialistai administravo 51 žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą. Šiais planavimo dokumentais suformuoti žemės sklypai Savivaldybei nuosavybės teise priklausantiems pastatams eksploatuoti, sklypai, skirti viešosioms erdvėms įrengti ir/ar naudoti, vietinės reikšmės viešiesiems keliams eksploatuoti, daugiabučiams namams eksploatuoti.

Gatvių geografinės charakteristikos. Kaip ir kiekvienais metais, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 24 d. nutarimą „Dėl Biržų rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių pavadinimų pakeitimo, gyvenamųjų vietovių nustatymo, panaikinimo, gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir pakeitimo“, buvo tikslinamos ir/ar keičiamos gatvių geografinės charakteristikos. Tai pat parengtas Tarybos sprendimo projektas dėl pavadinimo suteikimo Biržų miesto centrinei aikštei. Savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-110 šiai aikštei suteikė Nepriklausomybės aikštės pavadinimą.

Adreso ir numerio suteikimas, pakeitimas žemės sklypų objektams bei patalpoms. Per 2021 m. suteikti 117 adresai ir numeriai žemės sklypams, pastatams, patalpoms bei parengti su tuo susiję teisės aktai.

Savivaldybės erdviųjų duomenų rinkinio (SEDR) tvarkymas. Biržų rajono savivaldybės administracija, vykdydama Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme nustatytas funkcijas, per 2021 m. priėmė ir į Savivaldybės erdviųjų duomenų rinkinį integravo 841 topografinio plano erdviuosius duomenis.

Statyba, Savivaldybės infrastruktūra:

Sporto paskirties pastatų (sporto ir sveikatingumo komplekso) J. Basanavičiaus g. 69A, Biržuose, statyba. Šio objekto statybai 2021 m. iš Valstybės investicijų programos bei Savivaldybės biudžeto lėšų skirta 280 000,00 Eur. Šios lėšos buvo naudojamos sporto komplekso infrastruktūrai, kuri numatyta techniniame projekte, plėsti: buvo vykdomi 2 universalių sporto aikštelių, teniso aikštelės, vaikų žaidimų aikštelės, dalies pėsčiųjų takų bei apšvietimo įrengimo darbai. Kadangi dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų statybos rangos sutartis su UAB „Biržų ranga“ buvo pasirašyta 2 mėn. vėliau, nei planuota, rangovas iki žiemos sezono nespėjo atlikti visų sutartyje numatytų darbų, todėl š. m. pavasarį bus užbaigti visi darbai.

Sutarties vertė – 309 501,46 Eur (su PVM).

Per 2021 m. atlikta darbų už 280 383,29 Eur (su PVM).

Biržų miesto viešųjų erdvių rangos darbai:

Projektas „Viešųjų erdvių Biržų m., regioninio parko teritorijoje, modernizavimas ir pritaikymas bendruomenės veiklai, laisvalaikio užimtumui ir poilsiui“.

Įgyvendinant ES fondų lėšomis finansuojamą projektą statybos ir teritorijų tvarkymo darbai vykdyti pagal šiuos projektus:

J. Janonio aikštės Biržuose rekonstravimo projektą:

rangos darbų sutartis su UAB „Svalex“ pasirašyta 2020 m. rugsėjo 16 d. Per 2021 m. rangos darbų sutartis dėl archeologinių tyrimų bei apribojimų juos vykdyti buvo sustabdyta 2 kartus, todėl galutinis rangos darbų sutarties terminas buvo pratęstas iki 2022 m. spalio 19 d.

Sutarties vertė – 3 200 000,00 Eur (su PVM).

Iki 2021 m. pabaigos atlikta darbų už 1 187 017,60 Eur (su PVM).

Skvero ties Vytauto ir Kęstučio gatvių sankryža pertvarkymo projektą:

statybos darbus šiame objekte atliko AB „Statkorpas“. Rangos darbų sutarties terminas – 2021 m. rugsėjo 26 d. Darbai užbaigti laiku (2021-09-24).

Sutarties vertė – 46 342,04 Eur (su PVM).

Projektas „Biržų miesto viešųjų erdvių buvusioje estrados teritorijoje ir piliavietės teritorijoje modernizavimas“. Įgyvendinant šį projektą, Architektūros ir urbanistikos skyriaus specialistai koordinuoja statybos darbus, vykdomus pagal **Kitos paskirties inžinerinių statinių statybos Biržuose, Radvilos g. 3, bei susisiekimo komunikacijų (Radvilos gatvės) rekonstravimo projektą.** Šiame objekte rangos darbus atlieka UAB „Panevėžio statybos trestas“ pagal 2020 m. lapkričio 12 d. rangos darbų sutartį.

2021 m. rangos darbų sutartis dėl archeologinių tyrimų bei apribojimų juos vykdyti buvo sustabdyta, todėl galutinis rangos darbų sutarties terminas pratęstas iki 2022 m. gruodžio 12 d.

Sutarties vertė – 2 334 067,49 Eur (su PVM).

Iki 2021 m. pabaigos atlikta darbų už 862 015,00 Eur (su PVM).

Biržų lopšelio-darželio „Genys“ skyriaus „Rugelis“ atnaujinimas (modernizavimas).

Pagal 2021 m. parengtą Mokslo paskirties pastato Biržų r. sav., Širvėnos sen., Biržų k., Liepų g. 30, atnaujinimo (modernizavimo) techninį darbo projektą vykdomi jame numatyti I etapo statybos darbai: remontuojamas stogas. Statybos darbus pagal 2021 m. spalio 14 d. rangos darbų sutartį atlieka UAB „Nanska“.

Sutarties vertė (I etapo) – 52 594,09 Eur (su PVM).

Iki 2021 m. pabaigos atlikta darbų už 4 555,00 Eur (su PVM).

Projekte be sutapdinto stogo šiltinimo ir naujos dangos įrengimo, numatyti ir kiti statybos darbai, kuriems nupirkti bus organizuojamas atskiras viešasis pirkimas: medinių langų ir durų keitimas; išorinių sienų ir cokolio šiltinimas bei apdailos įrengimas, nuogrindos įrengimas; šildymo sistemos rekonstravimas; karšto vandens sistemos rekonstravimas; šilumos punkto rekonstravimas; apšvietimo sistemos rekonstravimas; kiti darbai, kurie numatyti Energinio audito ataskaitoje Mažų investicijų renovacijos paketo apimtyje, kad, užbaigus statybos darbus, pastatas atitiktų ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę.

Pastato Biržų r. sav., Parovėjos sen., Medeikių k., Liepų g. 6, kapitalinis remontas.

Baigiamas rengti Mokslo paskirties pastato Liepų g. 6, Medeikių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav., kapitalinio remonto techninis darbo projektas. Šiuo metu atliekama projekto ekspertizė.

Kapitalinio remonto projekto sprendiniuose numatyta: medicinos punkto patalpos; bibliotekos patalpos; vaikų darželio patalpos; pradinės mokyklos patalpos – dvi pradinio ugdymo klasės; pastato fasadų ir stogo remontą įskaitant pastato apšiltinimas (pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę); būtiną pagalbinę patalpą (sanitariniai mazgai, rūbinės, miegamasis, su maitinimu susijusios patalpos, personalo, buitinės ir kitos patalpos); patalpų apšvietimo, vėdinimo, vandentiekio, nuotekų šalinimo, elektros instaliacijos, šildymo sistemos įrengimas ir remontas; naujų grindų dangų įrengimas, sienų ir lubų remontas, medinių langų keitimas ir pan. Taip pat projekte turės būti parengti ir sklypo tvarkymo sprendiniai: reikalingų priėjimo takų ir šaligatvių remontas ar naujų įrengimas; įvažiavimo ir automobilių stovėjimo aikštelės remontas; kiti sklypo tvarkymo elementai (vaikų žaidimų aikštelė, universalią sporto aikštelė ir pan.), reikalingi projektuojamoms patalpoms eksploatuoti pagal jų funkcinę paskirtį.

Bendruomeninių vaikų globos namų statyba. 2021 m. gegužės 27 d. pasirašyta rangos darbų sutartis su D. Širmelio įmone dėl bendruomeninių vaikų globos namų statybos Biržuose, V. Kudirkos g. 108.

Sutarties vertė – 272 504,10 Eur (su PVM).

Iki 2021 m. pabaigos atlikta darbų už 77 052,80 Eur (su PVM).

Minimi statybos darbai vykdomi įgyvendinant ES ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą Nr. 08.1.1.-CPVA-V-427-03-0005 „Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Biržų rajono savivaldybėje. Taip pat įgyvendinant šį projektą buvo įsteigti vaikų dienos centrai Pabiržėje ir Medeikiuose. Šių objektų statybos darbus koordinavo

Architektūros ir urbanistikos skyriaus specialistai.

Statybos leidimai. 2021 m. pateikti 195 prašymai išduoti statybą leidžiančius dokumentus. Išduoti 75 statybą leidžiantys dokumentai (palyginimui: 2020 m. – 90, 2019 m. – 64, 2018 m. – 100, 2017 m. – 106, 2016 m. – 121 statybą leidžiantis dokumentas).

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo įgyvendinimas. Nors kol kas nėra nustatyto realaus Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifo ir nerenkama Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka, 2021 m. buvo sudaryta pirma infrastruktūros plėtros sutartis su privačiu asmeniu (Iniciatorius). Įgyvendindamas šią sutartį Iniciatorius privalės nutiesti buitinių nuotekų tinklus ir juos perduoti šios infrastruktūros valdytojais – UAB „Biržų vandenys“. Už šių tinklų įrengimą Savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius – Biržų rajono savivaldybės administracija, Iniciatoriui privalės sumokėti 2 476,87 Eur. Sudarytos infrastruktūros plėtros sutartys skelbiamos viešai: <https://www.planuojatau.lt/>.

Šilumos ūkis. 2021 m. lapkričio 11 d. pasirašyta paslaugų pirkimo – pardavimo sutartis su UAB „Teisingi energetikos sprendimai“ dėl šilumos gamybos ir tiekimo efektyvumo įvertinimo, investicijų ir nustatymo trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje Biržų ir Vabalninko miestuose studijos parengimo bei su tuo susijusių konsultavimo paslaugų teikimu. Paslaugos teikėjas visas sutartyje numatytas paslaugas turi suteikti iki 2022 m. liepos 11 d.

Paslaugos teikėjas, atlikdamas technologijų diegimo šilumos ūkio sistemose tikslingumo ir šilumos ūkio efektyvumo galimybių vertinimą privalės: atlikti esamų šilumos energijos gamybos įrenginių atitikimo aplinkosauginiams reikalavimams įvertinimą ir rekomendacijų pateikimą; nustatyti šilumos gamybos įrenginių optimalią galią, atsižvelgiant į aktualius pokyčius CŠT sistemoje ir energijos išteklių rinkose; pateikti šilumos ūkio vystymo efektyvumo trumpalaikės ir ilgalaikės perspektyvas įvertinant šilumos kiekio poreikį, atskiras kuro rūšis, šildymo būdus, katilinių vietas; pateikti šilumos ūkio Biržų mieste vystymo perspektyvas, jei mieste būtų eksploatuojama tik viena katilinė; atlikti saulės kolektorių panaudojimo šilumos sistemoje galimybių vertinimą; atlikti saulės/vėjo jėgainių panaudojimo elektros gamybai galimybių vertinimą; parengti Vabalninko miesto CŠT sistemos pertvarkymo analizę, nagrinėjant įvairias alternatyvas bei nustatant optimaliausią (ekonominiu, aplinkosauginiu bei patikimumo aspektais) pastatų šildymo būdą; nustatyti eksploatuojamų šilumos tinklų rekonstravimo poreikį, atlikęs CŠT termofikacinio tinklo vamzdinių hidraulinių skaičiavimą; išanalizuoti pasirinktas alternatyvas šilumos kainai; parengti išvadas ir analizę, investicijų planą į šilumos ūkį iki 2026 m. bei apibendrintas išvadas iki 2030 m. bei suteikti su tuo susijusias konsultavimo paslaugas.

Išorinė reklama. 2021 m. išduoti 36 Leidimai įrengti išorinę reklamą. Į Savivaldybės biudžetą surinkta 5645,49 Eur už leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimą.

Kultūros paveldas.

Atlikti paprastojo remonto darbai kultūros paveldo objektuose. 2021 m. iš Biržų rajono savivaldybės biudžeto paveldosaugai skiriamų lėšų atlikti Astravo dvaro sodybos tilto paprastojo remonto darbai: atnaujinti tilto puošybos elementai (6 rozetės), suremontuota 16 mūro stulpelių (smėliavimas, pašalinant tinko likučius, siūlių taisymas, išbyrėjusių mūro fragmentų atstatymas), atstatyta byranti skliautinė arka po tiltu, bei atstatyti mediniai tilto turėklai. Uždėtos Astravo dvaro sodybos tilto užtvankos nubyrėjusios plokštės bei grandinėmis užtvėrtos laiptelių angos. Remonto darbus atliko D. Širmelio įmonė. Bendra remonto darbų vertė – 14 405,80 Eur (su PVM).

Pradėti buvusio Biržų pašto pastato tvarkybos darbų projekto rengimo darbai.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2021 m. kovo 1 d. įsakymu patvirtinta Nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų (paveldotvarkos) finansavimo programa, pagal kurią Biržų rajono savivaldybės administracijai 2021 m. skirta 59 100,00 Eur valstybės biudžeto lėšų Pastatų komplekso namo Biržuose, Vytauto g. 23, tvarkybos darbų projektui finansuoti. Biržų rajono savivaldybė prie šio projekto rengimo yra įsipareigojusi prisidėti Savivaldybės biudžeto lėšomis - 38 016,00 Eur.

Biržų rajono savivaldybės administracija, Kultūros infrastruktūros centras bei UAB „Projektavimo ir restauravimo institutas“ pasirašė trišalę projektavimo ir projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūros paslaugų sutartį tvarkybos darbų projektui parengti. Šiuo metu pastate

vyksta istoriniai, architektūriniai, konstrukcijų ir polichromijos (vidinio sienų dekoru) tyrimai bei pilni statinio fotogrametriniai statinio apmatavimai.

Renginys „Europos paveldo dienos“. Rugsėjo 16–25 d. Architektūros ir urbanistikos skyrius organizavo renginį „Europos paveldo dienos“. Šio renginio metu suorganizuota ekskursija po Biržų parkus, istoriko ir menotyrininko Mariaus Daraškevičiaus paskaita Astravo rūmuose „Astravo dvaro parko ir rūmų dermė. Rūmų interjerai ir dvaro kultūra“. Taip pat vaikams surengtas siaurojo geležinkelio 100 metų gimtadienio minėjimas. Renginio metu pristatytas naujas interaktyvus maršrutas bei speciali užduotėlių knygelė, supažindinanti vaikus su kultūros paveldu Biržų krašte, aplankyta Pilis, katalikų bažnyčia, Astravo, Mantagailišio dvarai.

Želdynai, kraštovaizdžio formavimas.

Astravo dvaro sodybos parko sutvarkymo projektas. 2021 m. užbaigti Astravo dvaro sodybos parko tvarkymo darbai, kurie buvo vykdomi įgyvendinant 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.4.1-APVA-V-016 priemonę „Saugomų teritorijų ir valstybinės reikšmės parkų tvarkymas, pritaikymas lankymui“.

Šiame objekte rangos darbų atlikta už 834 254,39 Eur (su PVM).

Rangos darbus atliko UAB „Biržų ranga“. Sutvarkyta apie 15 ha ploto parko teritorijos, kurioje atlikti tvarkybos (remonto, restauravimo) darbai: kelio, takų remontas, vejos atnaujinimas, želdinių šalinimas, naujų veisimas, gėlynų atkūrimas, mažosios architektūros elementų (važų, puošusių pietinį gėlyną) restauravimas ir tvarkomieji statybos darbai: ardymo (seno tualetu, inžinerinių statinių), mažosios architektūros elementų (suolų, pavėsinės, tiltelio, prieplaukos) statybos, laistymo sistemos įrengimo, lietaus nuotekų šalinimo tinklų statybos, tvenkinių išvalymo, krantinės remonto, žemės planiravimo, apšvietimo bei lauko vaizdo stebėjimo sistemos įrengimo darbai.

Želdynų inventorizavimas ir priežiūra. Atlikta Pabiržės (prie bažnyčios) parko inventorizacija. Duomenys apie šį parką pateikti Buhalterinės apskaitos skyriui, kad parką būtų galima įtraukti į biologinio turto apskaitą.

2021 m. priimti ir išnagrinėti 123 prašymai saugotinių medžių ir krūmų kirtimo ar kitokio pašalinimo atvejų, genėjimo darbams atlikti. Išduoti 107 leidimai saugotinių želdinių kirtimo ir genėjimo darbams atlikti.

Suorganizuoti viešosios erdvės sutvarkymo prie pastato Biržuose, Vytauto g. 36, darbai: pašalinti seni, grėsmę keliantys medžiai, pasodinti nauji želdiniai, šaligatvyje įmontuotos apsauginės šaknų grotelės.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Sporto ir sveikatingumo komplekso statyba bei objekto aprūpinimas šiluma. Šiais metais planuojama pradėti Sporto paskirties pastatų (sporto ir sveikatingumo komplekso) J. Basanavičiaus g. 69 A statybos projekte (toliau – Projektas) numatytos sporto salės statybą (I statybos etapas). Šio objekto statybai iš Valstybės investicijų programos 2022 m. skirta 600 000,00 Eur. Iš Savivaldybės biudžeto planuojama skirti iki 400 000,00 Eur, t. y. sporto salės statybos darbams 2022 m. planuojama skirti iki 1 mln. Eur.

Šiuo metu baigiami rengti dokumentai, reikalingi rangos darbų viešojo pirkimo procedūroms pradėti. Planuojama, kad rangos darbų sutartis bus pasirašoma 5-erių metų laikotarpiui, o statybos darbai bus pradėti šių metų antroje pusėje ir iki metų pabaigos bus įrengti sporto salės pamatai bei sumontuotos karkaso kolonos.

Kadangi vėl tapo aktualus šio objekto šildymo klausimas, artimiausiu metu planuojame priimti sprendimą šiuo klausimu. Įvertindami tai, kad Biržų rajono savivaldybės administracijoje nėra specialisto, turinčio šios srities išsilavinimą, konsultacijas šiuo klausimu bei reikalingus skaičiavimus pateiks UAB „Teisingi energetikos sprendimai“ (toliau – Paslaugų teikėjas), su kuria Biržų rajono savivaldybės administracija 2021 m. lapkričio 11 d. pasirašė paslaugų pirkimo-

pardavimo sutartį (toliau – Sutartis). Pagal šią Sutartį Paslaugų teikėjas privalo parengti Šilumos gamybos ir tiekimo efektyvumo įvertinimo bei investicijų poreikio nustatymo trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje Biržų ir Vabalninko miestuose studiją (toliau – Studija) ir suteikti su tuo susijusias konsultavimo paslaugas. Sporto ir sveikatingumo komplekso aprūpinimo šiluma klausimo sprendimas bus viena iš sudėtinių Studijos dalių. Planuojame, kad šis klausimas bus išspręstas iki š. m. vasaros ir reikalui esant bus pakoreguoti Projekto sprendiniai.

Gyvenamoji vietovė, kuriai siekiama Likėnų kurortinės teritorijos statuso. Biržų rajono savivaldybės taryba 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-314 patvirtino Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama Likėnų kurortinės teritorijos statuso, bendrąjį planą. 2022 m. įgyvendinant šio plano sprendinius planuojame formuoti sklypus, reikalingus atskiriesiems želdynams įveisti.

Bendrojo plano baigiamojo etapo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1086 patvirtinta nauja Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo redakcija. Siekiant įgyvendinti bendrojo plano sprendinius bei siekiant kurortinės teritorijos statuso kai kurie minimo teisės akto pakeitimai gali turėti neigiamos įtakos laiko atžvilgiu: teritorijoje turi būti ne mažiau kaip trys viešojo maitinimo įstaigos. Ne mažiau kaip 60 procentų visų viešojo maitinimo įstaigų turi būti sudaryta galimybė gauti tausojančiais gaminimo būdais pagamintus patiekalus (virtus vandenyje ar garuose, troškintus, gaminamus konvekciniėje krosnelėje, kepamus įvyniojus į popierių ar foliją) ir patiekalus iš augalinės kilmės maisto produktų; teritorijoje turi būti poilsiavietės, iš kurių bent trys turi būti pritaikytos žmonėms, turintiems negalią. Šiuos reikalavimus būtų nesudėtinga įgyvendinti, jei ne planuojamos teritorijos plotas – tik 123 ha.

Buvusio pašto pastato pritaikymas bibliotekai. Kaip jau aukščiau minėta, pradėti buvusio Biržų pašto pastato tvarkybos darbų projekto rengimo darbai. Iki šių metų rudens planuojama parengti minimą projektą. Taip pat š. m. II–III ketv. planuojama pirkti pastato kapitalinio remonto techninio projekto parengimo paslaugas. Šis projektas turėtų būti parengtas iki 2023 m. pabaigos. Tačiau įvertinus šiuo metu vykdomų statybos darbų apimtį (viešosios erdvės, netrukus prasidėsiantys tilto Kęstučio gatvėje statybos darbai, bendruomeninių vaikų globos namų statyba, planuojami sporto komplekso statybos darbai, vandentvarkos projektai ir pan.), gali kilti problemų dėl buvusio pašto pastato projektavimo ir kapitalinio remonto darbų finansavimo. Taip pat nerimą kelia tai, kad tvarkybos ir remonto darbai vyks ne lygiagrečiai, tai gali padidinti statybų kaštus, nes kai kuriuos statybos darbus gali tekti atlikti pakartotinai.

Želdynų inventorizavimas. Viena iš didžiausių problemų, su kuria susiduria Biržų rajono savivaldybės administracija organizuodama želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo ir kūrimo valdymą yra lėšų, reikalingų Biržų rajono želdynų ir želdinių inventorizacijai atlikti, trūkumas. Neinventorizuotų želdynų teritorijose sudėtinga užtikrinti tinkamus priežiūros, tvarkymo ar atnaujinimo, išsaugojimo darbus bei neturint tikslių duomenų apie želdynų ir želdinių būklę, sunku teikti informaciją apie želdynus visiems suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Todėl, kai atliekami reikalingi šių teritorijų tvarkymo, atnaujinimo darbai, nors prieš šiuos darbus visuomet yra informuojama visuomenė, viešojoje erdvėje formuojama neigiama nuomonė dėl šių darbų atlikimo būtinumo ir reikalingumo.

TEISINĖ VEIKLA IR CIVILINĖ METRIKACIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Atstovauta teismuose (dalyvauta, rengti procesiniai dokumentai) 110 bylų (2020 m. – 91).
 Pirminė teisinė pagalba suteikta 332 asmenims (2020 m. – 306).
 Įvykdyta užduočių „Avilyje“ – 790 (2020 m. – 480).
 Suderinta 3012 (2020 m. – 3214) dokumentų projektų:
 sutarčių viešųjų pirkimų klausimais – 86 (2020 m. – 0),
 kitų sutarčių – 543 (2020 m. – 620),

Administracijos direktoriaus įsakymų – 1817 (2020 m. – 2026),

Mero potvarkių – 236 (2020 m. – 272),

Savivaldybės tarybos sprendimų – 330 (2020 m. – 296).

Gyventojams buvo teikiama 19 (2020 m. – 19) administracinių paslaugų, susijusių su civilinės būklės aktų registravimu ir dokumentų išdavimu.

Įregistruota 213 (2020 m. – 194) gimimų, 527 (2020 m. – 488) mirtys, 98 (2020 m. – 103) santuokos, 66 (2020 m. – 56) santuokų nutraukimai.

Sudaryti 958 (2020 m. – 904) civilinės būklės akto įrašai, įregistruoti 54 (2020 m. – 63) civilinės būklės aktų įrašų papildymai, pakeitimai, ištaisymai.

Skyriaus darbuotojai atlieka funkcijas korupcijos prevencijos srityje – atlieka teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą bei Savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos atsakingojo sekretoriaus funkcijas.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Skyriuje vietoje 7 pareigybių (2021-01-01) yra likę 5 pareigybės (vedėjas, 4 vyr. specialistai, iš kurių 2 veiklos pobūdis – teisė, 2 – civilinė metrikacija.).

Nuo 2021-03-01 panaikinta vyr. specialisto pareigybė, nuo 2021-11-05 atleista muzikantė (0,2 etato).

Pagrindinės panaikintos vyr. specialisto pareigybės funkcijos (viešųjų pirkimų sutarčių derinimas) perduotos kitai pareigybei, padidinant pareiginės algos koeficientą 0,7 (nuo 7,0 iki 7,7), vietoje atleisto muzikanto „funkcijas atlieka“ 2021 m. įsigytas muzikinis centras.

Galimi sprendimai (perspektyvos)

Svarstytinas korupcijos prevencijos srities didesnės dalies funkcijų perkėlimas į skyrių, atitinkamai pakeičiant pareigybes

CENTRALIZUOTAS VIDAUS AUDITAS

Centralizuoto vidaus audito skyriaus (toliau – Skyrius) veikla organizuojama vadovaujantis 2021 metų Skyriaus veiklos planu, patvirtintu Savivaldybės administracijos direktoriaus.

Vadovaujantis Skyriaus vidaus audito metodikos nuostatomis tikrinama ir vertinama, ar Savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse sukurta ir įdiegta vidaus kontrolės sistema, ar jų veikla atitinka įstatymus ir kitus norminius teisės aktus, jų vietinių norminių teisės aktų reikalavimus, ar informacija apie finansinę ir ūkinę veiklą yra išsami ir patikima, ar pasiekti nustatyti tikslai ir uždaviniai, ar racionaliai naudojamas, valdomas bei saugomas turtas ir kt.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2021 metais atlikti vidaus auditai:

1. Biržų rajono savivaldybės 2020 m. II pusmečio administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo vertinimas,
2. Biržų rajono savivaldybės administracijos Širvėnos seniūnijos veiklos ir valdymo vidaus auditas,
3. Biržų rajono savivaldybės administracijos investicijų projektų, finansuojamų Europos sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšomis, vidaus auditas,

4. Biržų rajono savivaldybės 2021 m. I pusmečio administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo vertinimas,

5. Viešosios įstaigos Biržų rajono socialinių paslaugų centro veiklos ir valdymo vidaus auditas.

Įvertinus audituojamų subjektų vidaus kontrolės funkcionavimą bei galimą rizikos veiksnių įtaką audituojamo subjekto veiklai, audituojamų subjektų vadovams teikiamos rekomendacijos. Vidaus audito ataskaitose pateikta 36 rekomendacijos (iš jų: 21 didelio reikšmingumo, 11 vidutinio reikšmingumo, 4 mažo reikšmingumo) dėl vidaus kontrolės procedūrų gerinimo, planavimo sistemos, viešųjų pirkimų procedūrų organizavimo, privalomų tvarkų parengimo ir jų savalaikio patikslinimo, įgaliojimų ir atsakomybės nustatymo užtikrinimo, kitų norminių teisės aktų, reglamentuojančių viešojo juridinio asmens veiklą, tobulinimo.

Vykdomas pažangos stebėjimas, vertinama, kaip vykdomos vidaus audito ataskaitose pateiktos rekomendacijos, kaip šalinami nustatyti trūkumai, klaidos ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai. Atlikus pažangos stebėjimą rengiamos pažangos stebėjimo pažymos apie vidaus audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą. Iki 2021 m. gruodžio 31 d. iš einamaisiais metais pateiktų 36 rekomendacijų 7 rekomendacijos įgyvendintos, 2 rekomendacijos įgyvendintos iš dalies, 5 rekomendacijos įgyvendinamos, 1 rekomendacija neįgyvendinta, 21 rekomendacijos įgyvendinimo terminas nesibaigęs, jų įgyvendinimas bus tęsiamas 2022 m.

Parengtos 4 pažymos, kuriose pateikiama informacija apie 31 rekomendacijos įgyvendinimą. Ankstesniais metais pateiktų, tačiau neįgyvendintų, iš dalies įgyvendintų rekomendacijų ir rekomendacijų, kurių įgyvendinimo terminas nesibaigęs, įgyvendinimo pažangos stebėjimas buvo tęsiamas 2021 m. Per 2021 metus įgyvendinta 73 proc. rekomendacijų, kurioms suėjęs įgyvendinimo terminas. Į šį skaičių įskaičiuota 2021 m. pateiktos rekomendacijos, kurioms suėjęs rekomendacijų įgyvendinimo terminas, bei rekomendacijos pateiktos ankstesniais metais, tačiau įgyvendintos 2021 metais.

Viešai skelbiamos Centralizuoto vidaus audito skyriaus rengiamos Biržų rajono savivaldybės administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo vertinimo ataskaitos. Išsamiai susipažinti galima Savivaldybės tinklalapyje www.birzai.lt skyriuje „Savivaldybė“ dalyje „Administracinė informacija“ skiltyje „Administracinės naštos mažinimas“.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Įvertinus audituojamų subjektų vidaus kontrolės funkcionavimą bei galimą rizikos veiksnių įtaką 2021 m. audituojamų subjektų vadovams buvo teikiamos rekomendacijos dėl veiklos gerinimo. Audituotų subjektų vadovai atkreipė dėmesį į pateiktas rekomendacijas, taisė vidaus audito ataskaitose nurodytus trūkumus, tačiau pasitaikė atvejų, kad vėluojama įgyvendinti rekomendacijas ar rekomendacijų įgyvendinimo terminai buvo tęsiami. Rekomendacijų įgyvendinimo vėlavimo priežastys:

rekomendacija įgyvendinta iš dalies, pateikti ne visi rekomendacijos įgyvendinimą įrodantys dokumentai;

aktyvių audituojamųjų subjektų veiksmų ar iniciatyvos trūkumas;

pasikeitęs teisinis reglamentavimas;

ekstremali situacija, karantinas.

Skyriuje 2021 m. dirbo vienas darbuotojas, todėl yra sunku didinti vidaus audito pažangą didinant Skyriaus veiklos efektyvumą ir rezultatyvumą, nėra galimybės specializuotis atskirose srityse. Esant vienam darbuotojui kokybės užtikrinimo funkcija (darbo dokumentų, ataskaitų peržiūra) nėra atliekama.

Vienas iš galimybes ribojančių bei apsunkinančių veiksnių buvo COVID-19 sukelta pandemija, darbas karantino bei nuotolinių būdu.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Centralizuoto vidaus audito skyriaus tobulinimo veikla ir toliau turėtų būti orientuojama į:

Skyriaus veiklos efektyvumą ir rezultatyvumą bei kokybės užtikrinimą. 2021 m. gruodžio mėn. paskelbtas konkursas Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus auditoriaus (vyriausiojo specialisto) pareigoms užimti, todėl tikimasi, kad bus užtikrinti pakankami žmogiškieji ištekliai Skyriaus veiklai vykdyti;

bendravimo ir bendradarbiavimo veiksmingumo didinimą, kuris gali būti užtikrinamas atliekant vidaus auditus aktualiomis temomis, pateikiant reikšmingas rekomendacijas, vidaus auditų metu profesionaliai, konstruktyviai bendraujant, laikantis vidaus auditorių profesinio elgesio principų ir normų.

vidaus auditorių profesionalumo didinimą, skiriant dėmesį kvalifikacijai kelti. Todėl Skyriaus 2022 metų veiklos plane yra numatyta 5 d. d. kvalifikacijai kelti mokymuose bei seminaruose.

PERSONALO VALDYMAS

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Biržų rajono savivaldybės administracijoje įsteigtos 95 valstybės tarnautojų pareigybės, iš jų užimtos 93 (2 laisvos), ir 93,3 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės, iš kurių užimtos 92,6 (0,7 laisvos).

Pareigybių grupė	Bendras pareigybių skaičius 2021-12-31	Laisvų pareigybių skaičius 2021-12-31	Ilgiau nei 6 mėn. laisvų pareigybių skaičius	Ilgiau nei 1 metai laisvų pareigybių skaičius
Biržų rajono savivaldybės administracija				
Įstaigų vadovai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo ir karjeros valstybės tarnautojai	95,000	2,000	0,000	0,000

Pareigybių grupės	Bendras pareigybių skaičius 2021-12-31	Laisvų pareigybių skaičius 2021-12-31	Ilgiau nei 6 mėn. laisvų pareigybių skaičius	Ilgiau nei 1 metai laisvų pareigybių skaičius
Biržų rajono savivaldybės administracija				
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis	93,300	0,700	0,000	0,000

Dirbančiųjų priėmimas ir atleidimas

2021 m. kovo 23 d. paskirta nauja įstaigos vadovė – Savivaldybės administracijos direktorė Irutė Varzienė, 2021 m. rugpjūčio 2 d. – Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Astra Korsakienė.

Per 2021 metus Savivaldybės administracijoje priimti 2 nauji karjeros valstybės tarnautojai (laimėję konkursus) ir 1 pakaitinis valstybės tarnautojas (laimėjęs atranką). 1 valstybės tarnautojas perkeltas į aukštesnes pareigas po tarnybinės veiklos vertinimo.

2021-03-22 atleistas įstaigos vadovas – Savivaldybės administracijos direktorius Vidas Eidukas.

Per 2021 metus atleistas tik 1 karjeros valstybės tarnautojas (šalių susitarimu).

Į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas 2021 metais priimti:

1 darbuotojas, laimėjęs atranką;

3 darbuotojai priimti iki į šias pareigas konkurso būdu bus priimtas darbuotojas, bet ne ilgiau kaip vienerių metų laikotarpiui;

1 darbuotojas, atlikęs stažuotę Savivaldybės administracijoje, priimtas dirbti pagal terminuotą darbo sutartį kito darbuotojo tikslinių atostogų metu;

6 darbininkai;

2 darbuotojai, dirbę pagal darbo sutartį iki į šias pareigas konkurso būdu bus priimtas darbuotojas, laimėjo paskelbtas atrankas ir jų darbo santykiai pratęsti pagal neterminuotą darbo sutartį.

2021 metais Savivaldybės administracijoje darbo sutartys nutrauktos su 6 darbuotojais (darbuotojo prašymu – 4 darbuotojai, (iš kurių 2 buvo priimti pagal terminuotą darbo sutartį - iki į šias pareigas konkurso būdu bus priimtas darbuotojas, ir atleisti nepasibaigus terminui), pasibaigus sutarties terminui - 1 darbuotojas, šalių susitarimu – 1 darbuotojas).

Konkursai

Nuo 2019 m. sausio 1 d. konkursus į valstybės tarnautojo pareigas centralizuotai vykdo Valstybės tarnybos departamentas pagal pateiktą įstaigos poreikį. Konkursai vykdomi nuotoliniu būdu naudojant telekomunikacijų galinius įrenginius.

2021 m. paskelbti 2 konkursai į laisvas Biržų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pareigas. Vienas konkursas visiškai įvyko (nustatytas laimėtojas ir priimtas į pareigas), antras konkursas įvyko jau 2022 m. sausio 25 d. (nustatytas laimėtojas, bus priimtas į pareigas).

Siekiant užtikrinti atliekamų funkcijų tęstinumą laikinai darbe nesant valstybės tarnautojų (dėl vaiko priežiūros atostogų), buvo paskelbtos 4 atrankos į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas. Skelbtos atrankos neįvyko (nebuvo pretendentų arba pretendentai neatitiko nustatytų reikalavimų).

2021 m. paskelbtos 3 atrankos į laisvas Biržų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigas. Atrankos įvyko – nustatyti ir priimti į pareigas laimėtojai.

Veiklos vertinimas

Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo reikalavimais, 2021 metų sausio-vasario mėn. Savivaldybės administracijoje atliktas karjeros valstybės tarnautojų paėjusių metų (2020 m.) tarnybinės veiklos vertinimas. Vertinti 78 tarnautojai: 71 valstybės tarnautojas įvertintas labai gerai, 7 – gerai. Pagrindiniai vertinimo kriterijai – metų pradžioje kiekvienam tarnautojui nustatytų užduočių įvykdymo rezultatas, gebėjimai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas bei valstybės tarnautojo kvalifikacija, kuri vertinta atsižvelgiant į jo turimas profesines žinias, pažintinius bei praktinius gebėjimus, veiklos kokybę, asmeninę motyvaciją (iniciatyvumą, naujovių siekimą, polinkį plėsti žinias, profesinę aktyvumą), veiklos atlikimo savarankiškumą.

2021 m. rugsėjo–spalio mėn. atliktas 4 karjeros valstybės tarnautojų neeilinis vertinimas (visi 4 įvertinti labai gerai).

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu 2021 metų sausio-vasario mėn. Biržų rajono savivaldybės administracijoje atliktas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, 2020 metų veiklos vertinimas.

Vertinti 57 darbuotojai: 3 darbuotojai įvertinti labai gerai, 54 – gerai. Pagrindiniai vertinimo kriterijai – metų pradžioje kiekvienam darbuotojui nustatytų užduočių įvykdymo rezultatas, gebėjimai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

Leidimai dirbti kitą darbą

Personalo skyrius organizavo Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį ir susijusios informacijos nagrinėjimo nuolatinės komisijos darbą. Ši komisija vertina, ar valstybės tarnautojams dirbant kitą darbą neatsiranda Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytos aplinkybės, t. y. ar tai nesukelia interesų konflikto valstybės tarnyboje, nesudaro prielaidų valstybės tarnybą panaudoti privačiais interesais, nediskredituoja valstybės tarnybos autoriteto, nekliudo asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat ar tai nėra darbas tose įmonėse, įstaigose, organizacijose, kurių atžvilgiu valstybės tarnautojas turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą arba priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ir ar nėra kitų aplinkybių, dėl kurių valstybės tarnautojai negali dirbti kito darbo ir gauti už šį darbą darbo užmokestį ar atlyginimą.

2021 metais turėdami minėtą leidimą dirbo 6 Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai.

Studentų praktika

Biržų rajono savivaldybės administracija bendradarbiaudama su Lietuvos aukštosiomis mokyklomis (universitetais, kolegijomis) bei profesinio mokymo centrais priima jų absolventus atlikti praktiką. Personalo skyrius koordinuoja studentų praktikos atlikimą įstaigoje. Siekdami įtvirtinti įgytas žinias ir suformuoti praktinio darbo įgūdžius Savivaldybės administracijoje 2021 metais praktiką atliko 7 studentai. Jų praktikos vadovais paskirti kvalifikuoti Savivaldybės administracijos darbuotojai. 1 asmuo į Savivaldybės administraciją priimtas stažuotoju bei po sėkmingos stažuotės priimtas terminuotam darbui – pakeisti vaiko priežiūros atostogų išėjusią darbuotoją.

Atostogų apskaita

2021 m. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis kasmetinių atostogų apskaita ir administravimas sėkmingai perkelti į Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą (VATIS). Atostogų duomenys suvesti į VATIS, atsisakyta rankinio skaičiavimo ir apskaita pilnai vykdoma sistemoje. Tai žymiai pagreitina dirbantiesiems priklausančių atostogų likučių apskaitą, suteikia galimybę valstybės tarnautojams VATIS Savitarnos modulyje matyti atostogų dienų likutį, laikotarpį.

Adaptacija

2021 m. pradėta taikyti naujai priimtų, perkeltų ar grįžusių į pareigas iš vaiko priežiūros atostogų valstybės tarnautojų adaptacijos sistema.

Įgyvendinant Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtintą valstybės tarnautojų teisę į ne trumpesnę negu vieno mėnesio nuo priėmimo, perkėlimo ar grįžimo į pareigas dienos adaptaciją, parengtas ir patvirtintas *Biržų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų adaptacijos tvarkos aprašas*. Šio tvarkos aprašo tikslas – reglamentuoti valstybės tarnautojų priėmimo, perkėlimo ar grįžimo į pareigas adaptavimo procesą, supažindinti su įstaigos vidaus tvarka, veiklos specifika, struktūra, padėti socializuotis įstaigos kolektyve, įgauti bazinių teorinių žinių ir praktinių įgūdžių reikalingų priskirtoms funkcijoms atlikti bei užtikrinančių kokybišką Biržų rajono savivaldybės administracijos funkcionavimą.

Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų nustatymas

2021 metais, įvertinus darbuotojų asmens bylose esančius duomenis ir darbuotojams pateikus profesinio darbo patirtį, įgytą kitose darbovietėse, įrodančius dokumentus, buvo perskaičiuota darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir turinčių mažiau nei 20 metų profesinio darbo patirties, profesinio darbo patirtis.

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu 2021 metais 24 darbuotojams buvo iš naujo nustatyti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai:

- 5 darbuotojams – dėl pasikeitusios profesinės darbo patirties;
- 4 darbuotojams – dėl įgytos kvalifikacinės kategorijos;
- 12 darbuotojų – pasikeitus *Įstatymui* nuo 2021 m. liepos 1 d.;
- 2 darbuotojams – tiesioginio vadovo siūlymu;

1 darbuotojui – grįžus iš vaiko priežiūros atostogų.

Nuo 2022 m. sausio 1 d. pasikeitus Įstatymui, 48 darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, iš naujo nustatyti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai.

Užduotys ir dokumentai personalo administravimo klausimais

2021 metais Personalo skyriui pavestos vykdyti 2727 užduotys. Visos užduotys įvykdytos.

Personalo skyrius visus dokumentus rengia, derina ir registruoja dokumentų valdymo sistemoje „Avilyš“. 2021 metais Personalo skyrius parengė 1132 teisės aktus personalo administravimo klausimais (942 Administracijos direktoriaus įsakymus, 170 mero potvarkių ir 20 Tarybos sprendimų). Parengtas 91 raštas personalo klausimais.

Savivaldybės mero funkcijų personalo valdymo klausimais administravimas

Personalo skyrius padėdamas savivaldybės merui vykdyti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu jam suteiktus įgaliojimus Savivaldybės įstaigų vadovų personalo valdymo klausimais, organizavo konkursų į Savivaldybės įstaigų vadovų pareigas procedūras ir atliko kitas administravimo funkcijas:

2021m. sausio 21 d. Deimantė Žalinkevičienė, laimėjusi konkursą, paskirta eiti Biržų rajono Balio Sruogos gimnazijos direktoriaus pareigas penkerių metų kadencijai;

2021 m. vasario 26 d. įvyko konkursas VŠĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro direktoriaus pareigoms eiti, konkursą laimėjo ir 2021 m. balandžio 1 d. paskirta eiti šias pareigas Jolanta Jasinskytė;

2021-07-22 nutraukta sutartis su Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriumi Dainiumi Korsaku, gimnazijos direktoriaus pareigas laikinai eiti pavesta Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos direktoriui Vaidotui Butkevičiui;

2021 m. buvo paskelbti ir lapkričio mėn. įvyko trys konkursai švietimo įstaigų vadovų pareigoms eiti: Biržų „Saulės“ gimnazijos, Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos ir Biržų mokyklos-darželio „Vyturėlis“. Konkursai buvo vykdomi nuotoliniu būdu naudojant telekomunikacijų galinius įrenginius. Pretendentas Biržų „Saulės“ gimnazijos pareigoms eiti nesurinko pakankamo balų skaičiaus, konkursas skelbiamas iš naujo; Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos direktoriaus pareigas, laimėjęs konkursą, toliau eina Vaidotas Butkevičius, Biržų mokyklos-darželio „Vyturėlis“ direktoriaus pareigas, laimėjusi konkursą, toliau eina Violeta Stancikienė.

Biudžetinių įstaigų vadovų darbo užmokestis:

2021 metų sausio mėn., vadovaujantis biudžetinių įstaigų vadovų darbo užmokestį reglamentuojančių teisės aktų pakeitimais, Savivaldybės mero sprendimu padidinti savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, parengti mero potvarkiai, pakeistos Savivaldybės įstaigų vadovų darbo sutartys.

Veiklos vertinimas:

2021 metų sausio–vasario mėn. Savivaldybės meras įvertino Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų praėjusių metų (2020 m.) veiklą. Įvertinti 9 biudžetinių įstaigų ir 12 švietimo įstaigų vadovai. Parengti mero potvarkiai dėl pareiginės algos kintamosios dalies dydžio nustatymo biudžetinių įstaigų vadovams.

Personalo administravimui nepriskirtos funkcijos

Atliekant Savivaldybės tarybos Etikos komisijos sekretoriaus funkcijas, organizuota 11 Etikos komisijos posėdžių ir surašyta 11 protokolų.

Asmens duomenų apsauga

Atliekant Savivaldybės administracijos asmens duomenų apsaugos pareigūno funkcijas, 2021 metais parengtos Biržų rajono savivaldybės administracijos asmens duomenų tvarkymo taisyklės, Asmens duomenų saugumo pažeidimų valdymo Biržų rajono savivaldybės administracijoje tvarkos aprašas, Savivaldybės administracijos specialistams pateiktos 3 rekomendacijos. Nuolat atliekama Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių atliekamų funkcijų, susijusių su asmens duomenų naudojimu kontrolė.

Kvalifikacijos tobulinimas:

2021 metais kvalifikaciją tobulino 61 Savivaldybės administracijos darbuotojas, dalyvauta

174 mokymuose, tobulinant pareigybės aprašymuose nustatytų funkcijų atlikimą. Organizuoti 4 vidiniai bendrieji mokymai – „Viešojo sektoriaus darbuotojų bendravimas su žiniasklaida“, „Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje aktualijos“, „Organizacinė kultūra viešojo sektoriaus įstaigose“, „Streso valdymas“.

Didesnė dalis mokymų 2021 metais vyko nuotoliniu būdu.

Korupcijos prevencija:

Visi viešuosius ir privačius interesus deklaruoti privalantys Savivaldybės administracijos dirbantieji nustatytu laiku pateikė naujas viešų ir privačių interesų deklaracijas sistemoje PINREG. Atlikta šių deklaracijų peržiūra ir vertinimai.

2021 m. parengti 6 teisės aktai dėl Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įstaigų vadovų bei Savivaldybės administracijos dirbančiųjų nusišalinimo nuo tam tikrų funkcijų atlikimo, siekiant išvengti viešųjų ir privačių interesų galimų konfliktų.

Rengiantis nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiantiems Korupcijos prevencijos įstatymo pakeitimams parengtos Asmenų, dirbančių Biržų rajono savivaldybės administracijoje, antikorupcinio elgesio taisyklės. Taip pat atnaujinti ir patvirtinti pareigybių sąrašai, dėl kurių teikiamas prašymas Specialiųjų tyrimų tarnybai: Biržų rajono savivaldybės administracijos, savivaldybės įmonių ir uždarytų akcinių bendrovių, kurių savivaldybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip $\frac{1}{2}$ balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, pareigybių, į kurias prieš skiriant asmenį privaloma Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikti rašytinį prašymą dėl informacijos apie šias pareigas siekiantį eiti asmenį, sąrašas ir Biržų rajono savivaldybės, Savivaldybės administracijos ir savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų pareigybių, į kurias prieš skiriant asmenį privaloma Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikti rašytinį prašymą dėl informacijos apie šias pareigas siekiantį eiti asmenį, sąrašas.

Sprežtini klausimai (iššūkiai, problemos)

Nuotolinis darbas

2021 m. didesnę laiko dalį buvo dirbama nuotoliniu ir mišriuojamu būdu. Gana nemenkas iššūkis buvo organizuoti darbą nuotoliniu būdu užtikrinant visų funkcijų atlikimą. Darbo priemonių klausimas išspręstas pasitelkiant asmenines darbo priemones, nuosavą kompiuterinę techniką, internetą ir kt. Komunikacijai, bendravimui naudojome ir tebenaudojame *Teams*, *ZOOM* programas, el. paštą, telefoną. Pasiteisino kassavaitiniai Skyriaus pasitarimai visoms skyriaus darbuotojoms prisijungiant ir bendraujant per *Teams* programą, aptariant problemas, darbinis klausimus ir kt.

Nuotoliniai konkursai

2021 m. puikiai susidorota su iššūkiu – konkursų Savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų pareigoms eiti vykdymas nuotoliniu vaizdo būdu naudojant *Teams*, *ZOOM* programas, el. paštą, telefoną. Konkursai vyko sklandžiai.

Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto paskyrimas:

Viena iš svarbių nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatų – už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto paskyrimas. Vadovaujantis minimo įstatymo nuostatomis, Savivaldybės administracijoje turi būti įsteigtas struktūrinis padalinys arba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo asmens pareigybė.

Socialinių paslaugų administravimas

2021 m. pabaigoje iškeltas klausimas dėl seniūnijų socialinio darbo organizatorių darbo užmokesčio nustatymo. Gauti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Vidaus reikalų ministerijos išaiškinimai, kad seniūnijose dirbantys socialinio darbo organizatoriai negali teikti socialinių paslaugų ir būti laikomi *socialines paslaugas teikiančiais* darbuotojais. Jie atlieka *socialinių paslaugų administravimo* funkciją. Todėl jiems negali būti taikomos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijos narių atlygio už darbą įstatymo

nuostatos dėl koeficientų didinimo, kaip tai numatyta socialinių paslaugų srities darbuotojams.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Galimi sprendimai dėl už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto paskyrimo:

1. steigiama nauja asmens atsakingo už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą pareigybė tiesiogiai pavaldi Administracijos direktoriui (iš Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo perkeltiant dalį funkcijų (susijusių su korupcijos prevencija);

2. už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingu subjektu paskiriamas Teisės ir civilinės metrikacijos skyrius. Atitinkamai koreguojami Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus nuostatai.

Perskirstomas su korupcijos prevencija susijusių funkcijų atlikimas. Koreguojami Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjo ir vyriausiojo specialisto (dirbančio su korupcijos prevencija), Personalo skyriaus vedėjo ir (galbūt) vyriausiojo specialisto pareigybių aprašymai.

Galimi sprendimai dėl seniūnijų socialinio darbo organizatorių:

1 seniūnijų socialinio darbo organizatorius *perkelti* (išlaikant darbo santykių tęstinumą) į Biržų rajono socialinių paslaugų centrą (socialines paslaugas teikiančią įstaigą) darbo vietas paliekant seniūnijose;

2 seniūnijų socialinio darbo organizatorių pareigybes palikti seniūnijų sudėtyje, pakeičiant jų pareigybių aprašymus (atsisakant socialinių paslaugų teikimo, paliekant tik administravimo funkcijas);

2.1. nekeičiamas nei pareigų pavadinimas, nei koeficientas, ateityje nebetaikomas socialiniams darbuotojams priklausantis didesnis koeficientas;

2.2. pakeičiamas pavadinimas (pvz. socialinių išmokų specialistas, administratorius), bet paliekamas turimas koeficientas, ateityje nebetaikomas socialiniams darbuotojams priklausantis didesnis koeficientas;

3 seniūnijose įsteigti naujas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigybes (nauju pavadinimu, naujomis funkcijomis, mažesniu darbo užmokesčiu), dabar dirbantiems socialinio darbo organizatoriams įteikti išpėjimus apie jų pareigybių naikinimą ir pasiūlyti perkėlimą į naujas pareigas, (sutikus – perkelti, atsisakius – atleisti išmokant išeitines išmokas);

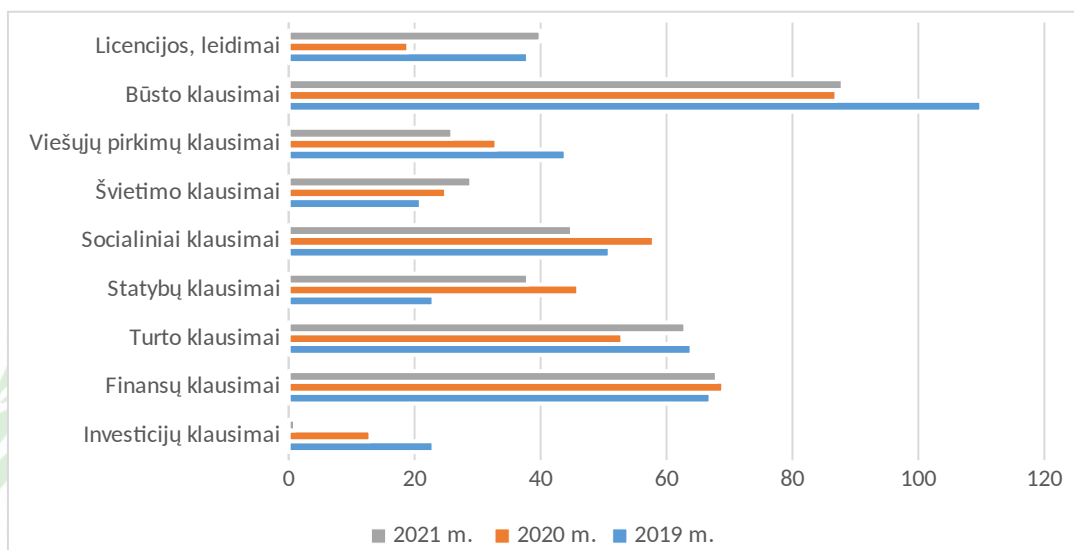
4. seniūnijose įsteigti naujas valstybės tarnautojų pareigybes, dabar dirbantiems socialinio darbo organizatoriams įteikti išpėjimus apie jų pareigybių naikinimą ir pakviesti dalyvauti valstybės tarnautojų konkursuose.

Šiuo klausimu pateikti siūlymai Savivaldybės administracijos direktoriui, problema sprendžiama, rezultatai – artimiausiu metu.

BENDROJI VEIKLA

Administracijos direktoriaus įsakymų, išleistų 2021 metais, analizė

2021 m. Savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis įstatymų jam suteiktais įgaliojimais ir vykdydamas savarankiškąsias bei valstybės perduotas savivaldybėms funkcijas, kėlė darbuotojų atsakomybę, organizavo pasitarimus, sudarė komisijas ir priėmė sprendimus. Daugiausia dėmesio ir pastangų skirta Savivaldybės įstaigų veiklai užtikrinti, Savivaldybės bendruomenės narių poreikiams švietimo, kultūros, sveikatos, komunalinių bei kitų viešųjų paslaugų srityse tenkinti, gyventojų socialinėms problemoms spręsti, investicijoms pritraukti. Iš 954 veiklos klausimais priimtų Administracijos direktoriaus įsakymų – 68 finansų, 63 turto, 38 statybų, 45 socialiniais, 29 švietimo, 26 viešųjų pirkimų, 88 būsto, 40 licencijų ir leidimų klausimais.

2021 m. Administracijos direktorius taip pat išleido 416 įsakymų dėl atostogų, 14 – dėl komandiruočių, 442 – personalo klausimais.

Atlikti darbai, pasiekti rezultatai

DOKUMENTŲ VALDYMAS

2021 m. Bendrajame skyriuje dirbta su dokumentų valdymo sistema „Avilyš“, įregistruoti 4325 (2020 m. – 4736) gautų ir 1836 (2020 m. – 1830) išsiųstų raštų, 330 (2020 m. – 296) Savivaldybės tarybos sprendimų, 236 (2020 m. – 272) mero potvarkiai, 1817 (2020 m. – 2026 (įskaitant atostogų, komandiruočių ir personalo klausimais) Administracijos direktoriaus įsakymų veiklos klausimais, 543 (2020 m. – 620) sutartys ir susitarimai, 930 (2020 m. – 888) prašymai dėl atostogų ar leidimo išvykti. Bendrojo skyriaus darbuotojai vykdytojams išsiuntė 1113 (2020 m. – 1070) egz. Tarybos sprendimų ir jų išrašų, 4508 (2020 m. – 5189) egz. Administracijos direktoriaus visų rūšių įsakymų.

2021 m. Bendrajame skyriuje įregistruoti 153 (2020 m. – 143) gyventojų prašymai, adresuoti Savivaldybės tarybai, merui, Administracijos direktoriui.

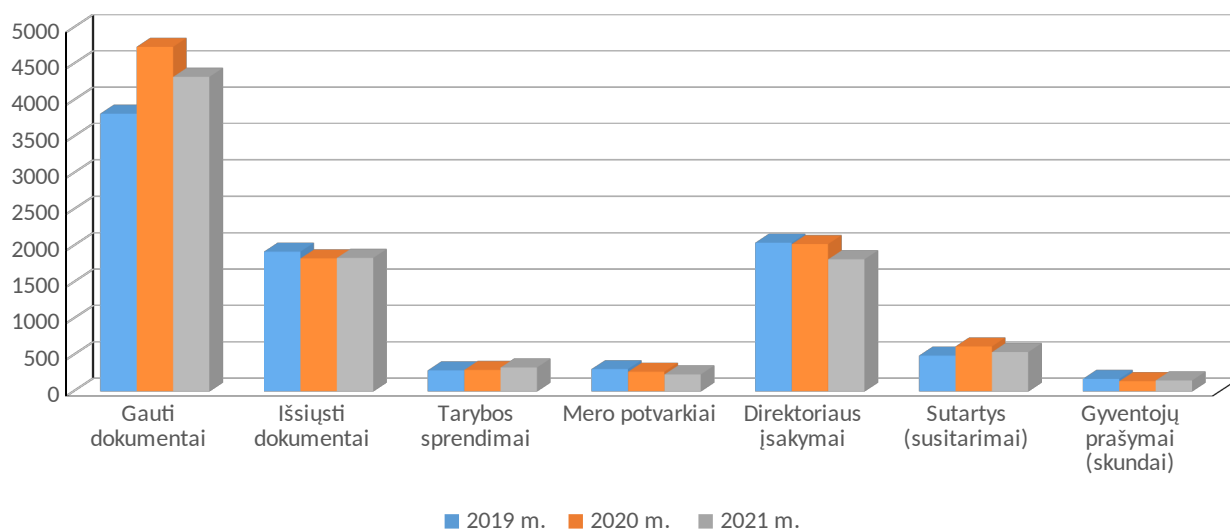
Iš visų gautų prašymų 13 gauti iš žmonių grupių. Gyventojai kreipėsi aplinkos apsaugos (10), kelių sutvarkymo (12), būsto (21), statybų (18), finansų (12), infrastruktūros (6), socialiniais (9), teritorijų planavimo (10), švietimo (9) bei kitais (22) klausimais. Nagrinėti 5 prašymai, persiūsti iš kitų institucijų, 2 prašymai persiūsti kitoms institucijoms.

Tai pat gauti 46 juridinių asmenų prašymai. Daugiausia jų finansų (14), teritorijų planavimo (4), statybos (3), turto (3) ir kitais klausimais (4).

Per e-pristatymo sistemą gauta 2757 (2020 m. – 2240), išsiųstos 979 (2020 m. – 2331) elektroninės siuntos.

Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformoje (VIISP) suteikta 215 elektroninių paslaugų.

Įregistruoti dokumentai

Savivaldybės tinklalapyje organizuotoje anoniminėje apklausoje apie asmenų aptarnavimą Savivaldybėje į klausimą „Ar jums rūpimi klausimai išspręsti pakankamai kvalifikuotai?“ iš visų atsakiusių 32,18 proc. atsakė „taip“, 31,03 proc. – „ne“, 29,89 proc. – „iš dalies“, 6,9 proc. – „sunku pasakyti“. Su apklausos rezultatais supažindinti skyrių vedėjai, informacija paskelbta Savivaldybės tinklalapyje.

Kontroliuojant Savivaldybės tarybos priimtų sprendimų vykdymą ir 2021 m. vadovautasi Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintu Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimo organizavimo ir kontrolės tvarkos aprašu: po kiekvieno Savivaldybės tarybos posėdžio Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai, atsakingi už vieno ar kito Tarybos sprendimo, kurio vykdymą būtina kontroliuoti, įgyvendinimo organizavimą ir kontrolę. Tai sprendimai, kuriais patvirtintos įvairios taisyklės, tvarkų aprašai, programos ir planai. 2021 m. gruodžio 31 d. kontroliuojamų sprendimų sąrašė buvo 427 sprendimai, priimti 2003–2021 m., iš jų 17 priimti praeitais metais.

Savivaldybės administracija parengė ir Savivaldybės tarybai pateikė išsamias informacijas apie Panevėžio regiono integruotos teritorijų vystymo programos 2020 metų įgyvendinimą, Biržų rajono švietimo įstaigų pasirengimą naujiems mokslo metams, Biržų rajono energinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programos vykdymą 2021 metais. Savivaldybės administracijos direktorius teikė informaciją apie Savivaldybės tarybos priimtų sprendimų (projektų) įgyvendinimą. Savivaldybės tarybos nariai nuolat informuoti apie pandeminę situaciją bei vakcinavimo procesą rajone.

2021 m. iš Savivaldybės tarybos priimtų 330 sprendimų 272 svarstyti pateikė Administracijos direktorius (iš jų – 12 Administracijos direktoriaus pavaduotojas).

Bendrojo skyriaus darbuotojams vykdyti buvo pateiktos 785 užduotys.

Parengti ir pateikti Savivaldybės tarybai svarstyti sprendimų projektai: dėl Biržų rajono savivaldybės vietos gyventojų apklausos aprašo patvirtinimo (2021-06-26 Nr. T-67), dėl Biržų rajono savivaldybės garbės piliečio vardo suteikimo komisijos pakeitimo (2021-05-28 Nr. T-158), dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo Biržų rajono savivaldybės valdomose bendrovėse, įmonėse ir viešosiose įstaigose taisyklių patvirtinimo (2021-10-29 Nr. T-274) ir dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos nuostatų patvirtinimo (2021-12-27 Nr. T-316).

Parengti 34 teisės aktai dėl Biržų rajono savivaldybės mero padėkos rašto įteikimo. Parengta 50 padėkų.

Parengti Biržų rajono savivaldybės Radvilų žymens apdovanojimo nuostatai, patvirtinti Biržų rajono savivaldybės mero 2021 m. rugsėjo 28 d. potvarkiu Nr. M-64. Inicijuotas Radvilų žymens pagaminimas.

Parengtas Biržų rajono savivaldybės administracijos vidaus kontrolės politikos aprašas, patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. A-17.

Parengta ir patvirtinta (2021-03-16 Nr. A-168) Biržų rajono savivaldybės administracijos vidaus kontrolės politika. Ataskaita apie vidaus kontrolės politikos įgyvendinimą Biržų rajono savivaldybės administracijoje ir Biržų rajono savivaldybei pavaldžiose ir (arba) atskaitinguose juridiniuose asmenyse pateikta Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

2021 m. rūpintasi, kad Savivaldybės institucijų veiklą įrodantys dokumentai (Nacionalinio dokumentų fondo, kuris yra Lietuvos Respublikos nuosavybė, dalis) būtų kaupiami, tvarkomi ir saugomi laikantis dokumentų valdymo reikalavimų.

DVS „Avilyš“ parengtas ir su Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialu suderintas 2021 metų dokumentacijos plano papildymų sąrašas ir 2022 m. dokumentacijos planas, kuriame numatytas 749 bylos.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialui pateikta 2020 m. bylų suvestinė.

Parengti ir Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialu suderinti 2 savivaldybės administracijos bylų naikinimo aktai.

Suderinta trijų savivaldybės kontroliuojamų įmonių (UAB „Biržų autobusų parkas“, UAB „Biržų vandenys“ ir UAB „Biržų šilumos tinklai“) dokumentų apskaitos dokumentai (planai, registrų sąrašai, apyrašai, naikinimo aktai).

Patikrinta, kaip Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos, Žemės ūkio, Viešųjų pirkimų skyriuose, Širvėnos ir Nemunėlio Radviliškio seniūnijose, Savivaldybės biudžetinėse įstaigose: Biržų krašto muziejuje „Sėla“ bei Biržų turizmo informacijos centre laikomasi dokumentų valdymo reikalavimų, surašytos tikrinimo išvados, apie tikrinimo rezultatus informuotas Savivaldybės administracijos direktorius, tikrintų padalinių vadovai.

Administracijos darbuotojams ir kontroliuojamų įmonių darbuotojai nuolat konsultuoti dokumentų valdymo klausimais.

Siekiant susisteminti ir suvienodinti administracinių paslaugų aprašymus PAVIS, Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintas Savivaldybės administracinių paslaugų sąrašas.

Siekiant sumažinti dokumentų apimtį, rengiama daugiau elektroninių dokumentų bei įrašų.

2021 m. iš Bendrojo skyriaus archyvų dokumentų fondo parengti 8 juridinius faktus ir darbo užmokestį ar darbo stažą patvirtinantys dokumentai.

Bendrojo skyriaus likviduotų įmonių archyve 2021 m. gruodžio 31 d. sukaupta 585 fondai, kuriuos sudaro 34304 ilgo saugojimo ir 3105 laikino saugojimo bylos. Bendras likviduotų įmonių saugomų bylų kiekis –37409.

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus archyvo paslaugomis naudojasi Lietuvos valstybinio socialinio draudimo fondo valdybų skyriai, juridiniai bei fiziniai asmenys. Jiems teikiamos žinios apie darbo stažą, uždarbį, atskaitytus mokesčius, nemokamas atostogas vaiko auginimui, gautą turtą už pajus. Renkami duomenys pensijų kaupimui, senatvės, našlių ir invalidumo pensijų skyrimui.

Išduotos 323 juridinius faktus patvirtinančios archyvinės pažymos ir 2069 juridinius faktus patvirtinantys dokumentai. Toliau saugoti dokumentus perdavė 9 likviduotos įmonės. Priimta 238 ilgo saugojimo ir 981 laikino saugojimo byla. Iš viso priimta 1219 bylų.

Valstybinės įmonės Registrų centro Panevėžio filialui išduota 17 pažymų dėl įmonių išregistravimo iš Juridinių asmenų registro. Iš jų 8 pažymos apie likviduojamas įmones, kuriose nebuvo samdomų darbuotojų.

Tęsiama archyvo fondų kartoteka, kurioje atsispindi organizacijų, ŽŪB, UAB ir individualių įmonių istorinis gyvavimo laikotarpis.

Vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle dokumentų valdymo sistemoje „Avilyš“ parengtas likviduotų įmonių naikinti atrinktų bylų, kurių saugojimo terminas pasibaigęs, aktas. Naikinimui atrinkta 493 bylos.

Konsultuota 20 asmenų dokumentų tvarkymo ir perdavimo klausimais.

Kalbos taisyklingumo kontrolė

Buvo suderinta apie 1000 Administracijos direktoriaus įsakymų, 290 Tarybos sprendimų projektų, apie 1900 siunčiamųjų raštų, 87 mero potvarkiai, redaguoti tekstai, skirti skelbti Savivaldybės tinklalapyje, spaudoje.

Kalbos tvarkytojas atliko valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės funkciją Biržų rajono savivaldybės teritorijoje. Patikrino Biržų kultūros centro; UAB Biržų autobusų parko; VŠĮ Biržų r. savivaldybės poliklinikos; VŠĮ Biržų r. socialinių paslaugų centro; Biržų turizmo informacijos centro; Savivaldybės administracijos seniūnijų – Pabiržės, Nemunėlio Radviliškio, Vabalninko, Širvėnos – dokumentus. Nustatytos neatitiktys Dokumentų rengimo taisyklėms įstaigų teisės aktuose, raštuose, rasta dokumentų rengimo, rašybos, skyrybos, kalbos kultūros, stiliaus klaidų bei trūkumų. Nurodyti pažeidimų taisymai, surašytos klaidos ir jų pateikti galimi jų taisymo variantai. Taip pat kalbos požiūriu buvo patikrintos ir minėtų įstaigų internetinių svetainės, pateikti siūlymai ištaisyti kalbos klaidas bei trūkumus.

Suderinti 35 reklamos projektai ir iškabų tekstai. Nuolat tikrinti viešieji užrašai. Parengtas ir išsiųstas raštas VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijai „Dėl vietovardžio taisyklingumo“, gautas atsakymas, kad kelio ženklas, kuriame nurodytas klaidinantis vietovardis „Zaprutiškis“, bus pakeistas.

Nuolat teikiamos konsultacijos kalbos klausimais privatiems, juridiniams asmenims ir savivaldybės darbuotojams telefonu, elektroniniu paštu ar žodžiu.

Tikrinama Savivaldybės svetainės „Naujienu“ skiltis, bendradarbiaujant su informacijos rengėjais, ištaisomos kalbos klaidos bei trūkumai.

Vykdyta šviečiamoji veikla. Spaudoje, internetiniame tinklaraštyje „Mano kraštas“ bei savivaldybės tinklalapyje paskelbti straipsneliai: *Lietuvių kalbos dienų renginiai Biržų rajono savivaldybėje; Metų žodžiai ir Metų posakiai: Apie Jōnines, Kūpoles ir Rasàs; Žolinė ar Žolinės; Apie Holokaustą bei Holokausto sąvokos vartojimas*. Taip pat kiekvienais metais rengiamas Lietuvių kalbos dienų renginių planas, Lietuvių kalbos komisijai teikiama informacija apie šiuos renginius Biržų rajono savivaldybėje.

Informacinės technologijos

Parengta Savivaldybės administracijos informacinių technologijų išteklių atnaujinimo programa, pagal kurią 2022 m. numatyta įsigyti 15 vnt. stacionarių 12 vnt. nešiojamų kompiuterių.

2021 m. Savivaldybės administracijos darbuotojai (neskaitant seniūnijų) dirbo su 94 stacionariais (iš jų 15 įsigyti 2013-2014 m., 21 – 2015 m., 31 – 2016 m. ir 27 – 2018 m.) ir 8 (iš jų 6 įsigyti 2013-2018 m. ir 12 – 2020-2021 m.) nešiojamais kompiuteriais. Prižiūrėti Prižiūrėti Savivaldybės administracijoje naudojami išoriniai įrenginiai: apie 100 spausdinimo ir kopijavimo aparatų, keliolika daugiafunkcinių įrenginių.

Naudojami 5 serveriai (4 iš jų – virtualūs). Virtualūs serveriai laikomi valstybės duomenų centre (toliau – VDC), kurį prižiūri ir administruoja biudžetinė įstaiga „Kertinis valstybės telekomunikacijų centras“ (KVTC).

Savivaldybės administracijos vietiniame kompiuterių tinkle įdiegta tinklo katalogų tarnyba, prie jos prijungti darbo vietų kompiuteriai. Kiekvieno kompiuterio Darbalaukio ir Mano dokumentų kataloguose esančios informacijos atsarginės kopijos daromos 2 kartus per parą ir saugomos VDC.

Savivaldybės administracijos ir 8 seniūnijų vietiniai kompiuterių tinklai prijungti prie Saugaus valstybės duomenų perdavimo tinklo (SVDPT), kuris yra sujungtas su Europos administracijų duomenų perdavimo tinklu TESTA (angl. Trans-European Services for Telematics between Administrations). SVDPT administruoja KVTC. SVDPT, taip pat ir Savivaldybės administracijos kompiuterių tinklas, yra specializuotas ir atskirtas nuo interneto. Tačiau tam, kad būtų galima naudotis interneto resursais, yra padarytas apsaugotas išėjimas į atvirą internetą.

Savivaldybės administracijoje naudojamos informacinės sistemos: elektroninė dokumentų valdymo sistema „Avily“, socialinės paramos informacinės sistemos „Parama“ ir „SPIS“, valstybinės žemės nuomos mokesčio informacinė sistema „MASIS“, buhalterinės apskaitos informacinė sistema „LABBIS“, viešųjų pirkimų informacinė sistema „EcoCost“ ir kitos (iš viso 50).

Savivaldybės administracijos darbuotojų darbui iš namų naudojama virtualaus privataus tinklo technologija (toliau – VPN). Sukonfigūruota keliasdešimt saugių šifruotų duomenų perdavimo kanalų, kuriais darbuotojai iš namų prisijungia prie darbo kompiuterių ir dirba juose taip, tarsi būtų darbo vietoje.

2021 m. papildomai nupirkus apie 30 naujų kompiuterių (stacionarių ir nešiojamų), seni kompiuteriai sutvarkyti, perinstaliuotos programos, įdiegta VPN ir parengti darbui iš namų.

Prasidėjus pandemijai ir įvedus karantiną, padidėjo informacinių technologijų (toliau – IT) ir informacinių sistemų (toliau – IS) poreikis, suintensyvėjo jų naudojimas. Savivaldybės administracijos veikla yra glaudžiai susijusi su įvairiomis IT sistemomis, kurių atsiranda vis daugiau ir sudėtingesnių. Žymiai padidėjo darbo apimtis ir laiko sąnaudos įsisavinant technologijas, valdant, derinant, pritaikant jas kasdiniame darbe.

2021 m. didžiausias dėmesys buvo skirtas nuotoliniam darbuotojų darbui užtikrinti, Tarybos posėdžių, pasitarimų, seminarų rengimui naudojant informacines technologijas. Naudojamos tam pritaikytos programos:

Microsoft Teams – bendravimui, posėdžiavimui nuotoliniu būdu.

Power Apps – registravimuisi į nuotolinius posėdžius, balsavimui.

SharePoint – balsavimo duomenų saugojimui; komitetų, pasitarimų, konkursų vaizdo ir garso įrašams daryti bei saugoti.

OneDrive – virtualus failų serveris Microsoft „debesyje“ duomenims saugoti ir jais dalintis.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos naudojami 64 dokumentų valdymo sistemos „Avilyš“ licencijomis. Administruota biudžetinių įstaigų DVS, konsultuoti jų darbuotojai, teikta pagalba rengiant dokumentus, taisytos klaidos.

2021 m. baigtas įgyvendinti Europos Sąjungos lėšomis finansuotas projektas WiFi4EU, pagal kurį įrengta 17 nemokamo belaidžio interneto prieigos taškų 15 zonų visame rajone.

Bendradarbiaujant su Kertiniu valstybės telekomunikacijų centru, atliktas Savivaldybės interneto svetainės www.birzai.lt saugos patikrinimas. Rasti nedideli nekritiniai pažeidimai pašalinti.

Ryšiai su visuomene

Informacijos publikavimas Savivaldybės interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose:

2021 m. parengta ir Savivaldybės svetainėje publikuota oficiali bei aktuali informacija apie Savivaldybės, savivaldybės biudžetinių įstaigų, nevyriausybinių rajono organizacijų veiklą.

Savivaldybės interneto svetainės „Naujienu“ skiltyje paskelbti 1332 informaciniai pranešimai (vidutiniškai 111 pranešimų per mėn.), skiltyje „Skelbimai“ paskelbti 144 skelbimai (12 skelbimų per mėn.); atnaujinta, keista ir nuolat papildyta informacija konkrečiose Savivaldybės interneto svetainės skiltyse, nuolat pildytas ir atnaujinamas Savivaldybėje vykstančių renginių kalendorius;

Savivaldybės soc. tinklų paskyroje „Facebook“ publikuoti 1024 pranešimai. Šio socialinio tinklo aktyvių sekėjų skaičius paskyroje padidėjo iki 3702 (2020 m. – 2542). Per mėnesį vidutiniškai „Facebook“ paskyroje skelbiama informacija pasiekia 40 320 „Facebook“ vartotojų, o paskyroje per mėnesį vidutiniškai apsilankoma 23 630 kartus. Lankytojų įsitraukimas Savivaldybės „Facebook“ paskyrą lenkia daugelį Lietuvos savivaldybių (maždaug 10 kartų) ir lygiuojasi į didžiausias šalies savivaldybes (o kartais jas net ir aplenkia).

Prižiūrėta, nuolat atnaujinta savivaldybės interneto svetainė:

atnaujinta interneto svetainės struktūra;

papildyta, atnaujinta joje skelbiama informacija;

parengta ir nuolat atnaujinta vaizdinė informacija, publikuotos nuotraukos, sveikinimų, kvietimų, renginių skelbimų maketai, simbolika.

Pozityvių ryšių su vietos, regiono, šalies žiniasklaida palaikymas, žiniasklaidos stebėseną, pranešimų spaudai rengimas:

Nuolat analizuota žiniasklaidos priemonių viešinama informacija apie Savivaldybės veiklą. Rengti tiek mokami, tiek nemokami pranešimai (skelbimai ir publikacijos) spaudai

(laikraščiai „Šiaurės rytai“, „Biržiečių žodis“, „Panevėžio kraštas“, „Lrytas“, „Delfi“ ir kt.). Bendradarbiauta su minėtos spaudos redakcijomis, teikta aktuali informacija apie Savivaldybės veiklą. Pateiktos 99 informacinės žinutės.

Atsakyta į apie 100 įvairaus pobūdžio žiniasklaidos atstovų ir gyventojų pateiktų (raštu bei žodžiu) klausimus.

Suorganizuotas ir kuruotas respublikinio lygio žurnalistų turas Biržų rajono savivaldybėje.

Ryšiai su vietos, regiono, šalies valstybinėmis institucijomis, įstaigomis, organizacijomis, bendruomenėmis, verslininkais, ūkininkais ir kt.:

Dalyvaujant įvairiuose renginiuose, akcijose, iniciatyvose, jas organizuojant užmegzti ir palaikyti santykiai su ministerijų, ambasadų, religinių bendruomenių atstovais, viešųjų įstaigų darbuotojais, bendruomenėmis, verslininkais, ūkininkais, gyventojais.

Dalyvauta priimant valstybinės svarbos svečius – sveikatos apsaugos ministrą, kultūros ministrą ir kt. Parengta ir raštu bei vaizdu viešinta informacija, susijusi su šiais vizitais.

Ryšiai su užsienio šalimis, Biržų miesto partneriais:

Bendradarbiavimo ryšiai toliau plėtoti su Vecumniekų, Aizkrauklės, Grodzisko, Tčevo, Nesvyžiaus, Bauskės, Neretos, Rundalės, Iecavos savivaldybėmis.

Palaikyti santykiai su JAV, Vokietijos, Izraelio, Olandijos, Suomijos ir kt. Ambasadomis.

Dalyvauta, vertėjauta priimant Suomijos ambasadorę, Holokausto 80-mečio minėjimo tarptautinius dalyvius: Olandijos ambasadoriaus pavaduotoją, Vokietijos ir Izraelio religinių bendruomenių atstovus ir kt.

Parengti ir jiems siųsti kvietimai, sveikinimai įvairiomis progomis.

Parengta ir raštu bei vaizdu viešinta informacija apie tarptautinius projektus, renginius.

Dalyvavimas organizuojant viešus Savivaldybės renginius, projektus, aktualios vidinės informacijos sklaidą:

Dalyvauta organizuojant Biržų miesto šventę „Biržai – sostinė mano 2021“. Į šventės atidarymo ceremoniją pakviesti Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Biržų rajono savivaldybės garbės piliečiai, Lietuvos žurnalistų sąjungos atstovai ir kiti garbūs svečiai. Šventės metu, bendradarbiaujant su Lietuvos žurnalistų sąjungos atstovais. Operatyviai rengta ir viešinta su tuo susijusi informacija. Suorganizuotas, vykdytas ir kuruotas vaizdinės medžiagos (nuotraukų, video) rengimas.

Prisidėta prie Holokausto 80-ųjų metinių minėjimo organizavimo. Į renginius pakviesti Lietuvos Respublikos Seimo nariai, įvairių šalių ambasadoriai, Lietuvos žydų bendruomenių atstovai ir kiti garbūs svečiai. Renginių metu vertėjauta, operatyviai rengta ir viešinta žodinė ir vaizdinė su tuo susijusi informacija.

Prisidėta prie Radvilų žymens idėjos realizavimo, rengta ir viešinta su tuo susijusi informacija.

Dalyvauta Savivaldybėje organizuojant kitus kultūrinius ir sporto renginius, susitikimus, šventes, minėjimus. Prisidėta prie valstybinių švenčių, svarbių datų bei istorinių įvykių minėjimų (Laisvės gynėjų pagerbimo, Nepriklausomybės, Gedulo ir vilties, Valstybės, Lietuvos kariuomenės, Baltijos kelio, Europos paveldo dienų ir kt.), miesto eglės įžiebimo organizavimo, inicijuojant ir įgyvendinant įvairias idėjas, iniciatyvas ir akcijas bei apie tai informuojant visuomenę.

Parengti sveikinimai, vaizdo medžiaga, prezentacijos, kvietimai dalyvauti bei kitaip prisidėti prie šventinių renginių.

Nuolat bendradarbiauta su seniūnijomis rengiant publikacijas apie seniūnijų veiklą, organizuojamus renginius.

Ūkio aptarnavimas

Per 2021 m. buvo nuolat vykdomas ūkio aptarnavimas: prižiūrėti Savivaldybės administracijos administraciniai pastatai ir jų priklausiniai, esantys Vytauto g. 38 ir Vytauto g. 59, atliekami patalpų, elektros apšvietimo ir inventoriaus smulkūs remonto darbai ir tarnybinių automobilių techninė priežiūra, šalinti smulkūs gedimai, atliekami valymo darbai, organizuotas aplinkos tvarkymas ir kt. Gautos 137 paraiškos įvairioms prekėms ir paslaugoms įsigyti. Visos jos

yra įvykdytos. Savivaldybės administracijos pastato (Vytauto g. 59) 2 ir 3 a. patalpose įrengti nauji kompiuteriniai ir elektros tinklai.

Tarnybiniais automobiliais nuvažiuota 88798 km.

Savivaldybės administracija (be seniūnijų) funkcijoms vykdyti turi 8 tarnybinius automobilius:

Eil. Nr.	Automobilis	Valstybinis Nr.	Pagaminimo metai	Rida (2022 m. sausio 1 d.)	Nuvažiuta 2021 m.	Naudoja
1.	<i>VW Passat</i>	UVD 499	2003	428563	22551	Viešosios tvarkos ir Bendrasis skyriai
2.	<i>Hyundai Sonata</i>	HUA 132	2007	364385	12654	Administracijos darbuotojai (vairuotojas R. Einoris)
3.	<i>Hyundai i 40</i>	JNE 809	2015	108767	5837	Administracijos darbuotojai (vairuotojas R. Gilys)
4.	<i>VW Passat</i>	BGL 439	2004	146798	8399	Statybos ir infrastruktūros skyrius
5.	<i>Citroen Space Tourer</i>	JZB 340	2017	105292	16940	Administracijos darbuotojai (vairuotojai R. Gilys, esant poreikiui M. Dicis)
6.	<i>VW Passat</i>	LSA 555	2016	104675	10078	Savivaldybės meras (vairuotojas P. Grigas)
7.	<i>Tojota RAV 4</i>	LPZ 950	2020	7202	7148	Socialinės paramos skyrius
8.	<i>VAZ 21214</i>	EBJ 189	2005	686665	5191	Žemės ūkio skyrius

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Dokumentų valdymas

Siekiant sumažinti popierinių dokumentų apimtį, 2022 m. planuojama parengti nuolat saugomų elektroninių dokumentų apyrašą. Šiam siekiui įgyvendinti gali prireikti papildomai žmogiškųjų išteklių (informacinių technologijų specialistų) pagalbos, taip pat papildomų lėšų laikmenoms, saugyklų įrengimui, paslaugoms, kad būtų užtikrintas suarchyvuotų elektroninių dokumentų išsaugojimas įstatymų nustatyta tvarka.

Kalbos taisyklingumo kontrolė

Vykdamas valstybinės kalbos kontrolės funkciją ne visos įstaigos noriai bendradarbiauja,

teikia duomenis tikrinti kalbos klaidas bei tvirtinti atitiktą Dokumentų rengimo taisyklėms. Viešuosiuose užrašuose linkstama vartoti užsienio kalbą.

Informacinės technologijos

Tarybos posėdžių rengimo ir transliavimo įranga Biržų pilies arsenalo salėje pasenusi ir techniškai susidėvėjusi.

Virtualių Tarybos posėdžių transliavimo įranga sukonfigūruota iš atskirų programų, todėl prieš kiekvieną posėdį reikia jas suderinti ir testuoti.

Administracijos darbuotojų nuotoliniam darbui organizuoti trūksta kompiuterinės technikos ir papildomos programinės įrangos bei saugių šifruotų duomenų perdavimo kanalų.

Savivaldybės administracijos kompiuterių tinklo, darbo vietų, informacinių sistemų saugumo įvertinimui, pažeidžiamumo nustatymui reikalinga atlikti išorinį auditą.

Pagal teisės aktų reikalavimus 2022 m. reikalinga Savivaldybės administracijos serverius, informacines sistemas bei duomenis iškelti į valstybės duomenų centrus.

Savivaldybės administracijos darbuotojams naudojantis kompiuterių technika ir programomis, nemažai problemų kyla dėl nepakankamo kompiuterinio raštingumo.

Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms kyla nemažai problemų naudojantis DVS „Avilys“, trūksta licencijų.

Ryšiai su visuomene

Vis dar yra problemų dėl informacijos surinkimo. Skyrių ir padalinių vadovai, kurie yra atsakingi už informacijos viešinimui pateikimą, arba jos nepateikia, arba tą daro nepakankamai operatyviai.

Buvo išbandyta ne viena priemonė informacijos teikimo procesui pagerinti. Viena iš jų – sukurta informacijos teikimo lentelė programoje *Teams*, kuri, deja, nepasiteisimo. Skyrių vedėjams ir seniūnams taip pat periodiškai buvo siunčiami laiškai su prašymais pasidalinti aktualiomis naujienomis. Labiausiai pasiteisinusį priemonę – Savivaldybės vadovų raginimai.

Ūkio aptarnavimas

Savivaldybės administracijos pastato, esančio Vytauto g. 38, 3A, 304 ir 305 kabinetams reikia remonto. Ypač susidėvėjusi grindų danga. Tai Savivaldybės mero ir jo referento darbo kabinetai. Juose priimami lankytojai bei svečiai.

Savivaldybės lankytojams ir darbuotojams pavojų kelia Savivaldybės administracijos pastato, esančio Vytauto g. 38, nuo balkono virš paradinių durų trupantis fasado tinkas.

Patalpas, esančias Vytauto g. 59 pastato 1 aukšte, reikia pritaikyti dokumentų saugojimui.

Likviduotų įmonių archyvo patalpose šalta, drėgna, ypač dokumentų saugykloje. Lauke esant kelių laipsnių minusinei temperatūrai, viduje būna apie 12 laipsnių šilumos, todėl genda saugomi archyviniai dokumentai: drėksta, trupa, nyksta įrašai. Vasarą temperatūra pakyla iki 35 laipsnių šilumos. Reikalingas šių patalpų remontas. Nuo archyvo įrengimo esamose patalpose (20 metų) niekas nedaryta.

Rūsyje esančios patalpos, kuriose archyvuojami skyrių dokumentai, neatitinka dokumentų saugojimo reikalavimų.

Savivaldybės administracijos pastato, esančio Vytauto g. 59, 2 ir 3 aukštų patalpose pakeitus elektros tinklus, reikia pakeisti ir rūsyje esančią įvadinę paskirstymo spintą. Šios spintos saugikliai yra pasenę ir neatitinka saugos reikalavimų. Jie nuolat perdega, o pakeisti nėra galimybių, nes tokių jau niekas negamina. Pasenę saugikliai yra tiesioginė grėsmė gaisrui kilti.

2021 m. pastate, esančiame Vytauto g. 59, Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus darbuotojai persikėlė į atlaisvintas patalpas 2 aukšte, į 3 aukšto patalpas perkelti Širvėnos seniūnijos darbuotojai ir Biržų seniūnijos socialiniai darbuotojai. Sanitarinis mazgas neatitinka higienos normų reikalavimų. Visoms patalpoms reikalingas remontas.

Asmenų priimamajame, esančiame Vytauto g. 38 pastato 1 aukšte, juntamas pelėsio kvapas, todėl dėl kenksmingų darbo sąlygų žmonės nuolat dirbti negali.

Garažuose, esančiuose Vytauto g. 38, supuvę stogo perdengimai, sutrūkinęję šiferio lakštai, vietomis prateka vanduo. Reikia keisti stogo dangą. Visiškai susidėvėjusi, pasenusi neekonomiška ir neatitinkanti šiuolaikinio apšvietimo reikalavimų elektros instaliacija, kuri reikalauja papildomų išlaidų.

Vytauto g. 59 esančių garažų sienos trupa ir drėksta, irsta susidėvėjęs stogas, reikia baigti tvarkyti elektros instaliaciją.

Keturi šiuo metu naudojami tarnybiniai automobiliai yra pasenę, nudėvėti, surūdiję, nesaugūs važiuoti ir reikalaujantys dažno remonto, kuris brangiai kainuoja. Tai automobiliai: VW *Passat* (valst. Nr. UVD 499), VW *Passat* (valst. Nr. BGL 439), VAZ 21214 (valst. Nr. EBJ 189) ir *Hyundai Sonata* (valst. Nr. HUA 132).

VW *Passat* (valst. Nr. BGL-439)

VAZ 21214 (valst. Nr. EBJ 189)

Hyundai Sonata (valst. Nr. HUA 132).

VW Passat (valst. Nr. UVD 499),

Galimi sprendimai, perspektyvos

Dokumentų valdymas

Atsisakyti kiek galima daugiau popierinių dokumentų ir siekti, kad visi dokumentai būtų valdomi DVS „Avilys“ ir kitomis informacinėmis sistemomis.

Kalbos taisyklingumo kontrolė

Patvirtinti Valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės Biržų rajono savivaldybės teritorijoje taisykles. Vykdyti šviečiamąją veiklą lietuvių kalbos taisyklingumo požiūriu.

Informacinės technologijos

Naujų kompiuterių, numatytų Informacinių technologijų išteklių programoje, patvirtintoje Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. A-544, pirkimas.

Naujos stacionarios Tarybos posėdžių rengimo ir transliavimo įrangos Biržų pilies arsenalo salėje įsigijimas ir sumontavimas.

Virtualių Tarybos posėdžių transliavimo tęstinumui ir nuotoliniam Administracijos darbuotojų darbui reikalingi papildomi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai. Virtualių Tarybos posėdžių transliavimui reikalinga nauja informacinė sistema su palaikymu bei licencijomis.

Nuotoliniam darbuotojų saugiam darbui reikia įsigyti naujos techninės įrangos, programinės įrangos, papildomų saugių šifruotų duomenų perdavimo kanalų.

Informacinių technologijų rizikos išorinis auditas.

Papildomų lėšų skyrimas Savivaldybės administracijos serverių, informacinių sistemų bei duomenų iškėlimui į valstybės duomenų centrus.

Reikalingos papildomos konsultacijos biudžetinių įstaigų darbuotojams DVS „Avilys“ naudojimo klausimais. Taip pat reikia nupirkti papildomai licencijų biudžetinėms įstaigoms.

Kelti Savivaldybės administracijos darbuotojų kompiuterinio raštingumo lygį.

Ryšiai su visuomene

Susitarti dėl visiems prieinamo būdo laiku pateikti aktualią informaciją, skirtą viešinti.

Ūkio aptarnavimas

Pakeisti grindų dangą ir atlikti remonto darbus Savivaldybės administracijos pastate, esančiame Vytauto g. 38, 304 ir 305 kabinetuose.

Siekiant toliau užtikrinti tinkamą nuolat saugomų popierinių dokumentų išsaugojimą, dokumentų saugykloje, esančioje Vytauto g. 59, įrengti rekuperacinę sistemą.

Likviduotų įmonių archyvo patalpose reikalingas remontas ir nauji langai.

Skyrių archyvų patalpose, esančiose Vytauto g. 59 reikia įrengti vėdinimo-šildymo sistemą.

Savivaldybės administracijos pastato, esančio Vytauto g. 59, reikia pakeisti įvadinę paskirstymo spintą.

Siekiant sumažinti tarnybinių automobilių išlaikymo sąnaudas bei užtikrinti funkcijų vykdymą reikia nupirkti du lengvuosius ir vieną krovininį automobilius.

Siekiant pagerinti darbuotojų darbo sąlygas Savivaldybės administracijos pastate, esančiame Vytauto g. 59, reikia atlikti 3 aukšte esančių darbo kabinetų, koridoriaus ir WC patalpų remonto darbus.

Savivaldybės administracijos pastate, esančiame Vytauto g. 38, reikia suremontuoti kabinetą 1 aukšte, sutvarkyti evakuacinę laiptinę – ją praplatinant išardžius senuosius turėklus). Reikalingas šiluminio mazgo remontas rūsyje. Reikia įrengti priešgaisrinį vandentiekį, ventiliaciją WC patalpose.

Garazuose, esančiuose Vytauto g. 38, pakeisti stogo perdangas ir stogo dangą, atnaujinti elektros instaliaciją.

Vytauto g. 59 esančių garažų sienas sutvirtinti, pakeisti stogo dangą, baigti tvarkyti elektros instaliaciją.

VIEŠOJI TVARKA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

2021 m. Viešosios tvarkos skyrius kontroliavo, kaip laikomasi Biržų rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių, Biržų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių, Biržų rajono savivaldybės išorinės reklamos įrengimo taisyklių, Biržų rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių, Prekybos viešosiose vietose taisyklių, Kelių eismo taisyklių ir kitų teisės aktų (įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kt.), už kurių pažeidimą numatyta administracinė atsakomybė.

Atlikti darbai: įvykdytos užduotys –1044; prevencinių patikrinimų – 808, iš jų:

COVID-19 ligos prevencijai numatytų reikalavimų ir rekomendacijų vykdymo kontrolė – atlikti 396 patikrinimai;

Izoliacijoje esančių asmenų kontrolė – atlikti 158 patikrinimai.

Jų metu patikrinta 1819 asmenų;

Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sąlygų reikalavimų vykdymo priežiūra – atlikti 26 patikrinimai. Jų metu patikrinti 459 būstai.

Kelių eismo taisyklių reikalavimų vykdymo priežiūra – atlikti 73 patikrinimai;

Gyvūnų laikymo ir reikalavimų vykdymo kontrolė – atlikti 37 patikrinimai;

Atlikti kiti įvairūs patikrinimai – 118;

Internetiniame tinklalapyje nuolat buvo teikiama informacija apie COVID-19 ligą.

Vykdančioms bešeimininkių ir bepriziūrių gyvūnų gaudymą ir laikinąją globą 4 šunys pristatyti į globos namus, sterilizuotos 7 katės.

Surašyta administracinių nusižengimų protokolų (nutarimų) – 121;

Remiantis iš daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų pirmininkų ir gyventojų gauta informacija apie daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, bei vaikų žaidimų aikštelėse esančius metalinius kiemo įrenginius, patikrinta jų konstrukcijų būklė. Sudarytas rekomenduojamų pašalinti įrenginių sąrašas (29 daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose). Iki 2022 m. sausio 1 d. nesaugūs kiemo įrenginiai pašalinti 7 kiemuose.

Atlikta butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, priskirtų administratorių veiklos kompleksinių patikrinimų – 60.

Atlikti 128 statinių naudojimo priežiūros patikrinimai: iš jų gyvenamieji pastatai – 60, negyvenamieji pastatai – 55, inžineriniai statiniai – 13.

Sudarytas ir patvirtintas nekilnojamojo turto objektų, kuriems 2021 m. taikomas Biržų rajono savivaldybės tarybos nustatytas maksimalus nekilnojamojo turto mokesčio tarifas, sąrašas.

Tęsimas procesas dėl 19 nekilnojamojo turto objektų pripažinimo bešeimininkiu turto.

Vykdamas triukšmo šaltinių valdytojų, kurie nėra ūkio subjektai, priežiūrą, buvo atlikti 26 planiniai patikrinimai.

Informuojant miesto ir rajono gyventojus Skyriaus kompetencijos klausimais pateikti 35 pranešimai.

EKOLOGIJA IR GAMTOSAUGA

Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, atliekų rūšiavimo galimybių gyventojams užtikrinimas.

Savivaldybės gyventojai aprūpinti atliekų rūšiavimo konteineriais. Siekiant užtikrinti patogesnę ir efektyvesnę stiklo atliekų surinkimą iš gyventojų individualių valdų, 2021 m. stiklo atliekoms skirti plastikiniai maišai pakeisti individualiais konteineriais. Inicijuotas paraiškos teikimas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai dėl finansavimo biologinių atliekų ir tekstilės atliekų papildomam kiekiui įsigyti.

Biržų miesto seniūnijos Ruoliškio g. šalia sodų bendrijos įrengtos 4 atliekų surinkimo aikštelės, tokiu būdu užtikrinant ne tik kokybiškesnį atliekų tvarkymą, bet ir eismo saugumą bei geresnes darbo sąlygas atliekų vežėjui minėtoje gatvės atkarpoje. Kartu įgyvendinta graži „Liepų“ sodų bendrijos iniciatyva dėl aikštelės aptvėrimo.

Konteineriai Ruoliškio g. iki 2021 m. aikštelių

2021 m. Ruoliškio g. viena iš 4 įrengtų konteinerių aikštelių

Geresnis, efektyvesnis atliekų tvarkymas ir rūšiavimas.

Antrinių žaliavų kiekis vienam gyventojui Savivaldybėje didėjo:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.

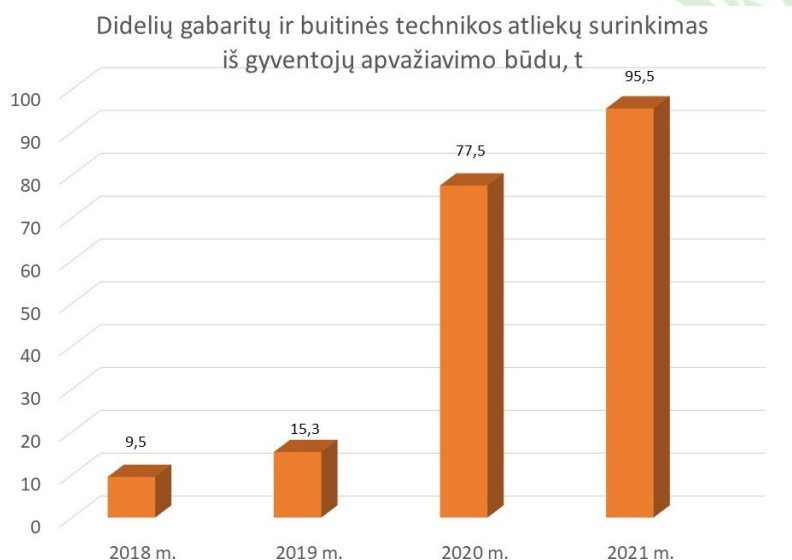
Antrinių žaliavų kiekis 1 gyventojui Savivaldybėje, kg	125	141	174	214
---	-----	-----	-----	-----

Savališkai gyventojų paliktų atliekų, bešeimininkių padangų sutvarkymas.

Panaudojus Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšas, seniūnijų viešosiose erdvėse surinkta ir sutvarkyta 5,96 t bešeimininkių atliekų ir 17,28 t bešeimininkių padangų. Bešeimininkių atliekų kasmet surenkama mažiau.

Didelių gabaritų ir buitinės technikos atliekų surinkimas iš gyventojų.

Apvažiavimo būdu (du kartus per metus) iš gyventojų surinkta 95,5 t didelių gabaritų ir buitinės technikos atliekų. Ši paslauga gyventojams pastaruoju metu ypač aktuali.

Širvėnos ežero vandens būklės stebėseną, priemonės, mažinančios ežero užžėlimą, nuotekų tvarkymo prevencija ir kontrolė.

Panaudojus Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšas, atlikti Širvėnos ežero vandens kokybės tyrimai (mėginiai imti kiekvieną metų ketvirtį), parengta mokslinė studija „Baltųjų amūrų ir baltųjų plačiakakčių įveisimo Širvėnos ežere, siekiant sumažinti ežero užžėlimą ir eutrofikacijos procesus, tikslingumo įvertinimas“.

Atliktas Apaščios upės dalies pakrantės tyrimas georadaru, inventorizuojant rastus požeminius nuotekų tinklus. Surinkta informacija patalpinta GIS žemėlapyje, tokiu būdu siekiant kaupti ir tikslinti duomenis apie upės pakrantėje esančius požeminius nuotekų tinklus.

Surašyta 19 administracinių nusižengimų protokolų dėl netinkamo nuotekų tvarkymo.

Užterštų teritorijų tvarkymas.

Įgyvendinant projektą „Užterštų teritorijų Biržų rajono savivaldybės Kratiškių k., Svirgeliškių k. ir Einorių k. sutvarkymo darbai“, baigtas Kratiškių k. užterštos teritorijos sutvarkymas. Einorių ir Svirgeliškių k. tvarkymo darbai dėl nustatytos papildomos taršos tęsiami.

Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įgyvendinimas.

Į Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą gauta 170690 Eur. Tai didesnė už planuojamą (140075 Eur) lėšų suma. Panaudota 97178 Eur programos lėšų. Programos 2021 m. sąmatoje numatytos priemonės įgyvendintos. Nepanaudota dalis prevencinėms priemonėms, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, skirtų lėšų, nes paraiškose finansuoti minėtas priemones pateiktas lėšų poreikis mažesnis už numatytą programos sąmatoje.

Spręstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Netinkamo atliekų tvarkymo atvejai: savavališkas komunalinių atliekų sukrovimas šalia bendros paskirties konteinerių arba jų patalpinimas į tam neskirtus konteinerius, ypač Biržų mieste.

Sudėtingas ir daug piniginių lėšų reikalaujantis istorinės taršos objektų (padangų atliekomis, asbesto turinčiomis atliekomis ir kt.) sutvarkymas.

Neaktyvus kai kurių visuomenės grupių dalyvavimas vykdant gamtosaugines veiklas ar iniciatyvas (aplinkos tvarkymo akcijos, invazinių šliužų naikinimas privačiose valdose ir kt.).

Perspektyvos, galimi sprendimai

Nuolatinė prevencinė veikla informuojant gyventojus ne tik apie nustatytus atliekų tvarkymo pažeidimus, bet ir apie gerosios praktikos atvejus.

Stacionarių vaizdo stebėjimo kamerų sistemos plėtra nustatant netinkamo atliekų tvarkymo atvejus ir taikant administracinio poveikio priemones.

Finansavimo šaltinių paieška taršos objektams tvarkyti, dalyvavimas atliekų prevencijos ir tvarkymo programose, projektuose.

Pozityvios informacijos apie įvykdytas gamtosaugines veiklas bei iniciatyvas visuomenei teikimas, visuomeninių gamtosauginių-ekologinių iniciatyvų rėmimas bei dalyvavimas jose.

VIEŠIEJI PIRKIMAI

Viešųjų pirkimų skyrius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, per 2021 metus atliko šias funkcijas:

1. Organizavo, koordinavo ir atliko Savivaldybės administracijos prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų procedūras:

koordinavo kitų skyrių ir seniūnijų atliekamų viešųjų pirkimų veiklą. Viešųjų pirkimų skyrius kartu su kitais skyriais ir seniūnijomis per 2021 m. atliko 1483 supaprastintus mažos vertės prekių, paslaugų ar darbų pirkimus (toliau – mažos vertės pirkimai) neskelbiamos apklausos būdu už 1 816 746 Eur. Palyginus su 2020 metais atliktais neskelbiamais mažos vertės pirkimais, neskelbiamų pirkimų skaičius sumažėjo 3 proc.

Viešųjų pirkimų skyrius per 2021 m. atliko 51 pirkimą pagal preliminariąsias sutartis už 305 725 Eur iš Centrinės perkančiosios organizacijos (Toliau – CPO). Palyginus su 2020 metais atliktais pirkimais iš CPO, nupirka 18 pirkimų mažiau.

Viešųjų pirkimų skyrius per 2021 m. atliko 15 supaprastintų mažos vertės prekių, paslaugų ar darbų pirkimų, skelbiamos apklausos būdu, kurių bendra sudarytų sutarčių vertė yra 580 579 Eur. Organizavo, paskelbė ir atliko 15 atvirų (supaprastintų) ir/ arba atvirų pirkimų, kurių bendra sutarčių vertė yra 6 016 861 Eur. Organizavo ir atliko 1 supaprastintą pirkimą derybų būdu, bendra Sutarties kaina 100 623,60 Eur. Visi skelbiami pirkimai buvo atlikti elektroniniu būdu, naudojantis Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis.

2. Parengė, užregistravo ir išsiuntė 703 raštus; gavo ir užregistravo 11 gautų dokumentų (pasiūlymai, prašymai, pretenzijos); parašė 360 viešųjų pirkimų komisijų protokolų. Parengė 198 pirkimo sutarčių bei susitarimų projektus, kuriuos suderino su Savivaldybės administracijos skyrių ir seniūnijų darbuotojais, atsakingais už sutarčių vykdymą. Parengė pirkimo dokumentus pirkimams, kuriems dokumentus reikia rengti. Visas pasirašytas sutartis ir susitarimus pavišino Viešųjų pirkimų portale (CVPP). Pavišintų sutarčių skaičiaus dalis proc. – 100.0 %.

3. Buvo parengti dvidešimt du planuojamų vykdyti 2021 metais viešųjų pirkimų plano pakeitimai. Plano suvestinė ir pakeitimai paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir Savivaldybės tinklapyje.

4. Organizuoti ir vesti 2 vidiniai mokymai nuotoliniu būdu Savivaldybės administracijos pirkimų iniciatoriams ir pirkimų organizatoriams, dirbti su viešųjų pirkimų valdymo sistema „Ecocost::Pirkimai. Apmokyta ne mažiau kaip 98 proc. pirkimų iniciatorių ir pirkimų organizatorių.

5. Informacija apie viešuosius pirkimus buvo nuolat skelbiama Savivaldybės tinklapyje www.birzai.lt, meniu punkte „Viešieji pirkimai“, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS). Buvo nuolat konsultuojami biudžetinių įstaigų darbuotojai viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo klausimais.

6. Biržų rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų planavimas, pirkimo rezultatų įvedimas, pirkimų žurnalų pildymas buvo vykdomi naudojantis „Ecocost: Pirkimai“ skaitmenizuota pirkimo procesų sistema.

SENIŪNIJOS

BIRŽŲ MIESTO SENIŪNIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Biržų miesto seniūnijos gyventojų – 11204.

Gyventojų aptarnavimas, pažymų ir leidimų laidoti, prekiauti viešose vietose išdavimas, juridinių faktų patvirtinimas.

Per praėjusius metus išduotos 58 pažymos apie šeimos sudėtį ir 26 charakteristikos, 210 leidimų laidoti, 334 leidimai prekiauti ar teikti paslaugas viešose vietose, notariškai patvirtintas 37 dokumentas, įvykdyti 106 mažos vertės prekių, paslaugų ar darbų pirkimai.

Gauti 77, išsiųsti 307 raštai įvairioms įstaigoms, organizacijoms, gyventojams.

Gyvenamosios vietos deklaravimo informacinės sistemos tvarkymas.

Per 2021 m. 434 asmenys deklaravo gyvenamąją vietą (iš jų 138 asmenys deklaravo savarankiškai per el. valdžios vartus), 92 asmenys pildė gyvenamosios vietos deklaracijas išvykus iš Lietuvos Respublikos, išduota 500 pažymų apie asmens deklaruotą gyvenamąją vietą, priimti 29 prašymai įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, 22 asmenims išduotos pažymos apie įtraukimą į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, išduotos 64 pažymos gyvenamosios patalpos savininkams apie jiems nuosavybės teise priklausančiose patalpose gyvenamąją vietą deklaravusius asmenis, išnagrinėta 90 prašymų dėl gyvenamosios

vietos deklaravimo duomenų taisymo, keitimo ir naikinimo. Parengta 90 seniūno įsakymų dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų taisymo, keitimo ir naikinimo.

2021 m. III ketv. iš VĮ „Registru centras“ gauti gyventojų sąrašai, kurių deklaruotos gyvenamosios vietos adresai yra nepilni, netikslūs ar neišsamūs. Iki 2021 m. pabaigos patikslinta 128 asmenų deklaruota gyvenamoji vieta (t. y. 58 proc. nuo visų sąraše esančių asmenų).

Socialinių paslaugų ir paramos teikimas.

Didelę dalį besikreipiančių į seniūniją, sudarė gyventojai, prašę materialinės ar socialinės pagalbos. Seniūnijoje gyvenantys neįgalieji ir vieniši asmenys konsultuoti svarbiais socialinės paramos klausimais. Atstovauta teikiant socialines paslaugas gydymo įstaigose, tvarkant teisinius reikalus, tarpininkauta dėl techninės pagalbos priemonių įsigijimo, konsultuota ir tarpininkauta dėl apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose. Tarpininkauta tvarkant dokumentus socialiniam būstui įsigyti, laidojant vienišus asmenis.

Socialinei paramai gauti įvertintos 231 šeimos (asmenų) gyvenimo sąlygos ir surašyti buities tyrimo aktai. Aplankyti 72 vieniši asmenys, 43 asmenys, turintys didelę negalią, ir 139 asmenys, turintys negalią. Atliktas 58 asmenų socialinių paslaugų poreikio įvertinimas, iš jų: 7 asmenims paskirta ilgalaikė socialinė globa institucijoje, 1 asmeniui – trumpalaikė socialinė globa institucijoje, 27 asmenims – pagalba į namus, 7 asmenims – dienos socialinė globa asmens namuose, 3 asmenims – dienos socialinė globa institucijoje, 2 asmenims – asmeninės pagalbos paslauga, 2 asmenims – asmeninio asistento paslauga, 1 asmeniui parengti dokumentai dėl apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose. Poreikis dėl vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos Vaikų dienos centre įvertintas 8 vaikams. Įvertinti 103 asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynai. Seniūnijos piniginės socialinės paramos teikimo komisijai parengti 53 šeimų dokumentai dėl piniginės socialinės paramos išimties tvarka. Per metus pagalbą maisto produktais iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems fondo gavo 1051 asmuo, buvo parengti 6 gavėjų sąrašai, parengtos 6 ataskaitos apie suteiktą paramą maisto produktais. Pagalbą maisto produktais, avalyne, rūbais iš organizacijos „Caritas“, VšĮ „Pagalbos centras“, Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ suteikta 63 asmenims.

Įgyvendinant Biržų rajono savivaldybės administracijos 2021 m. metinį veiklos planą buvo atlikta apklausa dėl administracinių paslaugų suteikimo. Apklausta 11 asmenų, teikiančių prašymus vienkartinę pašalpą gauti, ir parengta administracinės naštos piliečiams apskaičiavimo ataskaita.

Bendro naudojimo teritorijų, parkų, kultūros paveldo objektų, kapinių, želdinių, pakelių priežiūra.

2021 m. Biržų miesto viešąsias teritorijas tvarkė 4 seniūnijos darbininkai, 46 asmenys, atliekantys nemokamus viešuosius darbus, 32 laikinuosius darbus dirbantys asmenys.

Šienauti miesto žalieji plotai ir kapinės, tvarkyti parkai, paupiai, paežerės, paplūdimiai, savavališki sąvartynai, rinktos bešeimininkės atliekos, kirsti krūmai, atžalos parkuose, gatvių apsauginėse zonose, talkinta tvarkant socialinius butus. Renovuotas pėsčiųjų tiltas Pastaunyko g., įrengtos 4 mišrių konteinerių aikštelės Ruoliškio g., renovuotas riedlenčių, riedučių ir dviračių parkas Vėjo g., pašalinti metaliniai daugiabučių namų kiemų įrenginiai Gimnazijos g. 1, Respublikos g. 56, Vytauto g. 33 A, 39 B, 31, 33 B, kurie turėjo mechaninių defektų ir kėlė pavojų. atnaujinti suoliukai miesto viešosiose erdvėse. Biržų miesto seniūnija įsigijo 5 biotualetus, kurie buvo pastatyti Biržų miesto seniūnijos viešosiose erdvėse. Jaunimo g. prie pėsčiųjų tilto įrengtas informacinis stendas.

Nupjauti avariniai ir genėti medžiai Kęstučio g. kapinėse., Vytauto g., Vilniaus g., Poškos g., Gedimino g., Maumedžių g. Žvejų g. parke genėti ąžuolai, o A. Dauguviečio parke nupjauta 80 medžių, kurie buvo pažeisti kenkėjų. Nupjautos nendrės Agluonos upės ir Širvėnos ežero pakrantėje, J. Basanavičiaus, Kęstučio, Respublikos g. tilto prieigose. Organizuoti varninių paukščių populiacijos reguliavimo darbai Rotušės g., Bažnyčios g., Vytauto g., Radvilos g., Žemaitės g., Upės g., Geležinkelio g., bebrų populiacijos gausos reguliavimo darbai Agluonos ir Apaščios upėje, Širvėnos ežere. Organizuoti invazinių šliužų populiacijos naikinimo darbai Biržų miesto seniūnijos viešosiose erdvėse (J. Bielinio g., A. Dauguviečio parkas).

Suderinus su Biržų regioninio parko direkcija buvo sutvarkyta Širvėnos ežero pakrantė

Malūno g. prieigose (ištrauktos plaukiojančios salos, išpjautos, ištrauktos ir išvežtos nendrės).

Pasitelkti visuomenei naudingų darbų atlikėjai (asmenys, besikreipiantys į savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių dėl socialinės paramos). Su šiais asmenimis sudaryta 200 visuomenei naudingos veiklos atlikimo sutarčių. Jie rinko atliekas, prižiūrėjo miesto gėlynus, padėjo žolės pjovimo, krūmų, nendrių pjovimo, šakų rinkimo žolės ir lapų grėbimo ir pakrovimo į transporto priemones darbuose viešosiose miesto teritorijose ir atlikti kitus pagalbinius darbus.

Seniūnijos darbuotojai Biržų miesto šventės metu vykusiai mugei parengė prekybos vietas, teikė pagalbą sporto, meno, kultūrinių renginių organizatoriams ruošti renginiams Biržų mieste, prisidėjo prie pasiruošimo jubiliejiniams renginiams, skirtiems Holokausto 80-mečiui paminėti. Seniūnija organizavo ir atliko Biržų miesto puošybos darbus didžiosioms metų šventėms (Kalėdoms, Velykoms).

2021 m. vyko Biržų miesto seniūnijos persikraustymo darbai į kitas patalpas.

Daugiausia lėšų seniūnija išleidžia Biržų miesto infrastruktūros objektų ir sanitarinės būklės priežiūrai, šiai sričiai skirta labai daug dėmesio ir pastangų. Griežtai kontroliuota įmonių, teikiančių paslaugas, darbų apimtis ir kokybė. Biržų mieste pagal patvirtintą grafiką valoma 69 636 kv. m šaligatvių, 18 890 kv. m takų, aikščių, 25 255 kv. m gatvių važiuojamosios dalies, 18 846 kv. m automobilių stovėjimo aikštelių, pagal užsakymą nušienauta 260 ha žaliųjų plotų, 17,04 ha pakelių, išvežamos atliekos, šiukšlės, šakos, lapai, nupjauta žolė iš viešųjų teritorijų, vežamas vanduo į kapines ir miesto gėlynus, šienaujamos nendrės Širvėnos ežere ir kt.

2021 metais suorganizuotas susitikimas su bendruomenių inspektorais: Vita Andžiene, Mindaugu Balčiūnu ir seniūnaičiais. Seniūnija vykdė prevencinę akciją, kaip tinkamai tvarkyti atliekas. Įrengtos informacinės lentelės Biržų miesto seniūnijos kapinėse, mišrių atliekų konteinerių aikštelėse ir įvairiose probleminėse miesto vietose.

Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas.

Seniūnė Kristina Undzėnienė dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo seminaruose:

2021-10-12 *Viešojo sektoriaus darbuotojų bendravimas su žiniasklaida*

2021-10-19 *Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje aktualijos,*

2021-10-22 *Streso valdymas.*

Socialinio darbo organizatorės Zita Tumonienė ir Sandra Matukienė dalyvavo metodiniuose pasitarimuose socialinės paramos klausimais, seminaruose.

2021-03-26 Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga *Kai silpsta rega – pagalba ir galimybės,*

2021-08-12 *Žmogaus teisių užtikrinimas dirbant su į agresiją linkusiais asmenimis su negalia.*

Spreštiniai klausimai (išsūkiai, problemos)

Lankomų viešųjų erdvių plotų didėjimas ir nuolatinės darbo jėgos trūkumas. 2021 m. atnaujintas Astravo dvaro sodybos parkas, Vytauto–Vilniaus g. skveras, pradėti viešųjų erdvių atnaujinimo darbai J. Janonio aikštėje, Reformatų g., Radvilos g., Birutės g., centriniame Biržų miesto pliaže. Sudėtinga užtikrinti darbų atlikimą laiku ir jų kokybę. Biržų miesto seniūnija turi 4 nuolatinius darbininkus, o papildoma darbo jėga (asmenys, atliekantys nemokamus viešuosius, laikinuosius, visuomenei naudingus darbus) yra laikina ir neužtikrinta.

Pagalbinių patalpų trūkumas. Seniūnija neturi pakankamai pagalbinių patalpų, kuriose galėtų laikyti reikalingą įrangą ir inventorių teritorijų priežiūros darbams atlikti. Šiuo metu dalis seniūnijai priklausančių įrenginių ir inventoriaus yra laikomi kitoms įstaigoms priklausančiose patalpose.

2021 m. III ketv. iš VĮ „Registru centras“ gauti gyventojų sąrašai, kurių deklaruotos gyvenamosios vietos adresai yra nepilni, netikslūs ar neišsamūs, todėl būtina juos patikslinti.

2021 m. įgyvendinant Biržų rajono savivaldybės administracijos kartu su partneriais Latvijos (Rundalės, Iecavos ir Neretos) savivaldybėmis parengtą programos projektą „Administracinių kapinių valdymo paslaugų efektyvumo ir prieinamumo gerinimas Latvijos ir Lietuvos pasienio regionuose“ buvo suskaitmenintos 5 Biržų miesto kapinės. Suvesti į sistemą

Cemety mirusiųjų duomenys yra nepilni ir netikslūs.

Atnaujinus lankomas viešąsias Biržų miesto erdves atsiranda poreikis naujoms prekybos ir paslaugų teikimo vietoms su tam pritaikyta infrastruktūra (elektra ir kt.).

Galimi sprendimai, perspektyvos

Siekiant užtikrinti Biržų miesto viešųjų erdvių tvarkymo poreikius ir nuolatinės darbo jėgos trūkumą, reikia įsteigti papildomus darbininkų etatus.

Norint gauti papildomų pagalbinių patalpų, tikslinga kreiptis į VĮ „Turto bankas“ su prašymu perduoti šiuo metu naudojamas patalpas į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą.

Tam, kad būtų patikslinti Biržų miesto seniūnijos gyventojų sąrašai, kurių deklaruotos gyvenamosios vietos adresai yra nepilni, netikslūs ar neišsamūs, gyventojai apie tai yra informuojami laiškais ir kviečiami atvykti į seniūniją. Tačiau dalis gyventojų dėl neaiškių priežasčių į seniūniją neatvyksta.

Siekiant papildyti ir patikslinti į *Cemety* sistemą suvestus duomenis, Biržų miesto seniūnijos specialistė komunikuoja su UAB „Kapinių valdymo sprendimai“ atstovais ir, naudodamasi seniūnijoje sukaupia informacija, koreguoja ir informuoja apie netikslumus.

Dėl naujų prekybos ir paslaugų vietų kreiptis į Biržų rajono savivaldybės administracijos patvirtintą komisiją konkrečioms prekybai ir paslaugoms teikti skirtoms vietoms Biržų mieste nustatyti ir, bendradarbiaujant su Statybos ir infrastruktūros skyriumi, įrengti reikalingą infrastruktūrą.

NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO SENIŪNIJA

Seniūnijos plotas – 204,96 kv. km, teritorijoje 70 kaimų ir Nemunėlio Radviliškio miestelis.

Seniūnijoje 2021 m. gruodžio 1 d. gyveno 1446 gyventojai, iš jų: iki 7 metų amžiaus – 86, nuo 7 metų iki 18 metų amžiaus – 131, nuo 18 metų iki 65 metų amžiaus – 935, nuo 65 metų amžiaus – 294 gyventojų.

2021 m. seniūnijoje deklaruota 17 naujagimių, naujai deklaravo gyvenamąją vietą 72 gyventojai, mirė 31 gyventojas, išvyko gyventi į kitą šalį 8 gyventojai.

2021 m. notariškai patvirtinta ir užregistruota dokumentų – 50;

išduota gyventojams pažymų – 16;

leidimų laidoti – 39.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Vykdamas socialinio darbo organizavimą atlikti darbai.

Įvyko 3 piniginės socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai. Surašyti 3 posėdžių protokolai.

Priimti ir pagal turimus įgaliojimus apdoroti 527 prašymai socialinei paramai gauti:

socialinė pašalpa – 298;

kuro kompensacijai – 93,

vienkartinė pašalpa gimus vaikui – 9;

išmokos nėščiajai – 6;

išmokos vaikams – 77;

kitų rūšių kompensacijoms – 9;

paramos mokiniui – 35.

Priimti, apdoroti ir patenkinti 160 prašymai paramai maisto produktais iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo gauti (socialinės paramos informacinė sistema SPIS), 6 kartus organizuotas paramos dalinimas (vasario mėn. paramą gavo – 266, balandžio mėn. paramą

gavo –270, birželio mėn. paramą gavo – 278, rugpjūčio mėn. paramą gavo – 280, spalio mėn. paramą gavo – 287, gruodžio mėn. paramą gavo – 296 asmenys), pateiktos ataskaitos apie paramos gavimą.

Sudarytos 114 visuomenei naudingų darbų atlikimo sutartys. Visuomenei naudingai veiklai pasitelkti 59 asmenys.

Patikrintos ir įvertintos 24 asmenų (šeimų) buities ir gyvenimo sąlygos, parengtos rekomendacijos dėl paramos teikimo ar neteikimo.

Pagal nustatytą tvarką atliktas 4 asmenų (šeimų) socialinių paslaugų poreikio vertinimas, parengti pasiūlymai, rekomendacijos ir surinkti reikalingi dokumentai dėl specialiųjų paslaugų gavimo ir teikimo. Asmenims rekomenduota rinktis socialines paslaugas, kurios atlieptų jų poreikius.

Atliktas 6 asmenų specialiųjų poreikių vertinimas, užpildyti asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimynai, kurie pateikti NDNT.

Socialiniais klausimais seniūnijos gyventojai konsultuoti pagal poreikį. Tai atlikta individualių susitikimų metu seniūnijoje ar kliento namuose, telefonu ar kitomis priemonėmis. Dažniausiai aktualia informacija buvo dalintasi telefonu. Seniūnijos gyventojai buvo informuoti apie juos liečiančius įstatymų pokyčius, suteikta informacija dėl pasikeitusių sąlygų teisei į socialinę paramą nustatyti.

Seniūnijos neįgalieji ir vieniši asmenys lankyti visus metus pagal poreikį.

Su bendruomenės pareigūnais prevenciniais tikslais lankyti, vieniši, socialiai pažeidžiami seniūnijos gyventojais.

Informacija socialiniais klausimais visus metus platinta skelbimų lentose, perduota medijos priemonėmis.

Bendradarbiauta su švietimo ir medicinos įstaigomis, stengiantis padėti seniūnijos gyventojams gauti reikalingas ir kokybiškas paslaugas.

Siekiant dalintis aktualia informacija bendradarbiauta su „Sodros“ ir Užimtumo tarnybos specialistais.

Per 2021 m. ir toliau seniūnijoje buvo dirbama. Ypač buvo atkreiptas dėmesys į kaimų apšvietimo tinklo gerinimą bei modernizavimą.

Germaniško kaime naujai apšviesta Eglių gatvė, pakeisti senesni, naudojančys daugiau elektros energijos, dažnai gendantys šviestuvai Kalno g., Mokyklos aklg. bei dalyje Nemunėlio g. Daugiau šviestuvų sumontuota Beržų gatvėje, Mokyklos akligatvyje. Rasti ir pašalinti gedimai Beržų gatvėje.

Tučiakalnės kaime dėl lėšų stygiaus 2020 m. buvo suremontuotos tik apšvietimo linijos ir keletas šviestuvų. Šiais metais baigti gatvių apšvietimo darbai – sumontuota dar 20 šviestuvų, kaimas pagal esamas elektros tiekimo atramas bei linijas pilnai apšviestas.

Nemunėlio Radviliškyje dalis senesnių, dažnai gendančių šviestuvų pakeisti naujais LED šviestuvais. Jais baigta apšviesti Biržų gatvė, tankiau šviestuvai sumontuoti Klevų, Alytaus, Alyvų gatvėse (panaudoti dar geri senesni šviestuvai).

Naujai apšviestas ir seniūnijos ūkio pastatas, esantis Aušros gatvėje – miestelyje atsirado dar viena šviesos ir saugumo salelė.

Turistų lankomose vietose taip pat buvo dirbama – prie Velniapilio olos buvo pagerintas nulipimas (medinių laiptų apačioje išbetonuota aikštelė, ji apklijuota klintimis, tad senjorams bus lengviau nultipti ir pasigrožėti Velniapilio dolomitų atodanga).

Tabokinės atodangą turistai sunkiai rasdavo, nes prie Nemunėlio upės nebuvo jokios nuorodos. Nuorodą seniūnijos auksarankiai pagamino ir pastatė, tad turistai nebeturėtų klaidžioti.

Seniūnijos darbuotojų pastangomis atnaujintos Kosmonautų alėjos, Velniapilio olos, Šiauriausio Lietuvos taško, Nemunėlio Radviliškio kapinių nuorodos, o prie Nemunėlio Radviliškio ikimokyklinės įstaigos „išdygo“ *qžuolinis nykštukas*.

Ūkio darbininkai išardė ir naujai perdažė seniūnijos traktorių MTZ 82.1, taip pat remontavo bei perdažė sniego valymo skydą.

Per žiemą administraciniame seniūnijos pastate buvo vykdomas remontas – atnaujinta

susirinkimų salė bei poilsio kambarys.

Užtikrinant gerą priešgaisrinę ir visuomenės saugos būklę seniūnijos teritorijoje Pagaminti ir uždėti 4 priešgaisrinių rezervuarų dangčiai – senieji buvo supuvę ir nebesaugūs.

Šalia seniūnijos sudegus kaimyninės sodybos ūkio pastatui, kuri šiuo metu yra pripažįstama bešeimininkiu turtu, buvo likviduoti gaisro padariniai – nugriautos kabančios konstrukcijos, išvežti degėsiai bei likviduoti asbesto likučiai.

Nupirktą ir parvežtą segmentinę tvorą. Ja 2022 m. žadame apjuosti Tabokinės kapinaites.

Eismo saugumo užtikrinimui inicijuotas dviejų veidrodžių pirkimas. Veidrodžiai įrengti Germaniško kaime, Mokyklos akligatvyje ties Germaniško DFC bei Nemunėlio Radviliškio miestelyje, Biržų ir Alytaus gatvių sankryžoje.

Prie seniūnijos pastato įrengti 3 šiuolaikiški vėliavų stiebai pasipuošę Lietuvos Respublikos valstybine, istorine ir seniūnijos vėliavomis.

Vykdamas seniūnijos ūkio ir teritorijos priežiūrą.

Atvežta ir ant seniūnijos kelių išlyginta 1091 kub. m žvyro.

Per sezoną nugreideriuota 349,4 km seniūnijos kelių su žvyro danga, valyta 759,72 km apsnigtų, užpustytų seniūnijos kelių.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Per 2022 m. planuojama ūkio būdu pabaigti administracinio pastato antro aukšto koridoriaus bei pirmajame aukšte esančių pagalbinių patalpų atnaujinimo darbus, įrengti šiuolaikišką apšvietimą bei pakeisti elektros įrengimo taisyklių neatitinkančią elektros instaliaciją, tačiau būtinas finansavimas rangos būdu atlikti pastato laiptinės ir pirmo aukšto socialinio darbuotojo kabineto remontą. Šiems darbams seniūnija neturi tinkamos kvalifikacijos darbuotojų, priemonių bei įrangos.

Per daugelį metų seniūnijos ūkio pastato kieme kaupiami betono pamatai, antkapiiai ir kitoks betono laužas, kuris šiuo metu užima nemažą kiemo dalį. Būtinos lėšos šio laužo smulkinimo darbams, o skaldą panaudotume privažiavimų prie priešgaisrinių rezervuarų pagerinimui.

Išsiklapiusi, iš atliekų suramstyta Tabokinės kapinių tvora. Planuojame ją pakeisti nauja segmentine tvora, kuri buvo įsigyta iš sutaupytų asignavimų.

2021 metų pabaigoje įlūžo pralaida Pučiakalnės kaime. Taip pat remontuotina pralaida Bėčiūnų kaime.

Be to, nuo 2020 metų ir toliau išūliai nevykdomas trimetis planas – neturime nei suplanuotos smėlio-druskos barstyklės, nei pakelių šienavimo mechanizmo (planuota 2020 m.), nei kitos transporto priemonės, nei lėšų administracinio pastato remontui (planuota 2020 m., 2021 m.) bei avarinio pastato Slimaniškio kaime nugriovimui (planuota 2021 m.).

Galimi sprendimai, perspektyvos

Atlikti Seniūnijai priskirtas pagrindines ūkines funkcijas gaunamų asignavimų protingai paskirstant gaunamas lėšas užtektų, tačiau neramina darbuotojų skaičius. Ypač darbuotojų stygius matomas vasaros metu, kai tenka ir šienauti, ir atlikti kitus darbus, todėl fiziškai daug kur nespėjama, nukenčia ir darbų kokybė.

Todėl norint atlikti daugiau bei platesnio spektro darbų, reikia didinti seniūnijos ūkio darbininkų skaičių. Šiuo metu už 2,5 etato dirba trys žmonės. Reikėtų bent 4 etatų. Be to, vienintelis rajone Nemunėlio Radviliškio seniūnijos seniūnas neturi ūkio reikalų specialisto, kurio funkcijas atlieka seniūnas kartu su seniūno pavaduotoju, tai daro savanoriškai ir neapmokamai.

Pagrindinių ūkio funkcijų vykdymą kuo toliau tuo dažniau stabdo vienintelio ir jau susidėvėjusio seniūnijos automobilio *Mitsubishi L-200* dažnėjantys gedimai, kai darbuotojai net keletą dienų neturi kuo vykti į objektus. Dažnai seniūnas priverstas vežti darbininkus savu transportu neatlygintinai, todėl seniūnijai būtina reikėtų naujo 5 vietų lengvojo automobilio ūkio funkcijoms vykdyti.

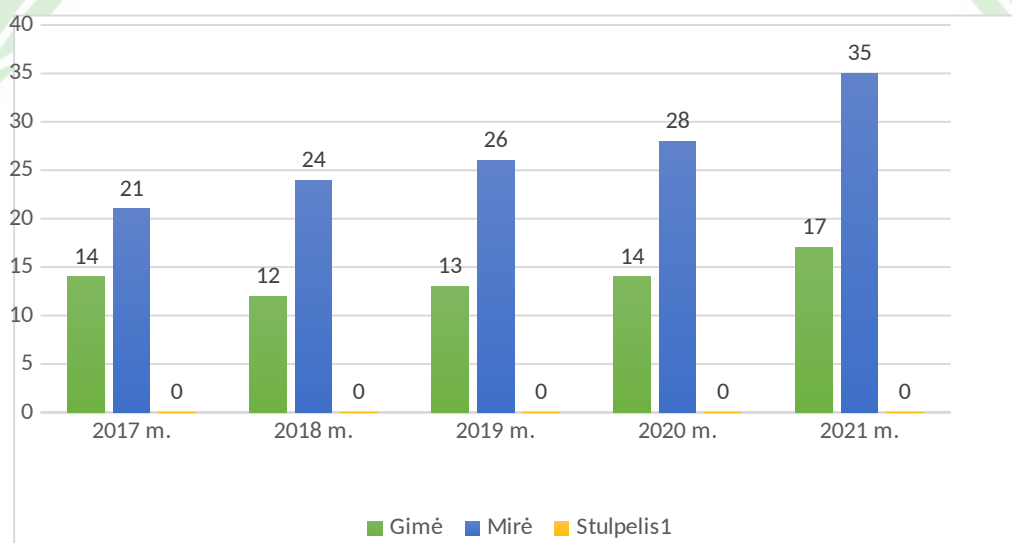
PABIRŽĖS SENIŪNIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Bendroji dalis. Pabiržės miestelis – seniūnijos centras. Pabiržės seniūnijos teritorijoje yra 30 gyvenviečių, didesnės iš jų – Kirdonys, Naciūnai.

Seniūnijoje, 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, gyveno 1869 gyventojai. 2021 m. gimė – 17, du jų užsienio šalyje, mirė – 35 gyventojai. Gyventojų skaičius seniūnijoje kasmet mažėja, per paskutinius penkerius metus sumažėjo 5,8 proc.

1 pav. Gyventojų skaičius 2017–2021 m.

Pabiržės seniūnijoje veiklą vykdo 3 kaimo bendruomenės: Gulbinų, Kirdonių kaimo, Pabiržės. Teritorija suskirstyta į 4 seniūnaitijas: Gulbinų, Kirdonių, Pabiržės, Šeškinės.

Pabiržės seniūnijos teritorijoje veikia Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos Pabiržės pagrindinio ugdymo skyrius, Kirdonių universalus daugiavonkis centras, Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos Kirdonių ir Pabiržės skyriai, Pabiržės ambulatorija, Mobilus paštas.

1 lentelė. Duomenys apie seniūniją.

1.	Seniūnijos plotas (ha)	8976
1.1.	valomų gatvių plotas (kv. m.)	14102
1.2.	valomų šaligatvių plotas (kv. m.)	3196,9
1.3.	bendro naudojimo žaliųjų plotas (ha)	14,00
1.4.	veikiančios kapinių plotas (ha)	3,85
1.5.	12 neveikiančių kapinių plotas (ha)	3,27
1.6.	vietinių kelių su žvyro ir grunto danga ilgis (km)	67,1
1.7.	kelių ir gatvių su asfalto danga ilgis (km)	11,4
2.	gatvių šviestuvai (vnt.)	202

Aplinka ir infrastruktūra.

Seniūnijos teritorijoje yra 67,1 km vietinės reikšmės kelių su žvyro danga ir 11,4 km su asfalto danga. 2021 m. Pabiržės seniūnijos kelių su žvyruota danga remonto ir greideriavimo darbams atlikti skirta 13 730 Eur, su asfalto danga – 6 770 Eur.

2021 m. žyrvavimo darbai atlikti Užubalių gyvenvietės Giraitės gatvėje, Likėnų gyvenvietės Smardonės gatvėje ir keliuose: Spalviškiai–Gulbinai, Daumėnai–Paringužė,

Gatvių su asfalto danga remonto darbai atlikti Naciūnų gyvenvietės Sodo, Naciūnų,

Kaštonų, Patatuliečių ir Liepų gatvėse, Kirdonių gyvenvietės Žalgirio ir Taikos gatvėse.

Prižiūrėti gyvenviečių šaligatviai, gėlynai Pabiržės miestelyje, tvarkyta aplinka 9 neveikiančiose kapinėse, Pabiržės ir Daumėnų kapinėse, Pabiržės ir Likėnų parkuose, Kirdonių pušyne, Gulbinų ežero pakrantėse, pagrindinių seniūnijos kelių pakelėse.

Įrengtas naujas gėlynas Naciūnų gyvenvietėje. Pabiržės miestelio Bažnyčios aikštėje ir šalia seniūnijos administracinio pastato pasodinta 30 vnt. bijūnų sodinukų. Pasitelkus laikinuosius ir visuomenei naudingus darbus atliekančius asmenis užauginta 200 gėlių sodinukų Pabiržės miestelio gėlynams.

Rūšiuotos atliekos Pabiržės ir Daumėnų kapinių atliekų kaupimo vietose. Išrūšiuota 122 kubai atliekų: išvežta 60 kubų žaliųjų ir 62 kubai netinkamų kompostuoti atliekų. Prižiūrėti kultūros paveldo ir istorinės atminties paminklai.

Įrengti trys žibintai šalia ženklų, žyminčio Biržų rajono savivaldybės ribą. Jiems pagamintas papildomas rėmas – apsauga nuo vagystės.

Pabiržės miestelio senosiose kapinėse pašalinti penki avariniai medžiai. Jų mediena naudojama seniūnijos administracinio pastato šildymui. Paruošta 52 kub. malkų.

Naciūnų gyvenvietėje atsivėrusi smegduobė nutraukė vandens tiekimo tinklus. Gyventojams padėta organizuoti vandentiekio tinklų atstatymo darbus.

2021 m. nuo sausio 1 d. iki kovo mėn. vidurio ir nuo rugsėjo mėn. pradžios iki gruodžio 31 d. apšviestos Kirdonių, Naciūnų gyvenviečių ir Pabiržės miestelio gatvės. Pabiržės miestelio, Biržų ir Likėnų gatvėse apšvietimas yra įjungtas visu tamsiu paros metu.

Artėjant Šv. Velykų ir Šv. Kalėdų šventėms Pabiržės miestelyje įrengtos dekoracijos, Pabiržės miestelio Bažnyčios aikštėje papuošta kalėdinė eglė.

Įgyvendinant Pabiržės bendruomenės vykdomą projektą, atlikti tvarkymo darbai Pabiržės parke. Ši erdvė taps patraukli poilsiui ir aktyviai veiklai.

Savivaldybei įgyvendinant 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos projektą Nr. LLI-457 „Gyvenimo kokybės gerinimas nepasiturinčiame pasienio regione, skatinant bendruomenių saugumą ir atsakingumą“ (Improvement of living conditions in deprived cross border region by promotion of safe and responsible communities / Safe community) projektą, įrengtos kameros Pabiržės miestelyje Biržų gatvėje.

Laikinių, nemokamų darbų vykdymas. Seniūnija 2021 m. dalyvavo rengiant ir įgyvendinant gyventojų užimtumo programas: organizuojant laikinuosius darbus ir visuomenei naudingą veiklą. Pagal užimtumo didinimo programą, įdarbinti 8 asmenys (vyresni nei 50 metų, gaunantys socialinę pašalpą). 22 asmenys, gavę socialinę paramą, atliko visuomenei naudingus darbus.

2021 m. Panevėžio apygardos probacijos tarnybos Probacijos skyrius bei Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Biržų rajono policijos komisariatas siuntė 5 asmenis atlikti nemokamus darbus, du iš jų atliko darbus, pagal skirtą valandų skaičių.

Socialinis darbas. Seniūnijos gyventojams teiktos įvairios socialinės ir socialinės paramos dokumentų tvarkymo paslaugos. 2021 metais organizuota reikiama pagalba, lankyti vieniši, pensinio amžiaus, neįgalūs, socialinės rizikos asmenys, nepasiturinčiai gyvenančios šeimos ir kiti seniūnijos gyventojai, kurie susiduria su įvairiais gyvenimo sunkumais. Gyventojai konsultuoti paramos gavimo klausimais, teikta pagalba užpildant prašymus dėl socialinės paramos, įvairių išmokų. Prie pateiktų prašymų pridėti dokumentų išrašai, gauti iš SPIS sistemos. Maisto produktų gavėjų (iš Europos paramos fondo) duomenys suvesti į Socialinės paramos informacinę sistemą (SPIS).

Surašyta 16 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktų. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis įvertintas 10 asmenų: 3 asmenims – dėl trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos institucijoje, 2 – dėl socialinių paslaugų teikimo, pagalbos į namus, 5 – dėl vaikų dienos socialinės priežiūros. Užpildyta 11 asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynų.

Padėta 4 gyventojams užsiregistruoti ir užpildyti prašymus dėl vienišo asmens išmokos, 1 šeimai užpildyti dokumentus dėl šeimos kortelės, 2 asmenims užpildyti ir surinkti reikiamus

dokumentus dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos. Bendradarbiaujant su VšĮ Biržų socialinių paslaugų centru 4 asmenys aprūpinti techninės pagalbos priemonėmis.

2021 m. priimti prašymai ir kiti dokumentai numatytoms socialinėms išmokoms, paramai mokiniams ar kitoms išmokoms gauti.

2 lentelė. Prašymų priėmimas 2020–2021 m.

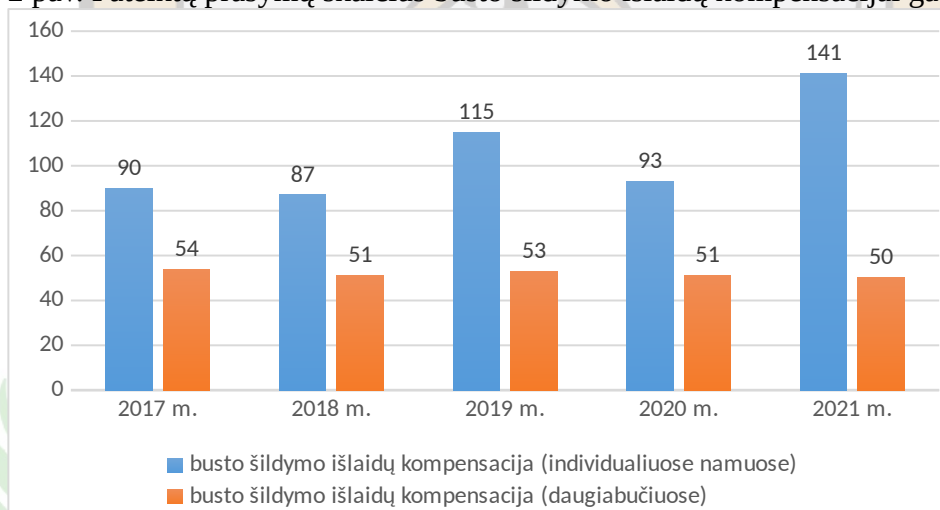
Eil. Nr.	Išmokos pavadinimas	2020-12-31	2021-12-31	Pokytis (+/-)
1.	socialinė pašalpa	190	213	+23
2.	vaiko išmoka	65	42	-23
3.	vienkartinė išmoka gimus kūdikiui	12	8	-4
4.	kieto kuro išlaidų kompensacija	93	141	+48
5.	daugiabučių šildymo išlaidų kompensacija	51	50	-1
6.	socialinė parama mokiniams	29	21	-8
7.	parama iš ES intervencinių atsargų	240	266	+26

Biržų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui pateiktos 59 pažymos apie asmenų atliktus visuomenei naudingus darbus. Sudaryta 100 Darbo sutarčių su visuomenei naudingų darbų atlikėjais. Išrašyti 8 siuntimai (nukreipimai) atlikti visuomenei naudingą veiklą kitose seniūnijos įstaigose.

2021 m. įvyko 2 Piniginės socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai, kuriuose komisijos nariai svarstė 2 pateiktus prašymus. 2021 metais komisijos nariai rekomendavo skirti socialinę pašalpą, būsto šildymo išlaidų kompensaciją išimties tvarka 2 asmenims (šeimoms).

2021 m. būsto šildymo išlaidų kompensacijai gauti pateikta daugiau prašymų, nei ankstesniais metais. Daugiausia prašymų pateikė gyvenantys individualiuose namuose gyventojai. (2 paveikslas).

2 pav. Pateiktų prašymų skaičius būsto šildymo išlaidų kompensacijai gauti 2017–2021 m.

2021 m. su Biržų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos specialiste aplankyti 6 vieniši, senyvo amžiaus asmenys, įvertinta ar gyvenamuosiuose būstuose laikomasi gaisrinės saugos reikalavimų. Vienam asmeniui padovanotas dūmų detektorius. Taip pat krosnių tvarkingumas įvertintas ir 3 socialiniuose būstuose.

2021 m. kartą į mėnesį su Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Biržų rajono policijos komisariato budinčiais pareigūnais aptartos gyventojų iškilusios problemos, numatyti sprendimų būdai.

Bendradarbiauta su UAB *Maxima* dėl socialinių kortelių papildymo asmenims, kuriems socialinė pašalpa mokama nepinigine forma (socialinėmis paslaugomis). 4 asmenims socialinė pašalpa paskirta nepinigine forma.

Teikta informacija gyventojams, išdalinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtų 80 vienetų lankstinukų apie piniginę socialinę paramą 2021 m.

Dokumentų valdymas, gyventojų aptarnavimas. Pabiržės seniūnijos seniūnas 2021 m. išleido 2 įsakymus seniūnijos veiklos klausimais, 18 įsakymų personalo klausimais. Parengti 6 Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai. Parengti 96 raštai, išduotos 32 pažymos, paruošti 95 vidaus dokumentai. Išduoti 66 leidimai laidoti, 12 – prekiauti viešojoje vietoje, 38 – atlikti darbus kapinėse. Parengta Seniūnijos 2020 m. metinė veiklos ataskaita ir Seniūnijos 2021 m. metinis veiklos planas

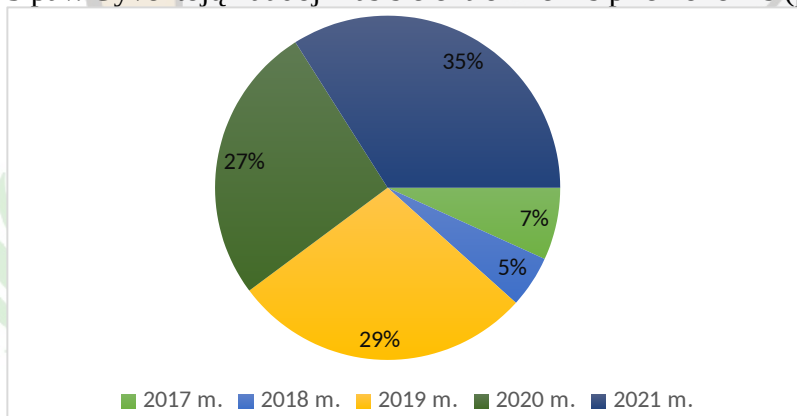
3 lentelė. Dokumentų skaičius 2020-2021 m.

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	2020-12-31	2021-12-31	Pokytis (+/-)
1.	Seniūno įsakymai seniūnijos veiklos klausimais	4	2	-2
2.	Seniūno įsakymai personalo klausimais	18	18	0
3.	Parengti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai	4	6	+2
4.	Atlikti notariniai veiksmai	15	14	-1
5.	Parengta pažymų	149	149	0
6.	Parengti raštai	116	145	+29
7.	Išduoti leidimai laidoti	49	66	+17
8.	Išduoti leidimai prekiauti viešojoje vietoje	7	12	+5
9.	Išduoti leidimai atlikti darbus kapinėse	44	38	-6

Seniūnija vykdydama gyvenamosios vietos deklaratavimo funkciją, per metus pateikė 117 gyvenamosios vietos deklaratavimo ir neturinčių deklaruotos gyvenamosios vietos pažymų. Gyvenamąją vietą seniūnijoje deklaravo 76 gyventojas, iš jų naudodamiesi internetu – 16, išvykimą į užsienį – 5, iš jų naudodamiesi internetu – 3. Į seniūniją kreipėsi 19 gyventojų dėl gyvenamosios vietos deklaratavimo duomenų taisymo, naikinimo, keitimo. Pateikta 12 prašymų įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą (GVNA). Parengtos 6 deklaruotos gyvenamosios vietos pažymos pagal užklausą internetu (portalas <https://www.epaslaugos.lt>).

Nuo 2019 m. gyventojai vis dažniau deklaruoja gyvenamąją vietą, išvykimą į užsienį ar užsisako pažymą elektroninėmis priemonėmis, naudojantis elektroninių valdžios vartų portalu <https://www.epaslaugos.lt/portal/>. (3 paveikslas).

3 pav. Gyventojų naudojimas elektroninėmis priemonėmis (proc.)

Per 2021 m. paruošti archyviniai dokumentacijos planai, bylų apyrašai, metų dokumentacijos plano suvestinė ir suderinta su Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialu. Sudaryti ir suderinti su Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialu atrinktų naikinti 1994-1999 m. bylų sąrašai.

2021 m. vykdyti viešieji pirkimai informacinėje sistemoje (Ecocost), kurioje parengtas 2021 m. prekių, paslaugų, darbų viešųjų pirkimų planas. Atlikta 150 viešųjų pirkimų prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti.

Atlikta ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, trumpalaikio turto, atsargų ir įsipareigojimų metinė inventorizacija 2021 m. rugsėjo 30 d. būklei.

2021 m. skaitmenizuotos Pabiržės miestelio kapinės (CEMETY – Lietuvos kapinių informacijos skaitmeninimo ir duomenų valdymo sistema). Skaitmenizavimas atliktas įgyvendinant Biržų rajono savivaldybės administracijos kartu su partneriais iš Latvijos – Rundalės, Iecavos ir Neretos savivaldybėmis – parengtą Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną 2014-2020 m. programos projektą Nr. LLI-437 „Administracinių kapinių valdymo paslaugų efektyvumo ir prieinamumo gerinimas Latvijos ir Lietuvos pasienio regionuose“.

Žemės ūkio funkcijų vykdymas. 2021 m. pateiktos 235 paraiškos paramai už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius gauti. Priimti 45 prašymai pakeisti paraiškos duomenis tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti. Pabiržės seniūnijoje iš viso deklaruota 8 359, 32 ha., 2 341 laukas. 14 pareiškėjų paraiškas pateikė savarankiškai. 19 pareiškėjų, kurie deklaruoja 30 ir daugiau ha grūdinių kultūrų, nustatytos auginamų augalų veislės.

Priimti 147 prašymai atnaujinti Žemės ūkio valdos registro duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre. 114 valdų atnaujinta deklaruojant pasėlius. Naujai įregistruotos 6 valdos. Valdytojams išduoti pranešimai apie žemės ūkio ir kaimo valdos įregistravimą Valstybinės žemės ūkio ir kaimo verslo registre. Pakeisti 3 valdų valdytojai. Parengti 2 valdų išregistravimo dokumentai.

Priimti 38 prašymai atnaujinti Ūkininko ūkio registro duomenis Lietuvos Respublikos ūkininkų ūkių registre. 108 ūkiai atnaujinti deklaruojant pasėlius.

4 lentelė. Dokumentų skaičius 2020-2021 m.

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	2020-12-31	2021-12-31	Pokytis (+/-)
1.	Paraiškos paramai už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius gauti.	251	235	-16
2.	Prašymai pakeisti paramos paraiškos duomenis	42	38	-4
3.	Pareiškėjai patys pateikę paraiškas paramai už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius gauti	11	14	+3
4.	Atnaujinti Žemės ūkio valdos registro duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre	255	261	+6
5.	Atnaujinti Ūkininko ūkio registro duomenis Lietuvos Respublikos ūkininkų ūkių registre	138	146	+8

VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centrui pateiktos 6 suvestinės ataskaitos GS-5 apie seniūnijos ūkiuose, kuriuose grūdinių ir aliejinių augalų pasėlių plotas sudaro => 50 ha, deklaruotą bei nuimtą plotą, gautą derlių bei sandėliuose laikomus grūdų kiekius. Bendras pasėlių plotas, kuris teikiamas ataskaitoje – 5 523,71 ha. Ataskaitas teikia 14 ūkininkų ir 4 žemės ūkio bendrovės. Parengta žieminių pasėlių iššalimo metinės statistinės ataskaitos forma GS-8 ir perduota VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centrui.

Parengtos atmintinės ūkininkams apie paramos reikalavimų laikymąsi, deklaruojant žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus.

Padėta seniūnijos gyventojams parengti 5 paraiškas bei surinkti reikiamus dokumentus Paramai asbestinių stogų dangos keitimui (2021 m.).

Konkurse „Metų ūkis 2021“ dalyvavo Donato Atkočiūno (Gulbinų k.) ir Vaidoto Kaminsko ūkiai (Kirdonių k.).

Kultūra ir bendradarbiavimas. Organizuota (nuotoliniu būdu) išplėstinė seniūnaičių ir bendruomenės pirmininkų sueiga, dėl atstovo delegavimo į Biržų rajono savivaldybės projektų atrankos ir vertinimo komisiją. Pabiržės seniūnaitijos seniūnaitis Gražvydas Venckus deleguotas į Vertinimo komisiją.

2021 m. Nevyriausybių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano įgyvendinimo 1.1.5 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ priemonės įgyvendinimui Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Pabiržės seniūnijai skirta 1055,00 Eur. Paraišką pateikė ir skirtas lėšas įsisavino Kirdonių kaimo

bendruomenė, Kirdonių gyvenvietėje Žalgirio gatvėje įrengta stebėjimo kamera.

Seniūnijoje padėta organizuoti gyventojų skiepijimą, jį atliekant didesnėse seniūnijos gyvenvietėse: Daumėnų, Gulbinų, Kirdonių.

2021 m. kartu su Pabiržės bendruomene organizuota Kalėdinė eglutės įžiebimo šventė.

2021 m. – COVID-19 pandemija tęsiasi antrus metus, mažiau vyko renginių, įvairių susibūrimų.

Seniūnijos darbuotojai 2021 m. dalyvavo:

mokymuose *Darbu sauga*;

konferencijose: Pandemijos pamokos ateities socialiniam darbui: žingsniai į naują realybę; Migracija šiandien, kaip iššūkius paversti galimybėmis;

seminaruose: Streso valdymo būdai; Organizacinė kultūra viešojo sektoriaus įstaigose; Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje aktualijos; Vartotojų aljanso STEP energetinių patarėjų mokymuose.

Spręstiniai klausimai (iššūkiai, problemos)

Eil. Nr.	Iššūkiai, problemos	Galimi sprendimai, perspektyvos
1.	Nepakankama didžiųjų gyvenviečių gatvių apšvietimo tinklo plėtra. Gulbinų (gyv. skč. 103) ir Daumėnų (gyv. skč. 52) gyvenvietėse nėra gatvių apšvietimo. Kirdonių gyvenvietėje dvi gatvės – Taikos ir Sodžiaus, kurios dar neturi gatvių apšvietimo.	Sudarytas rajono gyvenviečių, neturinčių gatvių apšvietimo, sąrašas pagal numatytus prioritetus. Atsižvelgiant į gyventojų skaičių gyvenvietėje, nuosekliai skiriamos lėšos rajono gyvenviečių gatvių apšvietimo įrengimo darbams atlikti.
2.	Gyvenviečių vandentiekio ir nuotekų tinklų perdavimas UAB „Biržų vandenys“.	Sudarytas reikalingų perduoti rajono vandentiekio ir nuotekų tinklų sąrašas pagal numatytus prioritetus. Numatytos lėšos dokumentų parengimui dėl jų perdavimo.
3.	Blogos būklės vietinės reikšmės keliai ir gatvės. Didžioji dalis lėšų, skiriamų vietinės reikšmės keliams prižiūrėti, tenka blogos būklės kelių ir gatvių dangos tvarkymui. Kelių ir gatvių blogos būklės pašalinimas, ateityje sumažintų lėšų kiekį, skiriama remonto darbams ir leistų daugiau lėšų skirti priežiūrai. Seniūnijoje labai blogos būklės yra vienas žvyruotos dangos kelias (Kirdoniai-Kirdonėliai 4,48 km), Kirdonių ir Naciūnų kaimų gatvės su asfalto danga, kurios reikalauja daugiausiai lėšų remontui.	Kiekvienais metais skiriama nustatyta suma kelio ar gatvės remontui, pagal rajono gatvių ir kelių prioritetinį sąrašą.
4.	Nėra centralizuotai nupirkto žaliųjų atliekų išvežimo paslaugos iš kapinių teritorijų. Nepakanka lėšų visoms, per metus kapinėse susidarančioms, atliekoms išvežti. Šiuo metu centralizuotai išvežamos tik plastmasės ir stiklo atliekos. Joms išvežti reiktų skirti daugiau lėšų, paskutiniaisiais metų mėnesiais jų pritrūkstanta, todėl seniūnija moka iš savo biudžeto. Seniūnijos darbuotojai nuolatos atlieka didžiųjų seniūnijos kapinių atliekų perrūšiavimo darbus, atskiriamos žaliosios atliekos nuo kitų atliekų. 2021 m. išvežta apie 60 kub. žaliųjų ir 59 kub. kapinių išrūšiuotų atliekų. Už žaliųjų atliekų išvežimą iš kapinių teritorijų seniūnija moka iš savo biudžeto lėšų.	Skirtas didesnis kiekis lėšų atliekų išvežimui, centralizuotai nupirkta paslauga žaliųjų atliekų išvežimui iš kapinių teritorijų.
5.	Aktyvus karstinis procesas ir jo padariniai vietinės reikšmės keliui - Balandiškių k. Dvaro g. 2021 m. šio kelio šalikelėje, šlaite, atsivėrė smegduobė. Tai antra smegduobė šiame kelyje. Reikia įvertinti šio kelio būklę ir eismo saugumą	Suplanuotos lėšos biudžete reikalingiems tyrimams atlikti.

	atliekant geologinius tyrimus.	
6.	Senų, vienišų, neįgalių asmenų pavėžėjimo paslaugos trūkumas Biržų rajone. Nereti atvejai kai gyventojui reikia nuvykti greitai, kai nėra galimybės laukti kelias dienas: susirgus nusipirkti vaistų, skubiam nuvykimui į gydymo įstaigas kai pakeičiamas apsilankymo laikas ir pan.	Pavėžėjimo paslauga – taksi paslauga su palydėjimo paslauga teikiančiu asmeniu (VŠĮ Socialinių paslaugų centras). Biržų rajono teritorijoje teikiama pavėžėjimo paslaugas senyvo amžiaus, vienišiams, neįgaliems asmenims. Arba šių paslaugų pirkimas iš privačių asmenų, dirbančių pagal verslo liudijimą.
7.	Vieniši, senyvo amžiaus asmenys lieka be lankomosios priežiūros darbuotojų paslaugų šių darbuotojų vasaros atostogų metu. Sustabdomos pagalbos į namus paslaugos.	Papildomo lankomosios priežiūros darbuotojos etato steigimas (VŠĮ Socialinių paslaugų centras) pavaduoti etatinius darbuotojus, vasaros atostogų metu.
8.	Didelis darbo krūvis tenka socialinio darbo organizatorei EPLSAF paramos dalinimo metu. Didžioji dalis paramos gavėjų sugebėtų savarankiškai atsiimti produktus ne iš seniūnijos punktu, o iš centrinio, nes yra darbingo amžiaus, turintys automobilius. Kai kurie asmenys negali laiku atvykti atsiimti maisto paketo dėl nepatogaus, riboto dalinimo grafiko, nes yra dirbantys.	Siūlyti LPF „Maisto bankui“ maisto produktų paramą teikti viso rajono gyventojams įsteigiant centrinį punktą, skirta galintiems atsiimti savarankiškai. Vykdyti bandomąjį projektą, dalinant paramą kitokiais būdais – socialinėmis kortelėmis, kuponais tiems asmenims, kurie galėtų savarankiškai atsiimti iš kitų dalinimo punktu, pvz. parduotuvių.
9.	Problematiškas paslaugų teikimas asmenims, kuriems nenumatyta protinė negalia, tačiau jie yra konfliktiški, turintys savitą požiūrį į gyvenimą. Dažnai gydytojas vieno vizito metu nemato ir negali įvertinti asmens ligos, nemato to, ką mato bendruomenės nariai, socialiniai darbuotojai ir kiti specialistai, nuolatos bendraujantys su asmeniu. Dėl šios priežasties dažnai užtrunka sveikatos būklės tikslus nustatymas atitolinantis pagalbą sergančiam asmeniui.	Kaimo bendruomenės narių, bendruomeninių pareigūnų, seniūnijos darbuotojų telkimas, sprendžiant šią problemą. Šių specialistų ar komisijos, susidedančios iš jų, rekomendacijų ir turimos informacijos pateikimas gydytojui galėtų padėti tikslesniam diagnozės nustatymui.
10	Pagrindinis iššūkis šiuo ekstremalios situacijos laikotarpiu - fizinis klientų lankymas, užtikrinant savo ir kliento saugumą.	Senyvo amžiaus asmenų skatinimas (pokalbiai telefonu) vakcinuotis COVID-19 vakcina, siūlomos pavėžėjimo paslaugos.

PAČERIAUKŠTĖS SENIŪNIJA

Seniūnijos centras yra Biržų g. 6, Pačeriaukštės I kaimas, Biržų rajono savivaldybėje. Seniūnijos teritorija užima 110 km² plotą.

Seniūnijos teritorijoje veiklą vykdo Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos Pačeriaukštės Petro Poškaus pagrindinio ugdymo skyrius, VŠĮ „Pagalbos centras“, Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos Pačeriaukštės, Juostaviečių ir Pasvaliečių skyriai, kuriuose yra viešojo interneto prieigos. Gyventojams gydymo paslaugas teikia VŠĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinikos medicinos punktai: Laisvosios žemės medicinos punktas (Pačeriaukštės I k.).

Seniūnijoje yra 8 veikiančios ir 14 neveikiančių kapinių, kurių bendras plotas 6,59 ha, gamtos paminklas – Pėduotas akmuo. Teritorijoje yra 55 kaimai, 10 didesnių gyvenviečių, 5 kaimo bendruomenės: Juostaviečių, Pačeriaukštės, Pasvaliečių, Smilgių ir Sodeliščio.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Seniūnijos darbo organizavimas.

Seniūnijos darbuotojų skaičius: 2021 metais seniūnijoje buvo 7,3 etato. Pačeriaukštės seniūnijoje dirbo 2 valstybės tarnautojai (seniūnas ir seniūno pavaduotojas), 1 socialinio darbo organizatorius, 1 ūkio darbų specialistas, 3 ūkio darbininkai, 1 valytojas ir 1 elektrikas. Seniūnijos

darbuotojai prisitaikė prie darbo mišriuju būdu – nuotolinio ir kontaktinio darbo derinimas.

Susidurta su iššūkiais dėl paslaugų teikimo gyventojams, kai asmenys nesinaudoja jokiais elektroninėmis priemonėmis, tačiau užtikrintas visapusiškas gyventojų aptarnavimas tiek ekstremalios situacijos, tiek karantino metu.

Seniūnijos aptarnaujamas gyventojų skaičius – 1233, iš jų: 629 vyrai ir 604 moterys. Didžiąją dalį Pačeriaukštės seniūnijos gyventojų sudaro asmenys nuo 45–65 m. – 33 proc. visų gyventojų skaičiaus.

Nuo 2020 m. rudens sudarytos galimybės seniūnijos gyventojams gauti pirminę teisinę pagalbą Pačeriaukštės seniūnijoje yra tęsiamos bendradarbiaujant su Teisės ir civilinės metrikacijos skyriumi.

2021 m. Pačeriaukštės seniūnija aktyviai bendradarbiauja su policija. Notariškai atliktų įrašų skaičius: atlikti 31 notarinis veiksmas, iš jų 30 dokumentų kopijų tikrumo liudijimai, 1– įgaliojimo tvirtinimas.

Sutvarkyta 60 bylų (ilgai, nuolat ir trumpai saugomų). Paruošta pažyma apie Seniūnijos veiklos istoriją 2020 m. ir dokumentų sutvarkymą pateikta per DVS „Avilys“ ir registruotu laišku paštu Šiaulių regioninio archyvo Panevėžio filialui.

Suorganizuotos 4 išplėstinės seniūnaičių ir gyventojų sueigos. Sueigose svarstyti klausimai: 2020 m. veiklos ataskaita pristatyta vertinti, 2021 m. veiklos plano pristatymas, kelių priežiūros ir remonto darbų klausimai, gyvenviečių gatvių apšvietimas, kultūrinių renginių organizavimas ekstremalios situacijos ir karantino metu, dėl geriamojo vandens tiekimo veiklos inventorizavimo ir teisinio įregistravimo (Pasvaliečių ir Smilgių kaimuose, pajininkai), klausimai dėl 1.1.4. priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse įgyvendinimo: supažindinimas su tvarkos aprašu bei vertinimo procesu nuo 2021 m.

Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas.

2 darbuotojai dalyvavo mokymuose. Socialinio darbo organizatorė dalyvavo mokymuose – „Bendravimo iššūkiai su asmenimis turinčiais intelekto ir psichikos negalią“; ūkio reikalų specialistas – darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos mokymuose, įgyti pažymėjimai.

Savivaldybės teisės aktų projektų derinimas elektronine forma: derinimas 100 proc.

Vidaus administravimas ir personalas.

seniūnijoje 2021 metais parengti ir išleisti 5 Seniūno įsakymai veiklos organizavimo klausimais ir parengta bei išleista 15 seniūno įsakymų personalo klausimais.

2021 metais viešieji pirkimai vykdyti „EcoCost“ sistemoje: pirkimų paraiškos – inicijavimo pažymos rengtos elektroninėje sistemoje, parengta 40 pirkimo inicijavimo pažymų (daugkartinio ir vienkartinio išpirkimo). Iš patvirtintų 40 inicijavimo pažymų, mažos vertės, neskelbiamos apklausos būdu, atlikta 140 pirkimų. Pirkimų dokumentai – sąskaitos registruojamos „EcoCost“ sistemoje, prisegama sąskaitos kopija.

Administracinės paslaugos.

Gyvenamosios vietos deklaravimas: 2021 m. parengta ir išleista 30 Seniūno sprendimų-įsakymų dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų taisymo, keitimo ar naikinimo, priimtose 39 gyvenamosios vietos deklaracijos (iš jų 9 pateiktos elektroniniu būdu), išduotos 67 pažymos apie piliečių deklaruotą gyvenamąją vietą. Priimtose 4 deklaracijos iš piliečių, išvykstančių iš Lietuvos Respublikos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui bei išduotos 6 pažymos apie savininkui priklausančioje patalpoje gyvenamąją vietą deklaravusius asmenis. 2021 m. į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą įtraukti 6 asmenys.

Elektroninių paslaugų suteikimas: suteikta 15 paslaugų. Kitos administracinės paslaugos: parengta ir išduota 18 pažymų apie gyventojų šeimos sudėtį, name įrašytus asmenis, pastatų priklausomybę ir kitokią faktinę padėtį patvirtinančios pažymos. Išduota 16 leidimų laidoti seniūnijos teritorijoje esančiose kapinėse. Išduoti 9 leidimai prekiauti ir/ar teikti paslaugas viešose vietose masinių renginių metu.

Atlikta teikiamų administracinių paslaugų inventorizacija ir atnaujinti administracinių paslaugų aprašymai.

Darbo politikos formavimas ir įgyvendinimas

Norėdami mažinti bedarbystės lygį, seniūnijos darbuotojai kartu su Biržų užimtumo tarnyba gyventojus skatina dalyvauti laikinųjų darbų programoje, ragina persikvalifikuoti pagal rinkos poreikį, kurti savo verslą. 2021 m. dalyvauta rengiant ir įgyvendinant gyventojų užimtumo programas. Seniūnija priskirtoje teritorijoje organizavo ir vykdė laikinuosius darbus: įdarbinti 5 asmenys, kurie atliko gyvenviečių, gatvių, kelių, pakelių bei teritorijos tvarkymo, šienavimo, apželdinimo, želdinių priežiūros, kapinių priežiūros ir kitus darbus. Laikinieji darbuotojai įdarbinti iš Užimtumo tarnybos tam, kad būtų užtikrinta visos Pačeriaukštės seniūnijos teritorijos priežiūra, asmenims darbai skirstomi pagal gyvenvietę.

2021 m. sudarytos 168 visuomenei naudingų darbų atlikimo sutartys. Asmenys, kurie buvo piniginės socialinės paramos gavėjai, jiems buvo sudarytos visuomenei naudingos veiklos sutartys, atliko Pačeriaukštės seniūnijos aplinkos tvarkymo darbus: rinko šiukšles, grėbė lapus, šlavė gatves, prižiūrėjo gėlynus, tvarkė kapinių teritorijas.

Seniūnijų viešojo ūkio išlaidos.

Atliekų viešosiose teritorijose tvarkymas (kub. m) – 2021 m. nustatytas rodiklis išvežti 30 kub. m šiukšlių, rodiklis viršytas – išvežta 55 kub. m.

Viešųjų erdvių plotas (ha) – 18 ha, šienavimas, medžių, krūmų, gėlynų priežiūra. Viešojo naudojimo teritorijų tvarkymas: šienautos ir prižiūrėtos visos viešosios erdvės reguliariai atsižvelgiant į gamtos sąlygas. Kreipėmės į Architektūros ir urbanistikos skyrių dėl leidimo kirsti medžius išdavimo, leidimas gautas. Per 2021 metus seniūnija, pasitelkusi visuomenei naudingų darbų atlikėjus, ūkio darbininkus bei laikinuosius darbuotojus paruošė žiemos sezonui 80 m³ malkų. Sutvarkyta viešoji erdvė, esanti prie medicinos punkto ir pieninės Pačeriaukštės I k., surinktos šiukšlės, akmenys, išlyginta žemė ir atnaujinta veja.

Kapinių plotas – 4,60 ha, atnaujinta Legailių kapinių tvora (tvoros segmentai pakeisti naujais, perdažyti). Prie veikiančių kapinių atnaujinti informaciniai standai. Reguliariai išvežti šiukšlių konteineriai iš seniūnijoje veikiančių kapinių.

Eksploatuojamų gatvių šviestuvų skaičius – 209 vnt., pakeista – 14, suremontuoti 2 šviestuvai.

Smilgių ir Juostaviečių kaimuose atlikti gatvių apšvietimo tinklo atnaujinimo / remonto darbai.

Pačeriaukštės I k. parke atliktas elektros valdymo atnaujinimas, apšvietimo remonto darbai;

Gatvių apšvietimo sezonas – nuo spalio 15 d. pradedamas gatvių apšvietimas; gauta tikslinė piniginė parama Pačeriaukštės seniūnijai 2 kaimuose apšvietimą pradėti anksčiau: Pačeriaukštės I k., Pasvaliečių k.

Baigtas gatvių ženklavimas gatvių lentelių pavadinimais: įrengtos likusios 16 lentelių bendradarbiaujant su Statybos ir infrastruktūros skyriumi. 11 kaimų gatvės pažymėtos gatvių pavadinimais, iš viso įrengtos 84 lentelės.

Vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūra ir remontas: prižiūrimų vietinės reikšmės kelių (gatvių) ilgis – 70,80 km.

Atliktas kelių su žvyro danga remontas (žvyravimas) ir gatvių su asfalto danga remontas. Iš viso 2021 m. Pačeriaukštės seniūnijoje keliai su žvyro danga buvo lyginami greideriu 4 kartus. 2021 m. gegužės ir lapkričio mėnesiais žvyruota kelio danga šiuose keliuose: kelias 1312– Šilėnai, Sodeliškiai–Legailiai, Sodeliškių gatvė, Kelias 1306 – Joneliai, Juostaviečių k., Pušyno gatvė, Pačeriaukštė I – Jukniškiai, Kelias 1306 – Putriai, Pasvaliečių apylanka, Pasvaliečių k. Pelkių aklg., Smilgių k., Saulėlydžio gatvė. Papildomas dėmesys skirtas Kazlų k. – nuvežtas gruntas.

Gatvių su asfalto danga remontas atliktas Juostaviečių k. Mokyklos g., Pasvaliečių k. Beržynėlio g., Žalioji g., Mokyklos g., Smilgių k. Bičių g., Pačeriaukštės I k. Beržų aklg.

Viešųjų teritorijų (aikščių, gatvių, važiuojamosios dalies, takų, automobilių stovėjimo aikštelių, šaligatvių valymas pagal nustatytą grafiką): 707,08 km – pravažiuotas kilometrų skaičius, valant sniegą, sniego valymui išleista 8 484,98 Eur. Seniūnijos technika papildomai valyti privažiavimai prie atliekų rūšiavimo konteinerių, kapinių aikštelių, socialiai pažeidžiamų asmenų valdų prieigos, seniūnijos, kultūros namų, bendruomenės namų prieigos.

Žemės ūkio funkcijų vykdymas.

2021 m. valstybės perduotų funkcijų žemės ūkio srityje organizavimo ir įgyvendinimo metu priimta 211 žemės ūkio naudmenų (pasėlių) deklaracijų paraiškų ir atlikti 24 pasėlių deklaracijų paraiškų taisymai.

Valdos – įregistruotos 5, atnaujintos 199, išregistruotos 2. Ūkiai – įregistruotas 1, atnaujintos 143.

2021 m. priimtos 8 ūkinų gyvūnų deklaracijos, užpildytos ir pateiktos 8 nuimto derliaus ataskaitos.

Socialinio darbo organizavimas.

Socialinio darbo su socialiai pažeidžiamais asmenimis organizavimas: 2021 metais priimta 550 prašymų iš seniūnijos gyventojų: piniginei socialinei paramai gauti, maistui iš intervencinių atsargų, kieto kuro kompensacijai gauti.

Sudarytos 168 visuomenei naudingos darbų atlikimo sutartys. Visuomenei naudingą veiklą atliko 42 socialinės paramos gavėjai.

Piniginės socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai (analizuoti atvejai dėl paramos teikimo/neteikimo socialinę riziką patyrusiems asmenimis, kurie neatitinka nustatytų sąlygų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme) – 6, analizuoti 7 atvejai.

Prašymai būsto šildymo kompensacijai gauti – 58.

Paramos maisto produktais gavėjų skaičius – 249. Maisto iš ES intervencinių atsargų tiekimo organizavimas labiausiai nepasiturintiems seniūnijos gyventojams.

Užpildyti 10 asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimynai pateikti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybai.

Priimti 2 nėščių moterų prašymai vienkartiniai paramai gauti, 4 prašymai vienkartiniai išmokai gimus vaikui gauti, 54 prašymai dėl išmokos vaikui skyrimo.

Vadovaujantis Socialinės paramos mokiniams įstatymu, priimta 18 paraiškų nemokamiems pietums mokykloje gauti.

Surašyti 25 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai.

Gauti 7 prašymai dėl socialinės paramos skyriaus išduodamų pažymų, kurioje pažymima, kad asmuo (šeima) gauna socialinę pašalpą.

Priimtas 1 prašymas ir sutvarkyti dokumentai dėl įkurdinimo ilgalaikėje socialinės globos institucijoje vienišiams senatvės sulaukusiems asmenims.

Teikiamos pagalbos į namus paslaugos (lankomoji priežiūra ir asistentas) – 12 gyventojų (iš jų 10 – lankomoji priežiūra, 2 – asistento paslaugos, paslaugas teikia VšĮ Biržų raj. Socialinių paslaugų centras).

Seniūnijoje teikiamos paslaugos 4 neįgaliesiems (psichinė negalia) asmenims, kurie negeba savarankiškai tvarkyti savo socialinio, buitinio ir visuomeninio gyvenimo.

Nuolatinės slaugos poreikis nustatytas 19 neįgalių vyresnio amžiaus asmenų.

Nustatytas priežiūros – pagalbos poreikis 21 asmeniui, kurie yra senatvės amžiaus. 9 asmenims, patyrusiems socialinę riziką, taikomos piniginės, nepiniginės socialinės paramos mokėjimo formos, padedama įsigyti malkų, tarpininkaujama vykstant į gydymo įstaigas. 2 asmenims organizuotas vykimasis gydytis nuo priklausomybių. Teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugos visiems seniūnijos gyventojams iškilus įvairiems klausimams, sunkumams.

Šalyje įvedus karantiną teikta pagalba – aprūpinimas maistu, medikamentais, higienos priemonėmis, asmenims, kurie yra vieniši, neturi galimybės vykti viešuoju ar privačiu transportu, pagalbą teikė seniūnijos darbuotojai.

VšĮ Biržų r. socialinių paslaugų centro veikla seniūnijoje. 2021 m. duomenimis, seniūnijoje buvo 9 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 17 vaikų. 2021 metais suorganizuoti 4 prevenciniai susitikimai socialinės rizikos šeimoms ir mokyklos mokiniams su bendruomenių inspektorais. Dėl pasikeitusio gyvenimo būdo, atsisakius priklausomybių iš socialinės rizikos šeimų apskaitos išbrauktos 1 šeima (augo 1 vaikas), taip pat išbraukta šeima, kurioje augęs vaikas sulaukė

pilnametystės. 2021 metais suorganizuoti 4 prevenciniai susitikimai socialinės rizikos šeimoms ir mokyklos mokiniams su bendruomenių inspektorais.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Gatvių apšvietimo įrengimas Peleniškių k., Pakarklių k., Žvejotgalos k., Drabūnų k., Legailių k.

Gatvių apšvietimo sezono ilginimas.

Šiukšlių surinkimas ir išvežimas iš kapinių. Skirtas finansavimas nepadengia net 9 mėnesių šiukšlių išvežimo iš kapinių išlaidų. Viena iš priežasčių, kodėl šiukšlių kiekis kapinėse yra didelis, tai gyventojų įprotis savo namų ūkio šiukšles vežti į seniūnijos kapinių konteinerius. Kiekvienose kapinėse yra skelbiamas švietėjiškas pranešimas, kad surenkamos tik kapinių tvarkymo šiukšlės.

Iššūkiai dėl medžių genėjimo/šalinimo: probleminis medžių pjovimas veikiančiose kapinėse ir prie elektros linijų. Šiems darbams atlikti reikalingas keltuvas ir aukštaliai specialistai.

KPP programos biudžete numatytos lėšos gatvių su asfalto danga remontui yra nepakankamos gatvių, kurių danga yra ypač prastos būklės, remontui – pageidautinas papildomas finansavimas.

Kaitros metu sudėtingos sąlygos priimti asmenis ir dirbti patalpose (temperatūra viršydavo 35 laipsnius, 50 parų laikotarpiu).

Geriamojo vandens ir nuotekų šalinimo sistemos įteisinimo problemika ir maža plėtra.

Socialiai pažeidžiamų, vienišų asmenų gyvenimo kokybės prastėjimas, pvz. gyvenamosios patalpos neatitinka priešgaisrinės saugos reikalavimų, tačiau patys žmonės neturi nei lėšų, nei darbo jėgos pagerinti patalpas.

Asmeninio asistento, lankomosios globos poreikio padidėjimas, problema – esami darbuotojai nepatenkina atsiradusios paklausos šioms paslaugoms tenkinti, jų darbo laikas (skiriamos valandos) yra visiškai užimtas.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Įrengti gatvių apšvietimo tinklus.

Papildomo finansavimo numatymas.

Būtinybė užtikrinti sklandų atliekų surinkimą ir tvarkymą: glaudesnis komunikavimas dėl atliekų surinkimo organizavimo, atliekų rūšiavimo aikštelių tinkamo eksploatavimo ir priežiūros, atliekų surinkimo nuo veikiančių kapinių prieigų sutvarkymo ir išvežimo finansavimo, bešeimininkių atliekų problemos sprendimo.

Seniūnijos teritorijoje esančios augmenijos reguliaraus šalinimo finansavimo užtikrinimas.

Papildomų lėšų gatvių su asfalto danga remontui.

Įrengti administracinėse patalpose oro kondicionavimo sistemas.

Vandentvarkos (vandentiekio ir nuotekų sistemų) infrastruktūros tobulinimas.

Platesnė ir greitesnė skiriamų vienkartinį tikslinių pašalpų skyrimo tvarka.

Didinti asmenų, dirbančių Pačeriaukštės seniūnijos teritorijoje, asmeninio asistento ar lankomosios priežiūros srityje.

PAPILIO SENIŪNIJA

Seniūnijos teritorijos plotas – 27,6 tūkst. ha. 2021 m. gruodžio 31 d. Gyventojų registro duomenimis, seniūnijoje gyveno 1640 gyventojų (2021 m. – 1672).

Seniūnijoje tvarkomi gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys ir gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaita. Priimta 82 gyventojų prašymai ir parengti sprendimai dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų keitimo, taisymo ar naikinimo, priimtose 75 gyventojų atvykimo deklaracijos, priimti 109 gyventojų prašymai ir parengtos pažymos apie deklaruotą gyvenamąją vietą, priimta 14 prašymų ir parengtos pažymos apie gyvenamąją vietą deklaravusius

asmenis nuosavybės teise priklausančioje patalpoje, priimta 13 prašymų įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, išduotos 9 pažymos gyventojams apie įtraukimą į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Priimti 22 prašymai ir parengtos pažymos gyventojams apie šeimos sudėtį, 7 pažymos apie gyventojams priklausančius pastatus, parašytos 8 charakteristikos seniūnijos gyventojams, 3 pažymos dėl vaiko lankymo ikimokyklinę įstaigą. Atlikta 42 notariniai veiksmai. Priimti 6 prašymai ir išduoti leidimai dėl prekybos viešojoje vietoje. Surašytos 8 darbo sutarys su dirbančiais laikinuosius darbus. Priimti 53 prašymai ir išduoti leidimai laidoti. Susirašinėjant su Savivaldybės administracija parengti ir užregistruoti 54 informaciniai siunčiamieji dokumentai, užregistruoti 47 gauti raštai. Parengti 27 seniūno įsakymai.

Atliekant žemės ūkio funkcijas, užpildyta ir patikslinta 263 paraiškos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje PPIS, įregistruoti ir atnaujinti duomenys 281 ūkininkui valdų informacinėje sistemoje VIC, išregistruoti ar atnaujinti duomenys 161 ūkininkų ūkiams.

2021 m. ECOCOST sistemoje pateiktos 23 viešųjų pirkimų paraiškos. Sudarytas viešųjų pirkimų planas 2022 metams.

Tvarkomi archyviniai dokumentai, parengtas 2022 metams dokumentacijos planas, ir suderintas su Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialu.

Seniūnijoje yra 100 km kelių ir gatvių su žvyro dangą bei 17,5 km su asfalto dangą. Iš kelių fondo seniūnijos kelių priežiūrai skirta 26810 eurų, iš jų keliams su žvyro dangą panaudota 19210 eurų, iš jų: kelio dangos lyginimui 9210 eurų, žvyravimui 10000 eurų. Asfalto dangos remontui 7600 eurų. Remontuota gatvių asfalto dangą Papilio ir Kupreliščio miesteliuose, Kvetkų, Eiskudžių, Kučgalio kaimuose. Žvyruoti keliai: Papilys–Sližiai–Skrebiškiai, Papilys–Dukurniai–Valentai, Satkūnai–Galvokai, Kučgalys–Pariškiai, Pūteliai–Kvetkai, Gajūnai–Paškučiai–Kraštai, Kupreliščio miestelio Beržyno, Malūno gatvės. Renkamos šiukšlės pakelėse. Rudenį seniūnijos traktoriumi nupjauta žolė pakelėse. Kirsti krūmai vietinės reikšmės kelių pakelėse. Rudens–pavasario polaidžio metu, esant didelei galimybei sugadinti kelius pastatomi sunkiasvorių transporto priemonių eismą ribojantys ženklai. Tamsiuoju paros metu apšviečiamos Papilio ir Kupreliščio miestelių, Skrebiškių, Kvetkų, Eiskudžių, Kučgalio, Satkūnų kaimų gatvės. Šiuo metu visos seniūnijos gyvenvietės turinčios daugiau kaip 40 gyventojų yra apšviestos.

Rugpjūčio mėnesi gautas Aplinkos apsaugos inspekcijos privalomas nurodymas surinkti bešeimininkes šiukšles (statybinės atliekos) valstybinėje žemėje Miliškių kaime. Šiukšlės surinktos, atliekos išvežtos į Panevėžio sąvartyną, surinktos seniūnijos teritorijoje savavališkai išmestos padangos, 100 vienetų, jos perduotos sunaikinimui UAB „Apaščia“. Pavasarį šalia kelio Biržai-Pandelys- Rokiškis esančioje aikštelėje išmesta apie 15 kub. m. automobilių ardymo atliekų, kaltininko nustatyti nepavyko, už jų pašalinimą teko sumokėti iš savivaldybės lėšų.

Seniūnijoje yra 21 veikiančios ir 9 neveikiančios kapinės, kurių plotas 12,13 ha. Prie Papilio, Kupreliščio, Kvetkų, Skrebiškių ir Gajūnų kapinių pastatyti mišrių atliekų surinkimo konteineriai, kuriuos kartą per mėnesį ištuština UAB Ecoservis projektai. Visose kapinėse pjauta žolė, genėti medžiai, surūšiuotos bei išvežtos susikaupusios šiukšlės bei seni, nebenaudojami antkapiai, tvarkytos neprižiūrėtos kapavietės, savavališki sąvartynai.

Pagal laikinųjų darbų programą seniūnijai skirta 7653 eurai, už šias lėšas įdarbinome 8 ilgalaikius bedarbius, kurie labai pagelbėjo vasarą šienaujant kapines ir kitas viešąsias erdves.

2021 m. Papilio seniūnijoje buvo 43 vieniši asmenys, 66 asmenis, kuriems yra nustatyti specialieji poreikiai. Socialinės paslaugos teikiamos 13 asmenų, iš jų: pagalba į namus teikiama 5 asmenims, dienos socialinė globa namuose teikiama 5 asmenims, asmeninės paslaugos teikiamos 3 asmenims. 2021 m. dėl socialinių paslaugų gavimo (pagalbos į namus) prašymai ir kiti dokumentai priimti bei įvertintas poreikis 9 asmenims, dėl socialinės globos institucijoje prašymai ir kiti dokumentai priimti ir įvertintas poreikis 1 asmeniui, dienos socialinės globos namuose poreikis įvertintas 4 asmenims, vaikų dienos socialinei priežiūrai 1 asmeniui, asmeninei pagalbai 2 asmenims. 2021 m. socialinei paramai gauti priimti 301 prašymai (2020 m. – 194), kieto kuro kompensacijai gauti priimti 141 prašymai (2020 m. – 109), socialinei paramai mokykliniams reikmenims įsigyti gauti priimti 12 prašymų, vaiko išmokai – 20 prašymų, vienkartinėi išmokai

gimus vaikui 4 prašymai, slaugos priežiūros kompensacinėms išmokoms 7 prašymai. Surašytos 185 visuomenei naudingų darbų sutartys. Parama maisto produktais pagal priimtus prašymus ir suvedus į Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą išdalinta 285 (2021 m. – 280) asmenų. Surašyta 40 buities tyrimo aktų. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti įvertintas ir užpildytas klausimynas 12 asmenų, kopijos išsiųsto Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybai. Suteikta socialinė parama nepinigine forma 16 asmenų. Pateikti dokumentai dėl vienišo asmens išmokos 20 asmenų. Lydėti 6 asmenys pas psichiatrą, šeimos gydytoja, stomatologą. Surengti 7 socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai, nagrinėti probleminiai atvejai dėl neteisingo duomenų pateikimo, paramos teikimo socialinę riziką patyrusiems asmenims, piniginės socialinės paramos teikimo formos, skyrimo (neskyrimo), kieto kuro kompensacijos skyrimo vienišiesiems asmenims, nepatikslinusiems gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir kt.. Bendradarbiauta su VšĮ Socialinio paslaugų centro darbuotojais. Priimti prašymai dėl kompensacinės technikos neįgaliesiems, pasirūpinta jos pristatymu į namus. Dalinta iš VšĮ Pagalbos centro gauta labdara: maisto produktai, rūbai, higienos reikmenys ir kitos priemonės vienišiesiems, neįgaliesiems bei kitiems nepasiturintiems asmenims.

Lapkričio mėnesį kartu Savivaldybės poliklinika surengta Papilio seniūnijos gyventojų skiepijimo nuo COVID- 19 akcija, paskiepyti 44 gyventojai.

Biržų policijos komisariatas ir Probacijos tarnybą į seniūniją darbams nukreipė 8 asmenis kuriems bauda pakeista viešaisiais darbais, darbų atlikti atvyko tik 3 asmenys.

Papilio tvenkinyje išvalytas susikaupęs dumblas, nendrės, papilta ir išlygintas smėlis. Papilio miestelio gyventojų prašymu įrengta maudykla.

Spęstini klausimai (iššūkiai, problemos)

Seniūnijos gatvės su asfalto danga. Kiekvienais metais atliekame seniūnijos miestelių ir kaimų gatvių su asfalto danga lopymo darbus, tačiau to jau nepakanka. Kai kuriose gatvėse danga suaižėjusi per visą gatvės plotį ir ilgį. Lietaus nubėgimo šulinėliai įkrite, žiedai ir dangčiai sutrukę arba jų visai nėra.

Atliekų konteinerių prie seniūnijos kapinių ir žaliųjų atliekų išvežimas. Šiuo metu prie 5 seniūnijos kapinių yra atliekų rūšiavimo konteineriai, kuriuos kartą per mėnesį išveža UAB ECOSERVICE transportas. Pageidautume prie kai kurių kapinių padidinti jų skaičių, nes pripildomi labai greitai ir dar pastatyti prie 7 kapinių, taip pat reikėtų išvežti išrūšiuotas žaliąsias atliekas.

Socialinio darbo organizatorių darbas su proto negalią turinčiais gyventojais. Seniūnijoje savarankiškai gyvena keletas proto negalią turinčių gyventojų, gydytojai jiems paskyrę nuolat gerti vaistus, tačiau, ar juos vartoja, kontroliuoti neįmanoma. Pasitaiko, kad su vaistais kartu vartoja ir alkoholi, tada šie asmenys tampa agresyvūs, žaloja save, niokoja savo ar kitų asmenų turtą. Policija į iškvietimus reaguoja, bet *proto jiems pridėti negali*, o medicinos darbuotojai atsako, jog vaistai jiems paskirti, o kad juos gertų tai jau socialinių darbuotojų darbas.

Seniūnijos garažo stogo remontas. Reikėtų keisti stogo dangą, seni, sutrukę šiferio lakštai praleidžia vandenį, šlampa sienos.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Dėl seniūnijos gatvių su asfalto danga. Sudarytas sąrašas dėl Biržų miesto gatvių tvarkymo eiliškumo, reikėtų sudaryti tokį sąrašą ir dėl seniūnijų gatvių tvarkymo eiliškumo, skirti lėšų ir kasmet atnaujinti bent po kelias gatveles kaimuose.

Dėl atliekų konteinerių prie seniūnijos kapinių ir žaliųjų atliekų išvežimo. Biržų miesto seniūnija turi privilegiją, prie visų kapinių stovi konteineriai, juos išveža UAB ECOSERVICE, Papilio seniūnijoje konteineriai pastatyti tik prie didžiausių kapinių ir tai tik po vieną, du, jie užpildomi žaibiškai. Netilpusias į konteinerius atliekas seniūnijos darbininkai rūšiuoja rankomis, stiklą, plastiką, popierių talpiname į bendro naudojimo rūšiavimo konteinerius, žaliąsias atliekas kompostuojame. Manome, kad laikas įvesti kapavietės mokestį ir surinktas lėšas skirti kapinių tvarkymui. Inicijatyvos galėtų imtis mūsų Seimo narys.

Dėl socialinio darbo organizatorių darbo su proto negalią turinčiais gyventojais. Reikėtų plačios diskusijos, įtraukiant socialinės paramos, medicinos, policijos darbuotojus taip pat pakviesti Seimo narį, nes problema aktuali visoje šalyje. Dėl seniūnijos garažo stogo remonto. Garažo stogą tikimės sutvarkyti šiais metais iš seniūnijos lėšų.

PAROVĖJOS SENIŪNIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Seniūnas savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos Konstitucija, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais bei Vyriausybės nutarimais, rajono tarybos statusu ir sprendimais, taip pat seniūnijos veiklos nuostatais.

Seniūnijos centras yra Karališkių g. 3, Parovėjos kaime, Biržų rajono savivaldybėje. Seniūnijos plotas – 174 km². Vietinių kelių ir gatvių yra 151,50 km, iš jų su žvyro danga 147,4 km, su asfalto danga 4,10 km. Seniūnijos teritorijoje yra 53 kaimai, iš jų 6 didesnės gyvenvietės, gyvena 1806 gyventojai, 2020 metais gyveno 1871 gyventojas. Palyginus su 2020 m. sumažėjo 65 gyventojais.

Seniūnija suteikė 175 įvairias administracines paslaugas (pažymos, charakteristikos, įvairūs paklausimai, leidimai laidoti, notariškai patvirtinti dokumentai). Atlikti 89 mažos vertės pirkimai neskelbiamos apklausos būdu. Atliktos 233 administracinės paslaugos, susijusios su gyvenamosios vietos deklaravimu.

	Gyventojai pagal didžiausius kaimus	2020-12-01	2021-12-01
1	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Medeikių k.	486	473
2	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Parovėjos k.	296	290
3	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Drąseikių k.	194	187
4	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Užušilių k.	165	155
5	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Pagervės k.	88	82
6	Biržų r. sav., Parovėjos sen., Būginių k.	71	68
	viso	1871	1806

Žymiausi objektai:

1863 m. sukilėlių kapinės – Anglių kalnas;

Vinkšninių senkapis;

kultūros veikėjo S. Dagilio kapas;

Pakamponių žydų kapas ir memorialas;

sukilimo dalyvio P.Šerno kapas;

Gudiškio paminklas 1863 m. sukilimo dalyviams – 14 km į šiaurės rytus nuo Biržų, Biržų girioje. Sukilimui atminti 1936 m. pastatytas gelžbetoninis paminklas su kryžiumi. 1993 m. birželio 14 d. kaime atstatytas stogastulpis 1863 metų sukilėliams atminti;

J. Meko paminklas ir teritorijos Semeniškiuose.

Seniūnijoje yra:

39 kapinės, iš jų 24 veikiančios kapinės (7,90 ha) ir 15 neveikiančių kapinių bei istorinių paminklų (plotas 2,85 ha);

turto balanse yra 6 pastatai (viena iš jų įsikūrusi seniūnija, trys skirti socialiniam būstui, vienas buvęs seniūnijos administracinis pastatas išnuomotas UAB „Būginių gausa“, buvę Užušilių

k. kultūros namai);

5 seniūnaitijos: Būginių, Drąseikių, Parovėjos, Medeikių ir Užušilių;

8 kaimo bendruomenės: Būginių, Drąseikių, Liesišio, Medeikių, Parovėjos, Rovėjos, Ubiškių, Užušilių;

1 Parovėjos kultūros centro skyrius;

3 Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos skyriai (Parovėjos, Medeikių, Užušilių);

1 Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių filialas;

vaikų globos įstaigos VŠĮ „Vaiko užuovėja“ padalinys Medeikių kaime „Vaikų dienos centras“;

1 medicinos punktas Parovėjos kaime;

2 žemės ūkio bendrovės (Šilo ir Medeikių);

1 didelis pienininkystės ūkis (Vytauto ir Vaidutės Stankevičių);

daug stambesnių ir smulkesnių ūkininkų ūkių, kelios mažos medžio apdirbimo įmonės;

6 maisto parduotuvės;

Medeikių kaime pieno miltelių gamybos bendrovė „Hochdorf Baltic Milk“;

Manto Bartuškevičiaus kaimo turizmo sodyba 13 km nuo Biržų m., šalia Ateniškio tvenkinio įsikūrusi sodyba tinkama tiek šventėms, tiek verslo renginiams (100 vietų), 60 vietų nakvynei. Yra pirtis, krepšinio, tinklinio, futbolo aikštelė, valtys, vandens dviračiai, baidarės;

Alės Podėnienės kaimo turizmo sodyba įsikūrusi Vinkšninių kaime, pušų apsuptyje, šalia Rovėjos upelio, tik 7 km. nuo Biržų miesto. Renginių salė talpina apie 50 svečių, nakvoti gali apie 20 svečių;

Paežerių poilsiavietė prie Širvėnos ežero, važiuojant iš Biržų link Astravo. Poilsiavietėje – nedidelė stoginė;

Poilsiavietė ir pažintinis takas „Užušiliai“. Poilsiavietė ir pažintinis takas įrengti Užušilių miške, 75 kv., 3 skl. Poilsiavietė pritaikyta neįgalųjų poilsiui, čia vyksta pamokos jauniems miško bičiuliams. Keliaudami pažintiniu taku, susipažinsite su miško augalais, sužinosite įvairių gamtos pasaulio įdomybių. Ir dar daugiau kitų poilsiaviečių įrengtų Biržų girioje.

Vietinės reikšmės viešųjų kelių pasiskirstymas pagal seniūnijas

Seniūnija	Bendras kelių ilgis, iš jų	Su asfalto danga	Su žvyro danga	Skirta lėšų
	km	km	km	Tūkst. Eur
Biržų miesto seniūnija	81,49	40,49	41,0	56,78
Nemunėlio Radviliškio seniūnija	86,0	86,0	-	21,39
Pabiržės seniūnija	78,50	10,50	68,0	20,50
Pačeriaukštės seniūnija	70,80	10,0	60,80	17,39
Papilio seniūnija	117,0	10,50	106,50	26,81
Parovėjos seniūnija	151,50	4,10	147,40	30,73
Širvėnos seniūnija	172,10	15,60	156,50	47,04
Vabalninko seniūnija	146,0	14,50	131,50	36,16
IŠ VISO:	903,39	191,69	711,70	256,80

Seniūnijos keliai ir jų priežiūra. Pagal Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemą Parovėjos seniūnijai priklauso 151,5 km kelių. Kaip ir visose seniūnijose visi keliai prižiūrimi pagal turimus finansinius išteklius. Vietinių kelių ir gatvių su žvyro danga greideriavimui ir žvyravimui – 147,4 km panaudota lėšų 24,04 tūkst. eurų. Buvo lyginami pagrindiniai seniūnijos keliai po tris ir daugiau kartų, kiti po vieną kartą. Taip pat žvyru užpiltos duobės: Liesišio, Medeikių, Marmakiškių kaimuose, Medeikių–

Braškių kelyje. Kiekvienais metais skiriama lėšų asfaltuotų gatvių taisymui. Keliams ir gatvėms su asfalto danga – 4,1 km panaudota 6,69 tūkst. Eurų. Buvo remontuojamas asfaltas Parovėjos ir Medeikių kaimuose.

Kiekvienais metais yra pasirašoma sniego valymo darbų sutartis. Dėl sniego valymo žiemos metu pagal sutartį su ūkininku Edvardu Januševičiumi panaudota 6,32 tūkst. eurų.

Kapinių ir bendro naudojimo teritorijų priežiūra. Nuolat yra prižiūrimos seniūnijos kapinės. Parovėjos seniūnijoje yra 39 kapinės, iš jų 24 veikiančios (7,90 ha) ir 15 neveikiančių kapinių bei istorinių paminklų (plotas 2,85 ha). Priežiūros darbus vykdė darbštūs seniūnijos darbininkai kartu su šešiais mėnesiams įdarbintais drausmingais ir darbščiais Užimtumo didinimo programos darbininkais. Juodžionių kapinėse restauruota apie 30 m akmeninės tvoros. Kirbulių kapinėse 120 metrų senos tvoros pakeista į segmentinę. Penkiose Parovėjos seniūnijos kapinėse (Peleniškių, Ageniškių, Drąseikių, Parovėjos ir Braškių) pritvirtinta prilydomą dangą stogeliuose virš vartų atramų. Sutvarkytos Peleniškių, Latvelių kapinės: iškirsti ataugę alyvų krūmai, nugenėtos ir apkarpytos gyvatvorės, išvežti seni antkapiai. Nukirsta žaibo pažeista eglė Peleniškių kapinėse ir pavojingas beržas Drąseikių kapinėse. Drąseikių kapinėse ūkininkas iškasė šulinį, kuris labai reikalingas kapų laistymui.

Parovėjos seniūnijoje baigiamos skaitmenizuoti veikiančios kapinės. Kapinių skaitmenizavimo imtasi siekiant supaprastinti leidimų laidoti išdavimo procedūras, parengti elektroninius kapinių žemėlapius ir sukurti duomenų apie palaidotus asmenis paieškos sistemą. Taip tikimasi ne tik supaprastinti ir pagreitinti paslaugas gyventojams, tačiau ir palengvinti mirusių draugų ir artimųjų amžinojo poilsio vietų ieškančiųjų pastangas – paiešką bus galima atlikti pagal velionio vardą ir pavardę, preliminarį laidojimo vietą ar gimimo metus.

Parovėjos seniūnija prižiūrėjo ir šienavo bendro naudojimo plotus 19,75 ha istorijos ir kultūros paveldo objektus. Nušienautos pagrindinių seniūnijai priklausančių kelių pakelės, kirsti krūmai ir medžiai. Gavus leidimą kirsti medžius Liesiškių kaime nukirsti du medžiai ir aštuoni nugenėti, Braškių kapinėse nukirsti keturi medžiai, Medeikių kaime nukirsti keturi medžiai, Spalviškiuose Girininkijos g. aukštalių pagalva nugenėti du medžiai. Iš 10 nukirstų medžių ir nugenėtų šakų paruošta apie 35 kub.m. malkų, kurios nuvežtos Parovėjos seniūnijos pastato šildymui ir Užušilių ir Parovėjos bibliotekoms. Iš likusio kokybiškesnio medžio bus ruošiama mediena Parovėjos seniūnijos garažo stogo konstrukcijai.

Seniūnijos jėgomis sutvarkytas keliukas į Paežerių kaime esantį Biržų žydų holokausto aukų kapą ir memorialą – atvežta ir išlyginta 5 mašinos seno smulkinto asfalto. Šioje teritorijoje Parovėjos seniūnijos rūpesčiu pastatyti 2 nauji suoliukai. Suoliukų metalinėms konstrukcijoms pagaminti išleista apie 300 eurų. Medinės suoliukų dalys pagamintos iš pačios seniūnijos resursų, suoliukus surinko ir nudažė Parovėjos seniūnijos darbuotojai. Taip pat minėjimo dienomis pastatytas biotualetas.

Vykdoma nuolatinė elektros tinklų priežiūra, perdegusių lempų keitimas, skaitiklių priežiūra. Morališkai pasenę seni šviestuvai pagal galimybę keičiami naujais ekonomiškais, mažai naudojamais elektros energijos ir efektyviau apšviečiančiais. Buvo pakeisti 5 elektroniniai astronominiai laikrodžiai: Užušilių, Drąseikių, Gavėniškių, Medeikių, Liesiškių kaimuose. Parovėjos seniūnijos sutaupytais lėšomis Medeikių kaime elektros apšvietimo linijų atramose papildomai pakabinti 3 LED šviestuvai, Parovėjos kaime 1 LED šviestuvai. Gatvių šviestuvų yra 182 vnt., iš jų 51 LED.

Griaunami bešeimininkiai pastatai. Medeikių kaime nugriautas tualetas, esantis šalia buvusios Medeikių pagrindinės mokyklos. Nugriovimo darbai seniūnijai kainavo virš 1000 eurų.

Parovėjos seniūnijos teritorijas tvarkė 4 seniūnijos darbininkai, 8 asmenys atliekantys nemokamus viešuosius darbus esant teistumui, 5 asmenys buvo įdarbinti pagal Užimtumo didinimo programą bei 84 visuomenei naudingų darbų atlikėjai, kurie dirbo jiems patogiu laiku ir būdu – pagal gyvenamąsias vietas ir jų sugebėjimą atlikti darbą bei sveikatos būklę, norėdami gauti socialinę pašalpą ar kieto kuro kompensaciją.

Parovėjos seniūnija yra suskirstyta į penkias seniūnaitijas. Per 2021 m. įvyko 2 seniūnaičių sueigos. Sueigose aptarta Parovėjos seniūnijos 2020 m. ataskaita, pritarta 2021 m. veiklos planui,

aptarti pagrindiniai 2021 m. renginiai, socialinė padėtis seniūnijoje.

Parovėjos k. Karališkių g. įrengta stebėjimo kamera. Vaizdo stebėjimo sistemos nuotolinė darbo vieta yra Biržų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriuje. Vaizdo stebėjimo kameros įrengimas yra priemonė skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą tiek bendruomenių viduje, tiek išorėje, stiprinti saugios kaimynystės idėją, tokiu būdu teigiamai veikiant bendruomenių gyvenimo kokybę.

Žemės ūkis. Svarbiausias seniūnijos seniūno pavaduotojo darbas – priimti paraiškas pasėlių deklaravimui, įvesti paraiškų duomenis ir įbraižyti laukus į PPIS sistemą. 2021 metais Žemės ūkio ir kaimo verslo registre atnaujintos 240 žemės ūkio valdos ir 145 ūkininko ūkiai, priimtos 244 paraiškos ir dokumentai tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti, įbraižyta 2060 laukų, kurių plotas sudaro 10162,61 ha.

Sportas ir kultūra. Seniūnijoje vyksta aktyvus sportinis gyvenimas. 2021 m. birželio 19 d. Biržų miesto centriname stadione vyko vasaros sporto šventė. Šią sporto šventę organizavo Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras įgyvendinant projektą Nr. SRF-SRO-2020-1-0031 „Sporto renginių organizavimas Biržų rajone“. Šis projektas bendrai finansuojamas Sporto rėmimo fondo lėšomis, kurį administruoja Švietimo mainų paramos fondas. Seniūnija, kaip ir kasmet dalyvavo sporto žaidynės. Sporto žaidynių organizavimu Parovėjos seniūnijoje rūpinasi Tadas Špokas, kuris dirba Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centre sporto organizatoriumi. Tadas labai aktyviai rinko komandas. Aktyviausi buvo Parovėjos ir Širvėnos seniūnijų atstovai. Susumavus žaidynių rezultatus buvo išaiškintos pajėgiausios seniūnijos (Širvėnos seniūnija I vieta, Parovėjos – II vieta, Pabiržės ir Pačeriaukštės – III vieta). Vasarą Parovėjos kaime vyko visų Biržų rajono kaimo bendruomenių sąskrydis. Dalyvavo labai daug dalyvių iš seniūnijų. Prieš Kalėdas Germaniškių kaime vyko krepšinio turnyras, Parovėjos seniūnijos komanda užėmė III vietą. Visus metus Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių filiale du kartus per savaitę – pirmadieniais ir trečiadieniais vyksta sportiniai užsiėmimai visiems norintiems gyventojams. Gyventojų prašymų ir jų patogiam sportavimui Medeikių kaime prie sporto stadiono buvo pastatytas biotualetas, kurio priežiūra kainavo virš 300 eurų.

Kultūrinius renginius Parovėjos seniūnijoje organizuoja Biržų kultūros centro Parovėjos skyriaus kultūrinių renginių organizatorė, Medeikių skyriaus meno vadovė Rugilė Šarkanaitė. 2021 m. 30-tą kartą minėta Sausio 13-oji, Lietuvos laisvės gynėjų diena. Sudalyvauta iššūkyje „Jarusalema Dance Challenge“, dalyvavo Medeikių ir Parovėjos jungtinė šokių grupė „Medrovė“. Edukacinė programa „Skirta vaikams, bet tinkanti ir tėvams“ vyko Zoom paskyroje dėl paskelbto karantino. „Paukščiai grįžta namo“ inkilų kėlimo akcija Medeikių kaimo bendruomenėje. Motinos dienos paminėjimas „Tau mamyte“ vyko facebook paskyroje „Medeikių kaimo bendruomenė“ dėl paskelbto karantino. Sudalyvauta skelbtoje akcijoje „Gerumo lašelis vaikams“, dalyvavo Medeikių ir Parovėjos jungtinė šokių grupė „Medrovė“. „Sugrižkime į vaikystę“ šventė šeimai vyko Medeikių kaimo bendruomenėje, buvo pristatoma knyga „Knygos kelias į mūsų namus“, susirinko 70 žmonių. Šventė – jubiliejus „Medeikiams 410“ vyko Medeikių kaimo bendruomenėje susirinko apie 1000 žmonių. Spalio 31 d. vyko šventė Raganų puota, susirinko apie 60 žmonių. Parovėjos bendruomenėje vyko renginiai: Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena „Giedame kartu tautišką giesmę“, „Kaime linksmasis automobiliukas“, „Laukiame Kalėdų senelio“. Parovėjos vaikų šokių ir dainų grupė „Šypsėnėlės“ dalyvavo Biržų KC vykstančioje Advento popietėje. Kalėdų eglutės įžiebimas Parovėjoje ir Medeikiuose.

Projektinė veikla. Biržų rajono savivaldybės administracija skelbė projektų atrankos konkursą finansavimui gauti pagal Nevyriausybinę organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano 1.1.4 priemonę „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“. Paraišką pateikė Parovėjos bendruomenės pirmininkė Vaidutė Stankevičienė. Buvo gautas 1182 Eur finansavimas scenos pastatymui lauke prie bendruomenės namų.

Medeikių kaimo bendruomenė pateikė paraišką „Vaikų žaidimo aikštelės įrengimas Medeikių kaime“ pagal Biržų rajono VVG vietos plėtros strategijos „Biržų rajono kaimo vietovių vietos plėtros strategija 2015-2023 m.“ prioriteto Nr. 3 „Kaimo atnaujinimas, savitumo puoselėjimas bei jo panaudojimas vietovės rinkodarai“ priemonės „Kaimo infrastruktūros

atnaujinimas“ veiklos sritį „Parama investicijoms į laisvalaikio infrastruktūros, viešųjų erdvių sutvarkymą bei pritaikymą gyventojų poreikiams“ ir gavo finansavimą 17500 eurų. Projekto įgyvendinimo trukmė 2 m. Projektas pradėtas įgyvendinti 2021 m. ir 2022 m. bus baigta įrengti graži vaikų žaidimo aikštelė prie renovuoto Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių filialo stadiono.

Socialinis darbas. Savarankiškos seniūnijos kaimo bendruomenės sugeba kurti savo veiklos strategijas. Strategijos apima kaimo bendruomenių tikslus, vertybes, veiklos principus ir būdus. Šios strategijos susieja bendruomenių ir seniūnijos tikslus, uždavinius. Žmogaus orumas ir gerovė – vieni iš seniūnijai svarbiausių aspektų, o padėti kiekvienam jaustis lygiateisiu – taip pat vienas iš socialinio darbo uždavinių. Jei neuždirbi pinigų, neturi darbo, šiuo metu turi problemų, nereiškia, kad esi prastesnis už kitus. Mūsų visuomenė turi didelių problemų susijusių su saviverte, pagarba vienas kitam. Todėl socialinio darbuotojo uždavinys yra išsiaiškinti kaimo bendruomenei būdingas socialines problemas. Toliau seka poreikio teikimo socialinių paslaugų įvertinimas. Socialinio darbo organizatorė priėmė prašymų:

Socialinių pašalpų, kieto kuro, šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijoms, vaiko išmokoms buvo priimta – 657 prašymai;

Socialinei paramai mokiniams – 28 prašymai;

Dėl asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti užpildyti ir į NDNT komisiją išsiųsti 7 klausimynai;

Surašyti 30 buities tyrimo aktai;

Surašytos 174 visuomenei naudingų darbų atlikimo sutartys.

Seniūnijos gyventojams išdalintos 3 vaikštynės su ratukais, kurios buvo gautos iš rėmėjų.

1 seniūnijos gyventojai, turinčiai negalią, nupirtos sausos, pjautos malkos, pinigus sutaupant iš kieto kuro kompensacijos.

EPLSAF parama buvo teikiama 6 kartus 400 seniūnijos gyventojų, bei papildomai buvo išdalinti 22 paketai sunkiai gyvenančioms šeimoms.

2021 metų laikotarpiu 2 asmenims skirtos socialinės paslaugos į namus, 1 asmuo apgyvendintas Skemų socialiniuose globos namuose, 1 asmeniui paskirta laikino atokvėpio paslauga, 3 vaikams – vaikų dienos centro socialinė paslauga.

Seniūnijos teritorijoje socialines paslaugas į namus gauna 11 senolių, socialines paslaugas teikia 2 lankomosios priežiūros darbuotojos.

Pagamintos, surinktos, supakuotos ir išdalintos kalėdinės dovanėlės 40 asmenų.

Sutvarkytas socialinis būstas Užušilių kaime, Žalioji g. 17. Prieš tai gyvenę asmenys buvo labai apleidę namą ir teritoriją. Seniūnijos iniciatyva buvo vežamos šiukšlės, nuotekos, baldai, tvarkomi išdaužyti langai.

Vagysčių prevencijai policija padovanojo 3 lauko šviestuvus su judesio davikliais senyvo amžiaus atokiai gyvenantiems žmonėms.

Socialinės paramos skyrius organizavo lifto pastatymą neįgaliam asmeniui, gyvenančiam Medeikių kaime. Suderinus su Socialinės paramos skyriumi buvo nukirsti du medžiai: eglė ir kaštonas, esantys prie daugiabučio namo balkono, paruošta vieta lifto įrengimui. Dar bus paklotos šaligatvio plytelės patogesniai privažiavimui. Šiuos darbus atliko seniūnijos darbininkai.

Parovėjos seniūnijos darbuotojai Šv. Velykų ir Šv. Kalėdų proga papuošė seniūnijos teritoriją ir Parovėjos bei Medeikių autobusų sustojimų teritorijas, taip gyventojams sukurdami šventinę nuotaiką.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Garažo statyba Parovėjos seniūnijos naudojamiems automobiliams ir kt. technikai laikyti.

Medeikių kaime griūna negyvenamas daugiabutis (Viešosios tvarkos skyrius informuotas).

Per mažas finansavimas vietinės reikšmės kelių priežiūrai (kelių pakraščių profiliavimui nelieka lėšų).

Biržų rajono savivaldybės žvyro kelių dalis (77,8 proc.) – viena didžiausių tarp Panevėžio apskrities savivaldybių, o asfaltuotų kelių dalis (12,6 proc.) – mažiausia. Gyventojai yra labai

nepatinkinti kelių ir gatvių būkle. Dviračių takų tinklas nėra išplėtotas, esami dviračių takai labiau įrengti rekreacinėmis reikmėmis, trūksta jų junglumo, o seniau įrengtų dviračių ir pėsčiųjų takų būklė prastėja.

Parovėjos kaimo Pušynėlio gatvės asfaltavimas (2020 m. gautas Parovėjos gyventojų raštas su parašais).

Nepakankamai išvystyta geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo tinklų infrastruktūra. Prasta geriamojo vandens kokybė.

Socialiai pažeidžiamų asmenų pavėžėjimas yra problema, nes socialinio darbo organizatorė negali vežti su valdiška mašina.

Trūksta socialinių paslaugų asmenims, kurios teikiamos į namus. Šiuo metu yra 2 darbuotojos, kurios teikia paslaugas į namus Medeikių (6) ir Parovėjos (5) gyventojams. Tokių asmenų, kuriems reikia paslaugų į namus yra Užušiliuose (2), Būginiuose (1) ir Ageniškyje (1).

Būginių kaimo apšvietimas.

Valstybinės reikšmės kelio 1,417 km Būginiai–Ageniškis asfaltavimas.

Valstybinės reikšmės kelio per Pagervės kaimą asfaltavimas.

Valstybinės reikšmės kelias iš Parovėjos į Medeikius yra per siauras, nesaugus, kraštai byra.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Garažo statyba planuojame iš sutaupyto lėšų ir tikslinių lėšų infrastruktūros objektams. Metalines sijas planuojame nusipirkti už 7260 eurų. Dar reikės skardai sienoms ir stogui, kuri kainuos apie 3000 eurų. Reikalingi trys vartai, kurie kainuotų apie 2000 eurų. O statybos darbus atliktume seniūnijos darbuotojų jėgomis.

Siūlytume socialiai pažeidžiamus asmenis vežti Biržų rajono socialinių paslaugų centrui kartu su lydinčiuoju asmeniu, nes daugeliui tokių žmonių reikia pagalbos arba kažkaip įteisinti tokias paslaugas atlikti seniūnijos socialinio darbo organizatorius.

Savivaldybė galėtų turėti „bokštelį“, kuris aptarnautų Biržų rajono seniūnijas esant poreikiui elektros linijose keisti šviestuvus, arba montuoti naujus.

UAB Biržų autobusų parkas galėtų turėti greiderį seniūnijų kelių priežiūrai.

Būginių kaimo apšvietimas didelė problema, elektros laidai eina per žmonių kiemus, kurie yra toli nuo važiuojamojo kelio. Reikia rašyti Lietuvos kelių direkcijai raštus.

Dėl Pagervės kaimo kelio asfaltavimo gautas gyventojų raštas su parašais, kuris siųstas Lietuvos kelių direkcijai. Atsakyta, kad asfaltavimas vyksta pagal sudarytą prioritetinę eilę.

Dėl Parovėjos–Medeikių kelio rašytas raštas Lietuvos kelių direkcijai, po to buvo paremontuoti kelkraščiai.

ŠIRVĖNOS SENIŪNIJA

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Gyventojų skaičius Širvėnos seniūnijoje, 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis,– 3788.

Gyventojų aptarnavimas, pažymų ir leidimų laidoti, prekiauti viešose vietose išdavimas, juridinių faktų patvirtinimas

2021 m. išduotos 43 pažymos gyventojams, parengta 117 raštų įvairioms įstaigoms, gauti 47 raštai, išduoti 48 leidimai laidoti, 63 leidimai prekiauti seniūnijos teritorijoje, atlikti 28 notariniai veiksmai, išnagrinėti 2 gyventojų skundai (prašymai). Dėl suaktyvėjusio Kirkilų apžvalgos bokšto lankymo, išaugus turistų srautams, žymiai išaugo leidimų prekiauti išdavimas, palyginus su 2020 metais. Dėl COVID-19 pandemijos kai kurios įstaigos neaptarnavo gyventojų tiesiogiai, prašė pateikti asmens dokumentų kopijas, patvirtintas notariškai, todėl padaugėjo seniūno atliekamų notarinių veiksmų skaičius.

Gyvenamosios vietos deklaravimo informacinės sistemos tvarkymas

Priimta 201 gyvenamosios vietos deklaracija, pildoma asmeniui pakeitus gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje ar atvykus gyventi į Lietuvos Respubliką (iš jų 88 asmenys deklaracijas

pateikė savarankiškai, naudodamiesi elektroniniais valdžios vartais), 33 gyvenamosios vietos deklaracijos, pildomos asmeniui išvykstant iš Lietuvos Respublikos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui (iš jų 24 asmenys deklaracijas pateikė savarankiškai, naudodamiesi elektroniniais valdžios vartais). Išduota: 182 pažymos apie asmens deklaruotą gyvenamąją vietą, 13 pažymų apie informaciją gyvenamosios patalpos savininkui (bendraturčiams) apie gyvenamojoje patalpoje savo gyvenamąją vietą deklaravusius asmenis, 12 pažymų apie įtraukimą į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą. Parengta 80 seniūno įsakymų dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų taisymo, keitimo ir naikinimo.

Žemės ūkio valdų atnaujinimas, paraiškų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus išmokoms gauti priėmimas, ūkininkų konsultavimas pagal kaimo plėtros programas

Žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotos 9, atnaujintos 477 žemės ūkio ir kaimo valdos, atnaujinti 255 ūkininkų ūkiai, patvirtinta 422 paraiškos ir 40 dokumentų tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti. Tuo pačiu metu buvo priimamos paraiškos paramai gauti įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“, „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“. Deklaravimo laikotarpiu elektroniniu būdu įbraižyti 4569 laukai, kurių plotas 15760,12 ha.

Socialinių paslaugų ir paramos teikimas.

Seniūnijoje gyvenantys neįgalieji ir vieniši asmenys konsultuoti svarbiais socialinės paramos klausimais. Atstovauta teikiant socialines paslaugas gydymo įstaigose, tvarkant teisinius reikalus, tarpininkauta dėl techninės pagalbos priemonių įsigijimo, konsultuota ir tarpininkauta dėl apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose. Tarpininkauta tvarkant dokumentus socialiniam būstui įsigyti, laidojant vienišus asmenis.

Priimta 616 prašymų dėl piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ar vieniems gyvenantiems asmenims, iš kurių 247 prašymas kieto kuro kompensacijai ir kompensacijai už būsto šildymą, karštą ir geriamąjį vandenį gauti, 369 prašymai socialinei pašalpai gauti. Išmokos vaikams prašymų priimta 68, socialinei paramai mokiniams 40 prašymų.

Įvyko 4 seniūnijos piniginės socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai. Nagrinėti probleminiai atvejai dėl piktnaudžiavimo, neteisingo duomenų pateikimo, paramos teikimo socialinę riziką patyrusiems asmenims, piniginės socialinės paramos teikimo formos, skyrimo (neskyrimo).

Surašyti 61 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai, buvo lankomasi pas asmenis (šeimoms) dėl faktinės gyvenamosios vietos patikslinimo, dėl socialinės situacijos, dėl vienkartinės pašalpos skyrimo, dėl paramos maisto produktais išimties tvarka, dėl šeimos sudėties, gaunamų pajamų patikslinimo.

Užpildyti ir pateikti neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybai 29 asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti įvertinimo klausimynai. Priimti 28 prašymai vienkartinėms socialinėms pašalpoms gauti.

Priimta 11 prašymų socialinėms paslaugoms gauti, asmenims (šeimoms) nustatytas socialinių paslaugų poreikis. Iš jų 4 prašymai dėl dienos socialinės globos asmens namuose, 1 prašymas dėl dienos socialinės globos įstaigoje, 2 prašymai dėl pagalbos į namus ir 1 prašymas dėl ilgalaikės socialinės globos įstaigoje, 3 prašymai dėl asmeninio asistento paslaugų.

Priimti 248 prašymai Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo paramai gauti, duomenys suvesti į Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą SPIS ir išdalinti maisto daviniai bei higienos priemonės 469 asmenims. (iš viso 15242,188 kg.).

Visuomenei naudingiems darbams atlikti parengtos 212 sutartys, visuomenei naudingai veiklai atlikti išrašyti ir išduoti 208 nukreipimai.

Bendradarbiauta su Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi, Socialinių paslaugų centru, policija, VŠĮ „Pagalbos centru“, Migracijos tarnyba, bendruomenėmis, kitomis Biržų rajono seniūnijomis, Legailių, Kupiškio, Panevėžio globos namais, Panevėžio teritorinės darbo biržos Biržų skyriumi, antstolėmis I. Bakšiene ir O. Narbutiene, Biržų rajono 1-uoju notaro biuru, Neįgalumo ir Darbingumo nustatymo tarnyba, Panevėžio priklausomybės ligų centru,

Rokiškio psichiatrijos ligonine, VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Tuberkuliozės ir plaučių ligų klinika, Panevėžio ligonine, Biržų visuomenės sveikatos biuru, Biržų priešgaisrine gelbėjimo tarnyba ir kitomis įstaigomis.

Bendro naudojimo teritorijų, parkų, kultūros paveldo objektų, kapinių, želdinių, pakelių priežiūra.

Komunalinio ūkiui stiprinti įsigytos 2 žoliapjovės – krūmapjovės, 1 šakų genėjimo pjūklas.

Remontuota ir prižiūrėta seniūnijos turima technika: traktorius „T-40“, prikabinama žoliapjovė ir priekaba, žolės ir medžių pjovimo įranga, automobiliai ir kiti darbo įrankiai.

Prižiūrėtos ir šienautos 27 kapinės. Iš kapinių teritorijos surinkta ir išvežta apie 3,5 t statybinio laužo, nukirsti 3 ir nugenėta 20 avarinių medžių Klausučių, Mikeliškių, Geidžiūnų, Dirvonakių kapinėse. Kapinėse tvarkytos tvoros, vartai, stiklo, plastiko atliekų rūšiavimo dėžės, perdažyti stendai, varteliai, suoliukai, plastiko – stiklo rūšiavimo dėžės kapinėse, išvežtos susikaupusios biologiškai skaidžios atliekos (kompostas).

Seniūnijos darbininkų bei visuomenei naudingos veiklos atlikėjų jėgomis ir minimaliomis lėšomis nukirsti 4 avariniai medžiai, genėti 25 medžiai trukdantys eismui Biržų, Šimpeliškių, Anglininkų kaimuose. Siekiant sutvarkyti viešąsias erdves, retinti medžiai, kirsti pakelės krūmai Biržų, Rinkuškių, Kilučių kaimuose. Mediena panaudota Nausėdžių ir Obelaukių kultūros namų šildymui, o krūmynų ir medžių šakos išvežtos į atliekų surinkimo aikštelę.

Prižiūrėtos ir šienautos istorijos ir kultūros paveldo objektų (A. Sabaliausko-Žalios Rūtos, J. Janonio, J. ir M. Yčų, J. Variakojo, E. Galvanausko tėviškės, Klausučių ir Rinkuškių piliakalniai), žaliųjų plotų teritorijos. Prižiūrėtos vietinės reikšmės kelių pakelės ir gatvės bei įvairios visuomeninės paskirties teritorijos, savavališki sąvartynai (surinkta ir utilizuota 14 m³ bešeimininkų atliekų). Remontuoti seniūnijos vietinės reikšmės keliai su asfalto danga.

Atnaujinta Kirkilų apžvalgos bokšto viešosios erdvės infrastruktūra: perdažyti lauko tualetai, suoliukai, stendai, pėsčiųjų pažintinis takas, įrengta papildomų stendų, šiukšliadėžių. Vasaros sezono metu, lankytojų patogumui, papildomai pastatyti 2 biotualetai.

Teritorijas tvarkė 6 seniūnijos darbininkai, 9 asmenys, atliekantys nemokamus viešuosius darbus, 6 laikinuosius darbus dirbantys asmenys bei 212 visuomenei naudingų darbų atlikėjai, jiems patogiausiu būdu – pagal gyvenamąsias vietas ir jų sugebėjimą atlikti darbą bei atsižvelgiant į jų sveikatos būklę.

Kelių ir gatvių priežiūra.

Remontuotos šios gatvės su asfalto danga: Kratiškių kaimo Pušų, Eglių gatvės, Obelaukių kaimo Taikos ir Draugystės g., kelio atkarpa nuo Obelaukių iki kelio Biržai–Rokiškis.

Remontuoti šie keliai su žvyro danga: Biržų kaimo Beržų, Bokšto, Agluonos gatvės Anglininkų kaime Dunojėlio gatvė, kelias Krikščiai–Mieleišiai, Mieleišiai–Beržiniai, Tauniūnai–Dominiškis.

Nušienautos pagrindinių seniūnijai priklausančių kelių pakelės, kirsti pakelės krūmai. Tris kartus šienautos pakelės prie kelių, kuriais vykstama į Biržų atliekų surinkimo aikštelę, turistų pamėgtus lankytinus objektus – Karvės olą, Kirkilų ežerėlius, taip pat Valantiškio bei Rinkuškių kaimų pėsčiųjų takeliai (įvažiavimai) į Biržų miestą.

Gatvių apšvietimo tinklų priežiūra.

Gatvių apšvietimas yra 9 seniūnijos kaimuose: Anglininkų, Biržų, Geidžiūnų, Butniūnų, Kratiškių, Klausučių, Kilučių, Nausėdžių, Obelaukių kaimuose. 2021 metais pradėtas rengti Biržų kaimo Tulpių–Rožių gatvių apšvietimas, įrengti 5 šviestuvai Tulpių gatvėje, darbai bus tęsiami 2022 metais.

Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas.

Seniūnas Saulius Eigirdas dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo seminaruose: *Viešojo sektoriaus darbuotojų bendravimas su žiniasklaida, Organizacinė kultūra viešojo sektoriaus įstaigoje; Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje aktualijos.*

Seniūno pavaduotoja Ilona Žvirgždienė dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo seminaruose: *Savanorystės kultūros diegimas viešajame sektoriuje įgūdžiams formuoti, Darbo krūvis, perdegimas ir darbo – asmeninio gyvenimo balansas, Streso valdymas.*

Socialinio darbo organizatorė Diana Garšvienė dalyvavo metodiniuose pasitarimuose socialinės paramos klausimais, seminaruose *Psichologinės įtampos, nuovargio ir (ar) perdegimo valdymas, prekyba žmonėmis*, taip pat mokymuose apie energetinį skurdą.

Socialinio darbo organizatorius Edgaras Mockevičius dalyvavo STEP energetinių patarėjų kursuose, seminare *Prekybos žmonėmis pinklės*.

Spręstiniai klausimai (iššūkiai, problemos)

Būtina tęsti 2021 m. pradėtus darbus norint užtikrinti gyventojų saugumą bei plečiant gatvių apšvietimo infrastruktūrą didžiosiose gyvenvietėse. Gatvių apšvietimo remonto darbus būtina užbaigti Biržų kaimo Rožių, Tulpių gatvėse.

Trūksta lėšų seniūnijos kelių ir gatvių su asfalto danga duobių taisymui. Reikia kapitalinio remonto keliui į Biržų atliekų surinkimo aikštelę Agluonos gatvės atkarpoje. Būtina įvertinti tilto Agluonos gatvėje per Agluonos upę būklę ir jį suremontuoti.

Ribotas patekimas į lankomą turistinį objektą Juodelių piliakalnį – Velniakalnį. Buvęs servitutinis kelias apaugęs medžiais, jį sutvarkyti nėra prasmės, nes pareikalautų daug lėšų ir papildomos infrastruktūros, automobilių aikštelės.

Suintensyvėjus prekybai prie Kirkilų apžvalgos bokšto atsirado ir spręstinių klausimų: intensyvi prekyba padarė neigiamą įvaizdį bokšto lankytojams, todėl nusprendėme riboti prekybos vietų skaičių ir prekybos vietas atitraukti toliau nuo bokšto.

Seniūnija neturi kur saugiai pasistatyti konteinerio surinktomis bešeimininkėms šiukšlėms, kadangi pastačius kaimuose gyventojai pradeda vežti atliekas.

Galimi sprendimai, perspektyvos

Dėl patekimo į Juodelių piliakalnį praktiškiausia būtų susitarti su žemės sklypų savininkais ir įteisinti privažiavimą prie piliakalnio.

Dėl prekybos prie Kirkilų apžvalgos bokšto pirmiausia reikia numatyti vietas ir jų skaičių, tada paskelbti konkursą, prekybos vietoms užimti.

Numatyti vietą, kur bus pastatytas konteineris bešeimininkėms šiukšlėms, pastačius konteinerį, bendradarbiauti su Viešosios tvarkos skyriumi, kad nors trumpam įrengtų vaizdo stebėjimo kamerą, kad gyventojai nevežtų atliekų.

VABALNINKO SENIŪNIJA

Vabalninko seniūnija yra Biržų rajono savivaldybės administracijos filialas. Seniūnijos tikslas yra plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą jai priskirtoje teritorijoje bei įgyvendinti pavestas viešojo administravimo funkcijas. Seniūnija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vietos savivaldos įstatymu bei kitais įstatymais ir teisės aktais, nustatančiais savivaldybių veiklą, Savivaldybės tarybos sprendimais, Mero potvarkiais, Administracijos direktoriaus įsakymais, Seniūnijos veiklos nuostatais. Seniūnijos veikla organizuojama pagal seniūnijos metinį veiklos planą. Seniūnijos centras – Sruogos g. 11A, LT-41319, Vabalninkas, Biržų r. sav.

Vabalninko seniūnijos teritorijos plotas yra 211,5 kv. km. Seniūnijos centras – Vabalninko miestas, plotas 3,8 kv. km. 2021 m. sausio 1 d. duomenimis, Vabalninko seniūnijoje savo gyvenamąją vietą deklaravo 2415 gyventojai, iš jų: vaikai ir jaunimas iki 25 m. – 532, gyventojai nuo 25 m. iki 65 m. – 1316, gyventojai nuo 65 m. ir vyresni – 567. Daugiausia Vabalninko seniūnijoje gyvena darbingo amžiaus žmonių. Seniūnijoje yra 76 kaimai, 2 viensėdžiai, 57 kaimai yra apgyvendinti.

Vabalninko seniūniją sudaro 10 seniūnaitijų: Ančiškių, Čypėnų, Gaižiūnų, Lebeniškių, Meilūnų, Mieliūnų, Ramongalių, Svilių, Šukionių, Vabalninko. Sėkmingai veikia 9 bendruomenės. Seniūnija glaudžiai bendradarbiauja su seniūnaičiais, bendruomenių pirmininkais ir seniūnijos

gyventojais. Seniūnaičiai supažindinami su Seniūnijos veiklos ataskaita ir metiniu veiklos planu, aptariami numatomi darbai ir veiklos, seniūnaičiams ir bendruomenės pirmininkams nuolat persiunčiama aktuali informacija el. priemonėmis, per socialinius tinklus ir kitomis ryšio priemonėmis.

Atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

Keliai, gatvės, šaligatviai.

Seniūnijos teritorijoje yra 131,5 km vietinės reikšmės kelių su žvyro dangą, 14,5 km gatvių su asfalto dangą. 2021 m. keliai prižiūrėti iš Vabalninko seniūnijai skirtų KPP lėšų: kelių su žvyro dangą priežiūrai skirta 25160 Eur (2020 m. – 33920,00 Eur), su asfalto dangą kelių ir gatvių priežiūrai skirta 11000 Eur (2020 m. – 20650,00 Eur). Lėšos panaudotos.

Pagal sudarytas sutartis kelių valymui ir barstymui žiemos metu 2021 m. panaudota 1279,20 Eur kelių barstymui ir 12079,81 Eur kelių valymui.

KPPP lėšomis asfalto dangą remontuota Ančiškių kaime ir Vabalninko mieste, seniūnijos lėšomis panaudojant šaltą asfaltą remontuotos asfaltuotos gatvės Ramongalių kaime ir Vabalninko mieste.

Panaudojant senas, bet geras plyteles, suremontuotas šaligatvis Bartkūnų gatvėje, išlyginti vejos borteliai ir išsiklaipiusios šaligatvio plytelės B. Sruogos gatvėje, atnaujinti gatvių borteliai autobusų stoties teritorijoje.

Pasitelkus darbuotojus, dirbančius pagal laikinųjų darbų ir visuomenei naudingų darbų programas, pašalinti kelkraščių krūmai visame kelyje V-049 (Ančiškiai – kelias Nr.3101), taip pat dalis krūmų keliuose Gaižiūnai–Deikiškiai–Mockūnai. Darbai tęsiami kituose seniūnijos keliuose.

Vabalninko seniūnijoje yra 65000 kv. m. valomų gatvių ir šaligatvių, bendro naudojimo plotų – virš 15 ha.

Aplinkosauga.

Vabalninko miesto teritorijoje daug metų pagausėjusi varninių paukščių populiacija. Seniūnija dažnai gauna skundų dėl triukšmą keliančių ir aplinką teršiančių paukščių.

2021 m. pavasarį buvo samdomas bokštėlis ir iškelti lizdai iš medžių. Tai pasiteisino, bet panaikino tik dalį lizdų – apie 60. Buvo panaudotos seniūnijos ir aplinkosauginės lėšos.

Vabalninko mieste įrengtos 5 stacionarios aptvertos atliekų rūšiavimo aikštelės, visuose kiek didesniuose kaimuose yra atliekų rūšiavimo konteineriai. Prie 9 seniūnijos teritorijoje esančių kapinių pastatyti kapinių atliekų rūšiavimo konteineriai, įrengtos konteinerių naudojimo informacinės lentelės. Susirinkimuose gyventojai kaskart supažindinami su rūšiavimo svarba, aplinkos tvarkymo būtinumu. Gyventojų patogumui veikia Didelių gabaritų atliekų ir kompostavimo aikštelė Vabalninke, Kosmonautų g. 8.

Nuolat tvarkoma Vabalninko parko teritorija, prižiūrimi želdiniai, mažosios architektūros, sporto, žaidimų, lauko estrados įrenginiai, už Biržų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšas pasodinti lazdynų ir alyvų krūmai.

Vabalninko mieste įrengta po tris vaizdo stebėjimo kameras dviejose vietose – Žolinės aikštėje ir B. Sruogos – Stoties gatvių sankryžoje.

Žolinės aikštėje įrengtas bevielio interneto ryšio tinklas (WiFi) pagal programą WiFi4EU.

Laikinieji darbai, nemokami viešieji darbai

Per 2021 m. sudaryta 19 laikinųjų darbų sutarčių, su Užimtumo tarnyboje registruotais bedarbiais pagal Biržų rajono savivaldybės 2021 m. užimtumo didinimo programą. 5 asmenys buvo siūsti Biržų rajono policijos komisariato ir Panevėžio apygardos probacijos tarnybos, iš jų nemokamus viešuosius darbus Vabalninko m. ir kaimuose dirbo 3 asmenys. Jie atliko gatvių, pakelių bei teritorijų tvarkymo, apželdinimo ir želdinių priežiūros darbus, visuomeninės paskirties objektų pagalbinus, smulkaus remonto, kapinių ir teritorijų esančių prie vandens telkinių tvarkymo darbus.

Gatvių apšvietimas

Nuolat prižiūrimas gatvių apšvietimas Vabalninko mieste, Ramongalių, Šukionių, Mieliūnų, Meilūnų, Ančiškių, Svilių ir Gaižiūnų kaimuose. 2021 m. atsizvelgiant į gyventojų pageidavimus, gatvių apšvietimas įrengtas Čypėnų kaime.

Suremontuoti 4 gatvių šviestuvai, pakeista 14 lempų. Genėti medžiai, kurių šakos trukdė elektros linijoms.

Ūkinė veikla

Seniūnijos traktoriumi MTZ-82 šienaujamos teritorijos, tvarkomi savavališki sąvartynai, valomas sniegas, surenkamos ir išvežamos šiukšlės, šakos, lapai bei vežami kiti kroviniai. Traktorius MTZ-82 yra senas, dažnai gesdavo, todėl gruodžio mėnesį atliktas traktoriaus remontas, sumontuotos naujos padangos.

Per 2021 m. seniūnijos administracinio pastato, pirties pastato ir Meilūnų k. pastato šildymui paruošta 40 kub. m. malkų. Darbai atlikti pasitelkus darbuotojus, dirbančius pagal laikinųjų darbų ir visuomenei naudingų darbų programas.

Perdažytos bendrabučio S. Nėries g.14 laiptinės ir dalies koridoriaus sienos, 2 durys ir langas, suremontuoti 3 kambariai. Yra veikiančios socialinės paskirties patalpos.

Išvalyti ir suremontuoti lietvamzdžiai pastato, esančio Žibučių g. 3 Meilūnų kaime.

2021 m. seniūnija įsigijo priemonių gatvėms iš šaligatviams prižiūrėti: motorinę šluotą, sniego pūstuvą ir stumdumą barstytuvą ir skardos traktoriaus garažo stogui.

Socialiniai būstai

Seniūnijos balanse yra 79 savivaldybės socialiniai būstai, iš jų: 45 įkurti privačiuose namuose, 34 – bendrabutyje. 2021 m. aštuoniuose socialiniuose būstuose tvarkyti kaminai, sienos, krosnys, langai, stogo danga ir kt. Penkiuose socialiniuose būstuose pakeista elektros instaliacija.

Bendrabutyje S. Nėries g. 14 atliktas dalies pastato šildymo sistemos remontas, pakeisti pasenę vamzdiniai, radiatoriai, sklendės, siekiant išvengti gedimų ateityje ar didesnių nepatogumų šildymo sezono metu. Po remonto patalpos tapo žymiai šiltesnės ir jaukesnės, pagerėjo gyvenimo kokybė socialiniuose būstuose.

Kapinės, kultūros paveldo objektai, lankytini objektai

Vabalninko mieste ir kaimuose yra 9 veikiančios kapinės, kurių bendras plotas 9,53 ha, 7 neveikiančios kapinės ir senkapiai, kurių bendras plotas 4,41 ha, šiuos objektus tvarko asmenys, dirbantys visuomenei naudingus darbus, seniūnijos darbininkai. Vabalninko seniūnijoje yra Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčia, 6 koplyčios ir cerkvė. Seniūnija, esant reikalui, prisideda prie šių objektų tvarkymo.

Seniūnija rūpinasi paminklais, istorinėmis sodybomis, atminimo ženklais Vabalninko naujosiose kapinėse perdažytas ažuolinis kryžius. Vabalninko senosiose kapinėse sutvarkytas šulinys ir jo prieigos. Vabalninko miesto naujosiose ir Deikiškių kaimo kapinėse įrengti stovai-laikikliai įrankiams sukabinti.

Žemės ūkis.

2021 m. priimtose 315 paraiškos tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti (2020 m. – 328, 2018 m. – 338) ir 46 dokumentai (papildytos, taisytos paraiškos). Deklaruota **15632,32 ha**, įbraižyta 3643 laukai. Žemės ūkio ir kaimo verslo registre atnaujinti 294 ž.ū. valdų duomenys, įregistruotos 2 naujos žemės ūkio valdos, išregistruotos 2. Atnaujinta 220 ūkininkų ūkių duomenų. Ūkininkai kreipėsi dėl Europinio dydžio vieneto konsultacijos ir kitais paramos gavimo klausimais. Seniūnijos gyventojams įregistruotos laikomos kiaulės Gyvulių registre. Gyventojai teikė dokumentus dėl vykdomos šiferinių stogų keitimo programos.

Gyvenamosios vietos deklaravimas.

Priimta atvykimo deklaracijų – 120 (53 moterys, 67 vyrų), priimta išvykimo deklaracijų – 15 (6 moterys, 9 vyrai), įtraukta į GVNA apskaitą gyventojų – 7, išduota pažymų apie deklaruotą gyvenamąją vietą – 125, priimta sprendimų dėl deklaravimo duomenų taisymo keitimo ir naikinimo – 12 (3 keitimo, 9 naikinimo), išduota pažymų gyvenamosios patalpos savininkams – 12, išduota pažymų apie deklaruotą gyvenamąją vietą – 127.

Gyventojų aptarnavimas.

Išduota 33 charakteristikų, šeimos sudėčių, pažymų ir kitų dokumentų juridiniams faktams patvirtinti. 22 dokumentai išduoti per Elektroninius valdžios vartus. Išsiųsti 96 įvairūs raštai. Išduotas 71 leidimas laidoti, 22 leidimai prekiauti viešose vietose. Atlikti 33 notariniai veiksmai.

Socialinė ir vaiko teisių apsauga.

Seniūnijoje dirba dvi socialinio darbo organizatorės. 2021 m. buvo 52 vieniši asmenys, daugiavaikių šeimų – 32, nuolatinės slaugos poreikį turi 37 neįgalieji, 62 asmenys turi nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, 4 asmenys yra neveiksnūs. Vabalninko seniūnijoje 20 vaikų turi negalią, 23 asmenims teikiamos pagalbos į namus paslaugos, 4 asmenims – dienos socialinė globa, 1 asmuo apgyvendintas globos namuose. Seniūnijoje yra 196 asmenys vyresni nei 80 metų.

Per 2021 m. socialinio darbo organizatorės iš gyventojų priėmė 536 prašymus socialinėms pašalpoms gauti, 406 prašymus šildymo kompensacijoms, priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinei kompensacijai – 17, prašymai, išmokoms nėščiai moteriai – 4, išmokoms gimus vaikui – 8, išmokos vaikams – 82, socialinės paramos mokiniams 58, priimti 65 prašymų vienkartinę pašalpą gauti, socialinėms paslaugoms gauti – 21. Atlikti 28 asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti įvertinimo klausimynai. Per 2021 m. socialinės darbuotojos surašė 104 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus. Per 2021 m. maisto produktai Iš Europos intervencinių fondo buvo dalinami 6 kartus, iš viso buvo išdalinta 3164 maisto paketai.

Suorganizuoti 9 piniginės socialinės paramos teikimo komisijos posėdžiai, kuriuose svarstyta 15 probleminių atvejų.

Sudarytos 206 visuomenei naudingos veiklos atlikimo sutartys, bet darbai atliekami nenoromis ir šių darbų priežiūrai ir kontrolei reikia daug seniūnijos darbuotojų pastangų.

Aplankyti 8 asmenys, gaunantys pagalbos į namus paslaugas. 2 asmenys, gaunantys dienos socialinę globą namuose.

Kultūra, projektai.

2021 m. dėl šalyje paskelbtos ekstremalios situacijos, nebuvo galima organizuoti dalies tradicinių ir naujų renginių. Per laikotarpį, kai renginiai galėjo vykti, vasario 16 d. paminėta Lietuvos valstybės atkūrimo diena, liepos 6 d. Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena, vyko tradicinis gatvės krepšinio turnyras Algimanto Šato taurei laimėti, rugsėjo 26 d. Vabalninke šurmuliavo tradicinė Rudens mugė, gruodžio 13 d. kaip ir kasmet Žolinės aikštėje įžiebta kalėdinė eglė. Paminėti Vabalninko bendruomenės, Vabalninko krašto kultūros ir istorijos fondo jubiliejai.

Vabalninko krašto kultūros ir istorijos fondo vadovei, mokytojai Daliai Baltrušaitienei įteiktas Vabalninko krašto kultūros ir istorijos fondo įsteigtas apdovanojimas – „Lino žiedo“ žymuo. Šio žymens apdovanojimas, skiriamas garbiems ir nusipelnusiems Vabalninko krašto žmonėms, šiemet įteiktas jau 23-ą kartą.

Vabalninko parke atidengta skulptūra vabalninkiečiui vaikų rašytojui, fizinių mokslų daktarui, radiacijos tyrinėtoju Gendručiui Morkūnui (1960–2009 m.). Šis dailus tautodailininko Vido Jatulevičiaus meno kūrinys atsirado Vabalninko seniūnijos, Vabalninko krašto kultūros ir istorijos fondo rūpesčiu.

Įgyvendinant Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021 metų veiksmų plano įgyvendinimo priemonę „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ už skirtas lėšas (1659,00 Eur) seniūnija padėjo Vabalninko bendruomenei parašyti paraišką ir įsigyti bei prie baseino miesto parke pastatyti persirengimo kabiną, stalą ir suolus.

Sprentini klausimai (iššūkiai, problemos)

Vabalninko m. šaligatvių remontui 2017–2021 m. lėšų nebuvo skirta. Šaligatvius būtina rekonstruoti, nes kai kur nebėra bortelių, vanduo nuo važiuojamosios dalies teka ant šaligatvių ir į gyventojų sklypus. Tokia šaligatvių būklė kenkia Vabalninko miesto įvaizdžiui, gyventojams tai sukelia daug nepatogumų, kelia grėsmę eisimo saugumui.

Iš Kelių priežiūros programos skiriama per mažai lėšų žvyruotų ir asfaltuotų kelių ir gatvių normalios būklės palaikymui. Daug problemų kelia šalia Vabalninko miesto esantis šiaurinis

aplinkkelis, kuris yra niokojamas sunkiasvorių transporto priemonių ir pavasarį bei rudenį tampa beveik nepravažiuojamas. Aplinkkelis greideriuojamas ir pažvyruojamas, bet dėl blogų pagrindų, jo būklė išlieka bloga.

Bloga Vabalninko miesto lietaus drenažo būklė, dėl to gyventojų sklypai kiekvienais metais apsemiami Paryžiaus ir Beržų ir kitose gatvėse, užtvindoma važiuojamoji dalis. Ypač miesto įvaizdžiui kenkia nuolat susidaranti bala prie Vabalninko m. žiedinės sankryžos. Nėra lietaus nuotekų tinklų Vabalninko mieste.

Sumažėjus asmenų dirbančių visuomenei naudingus darbus (dėl COVID-19 pandemijos), trūksta darbuotojų, kurie atliktų Vabalninko miesto šaligatvių ir viešųjų teritorijų valymo ir tvarkymo ir būstų remonto darbus.

Bloga seniūnijos administracinio pastato išorės sienų ir stogo būklė.

Liko nesuremontuota dalis bendrabučio S. Nėries g.14 šildymo sistemos.

Bloga miesto viešojo tualetų stogo būklė.

Daugelis socialinių būstų yra senuose mediniuose pastatuose, jų būklė prasta, o bendrabučiu, esančiam S. Nėries g. 14 būtinas pastato kapitalinis remontas (ypač bloga langų ir stogo būklė).

Pirties g. 3 (šarvojimo salė) yra buvusi žydų sinagoga, įrašyta į kultūros paveldo objektų sąrašą. Pastato stogo ir sienų būklė bloga.

Pasitelkę tautodailininką Vidą Jatulevičių, Gaižiūnų ir Vabalninko miesto seniūnaičius įvertinome Vabalninko seniūnijos Deikiškių kaimo kapinėse Baronų kapavietėje stovintį medinį kryžių – liaudies dailės paminklą, saugomą Valstybės. Kryžiaus būklė avarinė, supuvusi medinė dalis, Po ankstesnės apžiūros kryžius dar labiau pasviręs. Virsdamas kryžius gali sugadinti aplinkines kapavietes.

Galimi sprendimai, perspektyvos

B. Sruogos, J. Naujalio, S. Nėries, Pergalės gatvėse būtina šaligatvių rekonstrukcija.

Reikalingos didesnės skiriamos lėšos. Būtina 2022 metais pradėti rekonstruoti Vabalninko šiaurinę apvažiavimą, kad sumažėtų transporto srautas per Vabalninko miestą.

Vabalninko m. reikalingas lietaus drenažo sistemų ir paviršinio vandens surinkimo įrengimas.

Seniūnijoje reikėtų įsteigti valytojos ir statybininko-santechniko etatus.

Reikalingas seniūnijos administracinio pastato B. Sruogos g. 11 A sienų, perdangos šiltinimas, stogo dangos keitimas, lietaus nuvedimo sistemų pakeitimas naujomis.

Būtinas S. Nėries g.14 pastato šildymo sistemų ir šalto vandens vamzdinių remonto užbaigimas (pateiktas poreikis 45.0 tūkst. Eur).

Miesto viešajam tualetui būtinas stogo remontas.

Reikalingas didesnis finansavimas socialinių būstų priežiūrai.

Reikalingas pastato Pirties g. 3 (šarvojimo salė) stogo, kamino ir fasado kapitalinis remontas.

Deikiškių kapinių kryžių reikėtų išmontuoti, išvežti į dirbtuves restauruoti ir atstatyti. Kryžius stovi kapinių centre, jis labai sunkus, vartai siauri, technika įvažiuoti negali. Kviesti galimi rangovai atlikti sutvirtinimo darbus atsisako dėl didelės rizikos. Tam reikalinga sudėtinga technika ir didelės sąnaudos. Seniūnija savo jėgomis reikiamų remonto-sutvirtinimo darbų atlikti negali.